Ponson du Terrail

Junetea regelui HENRIC

5

Partea a doua
JURAMANTUL CELOR PATRU VALETI

Project RIF - 2013

Versiune electronică: **[V3.0]**

PONSON DU TERRAIL
Junețea regelui HENRIC

Partea a doua
JURĂMÂNTUL CELOR PATRU VALEȚI
(LE SERMENT DES QUATRE VALETS)

Proiect RIF – 2013

Adaptarea şi corectura textului: România Inedit

a. Aventurile valetului de cupă

b. Dragostea valetului de pică

Adaptare după ediția 1879
a Editurii Dor P. Cucu, BUCUREŞTI

Partea a doua
JURĂMÂNTUL CELOR PATRU VALEȚI
(LE SERMENT DES QUATRE VALETS)

b. DRAGOSTEA VALETULUI DE PICĂ

(Les amours du Valet-de-Pique)

Capitolul XXXVI

În luna aceea de august 1572, ieşind din Paris pe poarta Fossés-Montmartre, la stânga potecii ce ducea în zig-zag la mănăstire, se vedea o casă mică înconjurată de arbori mari şi de o grădină îngrădită cu un gard viu.

Acea casă, care mult timp aparţinuse unui canonic de Notre-Dame ce murise în anul precedent, fusese cumpărată de curând de o doamnă îmbrăcată în doliu, care părea mâhnită şi care se închisese într-însa ca într-o chilie. Ea venise seara cu obrazul acoperit de un voal des. Era ea tânără sau bătrână, frumoasă sau urâtă? şi plângea ea pe un bărbat sau pe un ingrat? nimeni nu ştia…

Nici valetul ei de casă şi nici servitoarea ei, nu găsiseră de cuviinţă să-i lumineze pe vecini asupra întrebărilor ce le puneau.

Vecinătatea se compunea din câteva case risipite ici şi colo pe câmpul din apropierea fermei regale *Grange-Batelière,* care se învecina cu o cârciumă faimoasă pe timpul de atunci şi cunoscută sub numele de *Bon-Catholique*.

Casele mai toate erau locuite de mici burghezi retraşi din comerţ, oameni guralivi şi femei care se ocupau mult de ceea ce se petrecea în jurul lor.

Iar ferma regală era ţinută de Perrichon, scutier, căruia regele Francisc îi dăduse carte de noblețe, aceasta aducându-i totodată şi un contract pentru patruzeci ani.

Hugues Perrichon avea atunci aproape şaizeci de ani, era înalt, drept, cu o barbă lungă albă, cu un aer nobil, şi ţinea la onoarea de a fi arendaşul regelui.

Cârciumarul care înscrisese pe uşa cârciumii sale, *Au Bon-Catholique,* era un ticălos cu numele de Létourneau; pivniţa îi era bună, iar reputaţia detestabilă.

Primprejur se vorbea încet că el furase şi asasinase; şi fiindcă avea un renume rău, nimeni nu cuteza a vorbi tare.

El trăia singur, cu un băiat de cârciumă, numit Pandrille.

Pandrille avea douăzeci ani, obrajii mari roşii, o talie herculeană şi o inteligenţă mărginită.

Cei doi servitori ai femeii misterioase locuiau sub acoperişul

defunctului canonic; unul era un băiat onest numit Guillaume, iar celălalt, o femeie de origine Caux[1], dacă ne raportăm la bonetele ei în piramidă.

Servitoarea se ducea la oraş în toate zilele să-şi facă târguielile; cu toate acestea, nu vorbea cu nimeni, se întorcea devreme acasă şi nu mai ieşea.

Valetul intra câteodată în cârciuma lui Létourneau pentru a cumpăra vin şi, după ce îl plătea, ieşea fără a pronunța niciun cuvânt.

Altă dată putea fi văzut mergând şi la *Grange-Batelière* unde numai arendaşul avea dreptul de a pescui pe eleşteu, şi cumpăra peşte şi, de asemenea, nu pronunța niciun cuvânt.

Iar femeia, din ziua în care intrase în posesia casei nu mai fu văzută. Grădina era închisă printr-un gard dublu, înăuntrul căruia se înălța un rând des de plopi.

Pandrille, băiatul cârciumarului Létourneau, se urcase într-o zi pe acel gard. De acolo, privirea sa, care putea să străbată în grădină, observase şi pe acea femeie misterioasă.

— Pe viața mea, zise el întorcându-se în cârciumă, aceasta e cea mai frumoasă damă pe care-am văzut-o vreodată.

Létourneau nu scosese niciun cuvânt când auzise aceasta, numai că a doua zi el îl imită pe băiatul său.

Ca şi acesta din urmă, văzuse şi el pe acea femeie şi pe dată tresări, zicându-şi:

— Eu o cunosc pe această damă, sigur am văzut-o undeva.

De atunci, Létourneau avea un oarecare proiect în creierii săi. Şi într-o zi, când valetul Guillaume venise la el pentru a cumpăra vin îi zise:

— Stăpâna dumitale trebuie să fie foarte bogată, dacă are vin în pivnițele ei!

Onestul valet se tulbură.

— De unde ştii dumneata? răspunse el.

— Haida-de! făcu Létourneau, ea trebuie să aibă bani mai mulți decât regele.

Guillaume înălță din umeri şi voi să plece, dar Létourneau îl reținu.

— Crezi dumneata, zise el, că, atunci când eram tânăr eram

---

[1] Regiune în nord-vestul Franței.

băiat în cârciuma din colțul străzilor Ours şi Saint-Denis?

Tulburarea lui Guillaume se mări. El plecă şi nu mai reveni; dar continuă să meargă la *Grange-Batelière*.

Într-o zi, patronul Perrichon îi zise:

— Băiete, eu sunt scutier şi sunt considerat ca cel mai loial om din Paris.

— Ştiu, răspunse Guillaume, care nu ştia unde voia să ajungă.

— Prin urmare, urmă Perrichon, dacă ți-aş da un sfat să nu-ți pară rău.

— Da, patroane.

— Ei bine, noi trăim în nişte timpuri prea ticăloase unde bandiții sub pretextul religiei îşi văd de afaceri.

Guillaume tresări.

— Căscioara pe care o locuieşte stăpâna dumitale este prea izolată, urmă Perrichon.

— Noi nu ne temem de hoți.

— Faceți o greşeală, zise încet Perrichon, crede-mă, o femeie singură nu trebuie să locuiască în afara zidurilor oraşului. Şi apoi, cârciuma lui Létourneau are o urâtă reputație.

— Aşa se zice, e adevărat.

— Se mai zice, că de mai multe ori ar fi asasinat pe amatorii lui, când aveau imprudența de a-i cere ospitalitate în timpul nopții.

— Am o bună carabină, zise Guillaume, şi voi şti la timp să mă servesc de ea.

Perrichon dădu din cap.

— Iartă-mă, dar o să-ți pun încă o întrebare.

— Te ascult.

— Stăpâna dumitale e catolică?

— Da.

— Nu are nicio relație cu altă religie?

— Niciuna.

— Cu atât mai bine, zise el.

Arendaşul Perrichon crezu că încunoştințase destul de clar pe valet, care se duse şi nu mai reveni decât după două zile.

De astă dată arendaşul nu îi mai pomeni de nimic.

. . . . . .

Într-o seară, adică chiar a doua zi după ce René Florentinul reintrase în Luvru, doi cavaleri care păreau că făcuseră o lungă călătorie, se opriră la poarta hanului, numit *Bon-Catholique*.

— Hei, hangiu! strigă unul dintre ei.

Cârciuma era închisă, noaptea cam întunecoasă şi posomorâtă.

— E cu toate acestea o cârciumă, zise însoțitorul său; şi trebuie să ne deschidă.

El aranjă calul său aproape de uşă, luă spada din teacă şi cu mânerul lovi în uşă.

— Cine e acolo? zise o voce dinăuntru.

— De băut, răspunse cel dintâi cavaler.

— Stinsul lumânărilor a sunat, replică vocea care scoase o înjurătură ca semn de nemulțumire.

— Stinsul lumânărilor nu e făcut pentru gentilomi.

Şi mânerul spadei dădu nişte lovituri şi mai violente decât cele dintâi.

— M-am culcat, răspunse vocea.

— Atât mai rău, dacă nu vei deschide, voi da brânci uşii.

Vocea lui Noë, căci el era, era imperioasă.

Létourneau, ce poate avea motivele sale să nu vrea să deschidă, se gândi că va fi mai rău dacă va mai stărui în hotărârea sa.

— Aşteaptă un moment! strigă el.

Într-adevăr, după trei minute, uşa se deschise. Noë şi amicul său Hector de Galard descălecară.

Ei veneau de la Montmorency, unde Noë se dusese să ducă un mesaj la bătrânul conetabil.

Hector îl însoțise.

Ei merseseră la Montmorency şi se întorseseră fără să descalece. Caii erau obosiți şi praful le uscase gâtul. Cavalerii dar, mureau de sete.

Pandrille veni să le deschidă.

Colosul era îmbrăcat şi nimic din toaleta sa nu arăta că el îşi părăsise patul.

— Iată, zise Noë, eu te credeam culcat.

— E numai patronul culcat.

— Ah! nu eşti tu patronul?

— Eu sunt, zise o voce, pe care Noë o recunoscu că era aceea care vorbise prin uşă.

La lumina lămpii de fier pe care Pandrille o avea în mână, Noë şi Hector zăriră atunci în colțul cel mai întunecos al cârciumii, un pat în care era trântit un om.

El era acoperit până la bărbie cu o plapumă de postav.

— Ah! tu eşti patronul? întrebă Noë.

— Da, messire.

— Şi tu nu voiai să deschizi.

— Pentru că sunt bolnav şi mă culcasem.

— Un cârciumar trebuie să fie în totdeauna sănătos. Cum te numeşti tu?

— Létourneau.

Acest nume făcu să i se încrețească sprâncenele lui Noë.

Noë auzise vorbindu-se, într-o seară, în corpul gărzii de un asasinat comis într-o cârciumă de la poarta Montmartre, acuzat fiind şi cârciumarul.

Noë îşi aminti că acel cârciumar de care se vorbise se numea Létourneau.

— Ce trebuie să servesc Senioriei Voastre? întrebă Pandrille.

— Vin din cel mai bun.

— Senioriile Voastre vor fi satisfăcute, murmură Létourneau cu un accent lâncezitor.

— Dar, mai întâi, îngrijeşte de cai.

Pandrille se supuse şi apoi intră în pivniță.

— E curios, se gândi Noë, pe când se aşezase la o masă în fața lui Hector, iată un om bine învelit pentru un aşa călduros sezon.

Deodată, un zgomot se auzi în pivniță, Pandrille răsturnase cu piciorul o butelie.

— Dobitocule! murmură Létourneau făcând instinctiv o mişcare, şi apoi reluându-şi repede imobilitatea. Dar această mişcare, deşi scurtă, îi permise lui Noë să observe că cârciumarul era culcat îmbrăcat.

În acelaşi timp, i se păru că o reflexie a luminii lămpii căzuse asupra unui obiect strălucitor, pe jumătate ascuns sub plapumă.

Noë recunoscu mânerul de oțel al unui pumnal.

Capitolul XXXVII

Hector văzuse şi el toate acestea, ca şi Noë.

Amândoi schimbară o privire.

Apoi Noë, pe sub masă, apăsă piciorul lui Hector.

Hector înțelese prin acest semn că amândoi erau în deplină cunoştință.

Pandrille reveni cu patru butelii sub braț.

— Oh! Oh! spuse Hector, acesta este un praf veritabil.

— Sunt chiar şi pânze de păianjen, adăugă Noë.

— Este vin vechi, spuse Létourneau. Dar dacă Senioriile Voastre îl vor găsi prea scump...

— Idiotule! făcu Noë.

Şi trase din buzunar o pungă rotunjită puternic pe care o aruncă pe masă.

O privire plină de poftă se aprinse în ochii cârciumarului.

— Ia spune gazdă nenorocită, poți să-mi dai oarecare informații?

— Cu plăcere, messire.

— Care e drumul cel mai scurt care merge la Montlhéry.

— Mergeți la Montlhéry?

— Da.

— În noaptea asta?

— Aşa am vrea.

— Dar, zise Létourneau, trebuie să traversați Parisul.

— Bun! apoi?

— Şi apoi să ieşiți prin bariera Bourdeille.

— Şi câte leghe sunt?

— Cel puțin cinci.

— Drace! murmură Noë. Şi caii noştri sunt obosiți.

— Nopțile sunt răcoroase, zise cârciumarul. Caii pregetă mai mult pe un asemenea timp.

Noë privi pe Hector.

— Şi tu eşti ostenit?

— Eu mor de somn.

— Dar dacă ne-am culca aici?

Cârciumarul când auzi aceste cuvinte tresări sub plapuma sa.

— Dacă mi-ați permite, aş putea să dau un sfat Senioriilor Voastre.

— Vorbeşte...

— Oricât de puțin grăbiți ați fi, totuşi eu v-aş sfătui să profitați de un asemenea aer proaspăt.

— Nu suntem grăbiți, zise Noë. Cu toate acestea mă duc să văd cum sunt caii noştri.

Şi el ieşi, lăsând pe Hector puțin cam îngrijorat.

După un moment, el reveni.

— La dracu! zise el, calul meu poate să mai meargă, dar al tău, dacă ar mai face două leghe, ar cădea mort.

— Tu vrei deci să te culci aici?

— Aşa m-am hotărât.

— Să fie cum vreți voi, seniori, zise Létourneau cu un ton de indignare. Însă nu am decât un singur pat…

— Ne vom culca la un loc.

După aceasta Pandrille se apropie de patul stăpânului său.

Hangiul, profitând de un moment în care cavalerii conversau între ei, spuse câteva cuvinte la urechea lui Pandrille.

Acesta din urmă, luând o lampă, se adresă celor doi cavaleri:

— Dacă Senioriile Voastre voiesc să se culce, pot să mă urmeze.

Şi el o luă înainte, urcându-se pe o scară de lemn. Această scară conducea la unicul etaj al cârciumii, care era împărțit în două.

Una era o sală în care, când era îmbulzeală jos, aducea aici pe băutori, iar cealaltă era o cameră pe care o puneau la dispoziția călătorilor obişnuiți.

— Iată camera! zise Pandrille introducând înăuntru pe Hector şi Noë. Bună seara, seniorii mei.

— Noapte bună, băiete.

Pandrille aşează pe o masă hodorogită lampa pe care o ținea în mână şi se retrase.

Atunci Noë se duse să tragă zăvorul.

Apoi privi pe Hector surâzând.

Acesta din urmă îi zise:

— Ce, eşti nebun? voiai să plecăm la Montlhéry, când suntem deja la porțile Parisului? Şi apoi, de ce ai hotărât să rămânem aici?

— Bunul meu prieten, zise Noë, se va petrece aici, ceva ciudat!

— Aşa crezi tu?

— Cârciumarul e culcat îmbrăcat şi el are un pumnal sub plapumă. Şi apoi, ce vrei, eu sunt curios şi mai ales că bănuiesc că are să se comită un asasinat. Aşadar, pentru că întâmplarea ne-a adus aici, desigur că ea a voit să pătrundem în nişte secrete. Să rămânem dar, şi vom vedea.

— Fie! zise Hector.

Câteva minute mai târziu cei doi amici, care vorbeau în limba béarneză, se prefăcură că se culcă şi stinseră lumânarea.

Létourneau, care avea urechea atentă, auzi patul clătinându-se.

— Bun, gândi el, într-o oră ei vor adormi.

Şi el se sculă fără zgomot.

Pandrille reînchisese deja uşa prăvăliei.

— Plecăm, patroane? întrebă el.

— Încă nu…

— Pentru ce?

— Trebuie să aşteptam ca ei s-adoarmă, ceea ce nu vor întârzia, căci au băut un vin vechi care influenţează.

— Sunt nişte seniori de bună familie, observă Pandrille.

— Am băgat de seamă şi eu.

— Punga pe care unul din ei a arătat-o, era plină de bucăţi de aur.

— Le-am văzut strălucind printre şireturile ei.

Pandrille înclină din ochi.

— Ar fi o bună afacere, ce zici?

— Mă însărcinez eu să-i sugrum pe amândoi când vor adormi, adăugă Pandrille.

Létourneau înălţă din umeri

— Când au sosit, urmă Pandrille, drumul era pustiu şi nimeni nu i-a văzut intrând aici.

— E probabil.

— Când vor fi morţi, îi vom coborî în pivniţă şi îi vom îngropa ca şi pe ceilalţi…

— Dar caii lor?

— Mă voi duce să-i vând în târg. Sunt nişte dobitoace frumoase, pe credinţa mea! Şi vom obţine un preţ bun.

— Pandrille, zise cu gravitate Létourneau, tu eşti un om de nimic.

— Pentru ce?

— Pentru că avem să facem astă-seară o afacere care ne va aduce mai mult. Crezi tu că dama din acea căscioară nu are mai mult aur şi bijuterii decât aceşti doi cavaleri?

— Oh! se poate!

— Pentru moment m-am îngrijorat să-i văd pe aceşti gentilomi oprindu-se aici. Ei puteau să ne jeneze. Dar acum, nu-mi mai pasă.

— Poate îi menajezi pentru mai târziu, zise Pandrille.

— Nu, din contră, mâine îi voi lăsa să plece, după ce mai întâi le voi pregăti un bun dejun şi după ce le voi da să bea din vinul cel mai bun.

— Curioasă idee, patroane!…

— Nicidecum. Am planul meu.

— Şi care?

— Nu înţelegi tu că prezenţa şi plecarea lor de mâine va fi pentru noi o bună dovadă, dacă trebuinţa o va cere.

— În ce mod?

— În acela că, dacă afacerea noastră va face zgomot, nimeni nu va putea să ne acuze, dacă nu s-a simțit ceea ce am făcut de către oaspeții noştri.

— Iată o idee bună! murmură Pandrille încântat.

Létourneau deschise cu precauție uşa scării, se descălță şi urcă treptele cu picioarele goale.

Apoi îşi lipi urechea la uşa camerei, unde erau culcați Hector de Galard şi Noë.

El auzi o sforăitură sonoră.

— Ei dorm, se gândi el.

Apoi se coborî şi zise lui Pandrille.

— Eşti gata?

— Da, patroane. Vedeți.

Colosul arătă un drug de fier lung, ca de trei picioare, pe care îl aşezase pe umăr întocmai ca un baston.

— Dacă servitorul se va mişca, zise el, îl voi ameți cu acesta.

Létourneau avea un pumnal la centură. El deschise un sertar şi scoase o bucată de carne tăiată.

— Iată pentru câini! zise el.

Létourneau se înveli într-o manta, îşi apăsă pălăria pe ochi şi suflă în lampă.

Pandrille deschise uşa de afară.

— Mai înainte, zise Létourneau, trebuie precauții în toate. Vino aici Pandrille.

Cârciumarul merse la şemineu şi începu să-şi frece mâinile de placa cea neagră a coşului. Apoi îşi atinse cu degetele fața care se înnegri.

— Iată, zise el, nu e aşa că m-am schimbat? Acum, fă şi tu la fel, adăugă el către Pandrille

Pandrille nu aşteptă să i se repete. El se mâzgăli ca şi stăpânul său, apoi plecă după acesta în vârful picioarelor şi închizând uşile într-un mod care să nu-i trezească pe Noë şi pe prietenul său.

Odată ce se aflară afară, cei doi bandiți ațintiră urechea ca să se asigure că nu erau observați. Noaptea era întunecoasă, drumul pustiu şi nu se auzea niciun zgomot.

— Să mergem, zise Létourneau, căci pe aici toți dorm.

Şi părăsind drumul, se îndreptară spre câmp către casa cea albă pe care o locuia femeia misterioasă.

Casa albă era la o depărtare de un sfert de leghe.

În mai puțin de zece minute, ei atinseră gardul ce o înconjura.

Acel gard avea o spărtură greu de observat, dar Pandrille şi Létourneau o cunoşteau deja.

Îndată ce ei se strecurară prin acea deschizătură, o lătrătură furioasă se auzi şi un câine mare de pază ajunse în galop cu gura căscată şi cu ochiul sângerând.

— Iată pentru tine, Pluton, amicul meu, zise cârciumarul.

Şi el îi aruncă câteva bucăți de carne pe care le adusese.

Câinele se aruncă asupra bucăților de carne şi tăcu.

— Nu mai avem timp de pierdut, zise Létourneau.

Şi amândoi coborâră de pe gard şi, iuțind paşii, se îndreptară spre casa la fel de tăcută ca şi cele din împrejurimi.

Capitolul XXXVIII

Femeia misterioasă care locuia în acea căscioară, nu era alta decât Sarah Loriot, frumoasă argintăreasă.

Cum se găsea ea acolo şi prin ce întâmplare stranie venise să locuiască în acea casă izolată?

Pentru ca să explicăm aceasta trebuie să ne întoarcem cu două luni înapoi, adică la momentul căsătoriei Doamnei Margareta de Valois cu tânărul prinț Henric de Bourbon.

Când regina Jeanne muri otrăvită de René, Sarah era lângă ea.

Se ştie că pentru a o sustrage răzbunării Florentinului, prințul o ataşase pe lângă mama sa.

Noë se însurase şi luase de soție pe frumoasa Myette.

Tot în acel timp cu tot doliul, noul rege al Navarrei se căsătorise cu Margareta.

În ajunul căsătoriei lui Noë, credinciosul Guillaume Verconsin ajunse de dimineață la uşa cârciumii lui Malican

Călătorul împinse înaintea lui un catâr de talie mare, încărcat cu un sac mare care ținea două butoaie.

— Ce este asta? îi zise béarnezul înspăimântat.

— Ajută-mi să le descarc, zise Guillaume. Sunt foarte grele.

Malican nu ştia cui îi erau destinate acele butoaie. El făcu ceea ce îi comandă Guillaume şi observă atunci că butoaiele pe care le mişcase aveau un sunet metalic.

— E ciudat, zise el.

— Ele sunt pline cu bani, zise cu naivitate Guillaume Verconsin.

— Pline cu bani!?…

— Ele conțin trei sute de mii de livre.
— Şi unde le duci, băiatul meu?
— Aici.
— Nu cumva glumeşti?
— Doamna Loriot mi-a poruncit să le depun în pivnița dumitale.
— Ah! zise Malican din ce în ce mai surprins, dacă e astfel, depune-le băiatul meu, şi ele vor fi bine păzite şi în siguranță
— Şi apoi, adăugă Guillaume, doamna Loriot mi-a dat această scrisoare pentru dumneata.
Guillaume îşi deschise spențerul şi scoase un bilet închis cu un fir de mătase albă.
Biletul purta această adresă:

„Bunului Malican."

Cu totul curios, Malican deschise biletul şi citi:

„Scumpul meu Malican,
răposatul Samuel Loriot, bărbatul meu, n-avea nicio rudă pe lumea acesta, şi el mi-a lăsat toată averea.
Această avere e prea mare şi nu am ce face cu dânsa.
Mica mea prietenă n-are zestre; viitorul ei bărbat, domnul de Noë, are mai multe datorii decât scuzi.
Am cercetat şi am aflat că toată averea lui se compune dintr-un vechi castel şi dintr-un mic domeniu ce îl înconjoară.
Mica mea Myette îmi va permite a-i face acest dar de nuntă.
Sunt amica dumitale,
Sarah."

Mai jos se afla un post-scriptum:

„Plec într-o mare călătorie al cărui scop nu ți-l pot dezvălui, nici durata, dar crede-mă că nu voi uita pe niciunul dintre aceia pe care-i iubesc."

Acel post-scriptum împiedică orice mijloc de refuz.
Malican primi.
Degeaba îl întrebă el pe Guillaume Verconsin.
Onestul servitor era inteligent, mut şi neinteresat.
El se depărtă fără ca Malican să poată afla un singur cuvânt

despre locul unde mergea Sarah.

Noë şi Myette se căsătoriră, apoi veni rândul regelui de Navarra.

Celebrarea religioasă se făcuse în biserica Saint-Germain-l'Auxerrois.

Toată curtea asista la ceremonie şi mulţimea era atât de mare încât nimeni nu zări după un stâlp o femeie îmbrăcată în negru, îngenuncheată şi cu faţa acoperită de un văl gros.

Acea femeie se ruga cu ardoare pentru fericirea regelui de Navarra.

Când ceremonia fu sfârşită, Noë se întoarse, zări pe femeia îmbrăcată în negru şi tresări. El ghicise că era Sarah Loriot.

Voi să străbată prin mulţime, să ajungă la dânsa şi luându-i mâinile, să îi zică:

— Rămâi cu noi, care te iubim, rămâi şi îţi vom face o familie dumitale, care n-ai pe nimeni în această lume.

Dar când ajunse lângă stâlpul lângă care, cu puţin mai înainte, ea era îngenuncheată, Noë nu mai găsi pe nimeni.

Argintăreasa dispăruse.

De atunci, în van, Noë şi regele de Navarra o căutară pe Sarah Loriot.

Casa din strada Urşilor se închiriase, uşa pivniţei era zidită.

Nimenea nu putea şti ce devenise frumoasă argintăreasă.

Ce devenise Sarah?

Sarah se stabilise în micuţa casă despre care am vorbit, sub numele de Mariette Lorneau, văduva lui Jean Lorneau, grefier la Châtelet şi de atunci, ea nu mai părăsise noua locuinţă.

Pe răcoarea serii se plimba în grădină visând cu melancolie la scumpul ei Henric de Navarra, totdeauna pierdut pentru dânsa.

Câteodată, Guillaume Verconsin, învăluit într-o manta mare, cu pălăria pe ochi, mergea pe înserate să rătăcească în Paris prin vecinătăţile Luvrului.

Atunci, dacă întâlnea vreun soldat, el îl întreba dacă regele de Navarra se află încă la Luvru.

Dacă soldatul era bun, Guillaume îl ducea într-o cârciumă, îi plătea băuturi şi îl întreba de cele ce se petrec în regala locuinţă.

În seara când Noë şi amicul său Hector mergeau la cârciuma *Bunului Catolic,* Guillaume mersese la Paris. Şezând sub un mare arbore din grădină, Sarah îl aştepta cu nerăbdare.

Noaptea venise, casa era izolată.

Sarah simţea o mare nelinişte aşteptând pe Guillaume; dar,

când răsună semnalul de seară, Guillaume sosi.

Atunci Sarah îşi uită spaimele pentru a nu cugeta decât la scumpul ei Henric.

— Ei bine? zise ea, ce noutăți îmi aduci?

— Rele de tot, răspunse Guillaume.

Sarah tresări.

— Doamnă, reluă el, afacerile religiei merg rău din zi în zi.

— Dar el… regele de Navarra? întrebă Sarah cu neliniște.

— Oh! fii liniştită, zise Guillaume, până acum e sănătos.

— Ei bine! ce îmi pasă de afacerile religiei?

— Un minut! zise Guillaume, şi vei vedea. De două zile, Parisul e într-o fierbere mare.

— În contra cui?

— Contra hughenoților… şi… regele de Navarra e hughenot…

— Este adevărat, zise Sarah, dar el e cumnatul regelui.

— Ah! vă spun ceea ce am auzit. Am petrecut o oră într-o cârciumă, unde se aflau catolici pasionați ce ziceau că ducele de Guise nu va întârzia să vină la Paris.

— Ei bine?

— Şi că va măcelări pe toți hughenoții… şi apoi… René Florentinul a scăpat din ghearele călăului.

Sarah, la aceste din urmă cuvinte, deveni palidă. Guillaume istorisi atunci tot evenimentul petrecut şi fuga Florentinului.

— Oh! Dumnezeul meu! murmură argintăreasa pierdută, vei permite oare ca un asemenea mizerabil să triumfe?

Şi, cum seara era răcoroasă, ea părăsi grădina.

În casă, ea zise lui Guillaume:

— Cine ştie? regele de Navarra mă va asculta poate dacă îl voi sfătui ceva.

— Ce voieşti să-l sfătuieşti, doamnă?

— Să părăsească Luvrul şi să se întoarcă în Navarra.

— Aceasta e o bună idee, observă Guillaume.

Sarah se aşează la o masă şi scrise:

„Sire,

Îi vei permite unei vechi amice de a te povățui ceva din fundul retragerii ei?

Eşti rege al Navarrei, iar nu al Franței… vai!

Capitala dumitale e Nérac, iar nu Parisul. Pentru ce să fii departe de iubirea supuşilor dumitale?

Pentru ce să fugi de statul dumitale?

Luvrul e o locuință rea, Sire, unde trădarea şi crima veghează în umbră, inamicii dumitale sunt numeroşi. Cel mai îngrozitor dintre toți, René, a scăpat încă o dată de la o dreaptă pedeapsă."

Sarah întrerupse pentru un moment scrisoarea pentru a-i zice lui Guillaume:

— Mâine dimineață vei merge la Paris.

— Da, doamnă.

— La Malican.

— Îi voi spune că sunteți aici?

— Nu, dar îl vei ruga să-ți caute sau pe Myette, sau pe Nancy şi le vei da această scrisoare.

— Voi face întocmai, doamnă.

— Şi acum, sfârşi argintăreasa, mergi de te culcă sărmanul meu copil; dar, mai întâi, dă drumul lui Pluton şi închide bine toate uşile.

Guillaume ieşi.

Atunci Sarah reîncepu să scrie.

În scrisoare, ea sfătuia pe regele de Navarra, îl ruga chiar, să părăsească Parisul şi să se întoarcă în Navarra. Ea făcea apel la prudență, reamintindu-i că regina Catherine avea o reputație de perfidie cunoscută în toată Europa.

Dar totdeodată un lătrat se auzi afară.

Acesta era Pluton, câinele de pază.

Tânăra femeia făcu o săritură pe scaun şi îşi aținti urechea.

În acelaşi timp i se păru că aude o voce în grădină.

Şi, cuprinsă de nişte presimțiri stranii, o sudore rece îi inundă fața.

Capitolul XXXIX

Frumoasa argintăreasă se ridică şi merse la fereastră pe care o întredeschise.

Apoi ea privi în grădină. Noaptea era întunecoasă şi tăcută. Câinele nu mai lătra.

— A fost vreun trecător întârziat, îşi zise ea.

Reaşezându-se la masă, continuă a-i scrie scumpului ei Henric.

Dar, după câteva minute, ea tresări din nou. Un zgomot surd, un fel de trosnitură se auzi. Sarah înspăimântată, se ridică din

nou.

— Guillaume! strigă ea.

Dar Guillaume dormea, fără îndoială, şi nu auzi.

Atunci ea luă o lumină, deschise uşa camerei în care se afla şi ajunse în coridor, hotărâtă să facă o căutare prin casă.

Nu văzu pe nimeni la scară şi se coborî jos.

Dar acolo, ea scoase un țipăt.

Doi oameni, cu fețele vopsite, erau pe prag.

Unul ținea un drug de fier pe umeri.

Celălalt un pumnal în mână.

Aceşti doi oameni spărseseră fără îndoială uşa şi se pregăteau să urce scara, când întâlniseră pe Sarah.

Pentru un moment ei rămaseră uimiți, apoi, după strigătul ei, Létourneau zise, punându-şi un deget la gură:

— Sst! doamnă.

— Trebuie să o zdrobesc cu o lovitură? întrebă Pandrille încet pe Létourneau, ridicând drugul de fier.

— Nu încă.

Şi Létourneau făcu un pas spre dânsa.

Sarah, nemişcată şi înghețată de spaimă, nu avu puterea de a se da înapoi.

— Haide, mica mea damă, zise Létourneau, eşti prea frumoasă pentru a nu ne putea înțelege.

Sarah încercă să fugă, să strige după ajutor… Dar gâtul îi era strâns şi nu se putu mişca.

— Mica mea damă, urmă Létourneau încet, nu striga, nu chema în ajutor căci eşti pierdută.

Şi el făcu ca lama pumnalului său să strălucească.

— Ce voiți cu mine? bâigui Sarah.

— A-ți vorbi mai întâi de răposatul dumitale soț, domnul Loriot.

Sarah înțelese că ei voiau s-o jefuiască.

— Ai, cu toate acestea, noroc, scumpă doamnă Loriot, continuă Létourneau, un noroc orb să vii astfel în întâmpinarea noastră.

Argintăreasa privea pe cei doi oameni cu uimire.

Cârciumarul continuă:

— Amicul meu Pandrille nu şi-ar fi dat osteneala să discute cu dumneata, dacă te-ar fi găsit dormind.

Argintăreasa se înfioră.

— Pe când… acum… ne-am putea înțelege…

— Dar, ce voiți cu mine? repetă tânăra femeie ai cărei dinți

clănțăneau.

— Te numeşti doamna Loriot, reluă Létourneau; eşti văduva argintarului din strada Urşilor şi ai mai multă monedă decât Majestatea Sa Regele Carol al IX-lea. Nouă ne trebuie tot ce ai, dacă ții la viață: e destul de clar. Ne trebuie…

Létourneau nu sfârşi, căci o lumină se făcu la uşă, o detunare se auzi, un glonte şuieră şi cârciumarul, lovit în piept, se învârti un moment împrejurul lui şi căzu la podea.

În acelaşi timp, doi oameni intrară în încăpere pentru a ține pe Pandrille la respect.

Aceşti doi oameni nu erau alții decât Noë şi Hector.

Amândoi aveau pumnale şi câte un pistol.

Pandrille era tot atât de laş pe cât era de crud; el văzu pe stăpânul său căzând şi frica îl cuprinse.

Un moment el se gândi să fugă.

Dar Hector îl opri şi îl ochi cu pistolul.

În acelaşi timp Noë scoase o exclamație de mirare.

— Predă-te! zicea Hector lui Pandrille.

— Sarah! strigă Noë uimit.

— Iertare! seniorii mei, murmură Pandrille, iertare!

Frumoasa argintăreasă, încă uimită, privea spre Noë.

— Aruncă drugul! strigă Noë, ori îți sfărâm capul.

Pandrille lăsă să-i scape fierul din mâini.

Noë, în acest timp, alergă la argintăreasa leşinândă şi o ține pe brațe.

Pandrille privea cu un aer uimit cadavrul stăpânului său care zăcea într-un lac de sânge.

— Haide! amicul meu, zise Hector, trebuie să ne înțelegem puțin. La ce ai venit aici?

La aceste cuvinte, un nou personaj sosi. Acesta era Guillaume.

El se trezise în urma zgomotului ce-l produsese detunătura de armă a lui Noë.

Guillaume alerga pierdut, suflând greu, crezând că se întâmplase o mare nenorocire.

Cu o privire, el cuprinse toată scena: îl văzu pe Létourneau mort, pe Pandrille ținut sub privirea lui Hector şi pe Sarah pe care Noë o ținea în brațele lui.

El înțelese totul.

— Guillaume! strigă Noë.

— Ah! domnule, domnule, strigă sărmanul tânăr pe care emoția

îl înăbuşea, ce s-a petrecut? Cum ați venit aici?

— Am venit tocmai la timp, răspunse Noë.

— Aşa e, adăugă Hector.

Apoi, arătând pe Pandrille, pe care țeava pistolului îl ținea nemişcat, adăugă:

— Iată un mizerabil căruia trebuie să-i pregătim o frânghie nouă şi o spânzurătoare de douăzeci picioare înălțime.

— Oh! mizerabilul! strigă Guillaume, care cu toată spoiala ce avea pe obraz, recunoscu într-însul pe Pandrille, şi în cadavru, pe stăpânul lui.

— Acum, adăugă Hector, te rog domnule Guillaume, să ne ocupăm puțin de acesta.

Şi el arătă cu degetul pe Pandrille.

— Ar trebui să-l omori pe dată, zise Guillaume, pe care necazul stăpânei sale îl făcea feroce.

— M-am gândit la asta, zise Hector, dar el e dezarmat şi să lovesc un om dezarmat nu e bine.

— Ce să facem atunci?

— Să-l punem într-un loc sigur până ce soldații vor veni să-l ia.

— Să-l punem în pivniță, zise Guillaume.

— Se închide ea bine?

— Uşa e de stejar şi legată cu fier.

— Unde e această pivniță?

— Mergi, zise Hector lui Pandrille, mergi înaintea noastră! dacă nu, îți trimit un glonte în frunte.

Băiatul cârciumar era mai mult mort decât viu. El se supuse.

Guillaume ce ținea o lumină în mână trecu înainte.

Hector făcu semn lui Pandrille să urmeze pe Guillaume şi câteşitrei dispărură pe scara cea întunecoasă ce ducea la pivniță.

. . . . . .

În acest timp, Noë, revenindu-şi din mirare, şi Sarah din spaimă, începură a vorbi.

— Cum ai venit aici?

— De unde vii?

— Pentru ce ai fugit de noi?

La această din urmă întrebare, sărmana femeie devenise cu totul palidă.

— Ah! zise Noë, ştiu bine că îl iubeşti… ştiu bine că vederea fericirii sale a fost pentru dumneata un supliciu… şi, cu toate

acestea…

El se opri un moment şi o privi.

— Dar dumneata eşti îngerul devotamentului, reluă el.

— Îmi dau osteneala de a face oarecare bine, murmură argintăreasa.

— Vei mai şti să suferi încă, nu e aşa?

— Ce voieşti să zici?

— Voiesc să zic că Henric are nevoie de dumneata, scumpa mea Sarah.

— Ah! făcu ea.

— Da, reluă Noë, trebuie să-l vezi pe Henric, trebuie să-l convingi să părăsească Parisul.

— Dumnezeul meu! aceasta e ceea ce îi scriam… e o oră…

— Mai bine e să-l vezi…

— Mă voi duce să-l văd, murmură ea cu o voce pierdută.

— Ah! Sarah, reluă Noë, ceva îmi spune că vei fi geniul cel mai bun al lui Henric, că îl vei scăpa din pericolului în care se află.

— Îl voi scăpa, răspunse argintăreasa.

În acelaşi timp Hector şi Guillaume se întoarseră din pivnița, unde închiseseră pe băiatul cârciumar.

— Scumpa mea Sarah, zise atunci Noë, nu te putem lua din această casă la miezul nopții; dar iarăşi nu te putem lăsa singură. Trebuie să-l văd pe regele de Navarra cât mai iute… în noaptea aceasta chiar. Eu mă reîntorc la Paris, dar te las în paza amicului meu Hector.

Argintăreasa îl privi pe Hector.

Acesta de asemenea privi pe argintăreasă şi frumusețea ei melancolică îl impresionă în mod straniu.

Hector avea douăzeci şi doi de ani şi nu iubise încă.

Capitolul XL

Noë, după ce lăsă pe Hector spre a păzi pe Sarah, se întoarse liniştit la cârciuma *Bon-Catholique,* a cărei uşă rămăsese deschisă.

Noë voia să îşi reia calul. Dar, înainte de a merge în grajd, trecu prin sala de jos pentru a lua o lumină.

El găsise pe vatră încă un tăciune şi începu a sufla asupra lui pentru a-şi aprinde lumina. Deodată, auzi nişte paşi. O voce necunoscută lui Noë strigă la uşă:

— Hei! Létourneau!

Noë se întoarse.

— Ce voieşti? zise el.

Un bătrân era pe pragul uşii.

Acel bătrân pricepu pe dată că nu avea a face cu cârciumarul, ci cu un gentilom. Bătrânul îl salută. Noë răspunse aplecând capul.

— Scuză-mă domnule, zise bătrânul, am trecut pe aici şi, auzind zgomot la această oră, am voit să ştiu ce se petrece.

— Ah! zise Noë.

— Se petrec adesea lucruri rele în această casă, adăugă bătrânul.

— Ah!

— Şi Létourneau este omul cu cea mai rea reputație din toate vecinătățile Parisului.

— Aşa se zice.

— El a furat, jefuit, asasinat!…

— Cred.

— Şi nu se teme pe aici, decât de mine.

Noë surâse.

— Eu cred, zise el, că nu se mai teme de dumneata.

— Aş! făcu bătrânul.

— Nici de dumneata, nici de nimeni.

— Pentru ce?

— Pentru că a murit.

— Oh! oh! tăcu bătrânul.

— L-am omorât, adăugă cu simplitate Noë.

— Dumneata? făcu bătrânul mirat.

— Chiar eu, domnule, eu Amaury de Noë, gentilom béarnez şi amic al regelui de Navarra.

— Pentru ce l-ai omorât? întrebă bătrânul.

— Pentru a-l opri să nu asasineze pe o sărmană femeie.

— Ah! Dumnezeul meu! am ghicit, aceasta e femeia din casa cea mică?

— Întocmai! zise Noë.

Bătrânul respiră.

— L-am prevenit de toate acestea pe servitor, zise el, nu ştiu pentru ce, dar presimțeam că acel mizerabil Létourneau medita o crimă îngrozitoare. De câte ori Guillaume venea la casa arendaşului…

Noë făcu un gest de curiozitate pe care bătrânul îl înțelese.

— Astfel, după cum mă vedeți, zise el, mă numesc Antoine

Perrichon şi sunt arendaşul regal de la *Grange-Batelière*.

Noë salută.

— Ah! zise el, am auzit vorbindu-se de dumneata, messire.

Un nou salut fu schimbat între nobil şi gentilom. Apoi Noë, căruia îi plăcea să ştie toate lucrurile, privi pe bătrân şi îi zise:

— Te culci foarte târziu, domnule Perrichon.

— Vin de la Paris, unde am fost să văd pe o rudă a mea ce locuieşte la *Grande-Charlemagne.*

— Hanul de pe marginea apei, mai sus de Nesle?

— Întocmai.

— Mi s-a spus că acel han e ținut, adăugă Noë, de către… unul tot asemenea acestuia pe care l-am trimis pe lumea cealaltă.

— Hm! murmură bătrânul, aceasta e şi părerea mea. Pernilet se pretinde a fi un bun catolic…

— Mulțumim! zise Noë.

Sunt unii oameni care se plac şi se unesc chiar de la prima vedere.

— Iată un brav bărbat, îşi zisese Noë.

— Iată un frumos băiat care are aerul de a avea o bună inimă, se gândise Perrichon.

— Pe credința mea! domnule, zise Noë, am băut aici, acum două ore, un faimos vin.

— Ah!

— Ce-ai zice dacă am bea o butelie în sănătatea unuia şi a altuia.

— Ai o idee bună, răspunse arendaşul, care nu refuzase niciodată de a ciocni cu cineva.

— Eu ştiu unde e pivnița, adăugă Noë, luând lampa în mână şi ridicând trapa cu cealaltă.

Când ajunse la cea din urmă treaptă a scării, Noë se opri un moment, ridică lampa şi îşi puse mâna la frunte pentru a-şi face umbră la ochi şi a se orienta.

Îi păru că pivnița era împărțită în două, căci văzu în fund o uşă între doi stâlpi.

El se îndreptă spre acea uşă şi observă că era închisă.

Câteodată sunt momente în care omul devine subiectul unui fel de presimțiri.

Noë ridică capul, văzu o gaură în boltă şi, într-un mod instantaneu, îşi introduse mâna în acea gaură.

Acolo găsi o cheie pe care o introduse în broască.

Cheia se întoarse şi uşa se deschise.

Noë făcu trei paşi înainte, apoi deodată se retrase cu părul zbârlit.

— Aici, domnule Perrichon, strigă el.

Arendaşul regal, auzi acel apel şi se grăbi să coboare, condus de lumina cea depărtată a lămpii pe care Noë tot o mai ținea în mână.

Bătrânul găsi pe companionul regelui Henric nemişcat, palid şi cu ochii fixați asupra unui obiect straniu.

Era un enorm butoi răsturnat din care ieşeau două picioare umane.

— Priveşte! murmură el.

Noë era brav, cu toate acestea terorile superstițioase care inspiră vederea unui cadavru îl făcu să nu mai poată a se apăra.

Picioarele care ieşeau din butoi, erau încălțate cu nişte ciorapi de mătase roşie, ceea ce probau că ele aparțineau unei persoane de o condiție bună.

Maestrul Perrichon avu ca şi Noë o senzație de respingere şi groază, dar se stăpâni puțin şi merse drept spre butoi, pe când Noë rămăsese tot nemişcat în mijlocul pivniței.

El apucă cele două picioare care ieşeau, le trase afară şi Noë văzu apărând un cadavru neatins, şi a cărui moarte, la prima vedere, părea a fi recentă.

Numai obrazul era puțin cam desfigurat din cauza unei oribile răni, care îl despicase de sus în jos şi care a trebuit să fi fost făcută cu un instrument ce mai mult rupe decât taie.

Noë se gândi numaidecât la acea bară de fier pe care Pandrille băiatul din prăvălie o purta pe umăr.

Desigur că omul pe care l-a omorât, a fost lovit în timpul somnului.

— O, mizerabilul Létourneau, murmură arendaşul. Nu era degeaba că zvonul public îl acuza de dispariția gentilomilor care rămâneau la el.

Cadavrul era al unui tânăr, costumul al unui paj şi cazaca sa cea albastră semăna cu uniforma servitorilor ducelui d'Alençon.

— El are aerul că e mort numai de ieri, zise maestrul Perrichon, dar mă prind că e mai mult de cincisprezece zile de când este acolo. Noi ne găsim într-o subterană care are proprietatea bizară de a conserva corpurile.

Noë, revenindu-şi din acea spaimă, începu să examineze cu curiozitate cadavrul.

— L-a asasinat pentru a-l fura, zise el.

— Se poate.

— Şi aceasta o putem constata numaidecât. Să căutăm prin buzunare şi eu pariez că nu va avea asupra lui nicio monedă.

Maestrul Perrichon îngenunche înaintea cadavrului şi urmă sfatul lui Noë.

El îi întoarse buzunarele unul după altul şi nu găsi nimic.

Dar, punând mâna pe pieptul mortului, simți ceva sec care îi păru că era un pergament.

Dădu la o parte cămaşa şi scoase, într-adevăr, o scrisoare îndoită în patru şi legată printr-un fir de mătase.

— Ce-o fi asta? zise el.

Şi el întinse scrisoarea lui Noë adăugând:

— Scuză-mă! căci eu nu ştiu să citesc.

Noë tresări când aruncă ochii la destinatarul scrisorii:

Doamnei Catherine, regina Franței.

Îndată Noë îşi făcu această reflecție:

„Pentru că maestrul Perrichon nu ştie se citească, am posibilitatea de a profita.”

Şi el zise tare:

— Această scrisoare e adresată regelui de Navarra, stăpânul meu.

— Ah! zise arendaşul regal.

— Şi cunosc acum pe bietul băiat.

— Adevărat?

— Trebuie să fie un paj al monseniorului, ducele d’Alençon, care, după cum ştii, e cel mai bun amic al regelui de Navarra.

— Oh!

— Şi îmi aduc aminte că stăpânul meu a primit de la dânsul un al doilea mesaj în care era problema unui oarecare paj Renaud despre care nu am mai auzit vorbindu-se.

— Şi crezi dumneata că acest mesaj să fie important?

— Pe credința mea, am să-ți spun numaidecât aceasta…

— Cum! făcu arendaşul înspăimântat, cutezi să despecetluieşti această scrisoare?

— Eu sunt acela care deschide tot ceea ce este adresat stăpânului meu.

— Ah!

— Eu sunt secretarul său.

Maestrul Perrichon îl crezu numaidecât pe cuvânt.

— Să urcăm sus, zise gasconul, vederea acestui cadavru mă îngrozeşte.

— Dar să nu uităm vinul, observă arendaşul regal.

— Pe viața mea! Nu mai mi-e sete.

— Aceasta o vom vedea…

Arendaşul trecu în a doua boltă şi puse mâna pe vreo patru cinci butelii acoperite cu praf.

Apoi amândoi se urcară în bucătăria cârciumii lui Létourneau, astăzi mort.

Noë, tot urcând scara, îşi făcea reflecțiile următoare:

„Cine ştie? scrisoarea aceasta, pe care întâmplarea a făcut să îmi cadă în mână, închide oarecare secret al statului. Dacă aş putea din parte-mi să țin pe Doamna Catherine în respect prin a-i juca un frumos rol. Eu am fost întotdeauna de ideea că ea conspiră contra regelui, fiul său, cu celălalt fiu al ei, ducele d'Alençon, care este favoritul său, după cum toată lumea ştie. Să vedem."

Şi, pe când maestrul Perrichon aranja două pahare pe masă şi destupa cea dintâi butelie, Noë rupse firul de mătase şi desfăcu plicul mesajului.

. . . . . .

Capitolul XLI

Mesajul Alteței Sale monseniorului duce d'Alençon, al doilea frate al regelui, către regina-mamă, Doamna Catherine de Médicis, era astfel conceput:

Angers, Iulie, 1572.

„Doamnă mamă,

Fiind întotdeauna fericit după bunele voastre sfaturi, voi face şi astăzi, după cum mi-ai comandat, şi voi rămâne liniştit în guvernul meu din Angers, aşteptând nişte zile mai bune.

„Ceea ce îmi descrieți despre dispoziția cea întunecată şi a stării de boală de care suferă regele, fratele meu, îmi confirmă în opinia pe care o am, că el nu va mai trăi mult.

Contez mai mult ca niciodată, doamnă mamă, că veți face tot posibilul pentru a discredita din ce în ce mai mult pe fratele meu din Polonia, în spiritul regelui. Aceasta depinde numai de voi, mai ales acum, când, în urma comediei noastre cu hughenoții, v-ați reluat toată influența.

Zilele acestea, am avut multe ştiri de la gentilomul hughenot care s-a lăsat a fi prins de bunăvoie şi pe care, cu ceva timp în urmă, l-am făcut să evadeze, după cum convenisem.

Demnul bărbat a trecut frontiera flamandă fără nicio împiedicare şi va lua un serviciu în armata regelui Spaniei.

Vă trimit aceste ştiri printr-un paj al meu în care am toată încrederea şi care va mesteca şi va înghiți mesajul meu dacă trebuința o va cere.

În toate acțiunile voastre, doamnă mamă, rog pe Dumnezeu să vă aibă în paza Sa.

François”

Noë citi aceste rânduri fără a se mişca.

— Ei bine? întrebă cu curiozitate Antoine Perrichon.

— Pe onoarea mea! răspunse Noë. Numai prinții au timp de pierdut şi pergamente de stricat. Iată, monseniorul duce d’Anjou care scrie o lungă scrisoare stăpânului meu regele de Navarra, ghiceşte pentru ce şi asupra cărui lucru!...

— Spune-mi dumneata, căci eu nu pot ghici...

— Îi scrie, dându-i nişte sfaturi asupra educației unui dobitoc, un câine de vânătoare pe care i l-a făcut cadou acum trei luni.

Antoine Perrichon începu să râdă cu hohot.

Noë strânse pergamentul, îl puse în buzunarul cel mai sigur şi adăugă:

— Ia gândeşte-te acum, că acest mesaj a costat viața unui paj.

— Bietul băiat!... murmură arendaşul regal.

— Să bem în memoria lui şi în sănătatea dumitale, domnule Perrichon.

Arendaşul şi Noë îşi ciocniră paharele şi Noë destupă o a doua butelie.

— Acum, zise arendaşul, ce-ai să faci cu băiatul din prăvălie, acel stupid colos din care Létourneau a făcut instrumentul său ordinar?

— El e închis în pivnița acelei căscioare.

— Mi-ai spus aceasta.

— Şi îți răspund că el nu va scăpa. Amicul meu e acolo.

— Oh! sunt sigur că îl va păzi cu mare credință. Dar pe urmă?

— Mâine de dimineață voi spune un cuvânt cavalerului însărcinat cu paza.

— Tocmai ceea ce era să te sfătuiesc şi eu.

— Şi până atunci, adăugă Noë, sculându-se în picioare, mă duc să mă culc.

— Aici?

— Oh! nu, mă întorc la Paris, regele de Navarra mă aşteptă.

Noë se sculă, dar Perrichon îl opri.

— Un moment, domnule, zise el, scuză-mă; dar voiesc să-ți fac o întrebare: Regele de Navarra e tot hughenot?

— Tot.

— Şi dumneata?

— Şi eu tot asemenea.

— Ah! suspină arendaşul.

— Ce, asta te mâhneşte, domnule Perrichon?

— Hm! puțin.

— Pentru ce?

— Pentru că, de câtva timp, se vorbeşte de nişte ciudate lucruri contra hughenoților.

— He! he! se gândi Noë, iată un om de la care poate am să aflu ceva folositor.

Şi el se reaşează.

— Să bem dar încă câte un pahar, reluă arendaşul regal, care făcu se sară dopul unei a treia butelii.

— Cu plăcere, domnule Perrichon.

— Iată, eu care îți vorbesc îl iubesc mult pe regele de Navarra, pentru că odată când eram soldat, am servit sub ordinile tatălui său, regele Antoine de Bourbon, care atunci nu era decât duce.

— Şi crezi?…

— Şi cred că e o mare fierbere printre burghezii Parisului care îl adoră pe ducele Henric de Guise.

— Adevărat?

— Şi poți să-ți închipui că ducele îl urăşte pe regele de Navarra.

Maestrul Perrichon clipi din ochi şi Noë înțelese că el era la curent cu afacerile din Luvru.

— Într-o seară, regele de Navarra poate să întârzie fără escortă într-un cartier al Parisului, unde va fi influența populară, urmă

arendaşul. Şi Dumnezeul meu! cine ştie dacă un glonț nu va porni de undeva?

— Ştii dumneata, maestre Perrichon, că ceea ce îmi spui mă contrariază?

— O cred şi eu. Şi dacă aş şti că regele de Navarra ar primi un bun sfat…

— Regele, stăpânul meu, e prea simțitor, domnule Perrichon, pentru a respinge un înțelept avertisment.

— Pe credința mea, am să spun tot ceea ce am aflat.

— Să vedem.

— Închipuie-ți dar, că eu mă plimb de obicei în timpul nopții. Oamenii de vârsta mea dorm puțin. Mă culc devreme, dar înainte de a cânta cocoşul, eu sunt pe picioare, şi atunci ies şi eu să iau aer, mai ales în sezonul când e cald. Aşadar, sunt trei zile, continuă el, sau mai bine acum trei nopți, şedeam pe o bancă dinaintea porții fermei, când auzii paşii a doi cai care urmau drumul lui Montmorency, care trece chiar pe dinaintea acestei cârciumi şi a acelei ferme. Acei doi cavaleri mergeau la pas şi se îndreptau spre Paris. Ei trecură la trei paşi de mine fără să mă observe, şi auzii pe unul dintre el zicând celuilalt:

— „Ducele îşi bate joc de mine, dacă crede că mă voi însărcina cu afacerea *Béarnezului*, după cum o înțelege el: eu mă bat, dar nu asasinez.

— „Nici eu”, zise celălalt.

— „Cu atât mai mult, reluă cel dintâi, că Parisul viermuieşte de burghezi care trag foarte bine cu archebuzele şi sunt prea interesați să devină agreabili ducelui.”

— Şi asta e, zise Noë, tot ceea ce ai auzit?

— Tot. Şi am mai înțeles că *Béarnezul* nu putea fi decât regele de Navarra.

— E probabil.

— Şi accentul germanic al unuia dintre cavaleri mi-a dat ocazia să înțeleg că ducele de care vorbea, desigur că nu era altul decât Henric de Guise.

— Şi eu sunt de părerea acesta.

— Acum, termină Perrichon, eu te sfătuiesc să păzeşti bine pe stăpânul dumitale, domnule de Noë.

— Şi eu îți mulțumesc de sfatul dumitale, domnule Perrichon.

De astă dată Noë se sculă şi, luminat de Perrichon, se duse la grajd pentru a pune frâu calului.

— Dar acesta? zise arendaşul arătând calul lui Hector.

— Amicul meu îl va găsi aici mâine de dimineață. Alți hoți, afară de aceştia de la această casă, cred că nu mai sunt.

Şi Noë încălecă pe cal, strânse mâna lui Perrichon şi se îndreptă spre Paris.

La douăzeci de minute după asta, el intră în Luvru, când suna chiar două ore de dimineață la Saint-Germain-l'Auxerrois.

Cu toate acestea, regele de Navarra nu era culcat şi Noë, trecând prin curtea interioară a Luvrului, zări o lumină care strălucea la geamurile micii încăperi unde tânărul rege îşi instalase cabinetul său de lucru.

Această încăpere, după cum ne aducem aminte, comunica într-o parte cu apartamentul reginei Margareta şi de cealaltă cu camera lui Noë.

Aşadar, prin această din urmă cameră, prietenul regelui intră la dânsul.

Tânărul prinț era aşezat înaintea unei mese, cu bărbia rezemată în mâini şi cu ochii fixați asupra unui volum de vânătoare pe care i-l împrumutase regele Carol al IX-lea.

Noë intră pe vârful picioarelor.

Regele îl zări şi îi zise, fără a-şi schimba poziția:

— Trebuie ca Montmorency să fie la marginea lumii, căci prea ai întârziat... Tu ştii că eu nu te-am trimis la vărul meu de Condé decât numai pentru a-i prezenta omagiile mele.

— Am cam întârziat, e adevărat, dar nu mi-am pierdut timpul în zadar.

— Ah! ah!

— Între altele, am pus mâna pe o scrisoare care îți va face multă plăcere, Henric.

Noë, zicând aceste cuvinte, scoase din buzunar mesajul ducelui d'Alençon către regina-mamă şi îl puse cu triumf sub ochii lui Henric.

Regele de Navarra îl citi, îl reciti ca şi cum ar fi vrut să-l învețe pe dinafară, apoi privi pe Noë.

— Ei bine, zise el, ce-ai să faci tu cu această bucată de pergament?

— Majestatea Voastră va face bine să-l pună la dispoziția regelui.

Henric clătină din cap.

— Cu toate acestea, zise Noë, este o probă netăgăduită că regele

a fost jucat şi că complotul descoperit de regina…

— Era o comedie?

— Cam aşa ceva.

— Un motiv mai mult ca să nu duc acest mesaj regelui.

— Ce ai zis? făcu Noë.

— Şi a-l păstra ca pe o probă preţioasă.

— Nu înţeleg.

— Bunul meu amic, zise prinţul surâzând, ai învăţat istoria antică?

— Puţin.

— Ai auzit tu vorbindu-se de un tiran al Siracuzei numit Denys.

— Da.

— Şi de un supus al acestui tiran, numit Damocles?

— Negreşit.

— Atunci tu cunoşti istoria acelei săbii care era atârnată cu un fir de aţă?

— Da. Dar nu văd ce are în comun sabia lui Damocles cu acest mesaj.

— Atunci eşti un om de nimic.

— Mulţumesc!

— Nu trebuie să dăm regelui acest mesaj, ci Doamnei Catherine.

— Haida-de! făcu Noë înspăimântat.

— Cel puţin, să-i transmitem numai o copie după dânsul.

— A! bun! acum încep a înţelege, zise Noë.

— Şi când Doamna Catherine va şti că noi păstrăm originalul atunci ea ne va menaja.

— Îmi este egal, Sire, răspunse Noë, revin atunci la opinia mea cea dintâi.

— Şi care era?

— Aceea de a merge să faci o vizită prin Navarra.

Henric dădu din umeri.

— Şi aceasta nu este numai opinia mea…

— Ah!

— Este şi a unei persoane pe care, odinioară, ai iubit-o.

— Cum se numeşte?

— Sarah.

Henric de Navarra păli şi se simţi apucat de o emoţie violentă.

— Ai văzut-o dar? strigă el cu o voce răguşită…

Un surâs ironic alunecă pe blondele mustăţi ale lui Noë.

— Sst! zise el, căci o să trezeşti pe regina de Navarra, Sire!

Capitolul XLII

Pe timpul regelui Carol al IX-lea toată lumea din Luvru se culca foarte târziu câteodată, mai cu seamă de când acest palat regal devenise un focar de intrigi de tot felul.

Regele de Navarra aşteptase pe Noë până la ora două de dimineață, când am şi văzut pe acesta din urmă pătrunzând în cabinetul stăpânului său, arătându-i întâi pergamentul ce îl găsise asupra cadavrului pajului şi vorbindu-i, în fine, despre frumoasa argintăreasă Sarah.

Violenta emoție ce o încercase tânărul rege îl făcu pe Noë să-şi facă o mulțime de reflecții pe care credem de cuviință a le condensa într-un monolog.

„Mai întâi, îşi zise el, nu se poate îndoi cineva de facultatea de care se bucură unii oameni de a iubi două femei deodată. Evident că Henric iubeşte pe regina Margareta, dar nu e mai puțin adevărat că iubeşte şi pe Sarah. Şi dacă Sarah ar fi înconjurată de atâtea onoruri de care se bucură o prințesă, desigur că Margareta ar fi fost părăsită de mult timp. Henric, fără îndoială, iubeşte pe Sarah şi din această pasiune, pe care contează doamna de Montpensier pentru a face o mişcare favorabilă fratelui său, ducele de Guise, am să o judec după maniera mea."

Noë făcu toate aceste reflecții într-o clipire de ochi, pe când prințul, după ce pălise, începuse a se roşi.

— Dar, în fine, zise cu vioiciune acesta din urmă, explică-te… Unde ai văzut-o?

— Henric, răspunse Noë, care luă cu prietenul său un ton familiar, dacă vrei să-ți spun unde am văzut-o pe Sarah, trebuie să asculți povestea aventurii mele.

— Ascult.

Noë începu să povestească cum, întorcându-se de la Montmorency, se oprise cu Hector în cârciuma lui Létourneau şi, în fine, tot ceea ce întâmpinase. Când prințul află de nenorocirea argintăresei, el strigă:

— Nu, eu nu voiesc să mai las pe Sarah să locuiască în acea casă izolată. Voiesc ca ea se vină printre noi.

Noë înălță din umeri.

— Cum? făcu prințul, nu poți tu să ataşezi pe lângă femeia ta

pe o binefăcătoare?

— Vorbeşti ca şi cum Doamna Catherine ar fi la Amboise…

Henric tresări.

— Şi René la Châtelet.

Prinţul avu o uşoară tresărire.

— În fine, continuă Noë, Majestatea Voastră îşi închipuie că ea este tot în acele timpuri bune, când galopam pe drumul de la *Beauséjour*.

— Sărmana Corisandra!… murmură prinţul.

— Şi te gândeşti, Henric, că Doamna Margareta te va lăsa să alergi după aventuri?

— Ah! drace! zise prinţul.

— Şi, cu toate acestea, tot o iubeşti pe Sarah.

— Aşa crezi tu? făcu cu naivitate Henric.

— Eu aş fi de părere, zise Noë, să trimitem pe Sarah în Navarra.

— E adevărat.

— Eu mă însărcinez să o escortez… şi îţi jur că nu i se va întâmpla nicio nenorocire pe drum.

— Oh! mă încred în tine.

— Dacă voieşti, urmă Noë, chiar de mâine dimineaţă mă voi porni la drum cu dânsa.

— E prea curând, îmi pare.

— Nicidecum, căci dintr-un moment într-altul, regina-mamă şi René pot să o găsească.

— Cu toate acestea, aş fi voit să o văd…

Noë avu un hohot de râs.

— Vezi bine, sărmanul meu rege, zise el, că ar fi o osteneală zadarnică să încerci a proba că nu o mai iubeşti pe acea frumoasă argintăreasă.

— Micul meu Noë, zise el, nu înţelegi tu că se pot iubi două femei deodată?

— Sunt foarte convins.

— Şi fără ca una să ştie de cealaltă?

— Hm!

— Iubesc, cu toate acestea, mai mult pe Margareta.

— Este adevărat, zise Noë, dar câteodată o amintire te mâhneşte.

Un nor trecu peste fruntea lui Henric.

— Căci, în fine, e destul de ciudat a gândi…

— Taci!

— Şi, în locul dumitale, aş continua să o iubesc pe Sarah.
— Visez.
— Şi fără a avea nicio remuşcare.
Morala lui Noë era după gustul prințului.
— Cu toate acestea, zise el, dacă Doamna Margareta va afla…
— Sst! Ea mă iubeşte… Ea e geloasă…
— Da, dar mi-a venit o idee frumoasă, Henric.
— Să vedem!
— Trimite pe Sarah la Nérac.
— Bun!… şi apoi?
— Şi apoi pretextează o călătorie de câteva săptămâni în ținuturile dumitale.
Henric mişcă din cap.
— Este cu neputință, zise el.
— De ce?
— Din două cauze.
— Ascult.
— Cea dintâi e că… Doamna Margareta va voi să mă însoțească.
— Oh! ce contează asta! mă însărcinez eu să ascund pe Sarah, astfel ca regina să nu vadă nimic.
— Dar mai este o cauză.
— Care!
— Aceea că voiesc să rămân la Paris.
Noë îşi muşcă buzele.
— Aceasta e ciudat, Sire, zise el, ciudat, într-adevăr, că preferi să trăieşti aici… amenințat de pumnal şi otravă, decât să mergi în ținuturile dumitale unde supuşii te adoră.
— Sărmanul meu Noë, răspunse regele de Navarra, nu înțelegi nimic din politică.
— Ah!
— Ştii ce fac aici?
— Pe credința mea! nu…
— Ei bine! plănuiesc o alianță ofensivă şi defensivă între toți protestanții, nu numai din Franța, dar şi din Germania. Nu te-am trimis pentru altceva la vărul meu prințul de Condé.
— Ah!
— Şi cred că mă va aştepta la întâlnirea ce i-am dat.
— Da, Sire.
— Vezi bine că nu pot părăsi Parisul… cel puțin pentru o perioadă.

— Dar dacă te asasinează?

Henric se ridică şi ochii săi străluciră de mândrie:

— Aş! zise el, dacă trebuie să fiu asasinat, ora morții mele e încă departe. Nu ți-am zis într-o seară, arătându-ți o stea ce strălucea pe cer, că voi muri rege al Franței?

Noë aplecă capul sub privirile fulgerătoare ale prințului şi tăcu.

Cu toate acestea, tânărul béarnez era hotărât să nu părăsească lesne o idee la care meditase mult timp.

„Voi ajunge indirect la scopul meu", îşi zise el.

Apoi reluă încet:

— Sire, cu toate acestea, este un mijloc de a orândui totul.

— Crezi? întrebă regele.

— Trebuie să o lăsăm pe Sarah unde se află.

— Şi apoi?

— Şi vei merge să o vezi atât timp cât îți va place.

Fața tânărului prinț se înveseli.

— Ai dreptate, zise el. Şi, de mâine dimineață…

— Drace!… Dar eşti grăbit, prea grăbit…

Henric se roşi.

— În locul dumitale aş aştepta până seara, până la reîntoarcerea mea de la Montmorency.

— E prea mult până mâine seară, murmură cu naivitate prințul.

— Aş! zise Noë.

Şi cu degetul arătă orologiul ce se afla într-un colț al sălii.

— Sunt trei ore, zise el, bună seara! Sire, mă duc să mă culc.

— Mi-e temă că nu voi dormi, suspină tânărul prinț.

El strânse mâna lui Noë, deschise uşa şi trecu în camera Doamnei Margareta. Regina de Navarra dormea şi nu se trezi.

— Drace! murmură prințul, frumosul amor al Doamnei Margareta nu rezistă la somn… Cine ştie? ea visează poate la vărul meu de Guise…

Şi Henric se culcă, cugetând la frumoasa argintăreasă.

. . . . . .

Sarah Loriot, cu totul înspăimântată de evenimentele petrecute în acea seară, nu închisese ochii toată noaptea.

Cu toate acestea, Hector şi Guillaume, la etajul de jos, păzeau bine, Létourneau era mort, Pandrille închis în pivniță.

Dar spaima nu ținea poate în inima argintăresei decât un loc prea mic; poate ea cugeta la Henric. Noaptea trecu, ziua veni.

Sarah veghea mereu.

Ea auzi pe la răsăritul soarelui, un zgomot de voci şi de paşi în grădină, şi atunci părăsi patul, se îmbrăcă cu o rochie şi deschise fereastra…

Noë, însoțit de trei oameni, se aflau în grădină.

Acei trei oameni erau soldați de pază, ce veneau să aresteze pe Pandrille şi să îl conducă la Châtelet, de unde nu trebuia să mai iasă.

Noë zări pe argintăreasă şi o salută, apoi bătu la uşa casei…

Guillaume deschise şi Noë, pătrunzând în vestibul, zări pe amicul său Hector.

Hector era palid, desfigurat… şi învârtea în jurul lui o privire rătăcită.

— Ce ai? întrebă Noë.

— Eu? Nimic.

— Dar ai obrazul tulburat…

— Am obrazul unui om ce n-a dormit: iată tot…

Noë crezu pe Hector sau se făcu că îl crede.

Apoi se urcă la argintăreasă şi îi zise repede:

— Scumpa mea Sarah, mă duc întâi să depun în mâinile soldaților de strajă pe ticălosul ce-am închis în pivniță şi apoi voi urca la dumneata.

— Ah! murmură Sarah, dumneata l-ai văzut?

— Cum nu?

— Ei bine! va pleca el?

— Nu, dacă nu mă vei servi… Aşteaptă-mă… Mă voi reîntoarce.

Apoi, după aceasta, Noë întâlni pe oamenii de strajă.

Hector era tot posomorât; aşa că, s-ar fi zis că ieşea din fumul beției.

Guillaume însă aprinse o lampă, deschise uşa ce conducea la pivniță şi se coborî înainte, urmat de Noë şi de soldații de strajă.

Subterana în care în noaptea trecută îl închisese pe Pandrille, era situată la extremitatea pivniței şi închisă cu o uşă mare de stejar îmbrăcată în fier.

Pe lângă acestea, pentru a fi mai sigur închis herculeanul băiat al cârciumii, îngrămădiseră în dosul acelei uşi tot ce găsiseră mai greu în pivniță, precum butoaie, pietre mari şi o ladă mare în care, odinioară, canonicii de la Notre-Dame îşi închideau hainele lor sacerdotale.

Deci, pentru ca să tragă toate acele greutăți, au trebuit câteva

minute.

Apoi Guillaume puse cheia în broască şi deschise uşa.

Dar, fiindcă dincolo de uşă nu se auzea niciun zgomot, Noë murmură:

— Fără îndoială că ticălosul doarme.

Nu apucă să deschidă uşa, că el scoase un ţipăt; şi acel ţipăt fu repetat de Guillaume şi de soldaţii de strajă; şi iată pentru ce:

Subterana era goală…

Pandrille, băiatul cârciumii, se urcase la o ferăstruie cu vergele de fier şi, cu puterea lui herculeană, le îndoise şi fugise.

Capitolul XLIII

Când Noë se asigură că Pandrille fugise într-adevăr, îşi făcu următoarea reflecţie filozofică:

— Nu este nimic, vom pune să păzească bine pe Sarah, apoi afară de aceasta, ticălosul nu prea este de temut, şi astfel mă interesez mai puţin de supliciul lui ca de acela al lui René.

Apoi urcă la Sarah şi, după ce îi raportă fuga lui Pandrille şi o asigură că nu era primejdios, adăugă:

— Acum să vorbim despre Henric.

— I-ai dat scrisoarea mea? îl întrebă Sarah.

— Nu.

— Dar, pentru ce?

— Pentru că prefer ca să-i spui dumneata însăţi ceea ce ea conţinea.

— Să-l văd eu? strigă, Sarah cu spaimă.

— Trebuie.

Sarah deveni palidă ca o statuie.

— O! Dumnezeul meu!… Dumnezeul meu!… Nu ştii tu cât de mult mă va face să sufăr revederea lui…

Noë îi luă mâna.

— Sărmana mea Sarah, îi zise el, dacă îl iubeşti pe Henric, trebuie să-l şi scapi.

— Să-l scap?…

— Da, numai dumneata poţi să-l faci să părăsească Parisul; – Parisul, unde pumnalul şi otrava îl ameninţă; – şi unde, în acest moment, se urzesc nişte îngrozitoare comploturi.

— Ah! dacă este aşa, vorbeşte! strigă nobila femeie. Vorbeşte! şi mă voi supune.

— Ei bine! Ascultă!

Noë ținea mâna lui Sarah tot într-ale sale.

— Henric te iubeşte, urmă el.

Sarah se simți murind.

— Da, te iubeşte mai mult ca altă dată… şi este gata să te urmeze până la capătul lumii.

— Dar dumneata nu ştii…

— Taci! şi ascultă… o întrerupse el.

Apoi, neputându-şi stăpâni un surâs continuă:

— Dumneata ştii bine că ceea ce nu se poate obține prin forță, trebuie obținut prin şiretlic.

— Dar eu ce pot să fac?

— Să-l primeşti aici şi, când amorul ce-l are pentru dumneata îşi va relua imperiul de altă dată, Henric va crede că a ajuns la fericire.

Sarah asculta palidă şi tremurândă, iar Noë continuă:

— Apoi, după aceasta, scumpa mea Sarah, vei fugi, vei dispărea.

— Dar, murmură ea, nu înțeleg nimic…

— Aşteptă, urmă el. Vei fugi cum zic, vei dispărea, dar se va aranja astfel ca fuga dumitale să lase urme şi ca pe acele urme, Henric să te poată urma şi, în modul acesta, îl vei conduce până în Navarra. Înțelegi acum?

— Da… dar…

Sarah nu cuteză să mai pronunțe mai mult.

— Ah! te înțeleg sărmana mea amică, murmură Noë, strângându-i mâna cu afecțiune, te înțeleg… te înțeleg…

— Poate.

— Voieşti să-mi zici, nu este aşa? că dacă voi face astfel, Henric va înceta de a mai iubi pe Margareta, Margareta care e femeia sa, Margareta care îl iubeşte.

Sarah începu să suspine şi, cu ochii plini de lacrimi, murmură:

— Ah! ce rol infam mă faci să joc!

— Nu, Sarah, nu, scumpa mea, replică cu gravitate Noë, dumneata prin aceasta vei scăpa viața aceluia pe care-l iubeşti şi pe care noi toți îl iubim, fiindcă să vezi, Sarah, micuța mea, noi toți câți suntem în jurul lui, nu suntem decât o mână de oameni, pe cât timp regina, René şi Guise au înarmat tot oraşul împotriva noastră, şi astfel vom muri fără a ne putea apăra.

— Mă supun, spuse atunci Sarah cu hotărâre.

— Apoi mai gândeşte-te, reluă Noë, că Doamna Margareta nu prea este de plâns, deoarece ea l-a iubit pe ducele de Guise.

— Oh! taci! taci! murmură Sarah, acele lucruri nu ne privesc.

— Fie cum zici!

— Aşadar, va veni? şi când?

— Diseară.

— La ce oră?

— Către ora zece.

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! dă-mi curaj... murmură argintăreasa.

— Adio! îi zise el atunci sărutându-i mâna, şi la revedere mâine!

— Mâine.

— Da, mâine, când poate îţi voi mai recomanda ceva nou...

Apoi tânărul cavaler plecă, lăsând pe sărmana femeia în emoţie şi, mergând, îşi zicea în sinea sa:

— Pe cuvântul meu de onoare, dacă Doamna Margareta va afla vreodată aceasta, va fi foarte *amabilă* cu mine...

Soldaţii veniţi cu Noë, beau şi mâncau în jurul unei mese pe care Guillaume o adusese în vestibul, dar Hector, Hector care nu prea era inamic al paharului nu era amestecat între dânşii, ci, posomorât şi gânditor, se plimba prin grădină cu paşi repezi.

Noë îl ajunse şi, luându-l de braţ, îl întrebă:

— Dar ce ai, scumpul meu?

Hector pentru a treia oară răspunse:

— Am petrecut o noapte rea.

— Ei bine, o să te culci...

Acest cuvânt rupse pe Hector din visare şi, ca şi cum ar fi fost tras de sub greutatea unui farmec bizar, zise:

— Ah! o să plecăm?

— Cum? să plecăm?

— Să ne întoarcem la Paris.

— Eu da, dar tu nu. Tu vei rămâne aici, amicul meu.

— Încă! murmură el cu un fel de spaimă.

— Drace! Guillaume îţi va da un pat bun şi vei dormi câteva ore.

— Aş dormi tot atât de bine şi la Paris.

— Da, dar trebuie să păzeşti pe Sarah.

Hector avu o mişcare de nerăbdare.

— Dar cine este această Sarah, bâigui el, pe care tu o îngrijeşti aşa mult?...

— Este femeia care a înzestrat pe contesa de Noë. Ai înţeles

acum!

— Bine! dar…

— Niciun „dar”… şi trebuie să înțelegi că eu îți cunosc tulburarea şi noaptea cea rea ce ai petrecut-o…

— Aşa crezi?

— Negreşit, frumusețea lui Sarah a produs asupră-ți o impresie adâncă.

— Taci! taci!

— Nu tac, tu o iubeşti.

— Ei bine, şi dacă ar fi aşa?

— Ah! recunoşti…

— Spune-mi mai bine, este măritată, văduvă, liberă sau cum este?

— Nu este liberă, răspunse Noë cu tristețe, ea iubeşte… şi pe cine iubeşte…

Noë se opri aici.

— Ei bine! strigă Hector cu furie, cine este acela?

— Este cel mai bun amic al meu.

Hector nu înțelegea, dar tăcu, Noë însă continuă:

— Şi acel amic, scumpul meu, pe care Sarah îl iubeşte va veni diseară s-o vadă.

— Să vină el s-o vadă şi tu vrei ca eu să rămân aici?

— Trebuie. Adio.

Noë, nevoind să se explice mai mult, strânse mâna lui Hector şi plecă.

. . . . . .

Hector, neştiind nimic despre vechiul amor al regelui Henric cu Sarah, petrecu o zi plină de grijă.

Eroul nostru, care nu avea mai mult de nouăsprezece ani, nu iubise niciodată serios; trei patru amoraşe ce le avusese în viața lui fuseseră fără consecință, şi astfel, inima lui nu bătuse niciodată din dragoste.

Niciodată privirea unei femei nu îi tulburase sufletul.

Dar, în ajunul acelei zile, când ochii lui întâlniră ochii adânci şi melancolici ai lui Sarah, când el văzu frumusețea aceea căreia suferința îi dăduse o amăgire mai mult, o revoluție stranie se operă într-însul, şi atunci el înțelese că o iubea pe Sarah cu o dragoste profundă şi veşnică.

Dar, în loc de a se abandona speranței, în loc de a se lăsa să

cadă în visurile pline de făgăduieli, ce le naşte primul amor, el din contră presimţea că acel amor va fi nenorocirea vieţii sale întregi.

Pentru aceasta dar, Noë îl găsise trist şi posomorât, şi tot pentru aceasta în toată ziua trecută fugise de Sarah şi evitase să vorbească cu Guillaume.

Când Lahire, Hogier şi Hector părăsiseră ţara lor, urmându-l pe Noë, toţi împreună recunoscuseră pe Noë de şef, aşa că el comanda, lui i se supuneau, şi, de aceea, chiar se înclinase când Noë îi zisese: „Omul ce o iubeşte pe Sarah este cel mai bun amic al meu. Tu vei veghea asupra ei şi îl vei aşteptă pe dânsul să vină”.

Dar totdeodată, sentimentul de demnitate, de independenţă şi de egalitate între gentilomi, deşteptându-se într-însul, se întrebă în sinea sa:

„Cu ce drept Noë mă face el sclavul lui? şi pentru ce m-a oprit el de a iubi pe această femeie? Pentru ce, pentru ce? voiesc să ştiu…”

Aici o idee stranie îi trecu prin minte şi adăugă tot în sinea sa:

„Dar dacă-l voi omorî pe acest om?”

Cu toate acestea, această cugetare nu dură mult, ci o depărtă cu indignare.

În timpul acesta însă, Sarah cobora în grădina în care se plimba el şi, văzându-l, îi zise cu vocea ei armonioasă şi dulce, cu care îl emoţionase deja atât de mult.

— Domnule, dumneata pari a fugi de mine?

— Eu? tăcu Hector tresărind.

Apoi îşi pierdu capul şi voi să-i cadă la genunchi, dar nu cuteză… ci intră cu dânsa în casă şi prânziră împreună.

Apoi la acel prânz, petrecând câteva ore cu dânsa şi îmbătându-se de surâsul şi privirea ei, când veni noaptea şi se despărţiră, reamintindu-şi că trebuia să-i păzească amorul cu un altul, o ură îngrozitoare îi veni asupra lui Noë care cutezase să-i încredinţeze un asemenea rol, şi murmură cu hotărâre în sinea sa:

„Oricare va fi omul care are fericirea să fie iubit, eu îl voi omorî.”

În casă se intra prin grădină şi grădina nu avea decât o singură poartă.

„Amicul seniorului Noë trebuie să treacă pe aici, nu are alt drum, deci să păzim.”

Apoi gasconul se învălui în mantaua sa şi, plimbându-se în lung şi în larg prin faţa porţii, auzi în depărtare că la biserică sunau zece ore şi apoi, totdeodată, auzi şi un zgomot, şi asigurându-se că acel zgomot era trapul unui cal, el murmură:

— Iată-l, trebuie să fie amicul…

Şi, punându-se a asculta, înțelese că zgomotul se apropia, şi apoi totdeodată văzu în întuneric umbra unui cal şi unui cavaler.

Cavalerul însă veni până la gardul ce închidea grădina şi acolo se coborî, îşi legă calul de un arbore ce era afară din grădină, şi venind la poarta ce era întredeschisă deja de Hector, nu avu decât s-o deschidă şi intră în grădină.

Iar Hector puse mâna pe spadă şi făcu un pas spre noul venit.

Capitolul XLIV

De când cei patru valeți sosiseră la Paris, nu trecuseră decât cinci zile şi, dintre dânşii, numai Lahire pătrunsese în Luvru, iar Hogier şi Hector nu văzuseră niciodată pe regele de Navarra.

Ne reamintim chiar că Noë le zisese:

— Regele, stăpânul nostru, ar fi foarte furios dacă ar şti că noi avem grijă de el. Trebuie să-l protejăm şi să-l apărăm fără ca el să afle despre aceasta.

Timp de mai multe zile, Henric nu a ieşit deloc din Luvru şi Hector nu l-a putut vedea niciodată.

Cavalerul care intra în grădină nu bănuia că este aşteptat la poartă şi el făcu trei paşi spre casa albă la ale cărei ferestre străluceau mai multe lumini.

Dar deodată el se opri.

Hector era în fața lui şi părea să vrea să-i blocheze trecerea.

— Pe coarnele dracilor! şopti cavalerul. Cine este acolo?

— Eu, spuse Hector cu o voce tăioasă.

— Cine eşti tu?

— Nu contează!

— Ce vrei?

— Domnule, spuse Hector, nu m-ar deranja să ştiu ce căutați aici.

— Poftim, domnule! răspunse cavalerul, mă duc la această casă unde sunt aşteptat.

— Ah! Ah! rânji Hector.

— Sunteți surprins?

— Nu!

— Apoi, permiteți-mi să trec!

Dar Hector nu se mişcă.

— Domnule, întrebă el, sunteți aşteptat de doamna Sarah?

— Exact.
— Unul care iubeşte…
— Da, domnule.
— Şi… ea vă iubeşte…
— Ah! Ah! Sper că…
— Ei bine! Opriți-vă!
— Poftim?
— Dumneavoastră nu veți…
Cavalerul răspunse râzând batjocoritor:
— Domnul meu, zise el, eu am obiceiul să merg peste tot.
Hector răspunse cu umor gascon la aceste cuvinte:
— Domnule, acest lucru s-a întâmplat deoarece nu ne-am întâlnit încă niciodată pe drum.
Cavalerul începu să râdă din nou.
— Pe coarnele dracilor! zise el, noaptea e neagră, domnule, dar un astfel de răspuns mă face să cred că eşti un băiat foarte isteț.
— Sunteți foarte amabil…
— Ei, drace! Deşi accentul dumneavoastră nu mi-a dovedit din plin, aş putea să jur, că sunteți gascon.
— Din apropiere de Garonne, domnule.
— Ei bine! prietene, sunteți amabil şi plăcut.
— Găsiți?
— Şi acum, că mi-ați dovedit cât spirit aveți…
Hector îi blocă din nou drumul.
— Lasă-mă să-mi continui calea, pentru că, ştii, dragostea nu poate aştepta…
— De această dată, domnule, aceasta va aştepta.
— Aşa, deci!…
— Pentru că m-am gândit să poți trece doar străpuns de sabia mea.
— Cred că este o idee frumoasă, spuse cavalerul, continuând să zâmbească.
— Găsiți?
— Dar este pretențioasă…
— Ah! Ah!
— Şi acest lucru pentru două motive…
— Ascult, domnule.
— Primul, este că nu obişnuiesc a mă bate cu oameni despre ale căror titluri sau calități nu am nicio cunoştință.
— Domnule, spuse Hector, port numele lui sir de Galard şi mă

trag în linie directă din *Valetul de caro*.

— Este o frumoasă genealogie, domnule, zâmbi cavalerul.

— Presupun că puteți să vă bateți cu mine.

— Nu! nu!... la rigoare...

— Aştept cu nerăbdare al doilea motiv, domnule.

— Ah! Acest lucru, spuse cavalerul, este mai grav...

— Să vedem!

— Al doilea motiv este acela că eu am obiceiul de a omorî pe adversarii mei.

Hector începu să rânjească.

— Ce vrei? reluă cavalerul, aşa mi se pare mai comod...

— Haideți, domnule, mormăi Hector, a cărui răbdare începuse să se piardă, binevoieşte de a lua spada în mână.

— Cum vei voi, domnule.

Atunci cavalerul începu să râdă şi îşi trase spada, şi fiindcă Hector o avea deja trasă, le încrucişară şi se azvârliră unul asupra celuilalt.

— Bravo! zise cavalerul la cel dintâi pas, să ştii că ai o bună metodă!

— Aşa mi s-a spus întotdeauna, răspunse Hector recunoscând că adversarul său era de primă forță.

— Şi apoi văd, urmă cavalerul, că putem să şi vorbim puțin.

— Cu plăcere.

După aceasta Hector aduse asupra cavalerului o lovitură viguroasă. Dar cavalerul parând-o, zise:

— Te superi că o iubesc pe Sarah, nu-i aşa?

— Puțin...

— Dar dacă mă va iubi şi ea?

— Mult.

— Aşa! făcu cavalerul, nu cumva o iubeşti şi dumneata?

— Poate...

— Ei bine! drept să-ți spun, să ştii că ai gust bun.

Apoi cavalerul se azvârli pe jumătate, dar Hector făcând o săritură la o parte, se apără de lovitură şi ripostă, dar adversarul său se pusese deja în gardă.

— Şi ea are cruzimea de a nu te iubi?... murmură acest cavaler.

Această batjocură întărâtă atât de mult pe Hector, încât începu să strige:

— Pe toți dracii! nici pe dumneata nu te va iubi mult timp.

Apoi avu nenorocirea de a se arunca de tot asupra adversarului

său.

Dar acesta, rece ca într-o sală de arme, replică:

— Loveşti bine, domnul meu, dar eşti încă tânăr şi îţi lipseşte experienţa. Să vezi, se parează prima, se loveşte sabia adversarului, terţă peste terţă, şi iată cum…

Cavalerul atunci îşi puse teoria în practică şi sabia lui Hector sări la douăzeci paşi; acesta scoase un ţipăt de turbare şi alergă s-o ia; dar cavalerul, mai rapid ca Hector, pusese deja piciorul pe ea şi totodată zise:

— Scumpul meu domn de Galard, consimt să-ţi dau spada şi să continui cu dumneata…

— Ah! făcu Hector întrerupându-l cu furie.

— Dar pun o condiţie… urmă cavalerul râzând necontenit, şi acea condiţie este, că dacă nu te voi omorî, când te vei reîntoarce în Gasconia, să spui la toţi că sunt tare în scrimă.

Apoi se plecă, luă spada şi, oferind-o lui Hector, adăugă:

— Admit că ţi-am arătat o lovitură frumoasă.

— Ei bine, strigă Hector spumegând de furie, îţi voi arăta eu o altă lovitură. Pe scutul de armură al strămoşilor mei, vei vedea… vei vedea…

— Aşa! îngână cavalerul, strămoşii dumitale erau gentilomi, dar nu se coborau din Jupiter.

Această batjocură îl scoase pe Hector din toate răbdările.

— Ei! domnule, strigă el punându-se din nou în gardă, aş fi flatat de a şti pe-ai dumitale cum au fost.

— Ah! domnule, răspunse cu modestie cavalerul, crede-mă că sunt dintr-o familie destul de bună.

— Adevărat? mârâi Hector.

— Ascultă, urmă cavalerul, cel dintâi strămoş al meu se numea Robert.

Hector tresări.

— Robert se cobora din regele Saint-Louis.

Hector scoase un ţipăt.

— Şi tatăl meu, termină cavalerul cu mare bunătate, se numea Antoine de Bourbon, rege de Navarra.

De astă dată însă Hector nu mai scoase niciun ţipăt, ci se trase înapoi şi spada îi căzu din mână. Apoi, totodată, puse un genunchi la pământ şi murmură pierdut:

— Ah! Sire, Sire… Iartă-mă!…

Henric îl luă în braţe şi, ridicându-l, îi zise:

— Frumosul meu amic, nu-ți fie ruşine de acțiunea dumitale.
— Ah! Sire, sunt un ticălos, un imbecil, un mizerabil…
— Din contră, eşti un băiat brav.
— Am cutezat eu să trag sabia în contra regelui meu…
— De ce, nu eşti un gentilom?…
— Oh! da.
— Ei bine, şi regele nu este decât un gentilom, şi astfel, toți gentilomii sunt deopotrivă.

La aceste cuvinte, Henric luă mâna lui Hector şi o strânse cu cordialitate între ale sale.

Apoi, bătându-l pe umăr, adăugă:

— Acum, noapte bună… Ştii… Mă aşteaptă…

Hector se simți foarte zdrobit, dar, cu toate acestea, se retrase şi regele de Navarra înaintă spre casă.

Pe prag sta Guillaume şi, recunoscând pe Henric, veni înaintea lui şi îi zise:

— Vino, Sire.
— Sst!…

Guillaume tăcu, dar luă pe Henric de mână şi îl conduse prin grădina care o acoperise întunericul. Apoi îl făcu să urce o scară, deschise o uşă şi Henric văzu pe Sarah înaintea lui.

Sarah şedea în fața unei mese cu fruntea ei palidă sprijinită pe mâinile ei cele albe ca ceara şi, zărind pe Henric intrând, emoția îi fu atât de mare, încât nu se putu scula, dar scoase un țipăt înăbuşit şi întinse brațele către scumpul ei prinț.

— Ah! Sarah!… Sarah! scumpa mea Sarah! murmură Henric aruncându-se la genunchii ei şi acoperindu-i mâinile de sărutări… În fine, te revăd!

Sarah însă, nu putu pronunța niciun cuvânt, ci numai, îşi zicea în sinea sa:

„Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! simt că mor.”

. . . . . .

Hector rămăsese în grădină.

Timp de câteva minute, sărmanul tânăr rămase ca uimit şi lipsit de rațiune. El scosese spada împotriva regelui său, împotriva acelui rege de Navarra pe care îl serviseră părinții lui şi pentru care, cu câteva zile mai înainte, jurase a-şi vărsa până la cea din urmă picătură de sânge. Aceasta îi părea atât de curios, încât câteva momente uită totul, chiar pe Sarah… Dar, în fine, sfârşi

prin a se întreba pentru ce provocase pe acel necunoscut ce nu era altul decât regele său. Şi atunci îşi reaminti.

Şi, după ce-şi reaminti, el aruncă o privire pierdută asupra căsuţei, al cărei al doilea etaj era luminat. Îi păru că vede după perdele trecând două umbre, a acelei femei pe care deja o iubea cu înfocare şi umbra acelui om ce nu îi mai era rival, ci rege... Atunci, nenorocitul tânăr, căzând în genunchi, îşi acoperi faţa cu mâinile şi începu a plânge. Hector plânse mult timp, dar totdeodată un zgomot se auzi la spatele lui, o mână i se rezemă pe umăr, o voce murmură la urechea lui:

— Sărmane amice!...

Hector se ridică cu grăbire.

— Sărmane amice! repetă Noë.

Era într-adevăr Noë, Noë care se reîntorcea de la Montmorency cu regele de Navarra.

Hector era de nouăsprezece ani, la vârsta când lacrimile curg cu abundenţă, când e încă puţin copil...

El se aruncă în braţele lui Noë şi îi istorisi plângând ceea ce i se întâmplase.

— Iubeşti, dar, mult pe această femeie! murmură Noë.

— Atât, răspunse Hector, încât mă voi omorî!

Şi el luând spada de jos voi să şi-o împlânte în piept.

Noë i-o smulse şi o aruncă departe de dânsul.

— Eşti nebun! îi zise el.

— Nu mai am puterea de a vieţui, răspunse Hector, lasă-mă a muri.

— Viaţa nu-ţi aparţine.

Hector tresări.

— Ea aparţine regelui, zise cu simplitate Noë, acelui rege ce îţi răpeşte fericirea, acelui rege ce e iubit de femeia pe care tu o iubeşti. Dar fidelitatea, prietene, trebuie să usuce toate lacrimile, să închidă toate rănile, să sece izvorul celor mai mari dureri.

El luă în braţele sale pe Hector şi îl strânse cu afecţiune.

— Ah! reluă el, noi servim o cauză sfântă, amice... Noi vom fi în viitor însoţitorii regelui Henric, acelui rege pe care destinul îl va face mare... Acelui rege a cărui memorie popoarele viitoare o vor venera... Şi apoi, nu eşti tu de nouăsprezece ani, vârsta în care inima e o ceară moale, la care forma dintâi dispare sub a doua?... Uită pe această femeie, amice.

— Niciodată!... murmură Hector, niciodată, asta văd prea bine!

Noë nu răspunse şi îşi plecă capul.

El înțelese cât de mult trebuia să sufere Hector, atât de aproape de Sarah, la genunchii căreia acum se afla Henric.

— Iată, zise el, ia calul meu şi depărtează-te. Te voi găsi într-o oră la hanul *Calul roib.*

Capitolul XLV

— Fangas?

— Monseniore.

— Ai fost la Luvru, astăzi?

— Da, monseniore.

— Ai găsit pe cineva?

— Am găsit pe regele de Navarra.

— I-ai vorbit?

— Nu.

— Pentru ce?

— Pentru că a trecut cu mare repeziciune prin coridorul cel mare.

— Şi unde mergea?

— Nu ştiu, dar calul său era înşeuat, şi l-am văzut plecând cu domnul de Noë.

— Ce oră era atunci?

— Cinci.

Astfel conversa domnul de Crillon cu scutierul său Fangas.

Sărmanul duce se afla în pat şi îşi dădea toate silințele pentru a se mişca, căci rana îl făcea groaznic să sufere.

— Ah! sărmanul meu Crillon, îi zise într-o zi regele venind să-l viziteze, poți să fii sigur că te voi răzbuna!

A doua zi regele nu veni, dar trimise pe domnul de Pibrac, căpitanul său de gărzi.

A treia zi regele nu mai trimise pe nimeni.

— Aide! îşi zise ducele, e rău ca să stai în pat… regii pe care i-am servit cu fidelitate te uită.

Cu toate acestea, el trimese pe Fangas la Luvru, zicându-i:

— Dă-ți osteneala de a găsi pe Pibrac sau pe regele de Navarra, sau pe domnul de Noë… şi află ce se petrece.

Fangas întâlnise pe regele de Navarra.

— Sărmanul meu amic, îi zise Henric, spune domnului de Crillon că regele Carol al IX-lea şi regina-mamă sunt în bună

înțelegere, că René s-a reîntors la Luvru şi că orice speranță de a îl vedea sfâşiindu-l de viu, a dispărut.

Fangas comunicase stăpânului său aceste noutăți urâte.

— Mâine vei merge din nou la Luvru, îi zise ducele.

Noaptea venise, domnul de Crillon dormea în acea cameră, ce fusese odată temnița lui René. Lângă o masă, Fangas care avea puține cunoştințe chirurgicale, pregătea un pansament.

El fu primul pe care ducele îl văzu la deşteptare.

Dar, la cealaltă extremitate a camerei, doi tineri şedeau la o altă masă, golind în tăcere o sticlă de vin vechi.

Aceşti doi tineri erau Lahire şi Hogier. Hector, ne reamintim că era încă însărcinat să vegheze asupra lui Sarah.

În fiecare zi gasconii veniseră pentru a se interesa de sănătatea ducelui.

— Sst! zisese Fangas văzându-i intrând, ducele doarme.

Hogier şi Lahire intraseră dar pe vârful picioarelor.

— Doarme, urmă Fangas, dar nu va întârzia a se deştepta.

Fangas era ospitalier ca şi Crillon. El puse o sticlă şi trei pahare pe masă, bău în sănătatea stăpânului său şi continuă a prepara pansamentul.

După schimbarea cuvintelor de mai sus cu Fangas, Crillon văzu că nu era singur.

— Ah! ah! pe viața mea! zise el, îmi pare că văd pe cei doi amici ai mei.

Hogier şi Lahire se apropiară.

— Bună seara, domnule duce, îi zise Lahire, cum te mai simți?

— Puțin mai bine.

— Aide! murmură Hogier, văd că în cincisprezece zile vei fi pe picioare.

Ducele înălță din umeri.

— Să punem o lună, răspunse Lahire, dar să nu mai vorbim de aceasta.

Un surâs binevoitor veni pe buzele lui Crillon.

— Bunii mei amici, le zise el, după cât văd, regele nu mai are trebuință de serviciile mele, deci sunt convins că am tot timpul necesar pentru a mă vindeca cum trebuie.

— Regele este ingrat.

— Încercam demult să nu cred asta despre rege, murmură Crillon suspinând.

— Ah! domnule de Crillon, murmură Hogier, dacă l-ai servi pe

regele de Navarra…

Crillon tresări, apoi răspunse:

— Pe legea mea! să dea Dumnezeu să se facă o dată rege al Franței… Dar până atunci, seniorii mei, stăpânul lui Crillon este regele Carol.

— Care a făcut pace cu regina-mamă?

— Vai! da.

— Şi care a iertat pe René…

Fruntea palidă a rănitului se încărcă de nori.

— Pe viul Dumnezeu, copiii mei, vă voi vorbi cu inima deschisă.

— Vei face ca întotdeauna domnule duce, zise Lahire.

— Şi noi vă vom asculta cu plăcere, adăugă Hogier.

— Ei bine, să vă stabilesc întâi un principiu: oamenii ca mine nu servesc pe om în persoană, ci servesc monarhia.

— Adevărat.

— Monarhia, dar, este un principiu instituit de Dumnezeu şi puțin îmi pasă cine o reprezintă. Regele Francisc I a fost un om mare, iar regele Henric II, adică fiul lui, era un om de bani.

— Foarte adevărat.

— Aşadar, aş dori foarte mult… fiindcă regele Carol al IX-lea, ca şi regele Francisc, nu are descendenți, şi regele de Polonia precum şi ducele d'Alençon seamănă întocmai cu monedele false. Deci copiii mei, adăugă el cu surâsul său plin de finețe, ascultați bine ca să mă înțelegeți. Pentru regele Carol nu am stimă, în fratele său de Polonia am puțină încredere şi pe ducele d'Alençon îl disprețuiesc. Ei bine, cu toate acestea, oricare din aceştia trei ar fi la tron, mi-aş vărsa sângele, şi ştiți pentru ce? pentru că sunt un servitor, un soldat al monarhiei, şi apoi fiindcă prevăd că tronul cel putred al Valoisilor nu va întârzia să se dărâme, rog pe Dumnezeu să mă țină tot tânăr ca să pot saluta pe noua rasă care va succeda şi să văd Franța încovoiată îndreptându-se şi stăpânind lumea întreagă.

Crillon se opri aici, închise ochii şi cugetul său părea că cerceta misterele viitorului, apoi, după un moment, reluă:

— Ah! copiii mei, văd sânge, văd lacrimi, văd durere ce acoperă în depărtare sărmana noastră Franță… Dar acolo, la orizont, văd ridicându-se o figură mare, un erou puternic şi-l aud pronunțând cu o voce misterioasă un nume mare.

Hector şi Lahire priveau pe sărmanul duce cu mirare.

Sărmanul Crillon era în prada unui delir justificat care cuprinde

câteodată pe răniți şi rănile arzătoare păreau că-i dau o îndoită vedere.

— Ascultați, amicii mei, reîncepu el după o nouă tăcere. Va veni o zi în care cocoşul va scutura din aripi şi va cânta cu o voce atât de tare, încât trompetele războiului civil nu vor mai răsuna în taberele noastre disperate. În viitor, pe Alpi şi pe Pirinei va fâlfâi vechiul nostru oriflam[2] de Saint-Louis, şi un rege, adevărat francez, adevărat patriot, va pune în trei spada discordiei, de dinăuntru, pentru a îndrepta spre inamicii noştri de moarte, Spania şi Austria, tunurile victorioase ale Franței.

— I-a venit iar delirul, şopti Fangas la urechea lui Hogier de Lévis.

— Ce vorbeşti tu de delir? strigă Crillon care auzise acest cuvânt.

Apoi, ridicându-se pe pernă, urmă:

— Pe-acel rege, copiii mei, voi îl serviți, iar eu nu încă.

— În numele cerului, domnule duce, murmură Fangas. Dacă te înflăcărezi aşa, rana dumitale se va redeschide.

Crillon surâse şi zise:

— Ați auzit, domnilor, ce a vorbit chirurgul. Deci, să ne propunem… dar până ce regele Franței va avea trebuință de persoana mea, mă voi duce în moşiile noastre.

— Aşa da, strigă Fangas, iată că domnul duce devine rezonabil.

— Imbecilule!

— Îmi ziceți imbecil? dați-mi voie să vorbesc şi eu la rândul meu.

— Vorbeşte!

— Seniore, în opt zile, Senioria Voastră se va putea scula.

— Drace! cu atât mai bine.

— În cincisprezece zile, se va putea urca în litieră şi vom merge la Avignon pentru culesul viilor.

— Aceasta era şi ideea mea, murmură Crillon.

— Să vezi însă, domnule duce, deşi se vorbeşte rău despre sud şi se pun toate relele pe acea sărmană Provence[3], merge cineva cu plăcere acolo. Vântul de Nord are şi el bunurile sale.

---

[2] Stindardul ce se purta înaintea vechilor regi ai Franței.

[3] Provence – regiune în sud-estul Franței, situată între Valea Ronului, Marea Mediterană şi Italia.

— O! da. Este un purgativ.

— Dar vinul?

— El este întăritor, îți dă puteri.

Fangas bătu din palme strigând:

— Bravo! bravo! voi inventa nişte balsamuri care te vor vindeca mai iute.

Dar tocmai când Fangas se bucura de viitoarea călătorie în Avignon, se auzi o bătaie la uşă.

— Intră! zise ducele.

Dar deodată îşi stăpâni un țipăt de bucurie. Un tânăr pe care Crillon îl recunoştea era pe prag şi acel tânăr era regele de Navarra.

— Ah! Sire... murmură ducele, iată tocmai cazul când se zice că atunci când se vorbeşte de lup, i se şi vede coada.

— Ai vorbit de mine?

— Da, Sire.

— Ei bine! îmi vei spune aceasta mai târziu.

Apoi regele, necunoscând pe Lahire decât din camera lui Noë, şi pe Hogier, nevăzându-l niciodată, le zise:

— Domnilor, doresc să vorbesc cu ducele şi voiesc să fiu singur cu dânsul.

Lahire şi Hogier, ale căror figuri mărețe şi spirituale seduseseră pe prinț, se înclinară şi ieşiră.

— Ieşi şi tu, zise atunci Henric şi lui Fangas.

Fangas se supuse.

Atunci Henric se aşeză la căpătâiul lui Crillon şi-i vorbi mult şi încet.

Ducele ascultă cu atenție şi fără să întrerupă pe tânărul rege.

Dar, când regele termină, bravul duce răspunse:

— Sire, acum câteva minute am avut o descoperire de viitor şi în acel viitor, m-am văzut servitorul Majestății Voastre.

Henric tresări.

— Dar atunci, Sire, reluă Crillon, erai regele Franței.

Un fulger trecu prin ochii prințului.

— Astăzi însă, termină Crillon cu francheța sa bruscă, fiindcă îmi propui un serviciu contra regelui Franței, refuz! Crillon este soldatul monarhiei franceze.

Henric suspină, dar întinse mâna lui Crillon.

— Frumos cuvânt, duce, şi pe tot ce am mai scump! îmi voi reaminti în viață-mi de dânsul!

Pentru a şti acum cauza venirii regelui de Navarra la Crillon şi ceea ce venise el să îi propună, trebuie să ne raportăm cu câteva ore mai înainte şi să-l urmăm pe tânărul prinț la Montmorency, unde fusese înainte de a o vedea pe Sarah.

Capitolul XLVI

Prințul, o ştim, era escortat de Noë. Noë, suindu-se pe cal, îşi făcu această cugetare:

„Toți dracii să mă strângă de gât dacă ştiu ceea ce Henric voia să comploteze cu vărul său, prințul de Condé.

Noë, pierzând orice speranță de a putea afla ceva din scopul vizitei la prințul de Condé, lăsă să-i iasă o înjurătură.

— Poftim? făcu regele.

— Oh! nu este nimic, zise Noë. Îmi vorbesc eu însumi.

— Şi ce-ți vorbeşti?

— Că sunt un imbecil... Da, zise Noë, căci de câtva timp, Majestatea Voastră mă tratează atât de rău, încât aş face mai bine dacă m-aş depărta...

— Unde, Noë, amicul meu?

— La pământurile mele, Sire.

— Ia seama! zise regele râzând, dacă voieşti să faci o călătorie, te sfătuiesc să mergi aiurea.

— Pentru ce, Sire?

— Pentru că pământurile tale sunt atât de puțin întinse, încât le vei parcurge în prea puțin timp, frumosul meu amic.

Noë îşi muşcă buzele.

— E adevărat, reluă regele, că găseşti că mă port rău cu tine?

— Prea rău, Sire.

— Aş! şi cum?

— Majestatea Voastră, mai întâi, nu mai ascultă de sfaturile mele.

— Pentru ce să le ascult?

— Pentru că sunt bune. Apoi...

— Ah! mai e ceva?

— Da, Sire.

— Vorbeşte!

— Apoi, Majestatea Voastră nu mai voieşte să mă pună la curent cu proiectele sale.

— Drace! drace! murmură regele de Navarra, am greşit poate,

frumosul meu amic, dar…

El se opri şi păru a cugeta:

— Ascultă, reluă el în fine, mă prind că-mi vei da dreptate.

— Se vedem, făcu Noë.

— Mergem la vărul meu, reluă regele.

— Bine, aceasta o ştiu.

— Şi voiesc a-i propune o mică afacere cu bun rezultat. Rămâne acum să vedem dacă el va primi.

— Dar… acea afacere?…

— Tț… tț… tț… eşti prea grăbit, amicul meu, aşteaptă puțin.

— Ascult.

— Dacă Condé cugetă ca şi mine, şi dacă e de părerea mea, vom avea trebuință de servitori buni şi veghetori ca tine.

— Ah! bine.

— Şi atunci te voi pune la curent.

— Dar dacă nu primeşte?

— Atunci… atunci… nu vei şti nimic.

Noë încruntă sprâncenele.

— Iată o confidență ce mă onorează, Sire.

— Hei! sărmanul meu amic, zise regele, îți voi răspunde printr-un proverb rămas de la răposatul Antoine, tatăl meu. „Mai bine să vorbeşti de o conspirație pe cale de execuție, decât de o conspirație pe cale de proiect”.

— Ah! zise Noë, aşadar conspirăm.

— Adică vom conspira…

Noë tăcu, regele dădu pinteni calului, şi schimbă vorba.

Se făcuse noapte când cei doi cavaleri ajunseră la livada pădurii Chantilly.

— Hei! hei! zise regele, ce zări de departe ferestrele castelului, văd că suntem aşteptați!

Prințul de Condé, vărul regelui de Navarra, era un om în vârstă de aproape treizeci de ani.

Ca şi vărul său *Béarnezul*, el se numea Henric.

Henric de Condé îşi căpătase deja o frumoasă reputație militară. Din nefericire, el era hughenot, şi astfel fiind, nu mergea bine cu regina-mamă şi cu Guise.

De aproape un an, după schimbarea câtorva cuvinte neplăcute cu regele, prințul se retrăsese la Chantilly şi nu mai pusese piciorul la curte. Dar venise la Paris mai întâi pentru a vedea pe regina de Navarra, ce muri cu câteva zile mai târziu şi apoi pentru

a asista la căsătoria regelui, fiul ei. Dar nu voia să intre în Luvru.

Prințul își alesese ca locuință castelul din valea Montmorency.

În ajun, Noë însoțit de Hector de Galard, îi ceruse o întâlnire pentru regele de Navarra. Când acesta din urmă sosi, Henric de Condé se afla singur într-o cameră, ai cărei pereți erau acoperiți de trofee de vânătoare. El merse cu grăbire spre întâmpinarea tânărului rege, ce-i întinse mâna şi îi zise:

— Bună ziua, vere!

— Fii bine venit, vărul meu răspunse prințul.

Noë rămase afară.

— Eşti singur, vere? întrebă Henric.

— Da, răspunse prințul.

— Putem dar vorbi?

Prințul înaintă un fotoliu tânărului rege.

— Te ascult, zise el.

— Scumpul meu văr, reluă regele de Navarra, eşti hughenot ca şi mine.

Prințul de Condé se înclină cu un aer ce însemna: „Este adevărat”.

Regele urmă:

— La această oră, vere, de la un capăt al regatului Franței până la celălalt, două partide sunt în luptă, hughenoții şi catolicii. Aceştia din urmă au în fruntea lor pe verii noştri de Lorena şi pe regina-mamă.

— Oh! ştiu asta, zise prințul de Condé; numai că regina şi ducele de Guise se au rău între ei.

— Te înşeli.

— Haida-de!

— De opt zile, ducele e la Paris, el a văzut pe regina-mamă şi pacea a fost făcută.

— Oh! oh! făcu prințul încruntându-şi sprâncenele.

— Regina-mamă şi ducele de Guise se văd în toate zilele şi, în toate serile, regina-mamă se duce la regele Carol.

— Ah!

— Dacă nu ne vom păzi bine, vom fi prinşi ca într-o cursă. Cine ştie!? poate ne va şi asasina…

— Este cu neputință! făcu prințul, care din instinct duse mâna la mânerul săbiei sale.

— Dacă vom lăsa pe regină să se introducă din ce în ce mai mult în spiritul regelui, vom fi pierduți.

— Dar, cum să împiedicăm lucrul?

— Ah! pe credința mea, eu am venit aici numai pentru a mă consulta cu dumneata.

— Să vedem!

— Dacă am *înlătura* pe regina-mamă?

— Ce ai zis?

— Oh! Dumnezeul meu! zise cu liniște Henric de Navarra, lucrul e simplu.

Prințul îl privi pe Henric cu spaimă.

— Închipuie-ți, vere, că de câteva zile, Doamna Catherine are obiceiul de a ieși din Luvru în toate serile.

— Singură?

— Da…

— Oh! oh! zise prințul.

— Pentru a o *înlătura*, e de ajuns patru oameni hotărâți și o litieră.

— Bine, dar unde s-o conduci?

— Deocamdată aici.

— Drace! făcu prințul, această idee îmi cam convine, dar…

— Să vedem ce idee ai, vere.

— Știi însă că ne punem în pericol capetele.

— Nu te teme! zise Henric care își clătină printr-o mișcare capul, al meu se ține tare pe umeri.

— Și apoi, zise încă prințul de Condé, regina odată dispărută, va face pe Carol se devină furios. El o va căuta prin tot regatul.

— Fii liniștit, vere.

— Așa crezi?

— Negreșit, căci regina îi va scrie.

— Regelui?

— Da, și ea își va da toată silința pentru a-i da regelui un motiv de justificare a dispariției.

Atunci Henric scoase din buzunar scrisoarea pe care Noë o găsise asupra cadavrului pajului, și prințul o citi.

— Pe Dumnezeul meu! zise el, iată un pergament care ar compromite prea mult pe Doamna Catherine și pe vărul nostru d'Alençon în ochii regelui Carol.

— Asta e și părerea mea.

— Și acum cred că nu mai e nevoie de a ridica pe regina-mamă.

— Din contră. Căci dacă ea ar avea ocazie să se explice cu regele în privința acestei scrisori, i-ar motiva că a fost scrisă de

inamicii săi, iar nu de ducele d'Alençon…

— Ei bine?

— Desigur că atunci, ar fi regina cea care ar răpi pe rege.

— Glumeşti!

— Eu zic dar, că, cu două cuvinte bine zise, vom face pe regina de a scrie sub dictarea mea.

Surâsul regelui de Navarra era foarte afirmativ.

— Dar când vom avea pe regina aici, ce vom face noi?

— O vom păzi în unul din cele mai bune turnuri ale dumitale, la treizeci sau la patruzeci picioare sub pământ.

— Mult timp?

— Până o vom putea transfera în Navarra.

— Şi acolo?

— Ah! zise cu răceală Henric, eşti un bun vânător ca şi mine, prin urmare, ştii că e mai bine să omori o fiară sălbatică decât să te laşi sfâşiat de ea.

— E adevărat.

— Când voi ține pe Doamna Catherine în Navarra, o voi păzi până va fi destul de bătrână spre a nu se mai amesteca în afacerile politice.

— Scumpul meu văr, răspunse prințul, de astăzi mă asociez la planul dumitale, însă văd ivindu-se o greutate.

— Care?

— Regele Carol al IX-lea e slab şi nu e prea greu să-l facem să treacă din societatea catolică în cea hughenotă. Cu toate acestea, schimbarea nu se poate opera aşa curând… şi nici eu nici dumneata…

— Am găsit un om din care vom face prim-ministrul acestei societăți şi care, cu toată religia lui, a păstrat asupra spiritului ei o mare influență.

— Voieşti să vorbeşti de amiral?

— Întocmai.

— Coligny e, într-adevăr, consilierul ce nouă ne trebuie; dar aş mai voi să am în interesele noastre un om ca Crillon.

Henric mişcă din cap.

— Îi voi propune să intre în societatea noastră, zise el, dar mă îndoiesc că va primi. Nu-l cunoşti pe Crillon.

Tânărul rege şi ducele mai stătură de vorbă încă o oră. Apoi îşi dădură întâlnire pentru a doua zi. În cele din urmă, se despărțiră.

Henric se reurcă pe cal şi îi zise lui Noë:

— Am întârziat puțin la vărul Condé. Trebuie să câştigăm timpul pierdut şi să mă gândesc că Sarah aşteptă.

Şi Henric puse calul în galop.

— Ei bine! întrebă Noë, prințul a consimțit?

— Da.

— Atunci... voi şti?

— Vei şti totul.

— Ascult.

— Ah! zise Henric, nu am timpul acum. După ce voi vedea pe Sarah... Adio!

Calul regelui era mai bun decât al tovarăşului său. Noë rămase în urmă şi regele îl întrecu atât de mult, încât avu timpul de a se bate cu Hector şi apoi de a petrece o jumătate de oră la genunchii lui Sarah.

. . . . . .

Acum vom urmări pe Hector, ce reintră în Paris îndreptându-se spre hanul *Calul roib*.

Capitolul XLVII

Hector urcase pe calul lui Noë. Calul era puțin obosit. El urmă cu un trap moderat drumul Parisului.

Hector, pierdut în gândurile lui, se lăsă a fi dus, fără a cugeta chiar că Noë i-l dăduse.

Calul intră pe poarta Montmartre şi urmă strada cu acest nume, cu frâul pe coamă.

Călărețul părea adormit.

Spre biserica Saint-Eustache, calul începu a necheza şi Hector înțelese că avea în fața lui un cavaler ce urma acelaşi drum.

Dar aceasta nu trezi câtuşi de puțin pe tânăr din cugetarea lui.

Cavalerul îşi urmă drumul, calul lui Noë grăbi pasul.

Era deja noapte, dar, deodată, cavalerul ce mergea înaintea lui Hector trecu pe sub un felinar ce lumina atunci Parisul.

Calul lui Noë necheză din nou, acela al cavalerului răspunse şi Hector tresări deodată.

Ne reamintim că în ajun Noë, luase calul său de la hanul lui Létourneau lăsând pe acela al lui Hector în grajd. Era o oră de când Noë îşi reamintise pentru prima oară de acest fapt, dar era atât de grăbit să-l vadă pe Hector plecat, încât îi dăduse propriul

său cal, hotărându-se să-l ia pe al lui Hector pentru a merge la Paris.

Hector crezu că recunoaşte în calul ce mergea în faţa lui pe acel faimos Lucifer pe care valetul său, într-o seară, îl înşeuase, spre a merge să aducă un butoi cu vin ce nu exista.

Cu cât fu el de adâncit în cugetări, cu toate acestea, nu putu suferi să-şi vadă calul pe mâini străine.

Pentru un moment, el crezu că nu vede bine.

Dar calul lui Noë necheza necontenit şi celălalt îi răspundea.

Hector dădu pinteni la al său şi calul lui Noë ajunse pe acela al cavalerului necunoscut tocmai în momentul când acesta trecea pe sub un alt felinar.

De astă dată, Hector zări scara de la şa şi nu se mai îndoi.

— Hei! Lucifer! strigă el.

Calul se opri pe dată.

Cavalerul îi apăsă pintenii, dar Lucifer se opri şi nu mai voi să înainteze.

În acelaşi timp Hector veni lângă dânsul.

— Pe viaţa mea! domnule, zise el, sunt curios să ştiu dacă ai cumpărat calul meu de la un hoţ sau dacă însuţi dumneata l-ai furat.

Cavalerul căruia Hector i se adresa, era învelit într-o manta mare, cu o pălărie mare pe ochi, ce îi acoperea faţa.

— Acest cal este al meu, răspunse el, şi n-am nicio explicaţie să-ţi dau.

Apoi, lovind din nou calul cu pintenii, aproape că sângeră pântecele sărmanului Lucifer.

De astă dată, Lucifer sări înainte, păru a porni într-un galop mare, apoi execută manevra oricărui cal nărăvaş ce voieşte să răstoarne pe cavaler şi care se numeşte „săritura berbecului”.

Cavalerul, neaşteptându-se deloc la aceasta, părăsi scările şi căzu la zece paşi.

Din fericire strada nu era pavată şi străzile nu erau aşa de curate.

Cavalerul căzu pe un morman de gunoi şi nu-şi făcu niciun rău. Dar deja calul se întoarse repede spre dreapta nechezând spre stăpânul său care, cu tot necazul, nu se putu abţine să nu râdă de aventura nefericită a necunoscutului.

Acesta din urmă se ridică furios, scoase spada şi se îndreptă spre Hector ce luase calul de frâu.

— Dă-mi acest cal, domnule, zise el, căci este al meu.

— Nu cred, domnule, răspunse Hector, căci după cum vezi, mi-a fost suficient să-l chem.

— Este al meu, eu l-am plătit, repetă necunoscutul cu furie.

— Ah! iată ceea ce nu văd, domnule... Într-adevăr, nu ai aerul unui hoț de cai.

— Deci, dă-mi-l.

— Aud? făcu Hector. Mie mi s-a furat calul şi dumneata l-ai cumpărat. Eu îl regăsesc şi îl iau. Acesta e dreptul meu.

— Fie! domnule, zise necunoscutul, dar dacă ți-l plătesc pentru a doua oară?...

— Calul meu nu e de vânzare, domnule.

— Îți dau o sută de pistoli.

— Mulțumim... nu îl vând.

— Domnule, reluă necunoscutul, am mare trebuință de calul dumitale, hotărăşte chiar dumneata prețul.

— Sunt gentilom, iar nu negustător de cai, domnule.

Şi Hector voi să treacă ținând calul său de frâu. Dar, de astă dată, necunoscutul îşi pierdu răbdarea. El luă frâul calului lui Hector, ceea ce în orice timp a fost o mare insultă.

— Ei bine, zise el, pentru că e astfel vom vedea...

— Ah! drace, replică Hector, eu nu cer mai mult decât aceasta. Sunt astăzi rău dispus şi aş voi să mă mai înveselesc puțin.

Tot sângele gascon al lui Hector începu a fierbe prin insulta ce i se făcuse.

El coborî de pe şa, legă frâul primprejurul gâtului lui Lucifer şi scoase spada.

Gentilomul necunoscut îşi lepădase deja mantaua.

Ca şi Hector el avea spada în mână.

— Domnule, îi zise acesta din urmă, nu-mi place să mă bat pe întuneric.

— Şi eu asemenea, domnule.

— Voieşti se vii sub acel felinar?

— Cu plăcere.

Cavalerul necunoscut făcu câțiva paşi înapoi.

Lucifer, care era un cal foarte dresat, urmă pe stăpânul său, ținând după sine calul lui Noë.

Când ei ajunseră sub felinar, înainte de a încrucişa spadele, adversarii se priviră.

Necunoscutul era un om înalt, frumos, cu obrazul măreț, părul

brun, barba ascuțită şi cu o mare tăietură ce se întindea de la frunte până la obrazul stâng, şi care, cu toate acestea, nu îl desfigura câtuşi de puțin.

Vârsta lui arăta numai douăzeci şi cinci de ani şi avea maniere foarte distinse, şi apoi haina lui de catifea cusută cu aur, anunța destul de clar că nu exagerase prea mult oferind pentru Lucifer prețul pe care l-ar cere Hector.

„E clar că am a face cu un senior de la curte, gândi Hector care nu prea cunoştea lumea mare din Paris.”

Necunoscutul, de asemenea, îl privea pe Hector şi-l găsea agreabil şi totodată accentul lui îi descoperi originea.

— Să începem, domnule, îi zise Hector, trebuie să ne grăbim.

— Domnule, murmură necunoscutul încrucişând spada, repet propunerea mea.

— Refuz, domnule, răspunse el, atacând cel dintâi.

Dar necunoscutul era un bun duelist şi, la cel dintâi compliment, Hector găsi într-însul metodă solidă şi mână sigură ce cu puțin mai înainte o întâlnise în regele de Navarra.

Cu toate acestea, Hector nu era mai puțin bun duelist, şi apoi, pe lângă aceasta avea un sânge rece care îi îndoise întristarea sa.

De când ştia că frumoasa Sarah nu-l va iubi niciodată, nu mai ținea la viața sa.

În fine, eroul nostru, pe câmpul de luptă, era de o calitate rară, şi apoi, reamintindu-şi de frumoasa lovitură ce o văzuse făcută de regele Henric, o întrebuință.

— Domnule, reluă necunoscutul, dacă ai şti marea nevoie ce am de calul dumitale, nu mi l-ai refuza… fiindcă…

Necunoscutul însă îşi termină fraza printr-o exclamație de furie.

Spada lui Hector îi zgâriase pieptul.

— Ah! dacă este aşa, strigă el, nu te voi menaja cocoşelul meu.

Apoi dădu o lovitură înfuriată asupra lui Hector. Dar acesta o pară pe jumătate şi astfel spada necunoscutului îl atinse puțin la braț.

Hector scoase un strigăt şi sări cu un pas înapoi, apoi, reamintindu-şi de lecția ce i-o dăduse regele de Navarra, se puse întâi în gardă, apoi atacă repede şi sprijini spada adversarului său, terță peste terță şi, printr-o ridicare de mână, făcu ca spada să-i zboare din mână, iar a lui să cadă pe pieptul necunoscutului.

— Aceasta este o lecție ce am luat-o astă-seară, murmură el.

Necunoscutul se crezu mort.

— Domnule, îi zise Hector, eşti în puterea mea şi am dreptul să te omor.

— Omoară-mă! îi răspunse necunoscutul cu răceală.

— Dar, cu toate acestea, nu o voi face, reluă Hector, fiindcă mă gândesc că poate nu ai trebuință de calul meu decât ca să mergi la o întâlnire de amor, şi eu care iubesc, termină el suspinând, înțeleg lucrurile acestea…

— Într-adevăr, răspunse el tresărind, mergeam la o întâlnire… O femeie mă aşteaptă.

Hector îşi ridică spada.

— Ei bine, domnule, îi zise el, ia calul meu. Dar nu ți-l vând, ci ți-l împrumut. Mâine mi-l vei trimite la hanul *Calul roib,* strada Saint-Jacques.

— Domnule, zise necunoscutul, atins de noblețea tânărului, nu-ți primesc calul decât numai dacă vei consimți a-mi întinde mâna.

— Oh! domnule, cu mare plăcere.

Atunci Hector întinse mâna necunoscutului, apoi dezlegă pe Lucifer de gâtul calului lui Noë şi, dându-i-l, îi zise:

— Iată calul, sări pe şa, şi Dumnezeu să te poarte cu fericire…

Când Hector pronunță aceste cuvinte, vocea îi era tristă.

— Tânărul meu amic, murmură atunci necunoscutul, pari nefericit… Ai vreo durere în suflet?

— Vai! da.

— Şi răul dumitale nu are remediu?

— Nu are, domnule.

Apoi Hector sări şi el pe şa şi, depărtându-se, strigă:

— Adio, domnule, noroc.

. . . . . .

Hector, după ce scăpă din acea aventură, îndreptă calul lui Noë spre Pont-au-Change, traversă cetatea şi, când ajunse la hanul *Calul roib,* întrebă de amicii săi.

Lahire însă şi Hogier ieşiseră fără să spună unde se duseseră.

Atunci Hector urcă în camera sa, se închise pe dinăuntru şi căzu iarăşi în disperarea sa. Gândindu-se numai la Sarah şi uitând pe necunoscut. Dar nu trecu o oră, şi o bătaie la uşă îl scoase din gândurile sale.

— Cine este? întrebă el.

— Eu, răspunse vocea lui Noë.

Hector se duse să deschidă şi Noë, având o lumânare în mână,

când uşa se deschise, văzu câteva picături de sânge pe haina cenuşie a lui Hector.

Ne reamintim că el fusese rănit, dar rănit atât de puțin, încât nici nu simțea.

— Ce e sângele acesta, îl întrebă Noë.

— Nimic, răspunse Hector.

— Te-ai bătut în duel?

— Da.

— Cu cine?

— Cu un necunoscut căruia i s-a vândut calul meu.

— Ce-mi cânți acolo?

— Nu cânt, spun adevărul.

— Ştiu că ți s-a furat calul, dar…

Hector îl întrerupse, istorisindu-i aventura sa cu toate desluşirile sale… Şi Noë, după ce îl ascultă cu atenție, îi ceru semnele exacte ale necunoscutului.

— Pe legea mea! răspunse Hector, el e înalt şi tânăr, şi, deşi are o tăietură care îi traversează obrazul, totuşi este foarte frumos.

— O tăietură?

— Da.

— Dar barba îi era brună?

— Da.

— Şi tăiată ascuțit?

— Tocmai.

— Dar când vorbea, vorbea puțin din gât, nu este aşa?…

— Bravo! strigă Hector; este întocmai, şi văd că tu îl cunoşti!..

— Taci şi spune-mi: l-ai avut în mână? şi ai putut să-l omori?

— Cum nu? ca pe un pui de găină.

Noë scoase o înjurătură înfuriată.

— Oh! Întreit dobitoc ce eşti, strigă el cu turbare! cum nu ai presimțit că acel om era inamicul nostru de moarte?

— Inamicul… nostru?

— Da. Strigă Noë beat de furie, tu ai avut în mâinile tale pe omul care a jurat moartea regelui nostru şi l-ai lăsat să scape! Ştii tu, cine era acel om?

— Nu, răspunse Hector uimit.

— Să-ți spun: era ducele de Guise, numit *Crestatul*.

. . . . . .

Capitolul XLVIII

Pentru ca să explicăm cum cavalerul pretins de Noë a fi ducele de Guise, când se întâlnise cu Hector era în posesia calului Lucifer, trebuie să revenim la un personaj din istoria noastră pe care de-abia l-am văzut şi care personaj este colosul şi neinteligentul Pandrille, pe care Létourneau îl făcuse odinioară complicele său.

Pandrille, convins de ameninţarea puţin brutală a pistolului lui Hector, se lăsase să fie condus în pivniţă şi să fie închis cu uşa de stejar înfierată, ca un prizonier de Guillaume Verconsin, fidelul valet al lui Sarah.

Pandrille, pe cât era de violent şi sălbatic, pe atât era de laş.

Deci, când el se văzu sub zăvoare, gândindu-se că soldaţii de gardă vor fi îndată vestiţi şi, prin urmare, va fi transferat la Châtelet, de unde nu va ieşi decât pentru a fi spânzurat pe Grève, se culcă pe pământ şi, ca un copil, începu să plângă.

Apoi, într-un acces de furie succedându-i slăbiciunii, se sculă repede şi împinse uşa cu umărul; dar uşa nu se mişcă. Atunci el se uită la ferestruia prin care îi venea aer. Dar şi aceea nu-l putea ajuta, deoarece era prea sus. Cu toate acestea, colosul având o talie gigantică, îşi adună toate puterile şi, ca o pisică azvârlindu-se, se agăţă de fiarele ferestruii, şi atunci, trăgându-se până la înălţimea ei, privi afară şi recunoscu că ea da în grădină, şi că era făcută în faţada opusă uşii.

Atunci el se lăsă îndată jos şi, prin pipăite, căută un obiect oarecare prin care se puteau îndoi vergelele, şi întâmplarea îl servi.

Lângă o butie goală era un ciocan destinat a cercui butoaiele şi acel ciocan, având o coadă lungă de două picioare, se sprijini pe dânsa şi se urcă iarăşi la ferestruie.

Apoi trecu coada ciocanului printre vergele şi, cu puterea lui herculeană, le zgudui.

Ele întâi rezistară, dar după mai multă zdruncinare, reuşi a le îndoi şi, în fine, reuşi să facă un fel de ieşire.

Ieşirea însă, era cam strâmtă; cu toate acestea, Pandrille nu se sperie, fiindcă, prin gigantica sa putere, se strecură şi totdeodată sări în grădină şi, după ce sări şi gardul, începu a se gândi unde ar trebui să meargă?

Gigantul, cu toată inteligenţa sa, înţelegea că hanul lui Létourneau nu putea să-i servească de refugiu şi aceasta pentru că soldaţii puşi în căutarea lui, s-ar îndrepta spre acesta.

Dar tot într-acel timp, băiatul de cârciumar se gândea că defunctul său stăpân se ocupase întotdeauna să facă oarecare economii pe care le punea într-un sac de piele închis într-un cufăr de stejar cu întreite broaşte, şi deasupra cărui aşternea un cearceaf care-i servea şi de pat…

Pandrille, povăţuit de lăcomie, se îndreptă spre cârciuma *Bon-Catholique.*

Când Pandrille ajunse la han, Noë şi arendaşul regal, Antoine Perrichon tocmai ieşeau.

Pandrille aprinse lampa care era stinsă şi putu să constate dezordinea care domnea în sala cârciumii.

Masa era încărcată de butelii şi pahare. Capacul de la pivniţă era ridicat.

Pandrille era beat.

Când văzu pivniţa deschisă, el luă un pahar şi lampa şi coborî hotărât să golească una din vechile butelii pe care răposatul o vindea cu un pistol şi jumătate.

Dar când fu înăuntru, văzu că pivniţa cu vinuri era deschisă şi totdeodată cadavrul pajului îi apăru în faţă.

La prima aruncătură de ochii, asasinul fu cuprins de o teroare superstiţioasă când văzu cadavrul.

Când Pandrille asasina pe cineva, atunci se însărcina Létourneau ca să facă să dispară victima.

De când despărţitura aceea a pivniţei servea de mormânt sărmanului paj, Pandrille nu mai intrase acolo.

Aşadar, când el fu în faţa cadavrului, o groază îl apucă şi lăsă să-i cadă lampa din mână care se şi stinse.

El se urcă pe pipăite, se izbi de douăzeci de ori de zid şi reuşi în fine a ieşi din pivniţă, şi se precipită afară din casă, fără a se mai gândi la sacul de piele al lui Létourneau.

Cu toate acestea, nu făcuse zece paşi, când auzi un nechezat la spatele lui. Era calul lui Hector căruia i se urâse cu aşteptarea. Pandrille reveni la grajd, luă calul, urcă în şa, îl lovi cu pintenii şi plecă în galop.

Pandrille nu ştia unde merge.

El galopă o oră şi după o frică teribilă se mai linişti.

Când ajunse la malul Senei, îl plesni în cap ideea de a vinde calul, căci îşi adusese aminte că, atunci când Létourneau comitea câte un asasinat de personaje mai nobile, se ducea apoi de vindea caii la un hangiu din interiorul Parisului.

Acest hangiu, care era în acelaşi timp şi vânzător de lucruri de ocazie, domicilia în strada Rempart.

Pandrille intră în Paris pe malul râului şi îşi puse calul în galop.

La acea epocă, nu se urcau pe cai decât numai gentilomii.

Parisul era rău luminat, un om care îl traversa călare, trecea pentru rarii trecători întârziați, drept un gentilom. Pandrille ajunse la uşa hangiului fără a avea nicio întâlnire temătoare.

El îşi legă calul de inelul de fier, care era bătut în zid, împinse uşa şi intră.

— Tu eşti, Crèvecoeur? zise o voce.

Pandrille se opri înmărmurit. El intră chiar în acea casă, unde ducele de Guise trăia ascuns de câteva zile.

— Tu eşti? repetă vocea.

Pandrille nu răspunse.

Atunci, un braț viguros îl apucă, şi vocea adăugă:

— Cine eşti dar?

În acelaşi timp o uşă se deschise în interiorul cârciumii şi o mare lumină năvăli în prima cameră. Pandrille avu amețeală.

Pe pragul uşii care se deschisese, doi tineri apărură şi îl priviră cu curiozitate. În acelaşi timp un al treilea îl zguduia cu tărie şi îi zicea!

— Cine eşti tu? ce vrei? şi de unde vii?

Pandrille era fără arme, iar acei tineri aveau toți spadele lor şi câte un pumnal la centură.

Băiatul de cârciumar, închipuindu-şi că deja căzuse în mâna soldaților, îşi pierdu cu totul capul.

— Iertare! Seniorii mei, iertare! Nu sunt eu cel care a omorât pe Sarah Loriot, este Létourneau… Eu nu am făcut nimic.

Dacă ne vom aduce aminte, când ducesa de Montpensier zisese că pentru a se apropia din nou pe Henric de Guise de Margareta, era nevoie să găsească pe Sarah Loriot, atunci se poate înțelege ce efect produsese numele său asupra celor trei tineri, care nu erau alții decât Conrad, Gaston de Lux şi ducele, în persoană, care el însuşi apucase brațul lui Pandrille.

— Sarah Loriot! zise el, tu ai omorât pe Sarah Loriot?

— Nu, nu, nu sunt eu! murmură Pandrille.

— Atunci cine?

— Létourneau.

— El a omorât-o?

— Nu... nu... el a voit s-o omoare... dar gentilomii i-au venit în ajutor.

— Care gentilomi?

— Nu-i cunosc.

Dinții lui Pandrille clănțăneau de frică. Ducele înțelese atunci că trebuia mai întâi să-l liniştească pe acest om.

— Imbecilule! îi zise el, noi nu suntem soldații de pază. Şi noi nu te vom spânzura, dar dacă nu vei spune tot ceea ce ştii despre dânsa, atunci te vom omorî. Iată, alege... ori acest aur, dacă vei vorbi sau acest pumnal, dacă vei tăcea!

Ducele îşi scoase punga, plină cu aur, şi o aruncă pe masă.

Vederea aurului asigură pe Pandrille şi îi dezlegă limba.

El istorisi tot ce ştia, tot ce văzuse, adică cum Létourneau o recunoscuse pe argintăreasă şi îşi făcuse planul de a o asasina pentru a-i fura comorile, şi, în fine, cum expediția lor luase altă întorsătură.

Ducele rămase încredințat că unul dintre cei doi gentilomi care alergaseră în ajutorul lui Sarah era însuşi regele de Navarra.

— He! he! se gândi el, voi istorisi aceasta surorii mele Anne şi ea îmi va da un bun sfat.

Apoi, zise lui Pandrille.

— Ştii tu, băiete, că după o astfel de faptă, nu mai poți să mai ieşi de aici?

Pandrille tresări.

— Căci tu nu vei face zece paşi în stradă şi vei cădea în mâinile uneia dintre patrulele cavalerului de pază.

— Oh! făcu Pandrille.

— Şi vei fi spânzurat în opt zile.

Pandrille deveni palid.

— Pe cât timp, dacă vei rămâne aici, urmă ducele, vei fi în siguranță.

Băiatul de cârciumar privi pe duce cu un aer de îndoială.

Henric de Guise ieşise pe pragul uşii şi examină calul.

— Iată un animal frumos, zise el, îl iau pentru mine şi-ți dau în schimb douăzeci de pistoli.

Ochii lui Pandrille străluciră de satisfacție.

— În fine, tu vei locui aici, te iau în serviciul meu.

Când colosul auzi aceste cuvinte începu să-i vină revină curajul.

— Senioria Voastră voieşte să omoare pe cineva? întrebă el.

— Poate.

— Eu văd că Senioria Voastră e generoasă, murmură băiatul de cârciumar.

Henric de Guise se întoarse spre Gaston de Lux:

— Urcă-te pe acest cal, zise el, şi du-te la Meudon.

Gaston se înclină.

— Îi vei spune Annei ca să nu mai caute… că noi am găsit…

— Bun!

— Şi că, adăugă ducele, în noaptea viitoare voi veni s-o văd.

Gaston se urcă pe cal şi plecă.

Capitolul XLIX

Ducele Henric de Guise nu ieşea niciodată în timpul zilei.

Ascuns în acea cârciumă de lângă zidul de fortificație, nu se aventura să iasă decât noaptea.

Dar atunci, el se învelea cu grijă în mantaua sa şi se ducea la Chesnaye sau, mai bine, mergea să dea ocol Luvrului.

Acțiunile regelui de Navarra, mai cu seamă, îl interesau la cea mai mare precizie.

Orice i-ar fi zis Doamna Catherine, Henric de Guise tot o iubea pe Margareta şi disperarea lui ar fi fost peste măsură, dacă nu ar fi avut speranța de a se debarasa de regele de Navarra, mai curând sau mai târziu

Léo d'Arnembourg, foarte greu rănit de Lahire, fusese transportat în acea micuță casă unde sta ascuns ducele.

Deşi starea lui de sănătate era încă îndoielnică, după îngrijirea ce-i dăduseră cei trei amici şi ducele, Léo era aproape scăpat de pericol.

În fiecare seară, ducele trimitea un mesaj surorii sale, iar un misterios personaj, care nu lipsea nici într-o zi, venea cam pe la aprinsul lumânărilor şi se întreținea cu el mai mult timp.

Acest personaj, se poate ghici, că nu era altul decât Doamna Catherine. Regina-mamă îşi schimba diferitele feluri în care se deghiza pentru a veni să vadă pe duce. Ea era, când îmbrăcată în paj, lucru pe care talia ei subțire tot îi mai permitea, când se înfăşura în câte o manta a vreunei guvernante… Câteodată, chiar întrebuința câte o mantie călugărească a cărei glugă o trăgea pe ochi.

Aşadar, a doua zi seara, după această noapte când Pandrille căzuse din întâmplare în mâinile ducelui şi a aliaților lui, când

sunară nouă ore, regina sosi.

În acea seară, ea luase o robă de călugăr peste care se încinsese cu o pereche de mătănii.

Ducele o primi în acea mică încăpere care semăna cu o celulă şi în care se mai sfătuiseră, stabilind cu dânsa, diferitele baze ale acelei misterioase alianțe, ale cărei scopuri erau pierderea regelui de Navarra şi a tuturor hughenoților.

Ducele era încălțat cu nişte cizme cu pinteni.

— Doamnă, îi zise el, când fură singuri, am găsit-o pe argintăreasă.

— Ah! făcu Catherine, în ai cărui ochi se vedea desenându-se ura.

Regina-mamă îşi aduse aminte că frumoasa argintăreasă cauzase aproape moartea scumpului ei René, şi ea avea pentru dânsa o ură violentă.

— Ai găsit-o! repetă ea cu veselie prefăcută.

— Da.

— Unde este?

— Aproape de aici.

Regina se gândea la René.

— Eu cunosc pe cineva, zise ea, care ar dori se fie informat despre aceasta, tot aşa ca şi dumneata.

— Şi adăugă ducele, voi afla într-o oră dacă regele de Navarra o vede adesea.

— Oh! zise Catherine, aceasta îmi pare cu neputință, scumpul meu duce.

— Aşa credeți, doamnă?

— Sunt aproape sigură.

— Repuneți-vă capişonul, Doamnă, astfel ca persoana care va intra aici să nu vă vadă.

Regina se supuse şi ducele, deschizând uşa, chemă:

— Pandrille!

Catherine văzu intrând un colos care salută cu grațiozitate.

— Istoriseşte acestui bun călugăr, zise ducele, ceea ce s-a petrecut ieri în casa răposatului canonic.

Pandrille nu aşteptă să i se repete.

El, pentru parale, făcea tot ceea ce voiai. Aşadar, el nară istoria pe care noi o ştim deja, în toate amănuntele ei cele mai mici.

— Oh! oh! murmură regina, aceasta îmi pare prea curios. Cum erau acei doi gentilomi? întrebă ea pe Pandrille.

Unul dintre ei are o barbă blondă.

— Ah!

— Şi îmi pare că celălalt îl numea cu un nume neobişnuit.

— Tu ți-l mai aduci aminte?

— Noë, cred.

— Prea bine, zise regina, iar celălalt?

— Aceluia nu îi ştiu numele, dar are o mică barbă neagră.

— Ah! ah!

— Şi este mult mai mare ca cel dintâi şi apoi amândoi vorbeau ca gasconii.

— Este el, murmură Catherine, sigură fiind că omul cu barba neagră nu era altul decât Henric de Bourbon.

— Eu sunt de părere, zise ducele, să mă duc să dau un ocol împrejurul acelei case. Şi atunci vom vedea dacă el va veni. Unde vă voi putea vedea, Doamnă? murmură el încet la urechea Catherinei.

— Aici. Te voi aştepta.

— Foarte bine.

Ducele lăsă pe Catherine instalată în oratoriul său, îşi luă mantaua şi făcu semn lui Pandrille de a-l urma.

Amândoi o luară prin străzile fortificațiilor şi sosiră la bariera Montmartre.

— Condu-mă, zise ducele.

Pandrille îl îndrumă pe nobilul personaj să ia drumul pe lângă mânăstirea Montmartre şi să se îndrepte spre Saint-Denis. Dar când ajunseră la bifurcația acestui drum şi a cărării care conducea la casa locuită de Sarah, ducele ațintindu-şi urechea, auzi galopul unul cal.

— Oh! oh! îşi zise el, iată un om grăbit, îmi pare.

Şi ducele cu Pandrille se opriră.

Drumul era mărginit de un gard foarte înalt.

Cum galopul calului devenea mai distinct, ducele şi Pandrille se repeziră în spatele acelui gard şi ascultară.

Cavalerul nu întârzie să ajungă la bifurcație.

Calul făcu vreo câteva sărituri, cavalerul îl strânse de gură trăgând de zăbală şi, după o secundă, calul se astâmpără şi îşi reluă drumul.

Dar, în luptă, cavalerul scosese o înjurătură energică şi ducele recunoscuse vocea lui Henric. După cum era ascuns la spatele gardului, el aşteptă ca acesta să treacă de îngrăditura grădinii care

înconjura mica casă. Apoi zise lui Pandrille:

— Tu ai să rămâi aici ca observator…

— Da, messire.

— Până când cavalerul va ieşi.

— Da, messire.

— Şi vei calcula aproximativ timpul cât a stat în această casă.

Pandrille se înclină.

— După aceasta, vei veni să mă găseşti!

Apoi ducele se întoarse liniştit pe unde venise.

Regina-mamă îl aştepta cu nerăbdare.

— L-ai văzut? îi zise ea.

— L-am auzit, ceea ce totuna face, mi se pare.

— Nu te-ai înşelat?

— Nu.

— Şi e la Sarah?

— Da, Doamnă.

Regina reflectă un moment.

— El a venit ieri, a revenit astă-seară… Sigur că va reveni şi mâine.

— Ah! dacă Margareta va afla aceasta…

Ducele se înfiora de bucurie:

— Ea va afla, zise el.

Doamna Catherine avu sub capişonul său, unul din acele surâsuri enigmatice care numai ele îşi posedă secretul.

— Scumpul meu duce, zise ea, iată-ne amândoi în nişte momente critice unde trebuie să lovim sigur şi cu energie…

— Asta e şi părerea mea, Doamnă.

— Henric de Navarra, până acum, a fost protejat de amorul femeii sale, care are asupra regelui un fel de autoritate.

— Ştiu.

— Dacă femeia sa îl va abandona, regele ni-l va da pe mână. chiar mâine.

— Dar, zise ducele cu ardoare, îmi pare că Margareta nu va mai iubi pe regele de Navarra, din momentul ce va afla…

— Ah! scumpul meu duce, zise regina cu un ton protector, dumneata, care eşti versat în lucrurile politice, nu vei înțelege nimic din ale amorului.

— Cum aşa?

— Margareta îl va urî pe soțul său din ziua în care ea va avea probă de trădarea sa, dacă această probă, cum i se va da…

— Mă voi duce s-o văd, zise ducele cu grăbire.
— Bine! Apoi?
— Îi voi spune adevărul, pe cuvântul meu de onoare…
— Ea nu te va crede. Amorul e orb.
— Dar dacă îi voi arăta pe Henric la picioarele lui Sarah?
— Asta e cam dificil.
— Cu toate acestea…
— Ascultă, zise Catherine, cât timp fiica mea Margareta va avea pe lângă sine pe acea ipocrită Nancy…
— Ei bine?
— Nu vei putea izbuti să o vezi… Şi dacă vei izbuti ca ea să te urmeze în acea casă, unde Sarah îl primeşte pe Henric de Navarra, totuşi Nancy îi va demonstra că a văzut rău.
— Ce e de făcut atunci?
— Să *înlăturăm* pe Nancy, zise cu severitate regina.
Ducele tresări:
— Oh! zise el, nu trebuie, cu toate acestea, să asasinăm o femeie.
— Hei! zise regina-mamă înălțând din umeri, cine îți vorbeşte de asasinat? Eşti nebun, scumpul meu duce?
— Atunci, ce trebuie să facem?
— Să o răpim.
— Cum?
— Mă însărcinez eu.
— Unde o vom conduce după aceasta?
— Trebuie mai întâi ca ducesa, sora dumneavoastră, să fie paşnică.
— Mă gândeam şi eu la aceasta, zise ducele.
— Iată, zise regina, trebuie s-o vezi în noaptea aceasta.
— Sunt gata a mă urca pe cal.
— Apoi te vei însărcina de a găsi o litieră şi doi oameni mascați.
— Pentru când?
— Pentru mâine.
— Unde va aştepta această litieră?
— În strada Prêtres-Saint-Germain. Şi restul mă priveşte.
Ducele se sculă şi chemă pe Gaston de Lux:
— Înşeuează-mi calul, îi zise el.
Zece minute după acesta, ducele de Guise părăsea pe regina-mamă şi, urcat pe Lucifer, se coborî în strada Montmartre.
Acum se ştie ce i se întâmplase, cum întâlnise pe adevăratul

proprietar al calului şi ce urmase acestei întâlniri. O oră după aceasta, ducele sosise la Meudon şi discuta cu ducesa asupra viitoarei răpiri a lui Nancy şi asupra mijloacelor de a reînnoi legăturile sale cu Doamna Margareta.

Capitolul L

La douăzeci şi patru de ore după întrevederea reginei-mame cu ducele de Guise, Doamna Margareta se găsea singură în oratoriul său cu Nancy.

Nancy era cam îngrijorată. Regina era şi mai mult. De o oră, Nancy ieşea şi intra în oratoriu întocmai ca un suflet agitat. Margareta, asemenea, de o oră nu-şi mai deschisese gura şi frumoasa şi marea ei frunte era încreţită întocmai ca marea care începe a fi anunţată de o furtună. În fine, Nancy nu se mai putu reţine, ea simţea trebuinţa de a vorbi.

— Regina nu se îmbracă astă-seară? zise ea.

— Nu! răspunse scurt Margareta.

— Cu toate acestea, Majestatea Voastră are obiceiul, seara, de a se duce la rege.

— Astă-seară nu mă duc.

— Majestatea Voastră e poate suferindă sau neliniştită?

La această întrebare mai directă, regina tresări.

— Da, zise ea.

— Pentru ce, Doamnă?

Margareta nu răspunse la această întrebare decât printr-o alta:

— Crezi tu că regele mă iubeşte? reluă ea.

„Hm! se gândi Nancy, iată furtuna că a sosit, să bag de seamă bine…”

Apoi zise tare:

— Dar eu găsesc această întrebare cam glumeaţă.

— Pentru ce?

— Pentru că Majestatea Voastră ştie mai bine că regele o adoră.

— Eşti sigură?

— O, Doamne! apoi aceasta se vede.

Margareta nu mai dădu nicio dezminţire lui Nancy, dar, cu toate acestea, nu păru convinsă. Se duse să se aşeze lângă fereastra care era deschisă şi îşi aruncă o privire melancolică afară.

O nouă tăcere domină în oratoriu.

Nancy continuă să aranjeze diferite obiecte şi îşi zise:

„Acum, când discuția e deschisă, trebuie ca Doamna Margareta să mă mai întrebe ceva.”

Şi isteața cameristă aşteptă ca regina să-i adreseze cuvântul.

Deodată Margareta se întoarse şi zise cu repeziciune:

— La ce oră a plecat regele de Navarra astă-seară?

— Dar nu-mi mai aduc aminte sigur, îmi pare că, după cină... Era întuneric.

— Ah!

Nancy luă un aer misterios

— Majestatea Voastră ştie bine, zise ea, că politica e o boală de care suferă toți prinții. Regele de Navarra se găseşte acum încurcat în politică.

— Aşa crezi tu?

— Oh! cât despre asta, sunt sigură.

Margareta părăsi fereastra şi merse de se aşeză înaintea unei broderii. Câteva minute încă, ea păstră cea mai mare tăcere, apoi reluă:

— E curios! regele se ocupă de politică aşa de târziu?

— Majestatea Voastră voieşte să zică *aşa de timpuriu,* căci regele e încă tânăr.

— Oh! voiesc să zic, făcu Margareta, că pleacă foarte târziu... noaptea...

— Asta nu vrea să zică nimic. Sunt afaceri care nu se pot trata la lumina zilei.

— Ştii tu că era ora trei de dimineață când s-a întors... Şi apoi...

— După cum văd, zise Nancy râzând, pare că Majestatea Voastră e geloasă.

— Ah! cât pentru întrebările ce ți le pun, zise regina, am motivele mele.

— Atunci, nu mă mai amestec.

— Regele e rece, melancolic, indiferent, de trei zile.

— Politica îl absoarbe...

— Şi, adăugă Margareta care se decise a-şi face confidențele sale lui Nancy, nu-mi place nicidecum ca să se amestece femei în intrigile politice.

— Femei! exclamă Nancy care îşi prefăcu o vie indignare.

— Care îi împrumută batiste brodate.

Şi regina, care strângea de câtva timp o batistă brodată în mâna sa cea închisă, i-o aruncă în față lui Nancy.

Nancy ridică cu gravitate batista, o întoarse şi o suci în toate

sensurile şi sfârşi prin a scoate un hohot de râs ironic între buzele sale roze.

— Tu râzi, făcu regina indignată.

— Ah! e adevărat, murmură Nancy, am făcut o greşeală... Căci dacă Majestatea Voastră ar şti adevărul... ea m-ar goni poate.

— Te-aş goni?

— Negreşit, căci eu am împrumutat această batistă regelui de Navarra... Şi poate... Majestatea Voastră...

Margareta asculta încremenită.

Nancy luase un aer confuz, ea îşi aplecă ochii... era în atitudinea unei mari culpabile.

— Căci, în fine, adăugă ea, dacă Majestatea Voastră mă crede nedemnă de această bunătate... Eu, care vroiam să-mi dau tot sângele pentru ea...

— Dar, explică-te! strigă Margareta. Această batistă e a ta? şi tu ai dat-o regelui?...

— Oh! nu, zise, Nancy. I-am împrumutat-o, Doamnă: eu sunt o sărmană fată care nu pot face asemenea cadouri. Această batistă e fină. E o batistă de familie. Eu o păstrez de la moşul meu.

— Cum! tu ai împrumutat-o regelui?

— Da, Doamnă.

— Dar... Când? şi pentru ce?

— Ah! murmură ea, plecându-şi ochii, am făcut o greşeală, dar mărturisesc că-mi place să mă amuz... Am să mărturisesc tot Majestății Voastre. Ei bine, ieri seară, regele de Navarra m-a întâlnit în mica scară care conduce la portița de pe malul râului.

— Când plecase?

— Da, Doamnă. Era noapte şi apoi scara unde eram era cu totul în întuneric.

Nancy se întrerupse pentru a se pune pe râs.

— Dar, vorbeşte odată! zise regina.

— Regele cobora, reluă Nancy, şi eu urcam.

— De unde veneai tu?

— Mă plimbasem pe marginea apei.

— Cu cine?

— Cu Raoul.

— Bun! apoi?

— Regele cobora fără a face zgomot. Eu, care făceam mare tapaj cu fâşiitul rochiei, îi atrăsei atenția.

— „Cine e acolo?” întrebă regele încet.

Eu nu i-am recunoscut vocea şi l-am luat drept domnul de Pibrac care *gasconează* şi el puțin.

— Şi apoi? făcu Margareta.

Nancy continuă:

— Atunci, în loc de a răspunde, mi-am aruncat cele două brațe împrejurul gâtului regelui, pe care îl luam drept tot domnul de Pibrac şi, prefăcându-mi vocea, i-am zis la ureche:

— „Sunt o femeie de la curte care vă iubeşte la nebunie şi care nu a cutezat niciodată să vă mărturisească".

Margareta, la această recitare inventată de Nancy, nu putu să nu surâdă.

— Cum? zise ea, ai făcut tu asta?

— Da, Doamnă.

— Şi ce-a zis regele?

— Ah! Doamnă, când mă gândesc, îmi vine să mă şi cutremur şi să râd.

— Adevărat?

— Regele, când a auzit declarația mea, a pornit un hohot de râs şi mi-a zis:

— „Adevărat! mă iubeşti, frumoasă necunoscută?"

De astă dată, i-am recunoscut vocea, frica m-a apucat şi nu am mai putut răspunde.

— „Ah! mă iubeşti! reluă regele. Ei bine, spune-mi numele dumitale ca să-l repet şi Doamnei Margareta."

Eu am voit să mă furişez, dar el m-a luat de braț. M-am zbătut şi batista mea i-a rămas în mâini.

Nancy îşi aplecă ochii pentru a treia oară.

— Ah! zise ea, ştiu că e rău ceea ce am făcut… căci mi-am permis de a îmbrățişa pe rege, dar…

— Tu eşti o minunată fiică! o întrerupse Margareta care râdea din toate puterile. Ah! Închipuie-ți că astăzi de dimineață am găsit această batistă sub căpătâiul scumpului meu Henric şi, de atunci, sunt aproape nebună.

— Dacă Majestatea Voastră mi-ar fi destăinuit mai de timpuriu neliniştea sa, totul s-ar fi explicat.

— Dar acum totul a trecut şi am uitat.

— Aveți dreptate Doamnă, căci regele vă adoră.

— Dar unde s-o fi dus el acum?

— Nu vă temeți de nimic, Doamnă, el trebuie se fie ocupat cu politica. Apropo, doamnă, reluă Nancy cu o voce dulce, îmi

permiteți să mă duc se iau puțin aer?

— Dar pe unde?

— Pe malul râului.

— Unde ai să te întâlneşti cu Raoul?

Nancy îngână cu afirmație.

— Du-te, zise regina surâzând.

Şi Nancy ieşi după ce scoase un „uf!" care îşi avea toată convingerea sa.

. . . . . .

Nancy nu se coborî pe marginea apei, unde Raoul n-o aştepta, ci alergă către anticamera regelui Carol al IX-lea, unde pajul era de serviciu.

— Vino iute! vino iute! îi zise ea, am nevoie de tine…

Raoul încredință postul ce-l ocupa unui alt paj şi o urmă pe Nancy cu docilitatea particulară a amorezaților.

Nancy se închise în camera ei şi apoi zise lui Raoul:

— Ah! amicul meu, te asigur că am scăpat de o îngrozitoare lovitură de trăsnet.

— Ce vorbeşti? făcu Raoul uimit.

— Foarte adevărat. Ştii… după cum ți-am spus ieri, regina era geloasă.

— Da, după conversația ce a auzit-o printre uşă, petrecută între Noë şi regele de Navarra.

— Întocmai.

— Dar regele a văzut pe Sarah?

— Mai mult decât atât. A stat la ea până la ora trei dimineață.

— Dar regina?

— Regina a găsit batista pe care Sarah a dat-o regelui ei adorat.

— Ah! drace!

— Din fericire, însă, batista deşi era brodată, nu purta nicio coroană, nicio armărie şi nicio inițială.

— Ei bine, ce s-a întâmplat atunci?

— Am luat-o pe socoteala mea.

— Cum asta?

— Am zis că este a mea.

— Şi regina a crezut?

— Da, grație unei mici istorii ce-am inventat-o eu…

— Bravo!

— Şi ți-o istorisesc, fiindcă, într-adevăr, merită să rămână în

memorie.

— Oh! fii liniştită, murmură Raoul. Eu am o bună memorie.

Nancy atunci povesti ceea ce povestise reginei Margareta şi apoi, după ce termină, Raoul o întrebă:

— Bun! dar eu ce trebuie se fac, mica mea Nancy?

— Tu, să te cobori la marginea apei, să mergi la poarta fortificației de acolo, să aştepți reîntoarcerea regelui şi să îi spui cuvânt cu cuvânt fabula batistei.

— Fii liniştită. Voi fi exact.

— Îi vei recomanda chiar de a începe el istoria, înainte de a-l cerceta Doamna Margareta.

Raoul înclină capul. Nancy reluă:

— Eu, din parte-mi, voi face gardă pe lângă Doamna Margareta.

— Ah! bravo! pentru moment furtuna se respinge, dar… mâine?

— Ah! mâine, va fi o altă afacere.

— Crezi?

— Fără îndoială, fiindcă afacerea aceasta nu va avea o a doua zi.

— Nu înțeleg.

— Ascultă. Eu astă-seară voi vedea pe rege singur şi te asigur că-mi va jura că nu va mai vedea pe Sarah.

— Cine ştie? murmură Raoul clătinând din cap.

— Aşa! şopti Nancy, fii sigur, eu nu sunt proastă.

— Asta ştiu eu!

— Cât însă despre domnul Noë, urmă Nancy, domnul Noë, care a scos din cuib pe argintăreasă şi a vorbit regelui de dânsa, regelui care nu se mai gândea, am o lecție pentru dânsul.

Nancy întovărăşi aceste cuvinte cu o încruntare care îi stătea foarte bine, şi aceasta făcu pe Raoul se strige:

— Ah! Nancy!… scumpa mea Nancy! eşti o femeie cum nu mai este o alta!…

— Hei! hei! murmură Nancy punându-i mâna sub barbă. Du-te, frumuşelul meu!… Sau mai bine, vino, fiindcă am cerut de la Doamna Margareta permisiunea de o oră ca să vorbesc cu tine, zicându-i că mă aştepți pe marginea apei.

Apoi ea luă pe Raoul de mână, îl coborî pe scara pe care o cunoaştem şi amândoi merseră să se plimbe prin fața fortificației, observând însă bine ca, în timpul convorbirii lor, să nu intre regele.

După o oră, Nancy părăsi pe Raoul şi urcă scara întunecoasă,

pentru a se întoarce lângă Doamna Margareta, dar, abia urcă ea vreo zece trepte şi două braţe viguroase o cuprinseră.

Apoi, în acel timp, o mână nevăzută îi aplică o mască ce se lipeşte pe obraz pentru a-i înăbuşi ţipătul... şi apoi o legă, şi o luară fără ca santinelele de jos să fi auzit ceva.

Capitolul LI

Nancy, după cum zic, fusese prinsă, legată şi mascată, cu atâta repeziciune, încât îi fusese cu neputinţă a se apăra sau de a scoate vreun ţipăt.

Apoi, pe lângă mască, sărmana Nancy mai fu acoperită şi cu un capişon, aşa că, ea nu a putut să vadă pe răpitorii ei, ci numai a înţeles că nu era numai unul, ci mai mulţi, şi că, încărcată pe umărul unuia, o ducea departe.

După ce dar, merse ca vreo cinci minute, purtătorul ei o urcă într-o litieră şi, după ce se urcă şi el lângă dânsa şi litiera se puse în mişcare, răpitorul ei, cu o voce necunoscută, îi zise la ureche:

— Dacă voieşti să scapi de masca ce te înăbuşeşte, te voi scăpa. Dar trebuie se ştii, micuţa mea, că dacă vei ţipa, vei fi moartă chiar în acel moment. Promite-mi dar, cu un semn din cap, şi se va face îndată.

Nancy, atunci, făcu un semn din cap că „da”. Şi îndată i se scoase masca, dar mâinile i se lăsară tot legate. Cu toate acestea, nu putea să vadă mai mult ca înainte, fiindcă capişonul i se cobora până la bărbie.

Nancy însă era o fată prudentă şi, cunoscând foarte bine obiceiurile timpului ei, înţelese că, dacă va încerca să cheme în ajutor, va fi lovită cu pumnalul înainte de a-i veni ajutorul. Apoi, pe lângă aceasta, reamintindu-şi încă, faptul că Lahire, prin broasca unei uşi, surprinsese convorbirea ducesei care zicea domnului d’Arnembourg: „Cu orice preţ trebuie ca ducele, fratele meu, să vadă pe Margareta şi să se găsească şi Sarah argintăreasa”, îşi zise în sinea sa:

„Sigur că ducele a pus să mă răpească, şi aceasta fiindcă ştie că eu sunt cea mai sinceră povăţuitoare a Doamnei Margareta. Deci, nu trebuie să mă tem de viaţa mea, deoarece el este un om galant, şi trebuie să mă trateze bine.”

Apoi, după ce îşi făcu aceste reflecţii, întrebă pe răpitorul ei:

— Scumpul meu domn, nu ştiu unde mă duci şi nici nu ţin să

ştiu. Totul însă ce te rog este, să te gândeşti că sunt o femeie fără apărare şi să nu mă tratezi cu brutalitate.

Necunoscutul răspunse:

— Am ordine.

— Cu toate acestea, nu se poate să-mi dezlegi mâinile? fiindcă trebuie să crezi că sfoara cu care-mi sunt legate, îmi provoacă o durere nesuferită!

— Se poate, răspunse răpitorul, dar cu condiția că nu vei căuta se scapi.

— Îți jur că nu.

— Trebuie apoi să te gândeşti, micuța mea, adăugă răpitorul, că încercând să fugi, ți-ai expune viața.

— Cum! ai ordin să mă omori?

— Nu, dacă nu te vei opune.

— Îți promit că mă voi supune.

Răpitorul atunci îi dezlegă mâinile.

Dar ea continuă:

— Dar capişonul acesta, o să mi-l laşi tot pe față?

— Vai! trebuie.

— Pentru ce?

— Pentru că nu trebuie să vezi unde te conducem.

— Ah! dar mă înăbuşesc.

— Liniştește-te, supliciul nu va fi lung: în mai puțin de o oră vom ajunge la locul unde te duc.

— Ah! bine! bine!... murmură Nancy.

Apoi, hotărâtă să aştepte, se trânti în fundul litierei ce era dusă în mare trap de doi catâri cu clopoței la gât, şi cum ziceam, stând trântită, murmură în sinea sa:

„Domnul duce de Guise a calculat fără îndoială, că, răpindu-mă pe mine, va ajunge fără de piedică lângă Doamna Margareta, dar n-a pus la socoteală şi pe micul Raoul, care, prevenind pe regele de Navarra de ceea ce mi s-a întâmplat astă-seară, se va pune în pază.

În fine, întocmai după cum i se zisese, nu trecu o oră şi necunoscutul anunță că litiera a ajuns la locul destinat.

— Iată-ne sosiți, îi zise necunoscutul.

Apoi se coborî el întâi din litieră şi, dând mâna tinerei fete, adăugă:

— Sprijină-te de mine şi lasă-te să te conduc.

Nancy era de o docilitate completă: ea ştia că supunerea este

rolul prizonierului ce voieşte să fugă; astfel, că se lăsă să fie condusă fără împotrivire.

— Ai cinci trepte de urcat, murmură el.

Nancy atunci urcă cele cinci trepte şi, după aceasta, simţi sub picioarele ei un sunet de lespezi de piatră, şi totodată, şi o atmosferă mai răcoroasă ce o înconjura. După ce însă mai făcu câţiva paşi, auzi că o uşă se deschise şi simţi sub picioare că piatra dispăru şi se succedă un covor care înăbuşea zgomotul paşilor.

În fine, răpitorul ei îi ridică capişonul şi ea, atunci, uitându-se în juru-i, văzu că se găsea într-un fel de oratoriu foarte cochet decorat şi îşi zise:

„Ştiu unde sunt. Descrierea pe care domnul Lahire a făcut-o domnului Noë despre oratoriul doamnei de Montpensier, este întocmai cu locul unde mă găsesc. Să vedem ce vor face cu mine.”

Apoi se întoarse către misteriosul ei conducător şi, văzându-l că era un om înalt, îmbrăcat în haine călugăreşti şi cu faţa acoperită cu o mască neagră, adăugă tot în sinea sa:

„Iată oameni cu precauţii.”

Omul mascat bătu la o uşă, uşa se deschise fără zăbavă, un tânăr îmbrăcat în costum de paj şi cu obrazul tot mascat, apăru şi Nancy îl salută cu o frumoasă reverenţă.

Apoi omul mascat, gândindu-se că Nancy nu înţelegea limba germană, se adresă pajului în acea limbă:

— Unde este doamna? îl întrebă el.

— S-a urcat în litieră ca să meargă la Paris.

— Cum! şi noi rămânem singuri aici?

— Adică, rămân numai eu, răspunse pajul, fiindcă dumneata te întorci la Paris cu doamna.

— Eşti sigur?

— Foarte sigur.

— Dar ştii că răspunzi de micuţă?

— O! fii liniştit.

Atunci, omul mascat se apropie de Nancy, care, nepăsătore, părea că nu auzise nimic, şi îi zise:

— Află, micuţa mea, că dacă vei încerca să fugi, ar putea să ţi se întâmple o nenorocire.

— Nici nu mă gândesc, domnule.

— Văd că eşti rezonabilă.

— Cu toate acestea, aş voi să ştiu, reluă Nancy, pentru cât timp

voi fi aici?

— Pentru câteva zile numai.

— Şi… pe urmă?

— Pe urmă, te vom readuce la Luvru.

Nancy făcu o a doua reverență şi murmură:

— Rămân obligată de explicația ce mi-ai dat-o, domnule.

Omul mascat plecă, iar Nancy, rămânând singură cu pajul şi privindu-l prin masca sa care, fiind puțin cam strâmtă, putea să se vadă parte din obrazul lui, îşi zise:

„Frumos băiat, pe legea mea! Dacă nu l-aş iubi pe Raoul, aş avea aplecare asupra lui.”

Când Nancy făcu această cugetare, avea o frumoasă idee; şi când Nancy avea o idee, o întorcea şi o învârtea pe toate fețele, şi apoi, când se hotăra, îşi zicea în sinea sa: „Înainte”.

Credem că ideea îi păru bună, deoarece se puse la lucru îndată.

Pajul Amaury (fiindcă el era) se aşezase într-un colț al oratoriului şi privea pe Nancy cu o naivă admirație.

Amaury avea şaisprezece ani, vârsta la care amorul este un vis şi inima bate fără să ştie pentru ce. Deci el contempla pe Nancy şi, găsind-o foarte frumoasă, murmură în sinea sa:

„Cum se poate să îi lege mâinile şi să îi pună o mască smolită pe obraz! Ah! zise el, nu am fost eu însărcinat cu răpirea ei!…”

Nancy însă se lăsă se cadă pe o canapea ce era între ferestrele camerei şi, luându-şi o atitudine plină de tristețe, aruncă în jurul ei un ochi dezolat şi suspină necontenit.

— Dumnezeul meu! domnişoară, o întrebă pajul apropiindu-se de dânsa, pari a avea o mare întristare?

Nancy nu răspunse, dar îşi puse capul pe mâini, şi pajul văzu o lacrimă care se strecură printre degetele ei.

— Vai! reluă pajul, iată pentru prima dată în viața mea că mă găsesc dezgustat de a mă supune ordinelor ce primesc.

Nancy atunci, ridică capul şi, aruncând asupra lui privirea ei fermecătoare, îi zise:

— Mulțumesc, domnule, de cuvintele dumitale.

Apoi păru că iarăşi cade în melancolie.

Pajul însă, reluă:

— Domnişoară, sunt condamnat de a te păzi şi te păzesc; dar crede, şi îți jur că, foarte curând, vei fi pusă în libertate.

Nancy ridică din umeri cu un aer hotărât:

— Oh! murmură ea, să trăiesc aici sau la Luvru, pentru mine

este tot una.

Aceste cuvinte îl intrigară pe paj.

— Ascultă, zise Nancy. De toți seniorii şi damele mari prin care trăiesc, am o groază… Deci, aş fi foarte fericită dacă visul meu s-ar putea realiza!

— Visul dumitale?…

— Ah! domnule, mă iartă, mi-am pierdut mintea, dumneata eşti temnicerul meu şi eu îți vorbeam ca unui amic.

— Domnişoară…

— Nu sunt însă vinovată, urmă Nancy, sunt momente în care omul are trebuință de răsuflare.

— Ah! domnişoară, murmură pajul căzând în cursă, de ce nu-mi vorbeşti ca unui amic?

Apoi, începând a roşi, copilul murmură:

— Dacă ai şti… dacă ai şti…

— Ce vârstă ai! îl întrebă ea.

— Şaisprezece ani.

— Înțeleg acum. La vârsta dumitale, inima nu este încă rea şi, de aceea, ai şi aerul bun.

— Domnişoară…

— Nu te jena, domnule, voiesc să îți vorbesc ca fratelui meu…

Pajul atunci se apropie şi se aşează lângă dânsa, iar ea îi luă mâna şi reluă:

— Ascultă, te rog. Eu am visat întotdeauna o viața paşnică şi un tovarăş cu care să trăiesc departe de Luvru… departe de Paris… Dar nu am putut întâlni un om care să mă iubească…

— Cum? întrebă el tremurând, nu te iubeşte nimeni?

— Nimeni, răspunse Nancy suspinând cu disperare.

— Dar dumneata, nu iubeşti pe nimeni?

— Vai! nu, fiindcă nu am întâlnit încă pe cel pe care l-am visat.

Pajul simți un fel de amețeală. Ochii umezi ai lui Nancy se fixară asupra lui şi, cu acei ochi umezi şi plini de scântei magnetice, se aruncă pe canapea şi, cu degetele sale cele roze, se juca cu ciucurii unei perne de care se rezemase.

Pajul atunci îi luă mâna, o aduse la buze şi Nancy nu o retrase şi îi zise numai cu vioiciune.

— Ce faci?

— Ah! murmură el, iartă-mă, fiindcă ceva straniu se petrece în mine.

— Adevărat? îl întrebă ea cu nişte ochi din ce în ce mai

fermecători.

— Foarte adevărat, răspunse el cam încurcat, şi dacă voieşti, teaş iubi cu ardoare.

Nancy îşi stăpâni un țipăt.

— Dumneata? murmură ea.

— Eu… bâigui pajul, căzând în genunchi.

„Aide! aide! gândi atunci Nancy, *te țin* deja!”

Capitolul LII

Nancy, pentru un moment, lăsă pe paj în genunchi, apoi îşi trase mâna cu bruschețe şi, respingându-l, îi zise:

— Scumpul meu paj necunoscut, sunt foarte atinsă de amorul dumitale, dar…

Aici, ea avu un surâs batjocoritor care căzu pe capul pajului ca o picătură de apă înghețată.

— Dar, termină ea, eu sunt prudentă şi, când cumpăr ceva, voiesc să văd.

Pajul se sculă cu totul confuz.

— Înainte de a răspunde la cuvintele dumitale de amor, murmură Nancy, aş voi să-ți văd obrazul.

Aceste cuvinte, simple în aparență, tulbură pe sărmanul Amaury.

— Şi aceasta este, termină şireata subretă, punând mâna pe capul pajului, care căzuse din nou în genunchi, fiindcă, deşi ai o frumoasă turnură, un frumos păr castaniu şi, după cât am zărit, şi nişte frumoşi ochii, dar în total poți să fii… urât!

— Ah! strigă pajul, ultragiat de această bănuială.

— Hei! cine ştie? murmură ea privindu-l cu nişte ochi ucigători.

Apoi, după o mică pauză, reluă:

— Dar, să admitem chiar, că ai fi cel mai complet cavaler, totuşi, pentru mine este o chestiune de amor propriu.

— Ah! cum? făcu pajul.

— O! Dumnezeul meu! urmă ea, eu sunt o sărmană fată fără experiență, dar, cu toate acestea, am auzit multe lucruri vorbindu-se…

— Adevărat? murmură el sărutându-i mâna cu ardoare.

— Foarte adevărat.

— Dar cam ce lucruri ai putut să auzi, domnişoară?

— Istoria unei sărmane fete ca mine, care s-a lăsat a fi sedusă

de un paj vorbitor…

— Oh! eu nu sunt dintre aceia! murmură el cu tristețe!

— Cine mă asigură?

— Eu, răspunse Amaury, deoarece îți spun că te iubesc.

— Așa!

— Da, te iubesc, şi te voi iubi pentru totdeauna.

— Este adevărat. Dar…

— Oh! nici un „dar”, fiindcă în clipa când te-am văzut, am simțit o senzație stranie şi neexplicabilă.

— Cerule drept!…

— Da, şi acum înțeleg că, de acum înainte, îți voi aparține cu trup şi suflet…

— Adevărat?

— Foarte adevărat, şi voi fi sclavul dumitale…

Nancy îl întrerupse pe paj cu un hohot de râs şi, totdeodată, îi şi zise:

— Un cuvânt mai mult, ca să-ți văd obrazul.

Pajul păli sub mască.

— Dar, murmură el, dacă voi face asta, voi călca peste toate datoriile mele.

— Cum asta?

— Negreşit, fiindcă mi-e interzis a-mi arăta fața.

— Pentru ce?

— Pentru că nu trebuie să mă cunoşti când ne vom întâlni.

— Ah! ah!

— Şi aceasta, pentru ca să nu ştii unde ai fost condusă.

De astă dată, râsul frumoasei Nancy deveni homeric[4].

— Ah! pajule şi frumos amic, îi zise ea, ştii că eşti amuzant? Acum îmi vorbeşti de amor, de amor veşnic… şi, cu toate acestea, dacă mai târziu ne vom întâlni, nu trebuie să te cunosc. Ha! ha! ha! În cazul acesta, amicul meu, este cu totul de prisos a-mi mai vorbi de amor…

— Dar, domnişoară…

— Nici un „dar”, domnule, şi te rog a-ți relua locul de temnicer, deoarece eşti temnicerul meu.

— Adică, sunt pus să te păzesc, murmură el.

— Dar până când?

---

[4] Râs homeric – râs puternic, de nepotolit.

— Asta nu ştiu.

— Şi ți s-a impus să-ți păstrezi masca, nu este aşa?

— Vai! da.

— Atunci dar, cum îmi oferi inima dumitale?

Pajul căzu din nou în genunchi şi, cu o voce emoționată, îi zise:

— Voi face tot ce vei voi.

— Nu! nu! murmură Nancy, lasă-mă... lasă-mă... nu-mi mai vorbi de amor... eu voiesc ca omul ce mă va iubi să nu mă iubească decât pe mine şi să nu se supună decât mie...

— Voi fi întocmai cum vei voi.

— Cum? atât timp cât nu voieşti să te demaşti...

Amaury, cu totul fermecat, îşi rupse masca şi atunci Nancy, văzând un obraz copilăresc, alb şi roz, dar cu o misterioasă seducție, îşi zise în sinea sa:

„Ah! ah! este foarte drăguț; cu toate acestea, este foarte necesar ca, într-acest moment, să cuget la Raoul...”

Apoi părând a privi pe paj cu o admirație naivă, suspină.

Amaury scoase un țipăt de bucurie:

— Vorbeşte, murmură el, vorbeşte... ordonă... căci te iubesc...

Nancy atunci, îi luă capul în mâini şi-l sărută pe frunte.

Sărutul acesta însă, arse pe băiat şi îi puse salpetru în vine.

Apoi ea îl atrase pe canapea şi, făcându-l să se aşeze lângă dânsa, îi zise surâzând:

— Eşti foarte gentil! cum te cheamă?

Pajul nu se mai gândi ca cel puțin să-şi ascundă numele, ci răspunse cu grabă:

— Amaury.

— Frumos nume.

— Ah! găseşti?

— Da, dar să vorbim acum cuminte, dacă vrei.

— Cuminte! oh! urât cuvânt!...

— Fie! dar să vorbim.

— Ei bine! murmură pajul cu naivitate, ce voieşti să-ți vorbesc, decât că te iubesc?...

— Te opresc să mai repeți cuvântul acesta!

— Dar... pentru ce?

— Pentru că, mai înainte, trebuie să mă asculți... şi eu voiesc să-ți vorbesc cuminte. Dumneata ai şaisprezece ani. Eu am optsprezece: prin urmare, eu sunt mai în vârstă şi astfel, trebuie să te supui mie.

— Oh! Vorbeşte!... vorbeşte!... te ascult... Tot ce vei ordona, eu voi face.

— Gentilul meu, îi zise atunci Nancy, amorul este ca şi norocul, o singură dată el îți bate la uşă. Şi dacă nu-i deschizi, nu mai revine. Aşadar, eu am făcut un jurământ...

— Şi... care e acest jurământ?

— Acela de a deschide dacă amorul s-ar prezenta. Deci, dacă mă vei iubi, te voi iubi.

— Oh! eu te iubesc din toate puterile mele.

— Foarte bine, murmură Nancy, şi dacă te voi pune la probă?

— Ordonă... şi eu voi face...

— Ei bine, dacă eu îți voi zice: Am groază de Luvru, am groază de toate intrigile curții... Deci, aş voi să fug cu dumneata... şi să mergem să ne ascundem amorul într-un loc necunoscut... ce ai zice?

— Aş zice: Primesc cu entuziasm.

— Adevărat?

— Pe onoarea mea!

— Dar dacă îți voi mai zice: Noaptea nu prea este înaintată şi, până a să face ziuă, mai avem câteva ore...

— Să fugim! să fugim! o întrerupse el îmbătat de amor.

— Tț! tț! tț! făcu prudenta Nancy, trebuie înainte să reflectăm.

— La ce bun? strigă inocentul paj.

— Ascultă-mă. Din ce țară eşti, amicul meu?

— Sunt loren.

— Frumoasă e Lorena?

— Oh! vechiul conac al tatălui meu e ascuns în pădure, pe marginea Meurthei.

— Tatăl tău are un conac?

— Da.

— Este el avut?

— Ca gentilom e sărac... Dar are cu ce trăi.

— Şi... dacă m-ai duce la dânsul... m-ar primi el?

— Da, zise copilul, când va şti că te iubesc.

— Şi că sunt femeia ta, amicul meu, adăugă Nancy, căci te vei căsători cu mine, îmi închipui...

— Desigur.

— Ei bine! vom merge la tatăl tău. Dar... cum să fugim de aici?

— Asta e foarte uşor.

— Dar acel om neplăcut ce a fost adineauri aici?

— El a plecat.
— Dar nu mai sunt alții, în această casă?
— Nu, sunt singur cu tine.
— Eh! să plecăm, zise Nancy, să plecăm pe dată.
— Am un cal, zise Amaury, el ne va purta pe amândoi.
— De minune!
— Vino să îi dau un pumn de grăunțe şi să pun şaua pe el.

Şi pajul, luând pe Nancy cu o mână, cu cealaltă luă o lumânare şi duse pe tânăra fată afară din oratoriul doamnei de Montpensier.

Nancy nu luase încă o hotărâre, dar esențial era pentru dânsa să părăsească această casă din pădurea Meudon.

Pajul o conduse la grajd, puse lumânarea jos şi începu a îngriji de cal.

În acel timp, tânărul entuziasmat propunea lui Nancy mii de proiecte pentru viitor.

Ei trebuiau să se căsătorească în primul sat în care vor găsi un preot şi apoi să se îndrepte de îndată către conacul tatălui lui Amaury… etc… etc.

Nancy asculta, dar nu pierdea din vedere nicio mişcare a lui Amaury.

— Şi mantaua? îi zise ea.
— Ah! ai dreptate, zise pajul, era s-o uit.
— Unde e ea?
— Mă duc să o iau.
— Ah! zise Nancy, dacă ai putea găsi şi una pentru mine… noaptea e răcoroasă!…
— Te voi înveli în mantaua mea, zise pajul.

Apoi el puse mâna la şa la locul pistoalelor.

— Ce faci? întrebă tânăra fată.
— Voiesc să văd dacă pistoalele mele sunt aici.
— Ah! aceasta e o măsură de precauție, cu toate certurile religioase, drumurile nu sunt sigure.

Amaury luă pistoalele unul după altul, le verifică dacă sunt încărcate şi zise surâzând:

— Iată moartea a doi hughenoți…

Şi îndreptându-se către Nancy:

— Haide, să luăm mantaua.
— Te aştept aici… du-te!

Amaury era prea entuziasmat pentru a se teme câtuşi de puțin. El luă pe Nancy în brațe, o strânse la piept şi ea nu se apără.

Apoi reintră în casă, ducând cu sine lumina şi lăsând-o pe Nancy în întuneric.

Nancy aşteptă un moment pe pragul grajdului, privind stelele.

Apoi deodată se hotărî, se reîntoarse pe pipăite în grajd, căută calul şi puse mâna pe pistoale.

După cinci minute, Amaury se reîntoarse.

— Iată, zise el, iată mantaua, scumpa mea.

— Bun! zise Nancy ce se rezemase de zid, ascunzând pistoalele; strânge-o şi pune-o pe şa.

Atunci, pe când pajul făcea ceea ce zisese Nancy, aceasta din urmă începu a râde cu hohot.

— Ce ai? zise Amaury, ce se întoarse uimit.

Nancy făcu doi paşi înapoi, ridică un pistol la înălțimea frunții pajului şi îi zise:

— Amicul meu, dacă te mişti, dacă faci un pas spre mine, pe viața mea, eşti mort!

Atunci tânărul paj, dezmeticindu-se, înțelese că el fusese păcălit şi că era supus voinței îndemânaticei cameriste!

. . . . . .

Capitolul LIII

Uimirea pajului Amaury era mare. El o privea pe Nancy şi nu îşi putea crede ochilor, Nancy, cu pistolul întins, era rece şi hotărâtă.

— Micuțul meu, îi zise ea, ora cuvintelor frumoase, jurămintelor de amor şi a frazelor încântătoare a trecut.

Amaury, înmărmurit, privea şi nu înțelegea.

El voi să facă un pas spre Nancy, dar camerista strigă:

— Dacă înaintezi, te omor!

Amaury se opri.

Nancy continuă cu linişte:

— Amicul meu, noi trebuie să ne explicăm.

— Ce voieşti să zici? murmură pajul Amaury.

— Scumpul meu amic, zise ea, mă numesc Nancy.

— Ştiu, zise pajul cu totul amețit de această aventură neaşteptată.

— Sunt prima cameristă a Majestății Sale, regina de Navarra.

— Mi s-a spus.

— Şi... astă-seară, sunt aproape două ore, eu am fost răpită, legată şi mi-a fost cu neputință a scoate un țipăt. Apoi am fost

dusă...

Amaury o privea pe Nancy, neînțelegând de ce ea îi reamintea toate acestea.

Nancy continuă:

— Am fost răpită, am fost adusă aici... apoi... am fost încredințată pazei dumitale.

— Ei bine? zise cu naivitate Amaury.

— Ei bine, micuțul meu. S-au purtat rău cu mine.

— Da, zise pajul, ştiu... şi de aceea...

Nancy îl întrerupse cu un gest:

— De aceea, zise ea, am cugetat a scăpa.

— Adică, răspunse pajul, eu sunt un mizerabil nebun care s-a lăsat a fi înşelat?

Şi, într-un acces de furie, el voi să facă un pas spre Nancy pentru a-i lua pistolul.

— Ia seama! strigă tânăra fată, te omor!

El se opri.

Tot liniştită şi surâzândă, Nancy reluă:

— Drept cine m-ai luat, micuțul meu?

Şi cum el părea a nu înțelege:

— Dar, scumpul meu copil, zise ea cu un sentiment de protecție părintească, nu ştii că şi eu am un tată gentilom, un tată ce posedă un vechi conac? Eu sunt fiică de casă bună, am sentimentele oamenilor de ordinea mea şi ar fi, într-adevăr, ceva nebunesc ca o fiică de sângele meu să se lase a fi răpită de un paj frumos şi să alerge cu dânsul după aventuri! Tț!...

Amaury ascultă părând a fi prada unui vis neplăcut.

Nancy urmă:

— Am fost prizonieră... şi aveam mare trebuință de libertatea mea. Am căutat să o câştig prin toate mijloacele cu putință. Norocul mi-a ajutat.

Amaury, la aceste cuvinte, nu se mai îndoi de ridicolul rol pe care el îl juca de aproape o oră.

— Norocul m-a ajutat, urmă camerista. Mi-ai vorbit de amor, te-am ascultat. Mi-ai propus să fugim, am consimțit, cu speranța de a scăpa.

Amaury deveni palid.

Nancy avu un simțământ de milă, căci ea îi zise:

— Ah! scumpul meu copil, sunt foarte necăjită că tocmai ție ți s-a întâmplat asta, căci eşti frumos pe cât se poate şi îmi pari un

băiat foarte amabil.

— Eşti crudă! murmură copilul.

— Dar trebuie să mă reîntorc la Luvru, sfârşi Nancy, unde sunt aşteptată.

— Ei bine! murmură pajul cu disperare, omoară-mă atunci!

— Să te omor?!…

— Da, pentru că voieşti să fugi.

— Aş! făcu Nancy, eşti într-adevăr prea gentil pentru a nu te supune mie, amicul meu.

— Ce vroieşti să zici?

— Te voi închide undeva în această casă… de astfel nu vei avea a ceda decât forței.

— Sunt un om dezonorat, suspină Amaury.

— Nu, pentru că vei ceda forței.

— Şi apoi, adăugă copilul, sunt cel mai nefericit dintre oameni.

— Pentru ce?

— Pentru că te iubesc şi că-mi refuzi singura rugăminte ce n-ai dreptul să mi-o refuzi.

— Care?

— Acea de a mă omorî.

Accentul pajului era atât de disperat încât lui Nancy i se făcu milă.

— Sărman copil! zise ea.

— Oh! omoară-mă! omoară-mă! pentru că nu mă iubeşti… pentru că…

Nancy îl întrerupse.

— Eşti nebun! zise ea.

— Nebun?

— Da.

— Pentru că te iubesc?

— Nu, dar pentru că te disperi…

Amaury tresări.

— Sărmanul meu amic, îi zise Nancy, astăzi sunt Nancy, camerista reginei de Navarra, Nancy ce a fost într-un mod brutal răpită, Nancy, care aspiră la libertatea ei şi îşi dă osteneala de a o dobândi.

— Ah! zise pajul disperat, acesta este dreptul tău.

— Tu, urmă Nancy, eşti pajul ducesei de Montpensier.

Amaury făcu un pas înapoi.

— Cum, zise el, ştii?

— Ştiu că sunt la Meudon.

— Ah!

— La ducesa de Montpensier.

— Dar atunci?...

— Atunci, zise cu răceală Nancy, vezi bine că nu te consider ca pe un amic, ci ca pe un inamic.

— Vai!

— Deci, mi-am râs de tine. Dar, urmă Nancy cu o voce mişcată, va veni ziua de mâine, adică ora în care voi redeveni... simplu Nancy, iar tu nu vei fi decât Amaury, un băiat frumos pe care-l iubesc din toată inima, ei bine!...

— Ei bine? făcu el cu nelinişte.

— Ei bine! zise Nancy, cine ştie? Îmi voi reaminti poate vreodată de toate hotărârile, de toate visurile noastre de astăzi.

— Oh! zise pajul devenind neîncrezător, încă mai râzi de mine.

— Nu.

Şi Nancy pronunță aceste cuvinte cu franchețe, apoi adăugă:

— Micuțul meu, dacă mi-aş râde de tine, n-aş vorbi astfel; căci nu mai am trebuință de tine, în acest moment, căci te pot omorî dacă nu mă laşi să ies de aici.

— Oh! răspunse pajul, dacă voieşti pleacă, domnişoară... Te iubesc şi nu am alt stăpân... Şi ceea ce vei ordona, eu sunt gata a face.

— Eşti un băiat bun, zise Nancy, dar nu pot primi.

— Pentru ce?

— Pentru că mâine, ducesa va întreba ce s-a întâmplat cu mine.

— Ei bine, zise copilul cu mândrie, îi voi spune adevărul.

— Atunci, făcu Nancy, ducesa va chema pe unul din oamenii săi de arme ce te va spânzura de un arbore.

— Nu, zise Amaury.

— Şi pentru ce?

— Pentru că sunt gentilom, şi oamenii ca mine nu mor spânzurați, cu toate că aş muri gândindu-mă la dumneata, Nancy a mea.

— Ei bine! scumpul meu, zise tânăra fată emoționată, eu care nu voiesc să mori, fiindcă voiesc să te revăd... voi face astfel încât să fii nevinovat pentru fuga mea.

— Cum? este cu neputință.

— Aşa! vei vedea.

Apoi, cum ea era întotdeauna prudentă, adăugă:

— Amicul meu, te iubesc destul, dar iubesc mai mult libertatea mea; aşadar, ca să nu mori… mergi înaintea mea… şi să intrăm în casă.

Amaury se supuse, însă nu din cauza ameninţării de moarte, ci datorită vocii fermecătoare a lui Nancy care îl ameţise de tot.

Camerista îl duse în oratoriul ducesei şi acolo îi zise:

— Du-te de adu o sticlă cu vin şi două pahare.

Amaury se supuse, fără însă să ştie cu ce scop îi dăduse Nancy acel ordin.

— Bun! zise ea văzându-l intrând, pune-le pe masă. Toarnă în paharul dumitale şi al meu, şi apoi restul varsă-l în cenuşa din şemineu.

Amaury execută toate aceste manevre.

Atunci Nancy se apropie, puse pe masă unul dintre pistoale şi pe celălalt, ţinându-l în mână, îi zise lui Amaury:

— Depărtează-te.

Amaury se depărtă.

— Acum, zise Nancy, trăgând din degetul ei un inel a cărui piatră o răsuci, îţi voi procura mijlocul de a dormi.

Piatra închidea un praf cenuşiu pe care Nancy îl puse în pahar şi, turnând deasupra lui vin, adăugă:

— Bea.

Pajul, care nu avea o altă voinţă decât aceea a lui Nancy, înghiţi tot dintr-o dată şi, atunci Nancy, surâzând, îl întrebă:

— Ai înţeles?

— Nu.

— Ei bine! ascultă: ai înghiţit narcotic cum a înghiţit gasconul Lahire când a fost aici.

— Cum! exclamă pajul, ştii şi aceasta?

— Ştiu tot, răspunse ea.

Amaury o privi pe Nancy cu un fel de mirare, iar Nancy reluă:

— Scumpul meu, oricine va veni aici, vei spune că eu ţi-am cerut să beau, că ai ciocnit cu mine fără să îmi poţi refuza şi că eu în al doilea pahar am aruncat poate narcotic, deoarece în urma lui ai adormit. Ai înţeles acum, micuţul meu?

— Da. Dar…

— Niciun „dar”, murmură Nancy. Ai fost imprudent, iar nu vinovat… ducesa va fi înfuriată… dar nu te va pedepsi… Dar uite! uite! începi să te clatini şi ochii îţi clipesc… Ah! bravo! narcoticul acesta merge repede.

— Adevărat!... murmură Amaury, pe care o beție necunoscută îl cuprindea cu repeziciune.

— Acest narcotic, zise Nancy, l-am furat de la Florentinul René, când am întovărăşit pe Doamna Margareta şi regina Catherine, când au mers să-i facă o vizită în laboratorul lui de la podul Saint-Michel. De atunci este mult timp şi l-am păstrat ca pe o adevărată comoară; şi, adevărat, că nu am putut să-l păstrez pentru o mai bună ocazie...

Nancy însă nu termină, fiindcă pajul, doborât de beție, aruncă asupra tinerei fete încă o privire amoroasă, apoi căzu pe spate şi închise ochii.

Atunci Nancy, puse pistolul pe masă nemaifiindu-i trebuincios, deoarece Amaury sforăia deja precum clopotul din turnul de la Notre-Dame.

Apoi Nancy, care la nevoie era tare, îl luă în brațe, îl puse pe canapea şi îl aşează în poziția aceea, în care omul adoarme de la sine şi, după aceasta, murmură:

— Pot să zic că a reuşit bine.

Apoi, lăsându-l pe Amaury adormit, luă pistoalele, se învălui în mantaua ducesei, coborî în grajd, unde calul era înşeuat, şi acolo puse pistoalele în coburi[5], sări pe şa şi zbură afară din curte ca un fulger spre Paris, zicându-şi însă în sinea sa:

„Dumnezeul meu! de nu aş ajunge prea târziu!... Cine ştie ce s-o fi întâmplat la Luvru în lipsa mea?...”

Capitolul LIV

Doamna Margareta, deşi nu o vedea pe Nancy venind, deşi trecuse mai mult de o oră de când ea îşi ceruse permisiunea de a merge să se întâlnească cu Raoul, nu era nemulțumită, deoarece ea era indulgentă cu cei amorezați şi mai cu osebire cu Nancy. Apoi, afară de aceasta, nici nu avea trebuință de serviciul ei de cameristă, fiindcă hotărâse să nu se pună în pat până ce regele de Navarra nu se va întoarce în Luvru.

Dar deodată se auzi o uşoară bătaie la uşă.

— Intră! zise Margareta, crezând că e bărbatul ei.

Margareta însă se înşelă. Doamna Catherine venea să îi facă o

[5] Cobur – toc de piele atârnat de şa, în care se purta de obicei pistolul.

vizită nocturnă.

Vizita aceea era în obiceiul reginei-mame, deoarece ea lucra până târziu în noapte, ori la ştiinţele ei particulare sau la lucrări politice, şi apoi, când obosea, se găsea mulţumită să vorbească o oră sau două cu fiica sa.

Deci intră surâzândă şi dulce, ceea ce la regina-mamă aducea de fiecare dată înfiorare celor din jur.

— Bună seara, micuța mea, bună seara copila mea scumpă, îi zise ea, intrând.

— Doamnă, murmură Margareta puțin cam descurajată, sunt servitoarea dumitale.

— Fiindcă ştiam că eşti singură, urmă Doamna Catherine, am venit să-ți țin companie.

— Ah! făcu regina de Navarra, dumneata ştiai că sunt singură?

— Cum nu! răspunse Catherine, bărbatul dumitale nu lipseşte din Luvru?

Margareta tresări:

— Cum? întrebă ea, dumneata ştii?…

— Eu ştiu chiar unde este, spuse Catherine cu un surâs ipocrit.

Tânăra regină de Navarra simți o violentă bătaie de inimă. Cu toate acestea, nu puse nicio întrebare.

— Scump copil! murmură regina-mamă aşezându-se lângă fiica sa şi, întinzându-i mâna: Îl iubeşti mult?

— Pe cine? întrebă Margareta tresărind.

— Pe regele, soțul tău.

— Oh! cum nu?

— Şi crezi că te iubeşte şi el?

— El?… sunt sigură.

Doamna Catherine nu făcu încă o contrazicere directă fiicei sale, dar începu a suspina.

— Dumnezeul meu! Doamnă, făcu Margareta cu nerăbdare, îmi permiți să-ți pun două întrebări?

— Vorbeşte, micuța mea…

— Întâi, căror cauze trebuie să datorez eu onoarea vizitei dumitale.

— Nu ți-am spus, frumoasă scumpă, că, ştiindu-te singură, am venit?…

— Cum! mă ştiai dumneata singură?

— Negreşit, deoarece ştiu unde este regele de Navarra.

— Ah! dumneata ştii? gângăvi Margareta cu un aer de îndoială.

— Da, negreşit.

— Ei bine! Doamnă, ştii mai mult ca mine!

Regina-mamă suspină din nou, dar, de astă dată, într-un mod sfâşietor şi totdeodată repetă:

— Ah! sărman copil…

— Dar, Doamnă, strigă Margareta revenindu-i gelozia pe care Nancy o potolise cu atâta greutate, dacă ştii unde este regele de Navarra… fă-mi onoarea de a-mi spune.

— La ce bun?

— Dar, Doamnă… pentru…

— Pentru că îl iubeşti?

— Da… fără îndoială…

— Ei bine! nu pot; şi apoi aceasta nu este treaba mea, zise ea.

Atunci un fulger trecu prin ochii Margaretei şi, cu furie, strigă:

— Ah! Doamnă, pentru că mi-ai spus până aici, trebuie să mergi până la sfârşit.

— Dar… micuța mea…

— Niciun „dar”… Doamnă, zise Margareta palidă şi tremurândă, trebuie să ştiu unde este Henric şi ce face el afară din Luvru la ora aceasta…

— Oh! Dumnezeul meu! murmură Catherine cu un ton infernal, nu te înfuria astfel, copila mea scumpă. Regele de Navarra este tânăr… nebunatic… şi, cu toate acestea, el te iubeşte şi apoi… poate…

Catherine aici părea a se opri.

— Dar, vorbeşte odată, Doamnă, strigă Margareta, disperată, nu vezi că mă faci să mor?

— Vrei adevărul? făcu Catherine, schimbând atitudinea.

— Te rog, în genunchi.

— Ei bine! fiindcă susțin a şti unde este regele de Navarra, trebuie ca mai înainte, să-ți povestesc oarecare împrejurări pe care tu le cunoşti!…

— Vorbeşte! te ascult…

— Ai auzit tu vorbindu-se de un oarecare Loriot?

— Samuel Loriot, pe care René?…

— St! făcu regina-mamă întrerupând-o.

— Ei bine! am auzit… şi am văzut-o şi pe văduva sa.

— Ai văzut tu pe văduvă?

— Da.

— Când? Şi în ce loc?

Margareta tresări:

— La bravul băcan, murmură ea, unde transportase pe Henric după duelul cu ducele de Guise.

— Ei bine! cum ai găsit-o?

Margareta se înfioră.

— Nici nu i-am dat atenție, bâigui ea.

— Cu atât mai rău!

— Pentru ce?

— Pentru că această Sarah Loriot… este foarte frumoasă… şi de aceea, cu atât mai rău!

— Ei bine! Doamnă, exclamă prințesa cu voce înfuriată, pentru ce mă întrebi dumneata despre toate acestea?

— Aşteaptă! Aşteaptă!… şopti Catherine, apoi, surâzând, reluă: Sarah Loriot este amica din copilărie a acelei contese Corisandra de Gramont, care ți-a adus atâtea întunecimi.

— Ah! strigă Margareta, a cărei tulburare creştea.

— Când Henric de Bourbon a venit la Paris, a adus o scrisoare de la Corisandra pentru Sarah Loriot

— Adevărat?

— Foarte adevărat! murmură regina-mamă cu un surâs batjocoritor, cu toate acestea, sărmana contesă nu se gândea…

Margareta întrerupse pe mama sa cu vioiciune şi, punându-i mâna pe braț, îi zise:

— Un cuvânt! Doamnă.

— Vorbeşte…

— Crezi dumneata că Henric o iubeşte pe Sarah?

— Da. Fără îndoială.

— Şi că a iubit-o şi înainte?

— Da, şi înainte.

— Bine… bine… vom vedea…

Vocea Margaretei tremura şi paloarea ei era îngrozitoare.

— Scumpa mea copilă, zise regina, trebuie să ierți bărbatului tău… el este aşa tânăr… şi apoi Sarah este aşa frumoasă…

Margareta sta în picioare, tremurândă şi desfigurată…

— Scumpa mea copilă! repetă regina-mamă, aide! linişteşte-te… cheamă pe Nancy, pune-te în pat… Somnul dă uitare durerilor… Bună seara!… şi pune-te în pat fără întârziere…

Apoi Catherine depuse un sărut pe fruntea Margaretei şi se strecură ca o reptilă care îşi vărsase veninul.

Margareta însă nu o reținu. Ea, sărmana, era ca trăsnită şi mult

timp stătu mută, cu ochii rătăciți şi fără cunoştință chiar de situația şi locul în care se găsea.

Dar în fine, când spiritul ei se lumină, îşi zise în sinea sa:

— Dumnezeul meu! cine ştie dacă toate acestea nu sunt invenții ale Doamnei Catherine?…

Apoi chemă:

— Nancy! Nancy!…

Pentru Doamna Catherine, Nancy trecea drept o confidentă periculoasă, şi aceasta, pentru că ea, în loc numai de a asculta, îşi permitea să şi observe, şi câteodată chiar să dea sfaturi.

Aşadar, aici Doamna Catherine avea dreptate.

În momentele acelea Margareta avea nevoie de dânsa şi repetă:

— Nancy, Nancy!

Dar Nancy nu răspundea.

Atunci, tânăra regină deschise uşa ce da în coridorul întunecos pe care noi îl cunoaştem şi, deodată, nişte paşi se auziră pe scară. Paşii erau foarte uşori, dar urechea exersată a Margaretei îi auzi şi ea îşi zise în sinea sa:

— Ah! Henric este!

Apoi, sângele năvălindu-i la inimă, se precipită înainte.

Paşii însă se apropiau.

Margareta, fiind convinsă că acei paşi erau ai regelui de Navarra, înaintă cu mâinile întinse şi striga necontenit:

— Tu eşti… Henric? tu eşti… Henric?

Nimeni nu-i răspunse.

Cu toate acestea, cum mergea ea cu brațele întinse, întâlni o haină de mătase şi atunci nu se mai îndoi că era bărbatul ei, îl luă în brațe şi murmură ca o nebună:

— Tu eşti, Henric! Tu, iubitul meu!

— Da, eu sunt.

Regina atunci scoase un țipăt.

Vocea care îi răspunsese nu era a regelui de Navarra şi, cu toate acestea, el răspunse:

— Da, eu sunt!

Margareta nu se mai putea susține, ea credea că pământul se deschidea sub picioarele ei…

Vocea pe care o auzise, era o voce cunoscută, o voce ce altădată făcea să-i încânte inima… era vocea unui om care, de asemenea, se numea Henric.

Acest om însă, care fusese strâns în brațe, luat drept bărbatul

ei, o susținu în brațele sale şi o duse leşinată în oratoriul ei.

După o ruptură de şase luni, ducele Henric de Guise pătrunse din nou în apartamentul Doamnei Margareta pe care o iubise şi o iubea încă!

. . . . . .

Uimită pentru un moment, încremenită, tânăra regină se ridică cu mândrie:

— Ce cauți aici? zise ea, ce voieşti cu mine?

— Margareta!...

Vocea ducelui era rugătoare.

— Ieşi, prințule! ieşi, răule!... murmură Margareta pierdută.

Dar ducele îndrăznise să îngenuncheze în fața ei.

— Nu, zise el, nu, nu voi ieşi, Doamnă, mai înainte de a-ți spune tot ce-am suferit şase luni de când sunt departe de dumneata... de şase luni de când nu mă mai iubeşti...

— Domnul duce... Vărul meu... Henric... se rugă Margareta, în numele cerului! pleacă!

— Ah! Margareta, te iubesc! te iubesc! zise prințul cu un accent de entuziasm.

— Dar, nefericitule! strigă tânăra regină, nu ştii că regele, bărbatul meu, va veni?... şi că dacă te afli aici... la genunchii mei... Ah! fugi... Fugi!

Ducele se ridică cu grăbire.

— Bărbatul dumitale? zise el, crezi că bărbatul dumitale va veni?

— Îl aştept.

— Nu va veni.

Margareta înăbuşi un țipăt şi aruncă asupra prințului loren o privire rătăcită.

— El nu va veni, repetă ducele, căci la această oră se află la genunchii lui Sarah Loriot, rivala dumitale.

— Ah! strigă Margareta pierdută, iată pentru a doua oară că mi se vorbeşte de această femeie... voiesc să mi se spună...

Ea se opri, privi un moment pe duce şi îi zise deodată:

— Ei bine! dumneata, care îmi spui aceasta ca şi regina-mamă adineauri... dumneata care acuzi pe rege, îmi vei proba oare trădarea sa?

— Da, zise cu răceală ducele Henric de Guise.

— Mi-l vei arăta la genunchii acelei femei?

— Da.

— Când?

— Chiar îndată, dacă voieşti să mă urmezi.

— Oh!... strigă Margareta, nenorocirea lui Henric dacă m-a trădat!

— Vino, repetă ducele cu un accent convingător.

Capitolul LV

Margareta nu se gândi că i se va putea întinde vreo cursă.

Gelozia îi cuprinsese inima.

Ea îşi puse o manta pe umeri, îşi acoperi capul cu un capişon, îşi puse o mască pe faţă şi zise ducelui cu o voce tremurândă:

— Mergi! te urmez.

— Ah! Margareta... Margareta... murmură el în momentul când, ieşind din oratoriu, ajunse în coridor, dacă ai şti cât am suferit!...

Margareta nu răspunse.

Ea cugeta la Henric pe care îl iubise şi pe care îl iubea încă.

Ducele trecu cel dintâi prin scara unde Nancy fusese prinsă în cursă. Margareta îl urmă. Ei trecură prin faţa acelei santinele ce avea ordinul de a închide ochii.

Odată ieşită din Luvru, Margareta se opri un moment de teama ce îi cuprinsese inima.

— Ei bine! făcu ducele.

Dar Margareta nemişcată, ridică privirea asupra faţadei Luvrului şi privi ferestrele oratoriului Doamnei Catherine. Acele ferestre erau luminate.

— Ai văzut pe mama? zise ea deodată.

Henric tresări.

— Răspunde! făcu ea, ai văzut-o?

— Da, zise ducele.

— Şi i-ai spus?

— Poate.

Şi cum regina de Navarra nu se mişca, ducele adăugă:

— Vino, Margareta; nu avem timp de pierdut...

— Şi cine îmi spune, răspunse ea totdeodată, că nu mă înşeli?

— Să te înşel?

— Da.

— Eu să te înşel, Margareta? repetă ducele înmărmurit.

— Da, zise ea, cine ştie dacă nu-mi întinzi vreo cursă?

Un nor trecu pe fruntea ducelui.

— Ah! Margareta, murmură el în prada unei emoții subite, am suferit destul, dar depărtarea mi-a fost mai puțin crudă decât neîncrederea.

— Ei! Dumnezeul meu! făcu regina de Navarra, mă iubeşti dar?

— În stare de a-mi da viața, Margareta.

— Eşti gelos şi-l urăşti pe regele de Navarra?

— Oh! făcu ducele, dacă îl urăsc!

— Aceasta este destul pentru…

Ducele o întrerupse cu un gest. Apoi el scoase mănuşa şi-i arătă mâna stângă al cărei deget arătător purta un inel.

— Cunoşti acest inel? zise el.

Margareta tresări.

— Dumneata mi l-ai dat, Margareta… Acesta e tot ce îmi rămâne ca amintire… Ei bine!

El se îndoi un moment. Apoi, scoțând inelul din deget, îl dădu reginei de Navarra:

— Ține, Margareta, zise el, reia-l. Îl vei păstra dacă mint şi mi-l vei da dacă spun adevărul.

Ea nu se mai îndoi atunci de sinceritatea lui Henric de Guise.

— Mergi? repetă ea luând inelul.

Şi ea îl urmă.

— Nu voieşti se te rezemi de mine? întrebă el.

— Nu. Mergi!

El merse alături de dânsa şi, pe când treceau piața Saint-Eustache, el adăugă:

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! Margareta, pentru ce ai încetat de a mă iubi?

Margareta ridică din umeri şi repetă:

— Să mergem!

— Regina-mamă, urmă el, se căieşte crud astăzi… Ah! Margareta, eu nu te-aş fi făcut regină, dar ducatul ce-ți închin valora mai mult decât acel mizerabil regat al Navarrei, că…

— Duce, îl întrerupse cu bruschețe Margareta, nu te-am urmat pentru a-mi vorbi de amor… ci pentru a proba ceea ce mi-ai spus.

Ducele avu un moment de furie.

— Vino dar, făcu el, grăbeşte pasul… căci Henric al dumitale nu îşi va petrece toată noaptea la genunchii lui Sarah.

Acest nume tulbură sângele tinerei regine, care îşi grăbi paşii fără a răspunde.

Ajunseră la bariera Montmartre. Ducele avea un aer întunecat şi Margareta nu pronunță niciun cuvânt. Cu toate acestea, când trecură bariera şi când regina de Navarra se găsea singură cu ducele în mijlocul câmpului, ea se temu.

— Unde mă conduci? întrebă ea, apucată din nou de un sentiment de neîncredere.

Dar ducele întinse mâna.

— Iată, zise el, vezi acolo, aproape de Grange-Batelière, acea lumină care străluceşte?

— Da.

— Ei bine, e acolo.

Margareta avu un moment de neîncredere, dar gelozia îi dădu forță, şi ea îşi grăbi paşii.

Atunci ducele o luă de mână şi o trase spre lungul câmpului.

La o sută de paşi de la gardul care înconjura grădina micii case, unde Sarah îl primea pe Henric, ducele se opri.

— Ce faci?... întrebă regina surprinsă.

— Sst! aşteaptă...

Ducele îşi puse mâna la gură şi făcu să se audă un strigăt straniu, care imita de minune geamătul cucuvelei.

Îndată, un strigăt depărtat, tot ca acela, îi răspunse, apoi la oarecare distanță, cu tot întunericul ce domnea, Margareta văzu mişcându-se o formă umană care venea în întâmpinarea ducelui.

Acesta îi zise cu voce şoptită.

— Tu eşti Pandrille?

— Eu sunt.

— Mai este *el* acolo?

— Da.

Şi omul se găsi în prezența Margaretei care lăsă să-i scape un strigăt de frică. Gigantul Pandrille era înspăimântător la corp.

Ducele luă mâna reginei Margareta şi îi zise:

— Vino! Vino, Doamnă!

Ei îşi reluară drumul, escortați de băiatul de cârciumar.

Când ajunseră aproape de gard, gigantul care era îndemânatec şi robust, sări gardul şi se apropie de un plop care se înălța până la ferestrele de la al doilea etaj.

După aceasta, el se întoarse spre Margareta şi ducele îi făcu un semn afirmativ mişcându-şi capul de sus în jos.

— Este tot acolo, şopti ducele la urechea prințesei.

Atunci Pandrille care, fără îndoială, meditase această mişcare

cu ducele, îşi răsuci picioarele împrejurul plopului şi, întocmai ca un acrobat de profesie, îşi lăsă corpul înapoi şi-şi lăsă braţele în jos.

Atunci ducele luă pe Margareta, o ridică în sus şi o dădu în braţele lui Pandrille.

Margareta, mai mult moartă decât vie, se lăsă să fie ridicată până în dreptul ferestrei de unde putea să vadă în interiorul casei. Fereastra camerei lui Sarah era întredeschisă pentru a lăsa să pătrundă aerul răcoros al nopţii. Argintăreasa şedea jos, iar Henric, îngenuncheat înaintea ei, îi săruta mâinile cu ardoare.

Margareta îşi înăbuşi un ţipăt şi căzu leşinată în braţele lui Pandrille. Acesta se lăsă să alunece spre rădăcina plopului şi o redădu ducelui care o luă pe umeri şi plecă încărcat de povara sa...

Capitolul LVI

Pe când ducele de Guise ducea pe umerii săi pe Margareta leşinată, Nancy galopa spre Paris şi sosea spre poarta Luvrului!

Un om se plimba atunci în sus şi în jos pe dinaintea portiţei. Acesta era Raoul.

— Raoul! strigă Nancy, oprindu-şi calul.

Raoul când auzi acea voce, alergă.

Nimeni nu ar fi putut descrie uimirea pajului, când văzuse pe Nancy apărând înaintea Luvrului călare.

— Dumneata? dumneata eşti? zise el.

— Eu sunt, dar apucă hăţurile şi spune-mi dacă regele de Navarra a intrat.

— Nu.

— Tu nu ai văzut pe nimeni ieşind din Luvru?!... întrebă Nancy.

— Da, am văzut doi bărbaţi, din care unul ducea ceva pe umeri.

— Ah!

— Apoi ei s-au îndreptat spre o litieră care aştepta la o sută de paşi departe de râu.

— Prea bine! Dar ştii tu cine erau acei doi oameni?

— Nu.

— Şi ce duceau cu ei?

— Nimic altceva.

— Ei bine? eram eu... Dar, zise Nancy, acum nu am timp să-ţi explic toate acestea; priponeşte-mi calul de ceva şi apoi...

— Ah! iartă-mă! zise pajul, am uitat să-ți mai spun că acum o oră a ieşit un bărbat şi o femeie din Luvru.

— Prin portița cea mică?

— Da.

Nancy avu un presentiment.

— Cum erau ei?

— Bărbatul era înalt şi mantaua lui îi ascundea cu totul figura.

— Dar femeia?

— Ea era mascată.

— A luat ea brațul bărbatului?

— Nu, dar ea mergea alături de dânsul. Şi amândoi îşi grăbeau paşii.

— Şi ce direcție au luat-o?

— I-am văzut dispărând pe la spatele lui Saint-Germain-l'Auxerrois.

Nancy nu mai aşteptă nicio explicație şi strigă:

— Ah! totul e pierdut!

Raoul nu înțelese nimic din toate acestea.

— Priponeşte acest cal şi vino cu mine.

Raoul petrecu hățurile calului după un inel ce era bătut în zid şi se puse să urmeze pe Nancy.

Dar aceasta adăugă:

— Scoate-ți pumnalul şi treci înainte: Luvrul nu mai e sigur pentru mine.

Raoul, amețit de acest cuvânt, sui scara cea întunecoasă, dând mâna lui Nancy, şi amândoi sosiră până în coridorul care conducea la apartamentul doamnei Margaretei. Uşa era deschisă. Nancy pătrunse înăuntru singură. Camera de culcare, oratoriul şi chiar cabinetul regelui de Navarra erau pustii.

— Dumnezeul meu! murmură Nancy, lucrul e sigur, Doamna Margareta e cea pe care ai văzut-o tu ieşind.

Cu toate acestea, ea mai avu o speranță, această speranță era că ea credea că poate o fi chemat-o regina Catherine, care avea câteodată lungi ore de insomnie.

Nancy îşi făcu îndată această reflecție:

„Dacă Doamna Catherine este complice la răpirea mea, ea va face o mişcare de surpriză când mă va vedea apărând; iar dacă, din contră, ea nu va avea niciun amestec, atunci nu i se va părea nicidecum extraordinară înfățişarea mea la dânsa.

Nancy, după ce îşi făcu această judecată, se îndreptă spre

oratoriul reginei-mamă, tot însoțită de Raoul.

Când fu în dreptul uşii, se întoarse spre paj şi îl luă de mână:

— Mă iubeşti? îi zise ea.

— Oh! făcu copilul.

— Mă vei apăra tu contra şi împotriva a toate?

— Contra regelui, dacă-mi vei ordona.

— Ei bine! rămâi aici, amicul meu, lipeşte-ți urechea la gaura acestei broaşte, uită-te înăuntru din când în când şi, dacă te voi chema în ajutor, aleargă!

— Oh! Nancy, zise pajul cu accentul devotamentului, mă voi lăsa să mă taie bucățele mai înainte de a ți se întâmpla vreo nenorocire.

Nancy fu atât de mişcată de aceste cuvinte, încât întinse mâinile în întuneric, apucă capul pajului şi-l sărută.

— Şi eu te iubesc, zise ea.

Şi pentru a nu se mai prelungi aceste declarații, ea se grăbi să bată în uşa Doamnei Catherine.

Acea uşă se deschidea numai pentru aceia care erau intimii reginei-mamă şi pentru aceia care conspirau împreună cu dânsa. Prin această uşă intra adesea René Florentinul, când complota otrăvirea reginei de Navarra, ducele d'Alençon, care cugeta a deveni rege, şi ducele de Guise, care conspira contra regelui de Navarra şi contra hughenoților, şi mulți alții...

— Intră! zise dinăuntru vocea Doamnei Catherinei.

Nancy întredeschise uşa şi văzu pe regina-mamă aşezată lângă René, înaintea unei mese care susținea un vas de sticlă plin cu apă, în care înotau doi peşti roşii.

Regina şi René care, fără îndoială, aşteptau o a treia persoană, crezură că era el cel ce intra, căci ei nu-şi întoarseră capul şi continuară a privi înotul peştilor. O aruncătură de ochi fu de ajuns lui Nancy pentru a se convinge că Doamna Margareta nu se afla acolo.

O inspirație subită îi trecu prin minte. Ea închise cu repeziciune uşa şi trăgând pe Raoul de mână îi zise:

— Să fugim!

Această mişcare fu împlinită cu atâta iuțeală încât regina-mamă îşi închipui că personajul pe care îl aştepta, intrase deja. Doar după două minute observă că era tot cu René, timp ce-i permisese lui Nancy să ajungă în apartamentul Doamnei Margareta.

— Mai ai nevoie de mine? întrebă Raoul.

— Negreşit.

— Unde trebuie să mă ascund?

— Rămâi aici, în acest cabinet.

Nancy împinse pe Raoul în cabinetul de alături cu camera de culcare, apoi, în prada unei mari nelinişti, aşteptă.

Două ore de dimineață sunau la Saint-Germain-l'Auxerrois.

Unde putea fi Henric de Bourbon, regele Navarrei, la o oră aşa de târzie? Şi unde trebuia să fie Doamna Margareta?

Nancy se silea zadarnic să rezolve aceste două chestiuni, când deodată ea auzi un pas surd în culoar.

Persoana care umbla cu astfel de precauții, se opri înaintea uşii oratoriului pe care Nancy o închisese, şi bătu. Nancy merse de-i deschise.

— Uf! zise o voce veselă.

Şi regele de Navarra intră.

Nancy scoase un strigăt de satisfacție la vederea sa.

— Bună ziua, micuța mea, bună ziua, zise el mângâind-o într-un mod amical pe obraji.

— Bună ziua, Sire…

— Drace! dar de ce eşti aşa schimbată la față?

— Pentru că am fost foarte îngrijorată.

— Dar, unde e regina?

— Doamna Margareta?

— Ea! fără îndoiala…

— Nu ştiu, zise Nancy.

— Cum! tu nu ştii?

— Sigur că nu, zise camerista. Poate că s-a dus să înapoieze vreo batistă brodată pe care Majestatea Voastră o împrumutase noaptea trecută.

— Pe viul Dumnezeu! exclamă regele pălind, ce-mi vorbeşti tu de batistă?

Nancy merse de închise din nou uşa cu precauție.

— Zidurile au urechi, zise ea.

— Ce zici?

— Şi cum nu ştiu unde e regina…

— Dar tu eşti nebună!

— Nicidecum, Sire.

— Regina nu iese niciodată din Luvru la o asemenea oră…

— Este adevărat.

— Şi dacă ea ar fi ieşit, te-ar fi încunoştiințat.

— Eu nu am fost în Luvru când a ieşit.

— Şi... unde... erai tu?

— Prizonieră, cu o mască de catran pe ochi şi cu un capişon de călugăr pe cap.

Regele observa cu atenție pe tânăra fată şi se întreba dacă ea nu nu-şi pierduse rațiunea. Dar Nancy, deşi prea palidă, totuşi era liniştită şi nimic în figura sa nu indica nebunia.

— Ai tu să te explici mai clar, micuța mea? zise Henric.

— Da, Sire.

— Atunci, te ascult.

— M-au răpit pentru că prezența mea lângă regină, jena prea mult pe oarecare persoane.

— Dar, cine te-a răpit?

— Oamenii domnului duce de Guise.

Henric făcu un pas înapoi şi o sudoare rece îi inundă tâmplele.

— Eh! Sire, suspină Nancy, viața este astfel, că cea mai dreaptă lege şi cea mai adesea aplicată, este cea a talionului.

— Explică-te... murmură Henric cu o voce denaturată.

— Ah! reluă Nancy, aveți o uneltire, Sire; o revedeți pe Sarah argintăreasa, sub un pretext politic.

— Taci!

— Şi nu observați că, în acest timp, domnul duce de Guise, care iubeşte mai mult ca niciodată, profită de absența voastră.

Henric era palid şi îşi rezemă mâna de mânerul spadei sale.

— Sire, reluă Nancy, nu ştiu unde e regina, nu ştiu ce s-a petrecut, dar vă jur că o catastrofă mă amenință... Luați seama!...

Când Nancy pronunță acest cuvânt de „catastrofă”, uşa se deschise cu violență şi regele şi camerista văzură apărând în prag pe Doamna Margareta.

Tânăra regină avea albeța unei statui care decorează marile săli ale Luvrului. Ochii săi scânteiau şi nările i se umflaseră.

Ea îl privi pe rege, dar nu mai avea acea privire strălucitoare şi radioasă care sedusese atât de mult pe fostul sir de Coarasse.

„Aidea, gândi Nancy, regina ştie tot!”

Margareta, după ce privi mult timp pe Henric, mută şi confuză, se întoarse spre Nancy şi, cu un gest imperativ, îi arătă uşa.

— Ieşi! zise ea.

„Bun! se gândi camerista, iată-mă dizgrațiată!”

Nancy ieşi.

Atunci Margareta făcu un pas spre Henric şi-i zise:

— Sire, ai încetat a mă iubi, căci iubeşti o alta.

Regele făcu un gest de negație, dar Margareta îl opri.

— Femeia pe care o iubeşti, zise ea, se numeşte Sarah Loriot.

— Doamnă!...

— Ştiu tot.

— Margareta... îți jur...

— Nu jura, căci vei face un jurământ fals. Acum o oră te-am văzut la genunchii ei, într-o micuță casă în afara Parisului şi aproape de bariera Montmartre.

La aceste din urmă cuvinte, Henric rămase încremenit.

Atunci regina reluă:

— Sire, sunt soția dumitale în fața lui Dumnezeu şi, pentru acest motiv, trebuie să urmez şi eu carierea dumitale politică: M-ai înşelat şi am încetat de a te iubi, dar voi rămâne aliata dumitale.

— O, Margareta, Margareta! strigă Henric.

Apoi, apucat de o remuşcare, el căzu la genunchii ei şi vroi să-i ia mâinile, dar ea şi le trase şi zise cu răceală:

— Sire, nu mai îmi vorbi niciodată de amor. Acea oră a trecut şi ea nu va mai reveni. De aici înainte, între mine şi dumneata nu mai e nimic în comun decât coroana ce o purtăm. Voi fi pentru dumneata regina de Navarra. Adică, interesele noastre vor fi aceleaşi şi politica ne va găsi necontenit uniți. Dar nu mai cere nimic inimii mele, căci ea va fi moartă pentru dumneata!

Şi Margareta, mândră şi maiestoasă, se ridică. Şi, fără a mai acorda vreo privire aceluia pe care ea îl iubise atât de mult, reintră în camera sa şi se închise înăuntru.

. . . . . .

Capitolul LVII

Cum după un aşa scurt interval de la leşinarea Margaretei, se găsea ea acum în Luvru?

Cum părăsise ea pe ducele de Guise?

După cum ne aducem aminte, acesta din urmă luase în brațe pe tânăra regină leşinată; apoi, încărcat de această povară fără preț pentru el, se îndreptase cu paşi repezi peste câmp până ajunse la bariera Montmartre.

Acolo o luă pe strada Remparts şi intră în acea mizerabilă cârciumă unde el trăia ascuns de mai multe zile. Trei oameni îl aşteptau: aceştia erau: contele Éric, Conrad de Saarbruck şi Léo

d'Arnembourg. Acesta din urmă, deşi era încă slab, totuşi se găsea pe picioare. Lovitura spadei lui Lahire nu-l atinsese mortal.

Cât despre al patrulea amorezat al frumoasei ducese de Montpensier, el era absent; Gaston de Lux se dusese, fără îndoială, la Meudon.

Ducele ieşise din cârciumă cu două ore mai înainte însoţit de Gaston şi de contele Éric. Câteşitrei se îndreptaseră spre Luvru. La oarecare distantă de regalul edificiu, ducele se oprise şi intrase într-o cârciumă rivală aceleia a lui Malican.

Éric şi Gaston îşi urmaseră drumul lor, apoi se prezentaseră la marea poartă a Luvrului unde arătaseră un bilet de liberă trecere, semnat de rege. Această liberă-trecere fusese dată ducelui de către Doamna Margareta.

Se ştie ceea ce căutau în Luvru. Ei intrară la Doamna Catherine, care îi aranjă la scara de la portiță; şi, prin acest mod de introducere, răpiseră pe Nancy.

După ce Nancy fu răpită, Gaston urcă alături de dânsa în litieră, pe când contele Éric merse la duce.

Atunci, acesta din urmă intră în Luvru, zicând contelui:

— Negreşit că mă vei vedea când voi ieşi. Aşadar, dacă mă vei vedea singur, să mă întâmpini.

— Dar dacă Alteța Voastră nu va fi singură?

— Atunci mă vei urmări la distanță până la barierele oraşului.

— După aceasta?

— Şi te vei duce să mă aştepți la cârciumă.

Contele Éric se înclină. Puțin după aceasta îl văzu pe duce ieşind din Luvru cu Margareta. El îl urmări, la distanță, până la bariera Montmartre, apoi se întoarse să găsească pe Léo d'Arnembourg şi pe baronul Conrad.

— Domnilor, le zise el, cred că are să se petreacă nişte curioase lucruri astă-seară.

— Haida-de! ziseră amândoi.

— Şi nu ştiu dacă ducele şi regele de Navarra nu-şi vor lua spadele în mâini.

— Ar fi o frumoasă luptă, murmură Conrad. Aş voi să văd şi eu asta.

— Şi eu aş voi, zise Léo.

— Cine ştie? reluă contele Éric, poate ne vom urca cu toții pe cai, peste o oră.

— Ah! ah!

— Şi pentru care scop?

— Pentru ca să-l însoțim pe duce, care răpeşte pe regina de Navarra.

— Ei bine! strigă baronul Conrad, cu râsul său germanic, aş voi să văd! Aceasta trebuie să fie o frumoasă aventură.

Apoi, după aproape o jumătate oră, cei trei tineri vorbeau între dânşii, când deodată uşa cârciumii se deschise şi ducele apăru aducând pe brațele sale pe regina de Navarra leşinată.

— Bravo! murmură Conrad.

— Iată o frumoasă seară! adăugă Léo d'Arnembourg.

Dar ducele nu răspunse, ci trecu prin sală şi pătrunse în cabinetul unde, de mai multe, ori primise pe regina Catherine. Apoi, acolo întinse pe Margareta pe dormeză şi începu a o contempla.

Margareta, căzută în somnul acela vecin cu moartea, îi păru mai frumoasă ca oricând.

Deci, el căzu în genunchi, îi sărută părul, îi sărută mâinile şi, cum ea nu deschidea ochii, începu a o chema cu o voce mângâitoare:

— Margareta! Margareta!... murmura el, deşteaptă-te... deşteaptă-te... te rog!...

Regina însă sta rece şi nemişcată; şi atunci ducele, crezând-o moartă, începu a striga:

— La mine! la mine!

Léo şi Conrad intrară şi, cum Léo era puțin chirurg, zise:

— Nu este decât leşinată şi am asupră-mi remediul necesar.

Léo, vorbind astfel, trase din buzunarul său o sticluță şi adăugă:

— Îndată ce i se vor turna două picături pe buze, va deschide ochii.

Dar tocmai când ducele voia să destupe sticluța, contele Éric îl opri şi îi zise:

— Alteța Voastră îmi permite un cuvânt?

— Vorbeşte, conte.

Éric atunci se întoarse către Léo şi îl întrebă:

— Tu, care eşti chirurg, poți să-mi spui cât poate dura leşinul, dacă nu i se va da medicamentul tău?

— Două ore, poate şi mai mult, răspunse Léo. Dar...

Aici el se opri şi păru că cugetă.

— Termină odată, strigă Éric.

— Voiesc să zic, termină Léo, că dacă i-aş freca tâmplele cu o alifie, leşinul ar putea să se prelungească o zi sau două.

— Fără primejdie?

— Fără.

— Dar unde voiți să ajungeți, domnilor? întrebă ducele cu mirare.

— La aceea, răspunse contele Éric, că Alteța Voastră iubeşte mult pe Doamna Margareta.

— O! da, o iubesc! o iubesc mult!…

— Ei bine! atunci dar, Alteța Voastră nu ar face rău s-o pună pe şa aşa leşinată şi s-o ducă departe.

— S-o duc? şi unde?

— Lângă Nancy.

Henric de Guise se înfioră.

— Hei! Dumnezeul meu! urma Éric, femeile sunt schimbătoare, răposatul regele Francisc a zis acesta înaintea noastră.

— Explică-te, domnule, strigă Henric de Guise, privind pe contele Éric cu atenție.

— Ei bine, murmură contele Éric, Doamna Margareta, astăzi este indignată contra bărbatului ei… Şi, în disperare, va crede poate că-l urăşte pe rege şi iubeşte pe Alteța Voastră… Dar… mâine?…

— Taci! taci! strigă ducele cuprins de amețeală.

— De ce să tacă, zise Conrad la rândul său, pe cât timp, la revărsatul zorilor vom fi departe de Paris.

— Hei! adăugă Léo d'Arnembourg, cred monseniore, că şi persoanele care sosesc vă vor da acelaşi sfat.

Apoi Léo se dădu la o parte pentru a trece două personaje: Gaston de Lux şi ducesa de Montpensier.

Ducesa lăsase pe Nancy în paza lui Amaury şi venise, cu toată graba, pentru a afla evenimentul petrecut.

— Ah! iat-o! iat-o… strigă ea cu bucurie şi, arătând pe Margareta leşinată, adăugă:

— În fine! am reuşit!

La aceste cuvinte, Henric de Guise tresări, iar ducesa se plecă asupra Margaretei şi murmură:

— Este leşinată, inima îi bate…

— Doamnă, zise atunci contele Éric, Alteța Sa pare că nu voieşte să asculte sfaturile noastre…

— Ah! făcu ducesa.

— Noi l-am sfătuit să urce pe cal, să ia pe regina de Navarra pe şa şi se galopeze spre Nancy.

— Frumoasă idee! şi el nu vrea?

— Nu.

Anne de Lorena, ducesa de Montpensier privi pe fratele ei şi, cu batjocură, îi zise:

— Nu cumva vrei să faci cavalerism?

Henric de Guise ținea sticluța în mână şi părea a cugeta. Apoi, totdeodată, cu un gest, respinse pe cei ce-l înconjurau, cum asemenea şi pe ducesă şi, cu un gest imperios, le zise:

— Nu! nu! dacă Margareta va trebui să mă iubească, mă va iubi şi fără a întrebuința şiretlicuri; aceasta va fi nedemn de dânsa şi de mine.

— Henric... Bagă de seamă! strigă ducesa cu un accent rugător.

— Înapoi! repetă ducele destupând sticluța; ieşiți! ieşiți!

— Este nebun! murmură doamna de Montpensier.

Apoi ea ieşi, însă nu singură, ci urmată de Gaston de Lux, de Éric de Crèvecoeur, de Conrad şi de Léo.

Atunci ducele căzu în genunchi, apropie sticluța de buzele Margaretei şi, după ce îi pică două picături în gura întredeschisă, ea deschise ochii.

Câteva secunde tânăra regină plimbă împrejurul ei o privire plină de mirare... Apoi, deodată, ea văzu pe duce şi îl recunoscu.

— Ah! dumneata! zise ea.

Regina de Navarra nu ştia unde e, dar îşi aduse aminte că a văzut pe rege, soțul său, la genunchii lui Sarah argintăreasa.

Atunci ea începu să plângă şi ducele respectă durerea ei, rămânând în tăcere.

Dar Margareta era una dintre acele femei la care rațiunea operează iute. I se făcu ruşine că a plâns şi se căi că şi-a arătat durerea.

Totdeodată ea privi pe duce.

— Unde sunt? întrebă ea.

— Într-un loc unde mă ascund de mai multe zile.

— Va să zică, eu sunt la dumneata?

— Da.

Margareta se sculă:

— Duce, zise ea, mă mai iubeşti încă?

— Ah! murmură el punându-şi mâna pe inimă, poți să te mai îndoieşti, Margareta?

— Am crezut că cugeți ca să te răzbuni.

Ducele dădu din cap:

— Nu, zise el, ci te rog să mă iubeşti, să îmi redai acel amor ce mi l-ai retras şi îți jur că voi fi sclavul dumitale!...

— Te cred, răspunse ea.

Apoi, aruncând asupra lui o privire plină de încredere, urmă:

— Henric, ştii că sunt o fiică a Franței, şi astfel, nu se poate ca, într-o casă izolată unde sunt în mâinile dumitale, să îmi vorbeşti de amor.

— Ah! strigă ducele, ştiu Margareta! şi aş muri de ruşine, şi durere... dacă ai crede că am voit să-ți întind o cursă.

— Mă încred în dumneata, răspunse ea întinzându-i mâna, şi acum să mă duci la Luvru, Henric.

Acest nume de Henric ce ea îl pronunță cu o tristețe afectuoasă şi o dulceață melancolică, îl făcu pe duce să se înfioreze de bucurie.

„Aide, cugetă el, ea mă iubeşte încă..."

Şi luând mantaua, o aruncă pe umerii tremurânzi ai tinerei regine.

— Vino, zise el, sunt la ordinul dumitale...

Ducele voi să evite ca Margareta să se întâlnească cu doamna de Montpensier şi companionii ei şi, de aceea, el deschise o uşă ce dădea într-o alee întunecoasă:

— Vino, Doamnă, repetă el, şi iartă-mă că te-am primit aici, în această ticăloasă locuință.

. . . . . .

Margareta ieşi din acea întunecoasă casă fără a bănui prezența ducesei de Montpensier şi, rezemată de brațul lui Henric de Guise, reluă încet drumul Luvrului.

Ducele îi vorbi de amorul său cu entuziasm şi delir; îi spuse ce a suferit şi cu ce torturi fără nume gelozia tulburase inima sa.

Margareta îl ascultă în tăcere, dar, când ajunse la poarta Luvrului, îi zise:

— Mâine vei avea noutăți de la mine, Henric.

— Ah! murmură el, cred că voi muri de bucurie şi fericire...

— Taci, reluă ea, şi aşteaptă ziua de mâine.

Apoi ea îl părăsi fără a-l lăsa să-i smulgă o sărutare şi intră pe furiş la Luvru, cu inima plină de furie şi sufletul zdrobit...

— Ah! cum îl iubeam, murmură ea.

Capitolul LVIII

Raoul rămăsese ascuns în cabinetul de toaletă al Doamnei Margareta şi poziția lui deveni critică deoarece regele de Navarra era în oratoriu şi regina, după ce intră în camera ei de culcare, închise uşa.

Pe unde trebuia să iasă Raoul?

Sărmanul paj nu îi păsa de soarta lui, dar cugetă la aceea a scumpei sale Nancy, care era în dizgrație şi izgonită de Doamna Margareta.

El văzuse printre perdelele cabinetului de toaletă, că Nancy ieşise cu obrazul scăldat în lacrimi.

Cu toate acestea, regina, care era în prada unei agitații violente, alerga de colo până colo în camera sa şi Raoul, nemişcat, îşi reținea răsuflarea şi nu pierdea din vedere o singură mişcare a reginei.

De două ori înaintă ea chiar până la uşă şi de două ori sărmanul paj se înfioră până în măduva oaselor.

Dar Doamna Margareta şezu un moment jos şi îşi sprijini capul între mâini, şi începu să plângă în tăcere. Raoul uită pentru un moment pe Nancy şi se simți cuprins de milă pentru sărmana regină atât de tânără şi frumoasă, şi, cu toate acestea, trădată.

Dar Doamna Margareta, care era o femeie tare şi nu plângea niciodată mult, deodată se sculă şi Raoul o văzu ştergându-şi lacrimile, şi o auzi murmurând cu un accent hotărât:

— Aide! pentru că Henric a încetat a mă mai iubi, aş fi o nebună dacă şi eu l-aş mai iubi.

Şi Doamna Margareta care, fără îndoială, era prea agitată pentru a se culca, luă o lampă ce era pe şemineu, o puse pe masă şi, deschizând o carte, începu se citească.

Atunci Raoul începu să cugete iar la Nancy, şi ar fi voit să iasă din ascunzătoarea lui pentru ca să meargă să o caute. Dar Doamna Margareta era tot acolo şi, fără voința lui, trebuia să aştepte ca dânsa să se culce şi apoi să iasă.

Această din urmă speranță nu se putea realiza deoarece ora era înaintată. Cu toate acestea, întâmplarea veni în ajutorul lui Raoul. Peretele ce despărțea cabinetul unde el era ascuns de oratoriul în care Margareta lăsase pe regele de Navarra, era foarte subțire şi Raoul auzise mult timp pe rege plimbându-se în lungul şi în largul

camerei cu un pas ce arăta o violentă disperare. Apoi, după aceasta auzi zgomotul unei uşi care se deschise şi se reînchise. Henric părăsise oratoriul şi trecuse în cabinetul său.

Dar acest zgomot al uşii nu scăpase nici Doamnei Margareta, căci ea se sculă pe dată, deschise uşa oratoriului, trecu prin această cameră şi ieşi în coridorul care conducea la unica scară a Luvrului şi la apartamentul reginei-mame.

Raoul, care nu aştepta decât asta, se repezi şi el afară din cabinet, trecu la rândul său oratoriul şi voi să intre în coridor, când totdeodată se găsi faţă în faţă cu Doamna Margareta.

Aceasta din urmă ieşise cu intenţia a merge la regina-mamă, dar îşi schimbă hotărârea cu bruschețe şi se întoarse îndărăt.

La vederea lui Raoul, ea îşi înăbuşi un ţipăt, iar el rămase tremurând în faţa ei.

— Ce faci aici? de unde vii? îl întrebă Margareta încruntând sprâncenele.

Dar Margareta ghici pe dată că, în lipsa ei, Raoul venise să facă curte lui Nancy şi că fusese surprins prin sosirea ei sau a regelui, şi că nu avusese timp decât a se scunde sub vreo perdea oricare din oratoriu. De aceea, uitând pentru un moment durerea sa, începu se surâdă.

— Dar de unde vii tu, micuţul meu? îi zise ea cu un ton batjocoritor.

— Doamnă... căutam... voiam...

— Da, tu căutai pe Nancy, nu-i aşa?

Raoul păli şi se roşi.

— Vino cu mine, îi zise regina luându-l de mână şi trăgându-l în camera ei. Spune-mi adevărul, îi mai zise ea.

— Dar doamnă...

— Tu erai aici când am intrat eu. Spune, nu minţi.

— Am fost, recunoscu Raoul.

— Unde?

— Acolo, răspunse el arătând cabinetul.

— Nancy te-a ascuns, nu-i aşa?

— Da, Doamnă.

— Aşadar, tu ai auzit ceea ce s-a petrecut aici?

Raoul plecă capul.

— Ei bine! micuţul meu, tu ştii secretul meu şi, prin urmare, tu ştii că regele m-a trădat.

— Oh! Doamnă, zise el, ştiam asta mai dinainte. Nancy mi-a

spus tot; şi noi amândoi am făcut tot ce am putut pentru ca Majestatea Voastră să nu ştie.

— Adică ați căutat ca să mă înşelați?

— Am voit să scutim de o durere pe Majestatea Voastră.

— Este ingenios, zise regina cu amărăciune.

— Nancy, urmă Raoul, căuta un mijloc ca să facă să dispară argintăreasa şi chiar cred că îl găsise.

— Este prea târziu, răspunse Margareta suspinând.

— Dar, vă jur, Majestate, cuteză Raoul a adăuga, că Nancy…

— Nancy m-a jucat, îl întrerupse cu răceală regina.

— Sărmana Nancy! murmură Raoul, care se hotărî a interveni pentru iubita lui, ea şi-ar da tot sângele pentru Majestatea Voastră. Ah! Majestatea Voastră nu ştiți ce aventură a avut ea astă-noapte.

— Ce aventură?

— Au furat-o.

— Pe cine?

— Pe Nancy.

— Tu eşti nebun, copilul meu.

Atunci Raoul nu se descurajă deloc. Şi povesti tot ceea ce ştia, adică răpirea lui Nancy şi întoarcerea ei călare.

— Oh! oh! cugetă regina de Navarra, dacă au răpit-o pe Nancy, înseamnă că se temeau de ea şi au voit să pătrundă în linişte la mine. Ah! domnule duce de Guise, ai întrebuințat nişte mijloace ciudate pentru a fi iubit din nou.

Şi Margareta, rămânând un moment gânditoare, zise lui Raoul:

— Du-te, copilul meu.

— Să trimit pe Nancy la Majestatea Voastră?

Margareta era foarte iritată contra cameristei sale.

— Poate mâine o voi ierta, zise ea, dar astăzi nu vreau s-o văd.

Raoul înțelese că dacă ar insista ar fi o dublă iritație pentru regina de Navarra, de aceea, ieşi şi se puse în căutarea lui Nancy.

Dar unde era ea?

Raoul, crezând că Nancy se refugiase în camera ei, urcă cu uşurință scara ce conducea la locuințele cameristelor, dar, pe când era să ajungă la uşa lui Nancy, el o văzu şezând pe pragul exterior al uşii.

Nancy plângea cu capul între mâini.

— Scumpă Nancy, îi zise el, nu plânge, regina te va ierta.

Dar Nancy era disperată şi dădu din cap.

— Ea mi-a zis, adăugă Raoul.

Nancy tresări şi se uită la Raoul.

— Tu ai văzut-o? ah! Dumnezeul meu! acum îmi aduc aminte.

Atunci Nancy îşi reaminti că ea îl dusese pe Raoul în cabinetul Doamnei Margareta.

— Da, repetă Raoul, regina este iritată în contra ta, dar iritația ei se va linişti. Ea mi-a dat să înțeleg că te va ierta şi mă prind că asta se va întâmpla chiar mâine…

Nancy îşi şterse lacrimile şi, ridicându-se, zise lui Raoul:

— Ai vreun amic printre paji?

— Am mai mulți. Dar, pentru ce?

— Aş voi să ceri ospitalitate la vreunul dintr-înşii.

Raoul o privi cu mirare.

— Ce idee! murmură el.

— Numai dacă nu ai voi să te însărcinezi, adăugă Nancy, să mergi chiar la Doamna Margareta.

— Nu înțeleg, murmură pajul.

— Iată ce este, îi zise Nancy, închipuie-ți că am fost atât de tulburată… încât am lăsat cheia mea pe o masă… în oratoriu…

— Ei bine! vino la mine. Îți voi ceda locuința mea şi eu voi merge să mă culc la amicul meu Gauthier

— Haide! murmură Nancy.

Atunci Raoul luă pe cameristă şi o duse la dânsul, iar ea îi zise:

— Eşti gentil şi te iubesc.

Raoul să înfioră şi plecă. Dar, în seara aceea, pajul avea o cutezanță neobişnuită, şi astfel, se întoarse şi bătu la uşa pe care Nancy o închisese deja pe dinăuntru.

— Cine este? întreba ea.

— Eu sunt, răspunse Raoul cu o voce umilită.

— Ce vrei?

— Am să-ți spun ceva.

Nancy, care de obicei era foarte prevăzătoare, atunci deschise fără nicio bănuială.

— Mica mea Nancy, murmură Raoul intrând, m-am gândit că Gauthier mă va întreba pentru ce merg să dorm la dânsul, deoarece am patul meu în Luvru.

— Ei bine! îi vei spune adevărul.

— Dar, mica mea Nancy, nu te gândeşti… că va trebui să-i spun pentru ce nu intri la Doamna Margareta?

— Pentru că doarme.

— Aida-de! acesta nu este un cuvânt, pe cât timp dumneata pătrunzi la dânsa la orice oră…

— Spui asta, amicul meu, fiindcă nu ştii unde să dormi.

— Oh! te înşeli… Uite, în cabinetul meu este o piele de lup, eu voi dormi minunat pe dânsa; şi dumneata vei încuia uşa camerei mele cu zăvorul, şi astfel vei fi ca într-o fortăreață.

Nancy voi să strige, dar pajul se strecură ca o şopârlă pe sub brațele cele albe ale frumoasei cameriste şi uşa ce ea ținea cu brațul întredeschisă, se închise.

— Ei bine! murmură Nancy, grație dumitale! prin dumneata, reputația mea se va compromite!

— De ce-mi vorbeşti astfel, scumpa mea? murmură el învăluind-o cu o privire plină de tandrețe, nu ştii că te iubesc? şi apoi… nu o să ne căsătorim noi?…

Nancy se roşi ca o cireaşă de iunie, dar nu cuteză să se supere. Era foarte târziu!

Capitolul LIX

Acela ce ar fi asistat în ajun la întrevederea nocturnă a Doamnei Margareta cu bărbatul ei, regele de Navarra, şi ar fi fost martor la emoția şi furia ei, s-ar fi mirat mult, pătrunzând a doua zi în apartamentul ei şi găsind-o doar puțin palidă, dar cu totul liniştită.

Sărmana regină, privată de îngrijirea lui Nancy, se dezbrăcase singură, dar, în loc de a se pune în pat, deschise o fereastră şi, expunându-şi fruntea la aerul dimineții, îşi întorcea ochii spre Paris şi Sena.

Fără îndoială că Margareta luase o hotărâre tare şi de neînvins.

Aşadar, a doua zi, când zece ore sunau, un mic paj béarnez îi aduse un mesaj. Acel mesaj venea de la regele de Navarra şi Margareta, ghicind că bărbatul ei, în disperare, îi cerea o întrevedere, luă biletul şi îl aruncă pe o masă. Dar, cum pajul nu se mişca, ea îl întrebă:

— Aştepți răspuns?

— Da, doamnă.

— Ei bine, iată-l.

Atunci Margareta reluă scrisoarea şi, lăsând-o se cadă într-un vas de bronz aşezat într-un colț al camerei, îi zise:

— Vei spune regelui ce m-ai văzut făcând.

— Bine, Doamnă.

— Acest vas, adăugă Margareta, este destinat a primi scrisorile ce eu nu le citesc.

Pajul, puțin dezorientat, se înclină şi ieşi.

— Apropo, zise regina rechemându-l, îl cunoşti pe Raoul?

— Da, Doamnă.

— Ei bine, caută-l în Luvru, şi trimite-l la mine.

Pajul ieşi. Apoi, după un sfert de oră bătu cineva la uşă. Era Raoul. Dar şi Raoul era puțin schimbat, cu toate acestea, privirea lui era mai strălucitoare ca de obicei.

— Micuțul meu, zise regina, ai putea tu să-mi spui unde este Nancy?

— Nu... nu ştiu... dar... o voi găsi... se bâlbâi el. Trebuie s-o trimit la Majestatea Voastră?

— Da. Îndată.

Raoul ieşi şi, după câteva secunde, bătu cineva cu discreție la uşă.

— Intră! strigă Margareta.

Nancy intră mult mai emoționată şi mai tulburată ca pajul. Dar Margareta de Valois, atribuind acea tulburare evenimentului din ajun, se grăbi a-i surâde şi a-i zice:

— Vino aici! te iert...

Nancy sărută cu respect mâna reginei, iar regina reluă:

— Ştii tu că m-ai înşelat?

— Eu! Doamnă?

— Da, tu, fiindcă ştiai adevărul.

Nancy plecă ochii.

— Ştiai şi-l ascundeai de mine.

— Doamnă, reluă Nancy regăsindu-şi prezența sa de spirit obişnuită, devotamentul împrumută câteodată în aparență nevederea şi minciuna... Dacă eu aş fi fost liberă, fericirea Majestății Voastre ar fi durat... şi răul regelui l-aş fi tăiat de la rădăcină...

— În numele cerului! o întrerupse Margareta cu un aer mândru şi rece, nu-mi mai vorbi de regele de Navarra.

Nancy privi pe Margareta, iar Margareta îi zise cu un surâs plin de mâhnire:

— Noaptea ce a trecut a pus inima mea la cele mai grele încercări... aşa că, am crezut că mor... dar acum, cum mă vezi, sunt deja vindecată şi voi trăi mult.

Accentul Margaretei era atât de curat, încât Nancy, uitând pentru un moment emoția sa, zise:

— Cred că regatul regelui de Navarra s-a sfârşit şi cred, asemenea, că Majestatea Sa va deveni iarăşi sir de Coarasse, fără însă, a mai putea înainta.

— Să vorbim de altceva, murmură Margareta.

Nancy deveni atentă.

— Ştii tu pentru ce te-am iertat? reluă regina.

— Pentru că Majestatea Voastră s-a gândit la devotamentul meu… şi a avut milă de mine.

— Nu este pentru asta… Este că am trebuință de tine şi că voiesc să te consult, micuța mea.

— Majestatea Voastră îmi face o mare onoare…

— Nu. Tu eşti bună povățuitoare.

Nancy se înclină.

— Înainte trebuie să îți spun, reluă Margareta, că, deşi regele de Navarra a scăpat, între dânsul şi inima mea e o prăpastie fără margini; totuşi, nu sunt mai puțin regina de Navarra şi nu voi lua mai puțin parte la soarta lui bună sau rea; aşa că, amicii lui vor fi şi ai mei, inamicii lui vor fi şi ai mei, şi în afacerile politice, voi fi aliata şi amica lui.

— Numai atât?

— Oh! răspunse Margareta, dacă aş fi altfel aş avea față de mine însămi un dispreț deosebit. Să trecem la altele.

— Bine! murmură Nancy.

— Ce gândeşti despre ducele de Guise?

Nancy tresări la acest nume şi privi pe regină drept în ochi.

— Mă gândesc că ducele tot iubeşte pe Majestatea Voastră, şopti ea.

Margareta înălță din umeri şi murmură:

— Ştiu asta… Dar ce nu ştiu este, dacă eu îl mai iubesc încă. Cu toate acestea, ieri…

— Doamnă, o întrerupse Nancy, să-mi permită Majestatea Voastră de a-i nara un apolog.

— Ascult!

— Era odată, reluă Nancy, o țară a zânelor sau a minunilor, un principe de zece ani, căruia îi plăcea să îngrijească flori şi arbori; şi regele, tatăl său, îi încurajase înclinația pretinzând că un monarh grădinar valorează mai mult ca un principe bătăuş.

— Avea dreptate, acel rege.

— Deci, într-o dimineață, tânărul prinț, plimbându-se printre arborii lui unde îşi petrecea viața, zări lângă un copăcel încărcat de fructe gustoase pe care el însuşi îl uda în toate dimineţile, un alt copăcel nu mai puțin frumos, nu mai puțin elegant şi, fiindcă tinerețea este nestatornică, şi seamănă, după cum se zice femeilor… fructele celui din urmă îi părură bune.

— Obrăznicie! murmură regina.

Nancy însă, fără a se tulbura, continuă:

— Aşadar, noul arbore plăcând prințului şi plăcându-l atât, încât îi displăcu cel vechi, chemă pe un grădinar şi-i comandă să tăie pe sărmanul copăcel şi să-l azvârle afară cu ruşine. Grădinarul se supuse. Atunci el, dat cu totul celui de-al doilea, se grăbi a lua un fruct dintr-însul. Dar fructul, părându-i amar, îl aruncă cu furie şi, căindu-se de tăierea celui dintâi, voi să îl ridice şi să-l aşeze pe trunchiul său… dar sărmanul arbore, nemaiavând rădăcină, căzu pe pământ. Iată doamnă, termină Nancy, micul meu apolog.

— Adică, ai vroit să zici, şopti regina, că arborele dezrădăcinat… este ducele de Guise şi arborele cu fructele amare… este regele de Navarra, nu este aşa?

— Întocmai, Doamnă.

— Ce trebuie dar să conchid?

— Ah! Majestate, răspunse Nancy, dacă voieşti să tragi o concluzie din istoria mea, nu ai decât să te consulți singură.

Apoi Nancy îşi reluă surâsul ei fin, şi privirea ei prietenoasă. Iar Margareta după o tăcere de un moment, reluă:

— Ştii tu, că arborele înşelător, care, cu toată frumusețea lui avea fructe amare, merită o pedeapsă.

— A avut-o deja… fiindcă prințul, după ce făcu câțiva paşi, intră într-un tufiş verde şi acolo, zărind o fragă roşie şi albă care strălucea cu modestie, o mâncă cu plăcere.

— Nancy, zise atunci regina surâzând, ştii că eşti plină de spirit? şi mă prind că tu compari fraga cu vreun gentilom naiv, inocent, frumos ca un înger şi cu totul ruşinos…

— Sunt fericită că ați ghicit.

— Mă voi mai gândi, răspunse Margareta visătoare.

Apoi luă un condei şi scrise următoarele rânduri:

„Scumpul meu duce,
Viața omului este un râu pe al cărui curent nu poți pluti, dar

malurile îi sunt câteodată atât de frumoase încât, călătorul care le parcurge, îi păstrează o veşnică reamintire.

Reamintirea însă, valorează mai mult ca speranța.

A dumitale, în trecut,

Margareta.”

— Hm! murmură Nancy cu jumătate voce, când regina-i arătă scrisoarea. Cred că Dumnezeu va face o minune, va întoarce anotimpurile. Dacă nu mă înşel, în anul acesta, fragii se vor coace în septembrie.

Margareta nu auzea… ea visa cu ochii deschişi! şi fiindcă visarea este molipsitoare, Nancy deveni şi ea melancolică, dar totdeodată, Margareta îi zise cu bruschețe:

— Du-te de caută cuferele. Şi pune înăuntru cele mai frumoase găteli ale mele. Este mult timp de când fratele meu, ducele d’Alençon, mă invită să-l vizitez în guvernământul său din Angers. Aşadar, m-am hotărât să-l vizitez.

Nancy suspină.

— Pentru ce suspini? o întrebă regina cu mirare.

— Pentru că şi eu, la rândul meu, voiesc să cer un sfat de la Majestatea Voastră.

— Acel sfat va împiedica oare călătoria mea?

— Nu, dar…

Aici Nancy se opri.

— Spune! îi zise regina.

— Poate că Majestatea Voastră m-ar sfătui de a merge să fac şi eu o mică călătorie… şi de unde să nu mă reîntorc, decât după ce îmi voi schimba condiția.

— Drace! exclamă regina, ştii că vorbeşti în enigme?…

— Sunt prea încurcată…

— Tu?

Nancy păru hotărâtă să facă o mărturisire foarte mare.

— Pe legea mea! Doamnă! murmură ea, nu poate cineva trăi între lupi fără să devină lup.

— Poftim?

— De cinci ani de când sunt în Luvru, atâția înamorați au trecut prin fața mea… încât…

— Încât te-ai molipsit, nu este aşa?

Nancy plecă ochii.

— Şi că iubeşti pe Raoul?

Nancy scoase un suspin.

— Pe Raoul care te iubeşte… nu este aşa?

— Cel puțin aşa îmi spune, dar bărbații sunt înşelători!

— Vai! murmură Margareta.

— Cu toate acestea, trebuie să ne căsătorim.

— Da, după doi ani.

— Oh! şopti Nancy roşindu-se, aceasta ar fi prea târziu.

— Ei bine! încheie Margareta, să mergem acum în călătoria noastră şi, la reîntoarcere, pajul tău se va face scutier, eu te voi înzestra şi atunci se va aranja totul…

Capitolul LX

După aceasta, tot restul zilei Margareta o petrecu în cea mai completă singurătate. Regele de Navarra de două ori îi trimisese noi mesageri, şi în amândouă rândurile ea îi aruncă scrisorile în vasul de bronz. Doamna Catherine de asemenea voise să pătrundă la dânsa, dar Nancy se puse în uşă, şi pretinse că tânăra sa regină nu putea să primească; iar în acelaşi timp Nancy strângea gătelile şi făcea pachetele.

Raoul însă pătrunse la regină, şi regina îl învesti cu o misiune de confidență.

— Micuțul meu, îi zise ea, iată o pungă plină cu aur: du-te în strada Deux-Écus, la firma *Calul alb*. Hangiul de acolo are cai şi litiere de închiriat; şi cum eu nu voiesc ca plecarea mea să se ştie în Luvru, nu voiesc să cer de la regele fratele meu cai şi litieră.

— Cum! Doamnă! strigă Nancy, Majestatea Voastră vrea să călătorească singură?

— Cu tine.

— În litieră închiriată?

— Sub cel mai strict incognito. Aceasta va fi mai amuzant.

— Şi fără nicio escortă?

— Cu Raoul, care ne va servi de protector.

Nancy se roşi din nou.

— Înțelegi acum, copila mea, îi zise Margareta râzând, că eu fac bine lucrurile şi că nu despart pe cei ce se iubesc?

Raoul însă, executase ordinele reginei de Navarra cu toată exactitatea.

El închiriase o litieră înhămată cu doi catâri care trebuia să aştepte seara, la ora zece, înaintea bisericii Saint-Germain-

l'Auxerrois; iar pentru dânsul, îşi cumpărase un cal de la un gentilom ce se cazase la hanul *Calul Alb,* şi care, voind să solicite intrarea sa în garda regelui, având trebuință mai mult de bani ca de cal, vânduse lui Raoul calul său pentru douăzeci de pistoli, ceea ce era aproape pe nimic.

În fine, când noaptea se apropie, Doamna Margareta zise să i se servească cina în camera sa şi permise lui Nancy şi lui Raoul să mănânce cu dânsa; apoi, după cină ea scrise trei scrisori: una era adresată regelui de Navarra, cealaltă reginei-mamă şi cea de-a treia, regelui Carol al IX-lea.

Margareta scrise doamnei Catherine:

„Doamnă,

La acest bilet alătur un mesaj pe care îl vei face să parvină, nu mă îndoiesc, Monseniorului ducele de Guise, cu care ai reînnoit amiciția, după ce ai voit a-l ucide într-un colț al Luvrului.

Cu toate acestea, îți spun Doamnă şi mama mea, când vei primi biletul meu, eu voi fi poate foarte departe de Paris şi de Luvru; şi aceasta fiindcă, văzând că regele de Navarra şi eu nu suntem de acord asupra felului în care voim să guvernăm poporul nostru din Gasconia, m-am hotărât să fac o călătorie pentru câteva zile, şi aceasta pentru a mă instrui în lucrurile politice şi pentru a studia obiceiurile diferitelor țări.

„Te rog dar, Doamnă şi mama mea de a primi al meu adio, iar eu rog cerul să continue a te proteja.

Margareta."

Regina de Navarra scrise bărbatului ei:

„Sire,

Din cauza conduitei dumitale, am simțit o violentă mâhnire şi, dacă voi şedea în Luvru, ea se va mări. Deci, acceptă să lipsesc pentru câteva zile, numindu-mă

Buna dumitale amică

Margareta

P.S. Te sfătuiesc însă de a te feri mai mult ca oricând de Doamna Catherine, de René şi de excelentul nostru văr, ducele Henric de Guise."

În fine, tânăra regină scrise şi fratelui ei, regele Carol al IX-lea:

„Sire,

Majestatea Voastră ştie ce respingere am de lucrurile politice. Deci sper că ea nu va vedea în lipsa mea, decât un capriciu de femeie, şi nimic mai mult.

Cu consimțimântul regelui, bărbatul meu, mă duc să fac o mică călătorie de câteva săptămâni.

Majestatea Voastră însă, care întotdeauna m-a asigurat de amiciția sa, cred că va continua tot astfel şi în lipsa mea şi o va întinde şi asupra regelui de Navarra, care are o mulțime de inamici la curtea dumitale şi aceasta poate, fiindcă este cel mai fidel supus al Majestății Voastre…”

Când, în fine, aceste trei scrisori fură pecetluite, Margareta le puse pe o masă din mijlocul camerei sale.

Apoi, puțin înainte de ora zece, când toate preparativele fură terminate, ea se înfăşură într-o manta mare spaniolă ce o ținea de la decedata regină de Navarra şi, după ce puse şi pe față o mască de catifea neagră, zise lui Nancy:

— Acum să ne strecurăm cu atenție.

Raoul plecase înainte.

Apoi tânăra regină şi camerista ei coborâră pe mica scară şi, ieşind din Luvru prin poarta fortificației dinspre apă, ajunseră în piața Saint-Germain-l’Auxerrois.

Litiera înhămată cu doi catâri şi condusă de doi oameni, precum şi cei doi catâri încărcați cu bagaje şi păziți de un al treilea, aştepta înaintea bisericii.

Raoul era deja urcat pe calul său, ținând în mână o carabină; la coburi având pistoale, iar la stânga taliei un stilet, şi la dreapta, spada.

— Unde mergem? întrebă Raoul, când regina şi Nancy se urcară în litieră.

— Pe drumul spre Angers, răspunse Margareta.

— Hei! hei! Doamnă, murmură atunci Nancy, este cald la Angers, nu este aşa?

— Pentru ce această întrebare mititico?

— Pentru că poate acolo vom culege fragi.

— Impertinento! şopti Margareta surâzând.

Litiera, în fine, porni la drum, escortată la uşa din dreapta de

Raoul; şi cum era noapte şi foarte întuneric, nimeni din Luvru nu văzuse că regina de Navarra părăsise Parisul ca o fugară.

. . . . . .

Capitolul LXI

Să ne întoarcem în urmă cu douăzeci şi patru ore.

Mai înainte ca Margareta, condusă de către ducele de Guise şi ajutată de băiatul cârciumar, Pandrille, să fi zărit pe regele de Navarra, soțul ei, la genunchii lui Sarah, Noë ieşi din Paris pe jos îndreptându-se spre casa răposatului canonic. Era abia ora nouă. Noë găsi pe pragul uşii pe fidelul Guillaume Verconsin ce veni spre întâmpinarea lui, zicându-i:

— Bună seara, domnule conte.

— Ti, ti, ti! făcu Noë, porți o armă pe umeri?

— Se înțelege… după cele întâmplate ieri.

— Aş! cârciumarul e mort.

— Da, dar băiatul său a fugit.

— Ai dreptate, amicul meu… Cu toate acestea, sfârşi Noë, aceasta e ultima noapte ce petreci aici…

— Ah!…

Şi Guillaume îl privi pe Noë cu un ochi întrebător.

Dar Noë n-avea timpul de a da explicații.

El se mulțumi să întrebe dacă Sarah aştepta pe tânărul rege de Navarra.

— Ştii, zise Guillaume, că doamna nu părăseşte niciodată locuința.

Dar cum voi să intre, el se întoarse şi veni spre fidelul servitor, zicându-i:

— Poți păstra tu un secret?

— Da, domnule.

— Ascultă bine, dar; mă duc să spun două cuvinte doamnei Sarah şi apoi plec!

— Ah!

— Peste o oră regele va veni şi te vei păzi bine, ca nu cumva să-i spui că m-ai văzut…

Guillaume păru a se îndoi. El ştia că regele de Navarra o iubea pe Sarah şi că Sarah îl iubea. Şi, păstrând lui Noë un secret în prejudiciul regelui de Navarra, nu însemna că o trăda pe Sarah?

Noë înțelese acea îndoială.

— Aceasta e în interesul stăpânei tale, zise el.
— Adevărat? făcu Guillaume.
— După ce voi pleca, să urci la dânsa…
— Şi ea îmi va zice ca şi dumneata?
— Da.
— Atunci… bine
— Vei fi mut?
— Pe partea mea de paradis, jur! răspunse Guillaume.

Noë urcă. Sarah era singură, lângă fereastra ce dădea spre poteca ce ducea de la drumul Saint-Denis la micuța casă.

— Mai adineauri, zise ea lui Noë întinzându-i mâna, am auzit nişte paşi şi, un moment, inima mea a bătut cu violență.

Noë începu a surâde.

— Am crezut că era Henric, dar…
— Dar ai văzut că sunt eu, nu e aşa?
— Da, şi mi-a fost temă… mă temeam să nu-mi aduci vreo veste rea.
— Fii liniştită!

Sarah suspină.

— Henric e bine, zise Noë. Şi îl vei vedea… astă-seară… într-o oră…
— A! mulțumim!

Noë luă mâna argintăresei:

— Sărmana mea Sarah, zise el, sunt omul cel mai nefericit din lume. Văd că-l iubeşti pe Henric din ce în ce mai mult.
— Ah! dacă îl iubesc!
— Şi mi-e temă.
— Teamă?
— Da, mi-e temă că-ți va lipsi curajul de a-l scăpa.

Un mândru şi eroic surâs alunecă pe buzele argintăresei:

— Ah! te înşeli, zise ea, iubesc îndestul pe Henric pentru a-i fi devotată.
— Te vei hotărî să-l părăseşti?

Ea luă mâna lui Noë la rândul ei:

— Nu astă-seară, zise el.
— Dar… mâine?
— Da.

Sarah aplecă capul.

— Fie! zise ea.
— Mâine, la apusul soarelui, urmă Noë, vei părăsi această casă.

— Şi… unde voi merge?

— Mă vei găsi la poarta Montmartre.

— Iată, zise ea, el va veni şi inima mea e plină de veselie… Ei bine, spune-mi că trebuie se plec chiar în acest moment, şi voi pleca. Dar unde mă vei duce?

— Mâine, vei şti.

— Mă voi supune, murmură argintăreasa, pentru că plecarea mea trebuie să-l scape pe Henric.

— Da, desigur răspunse Noë, căci Henric te iubeşte cu pasiune, cu nebunie; şi speranța de a te găsi îl va face să părăsească Parisul, unde viața lui e din ce în ce mai amenințată.

— Lasă pe mine, zise Sarah, mâine la apusul soarelui.

Noë se ridică.

— Adio, zise el, pe mâine… Nu m-ai văzut… Nu trebuie ca Henric se ştie că am fost aici.

Sarah făcu un semn din cap şi Noë se depărtă.

. . . . . .

Trei sferturi de oră trecură, apoi nişte paşi grăbiți se auziră pe potecă.

De astă dată inima lui Sarah începu a bate. Ea recunoscu pasul lui Henric al ei mult iubit.

Tânărul prinț, ce nu bănuia că era spionat şi că Pandrille, culcat într-un câmp de grâu lângă potecă, din ordinul ducelui, aştepta cu nelinişte sosirea lui pentru a-l urmări, tânărul prinț, ziceam noi, venea cu un pas repede. El nu ocoli grădina şi, pentru a mai scurta din drum, sări cu uşurință peste şanț.

Ca şi Noë, el găsi pe Guillaume ca santinelă. Guillaume n-avea nevoie să fie gentilom pentru a-şi ține cuvântul. El promisese secretul lui Noë şi nu zise nimic lui Henric de venirea celui dintâi.

Henric se aruncă la genunchii lui Sarah.

— Ah! scumpa mea, striga el, cât mi s-a părut de lungă ziua de azi.

El luă frumoasele mâini ale argintăresei şi le sărută cu ardoare. Sarah era cu ochii plini de lacrimi, căci ştia că-l vedea pe Henric pentru ultima oară. Dar el, plin de încredere în viitor, reluă cu entuziasm:

— Ah! scumpa mea Sarah: dacă ai şti cât sunt de fericit să uit la genunchii tăi de grijile politicii!… Când sunt aici, cu mâna ta într-a mea, mă pierd adesea visând ceva încântător, un vis de

fericire…

— Henric!

— Îmi pare, urmă tânărul prinț, că sunt un simplu gentilom, mai puțin încă, un simplu burghez ce te iubeşte pe față… şi cu care te poți căsători…

— Henric… Henric!… murmură argintăreasa, eşti nebun.

— Dar, vai! reluă prințul, dar îndată ce sunt departe de aici, trebuie să mă trezesc din visare… şi politica mă recuprinde!

La aceste din urmă cuvinte, Sarah puse mâna pe brațul prințului:

— Iată, zise ea, voiesc a-ți vorbi cu inima deschisă.

— Oh! vorbeşte!

— Mă crezi prietena ta?

— Cum m-aş îndoi oare?

— Şi dacă te-aş sfătui ceva?

— Vorbeşte!

— Nu sunt decât o sărmană femeie, urmă Sarah, o burgheză ignorantă de lucrurile curții şi, cu toate acestea…

Ea se îndoi.

— Vorbeşte! te ascult.

— Ei bine, dacă regele de Navarra mă va crede, în loc de a sta la Paris şi de a se amesteca într-o mulțime de intrigi…

Aceste cuvinte produseră asupra lui Henric o mişcare subită.

El opri pe argintăreasă cu un gest.

— Sarah, zise el, vei vedea dacă te iubesc şi dacă am credință în tine! Am un amic din copilărie, pe Noë, îl iubesc ca pe un frate şi ştiu că şi-ar vărsa pentru mine cea din urmă picătură de sânge. Ei bine, el nu-mi cunoaşte secretul.

— Ah!

— Şi acel secret voiesc să-ți îl încredințez.

— Mie?

— Dumitale.

Sarah avu un fior de orgoliu.

Henric rămase la genunchii ei, dar privirea îi deveni scânteietoare. Gestul era măreț şi argintăreasa se simți mândră de a-l vedea înclinat în fața ei.

În acel moment, în timp ce prințul voia să vorbească, un strigăt depărtat, un strigăt de pasăre de noapte se auzi.

Sarah avu o mişcare de spaimă:

— Ce e acesta? zise ea.

— Acesta e strigătul cucuvelei, răspunse Henric, care bănuia prea puțin că Pandrille la acea oră anunța pe ducele de Guise de prezența regelui de Navarra la Sarah.

Şi tânărul prinț reluă:

— Scumpa mea Sarah! prin vine-mi curge sânge de rege. Nu ştiu ce-mi oferă viitorul, dar o voce interioară mi-a strigat că va veni o zi în care a încinge o coronă pe lângă aceea a Navarrei nu e decât o jucărie de copil. Ei bine, între viitor şi mine, între acel viitor necunoscut şi ora prezentă, prevăd lupte fără sfârşit, prevăd curse infame întinse în calea mea... Am inamici, scumpa mea Sarah, inamici care sub pretext religios, au jurat pierderea mea şi acea a hughenoților.

— Oh! ştiu, murmură argintăreasa, ştiu Henric.

— Ei sunt puternici şi eu sunt slab, ei au armate şi eu nu posed decât o mână de soldați: ei bine, cu toate acestea, primesc lupta şi Dumnezeu ajutându-mi, voi învinge.

— Henric! Henric! se rugă Sarah plină de spaimă...

Un mândru şi disprețuitor surâs lunecă pe buzele prințului.

— Oh! ştiu, zise el, că pentru a scăpa de dânşii m-aş putea retrage pe acea bucățică de pământ pietros ce se numeşte regatul de Navarra, şi acolo să devin umil şi mic şi să aplec capul ca un ticălos. Dar sunt fiu de rege, ți-am spus-o Sarah, şi omul pe care îl stimez mai mult din istorie, este David, învingând pe Goliat.

— Dar dacă vei fi învins?...

— Aş! steaua mea... ea se-arată prea strălucitoare pentru a păli în curând, amica mea...

Atunci Henric se aplecă la urechea lui Sarah tremurândă.

Ce secret îi încredința el? Acel secret trebuia să fie îngrozitor, fără îndoială, căci de mai multe ori, sărmana femeie păli şi se cutremură.

— Oh! zise ea în fine, dar viața ți-e în joc, Henric...

Prințul nu răspunse, căci, în acel moment, un strigăt se auzi... Acel strigăt era de durere, de spaimă, de disperare... un strigăt de femeie.

Prințul se ridică cu grăbire şi alergă la fereastra întredeschisă.

Dar nu văzu nimic... Noaptea era întunecoasă!

Sarah nu auzise nimic fiind cu totul atentă la ceea ce îi zicea Henric.

— Cred că am visat, murmură Henric.

Şi îngenunche din nou în fața argintăresei.

Orele se scurgeau una după alta şi timpul trecu... Dar Henric începuse din nou a vorbi de amor, el sărută mâinile lui Sarah, lăsându-se a fi pradă a mii de vise încântătoare...

Deodată prinţul ridică ochii asupra orologiului.

Orologiul arăta ora unu de dimineaţă. Henric se gândi pe dată la Margareta şi, ridicându-se, spuse:

— Trebuie să plec! Pe mâine! zise, dându-i un lung sărut...

— Pe mâine! repetă Sarah, care se gândi că a doua zi ea trebuia să părăsească pe Henric poate pentru totdeauna!...

Inima lui Sarah era sfărâmată.

Prinţul se înveli în manta şi plecă.

Noë trebuia să îl aştepte la capătul grădinii cu calul său.

— Este de necrezut, murmură el, n-aş fi crezut niciodată că s-ar putea iubi astfel deodată două femei...

Şi el traversă grădina alergând.

Cât despre Sarah, lacrimile îi inundară faţa după plecarea iubitului ei Henric.

Capitolul LXII

Noë, într-adevăr, era la capul grădinii ţinând calul prinţului de căpăstru.

Henric, când ajunsese la Sarah, nu venise direct de la Luvru, ci de la Chantilly, unde avusese o nouă întrevedere cu vărul său, principele de Condé.

De astă dată însă, regele de Navarra nu se amuzase ca altă dată de a vorbi cu Noë despre amorul său pentru argintăreasă şi de puterea ce avea inima lui de a conţine două amoruri deodată, ci tăcea, fiindcă în capul lui avea cu totul altceva; şi Noë, ghicind ceva după accentul său serios şi mersul lui repede, îşi zise:

„Oh! oh! conferenţa de la Chantilly trebuie să fi luat vreo anume turnură. Astfel se vede, cel puţin."

În fine, când Henric ieşi de la Sarah, sări pe şa şi merseră câteva momente fără ca prinţul să deschidă gura. Dar deodată, Noë îşi pierdu răbdarea şi zise regelui:

— Ştii, Henric, că sunt deja două ore după miezul nopţii?

— Ştiu.

— Şi că ar fi timpul să intrăm în Luvru?

— Ce! Myette te aşteaptă?

— Tot cum poate că te aşteaptă şi pe dumneata Doamna

Margareta.

Henric tresări, dar adăugă:

— Cu toate acestea, noi nu mergem la Luvru.

— Ah!

— Mergem în strada Saint-Jacques.

— Ce să facem acolo?

— Mergem la hanul *Calul murg*, pentru a vedea pe amicul tău. Cum îl numeşti tu?

— Hector?

— Întocmai.

— Ah! Majestatea Voastră voieşte să vadă pe Hector.

— Drace, murmură regele cu un ton cam aspru, îndată ce bănuieşti în cuvintele mele un cuvânt politic, mă şi tratezi cu *Majestate* ca şi cum ne-am găsi în consiliu.

— Dar, Sire, aceasta este foarte natural.

Regele înălță din umeri.

— Ei bine! bombăni el. Numeşte-mă şi *Majestate,* numai condu-mă la Hector.

— Este de prisos.

— Pentru ce?

— Pentru că Hector nu este în Paris.

Noë mințea, dar trebuia să mintă deoarece trebuia ca a doua zi Hector să fie însoțitorul şi cavalerul de călătorie al lui Sarah.

— Drace! drace! strigă Henric, avem, cu toate acestea, nevoie de dânsul.

— Pentru ce? întrebă Noë.

— Pentru a-l pune pe cal… şi a-l trimite pe drumul de Navarra.

— Uite! uite!… făcu Noë cu un aer şiret.

— Da, şi el este curajos.

— Oh! nicio îndoială. Când va fi nevoie, el se va lăsa omorât pentru Majestatea Voastră.

— Mai mult încă, este şi inteligent.

— Cum nu? apoi este şi gascon.

— Ei bine! dacă el lipseşte, nu văd cine l-ar putea înlocui în afară de tine.

Noë făcu o săltătură pe şa.

— Cum! bombăni el, Majestatea Voastră voieşte să mă trimită în Navarra?

— Nu tocmai… Doar până la frontiera Gasconiei.

— Şi… când?

— Îndată.

— Fără a vedea pe nevasta mea?

— Fără, fiindcă nu este timp… şi fiindcă Hector e plecat.

— Sire, îi zise atunci Noë, am încă un tânăr, care este tot atât de brav şi tot atât de inteligent ca Hector.

— Aşa!

— Da, şi care, ca şi dânsul, şi-ar vărsa sângele pentru Majestatea Voastră.

— Cum se numeşte el?

— Hogier.

— Este béarnez?

— Da.

— Şi îl ai la îndemână?

— Da, el locuieşte ca şi Hector la *Calul murg*.

— Şi crezi că va pleca?

— Îndată. Cu toate acestea…

— Bun! murmură Henric, înțeleg cugetul tău, frumosul meu amic.

— Poate…

— Ei bine, tu gândeşti că a venit timpul să-ți fac confidențele mele.

— Fără îndoială, murmură Noë puțin cam dezgustat, fiindcă de câtva timp nu mă mai onorezi cu confidențele dumitale, Henric.

— Ştii pentru ce?

— Pe legea mea! nu.

— Ei bine! fiindcă, de când te-ai însurat, nu mai eşti acel Noë de altădată.

— Oh! ce idee!

— Da, tremuri necontenit şi ți-e frică de toate.

— Aşa! aşa crezi?

— Cum nu? deoarece ai închipuit o mulțime de invenții ca să mă faci să părăsesc Parisul.

— Este adevărat…

— Ei bine! vei fi satisfăcut…

— Cum! o să plecăm?

— Plecăm poimâine. Dar ducem cu noi un amanet.

Noë tresări, iar Henric se aplecă la urechea lui Noë şi, după ce-i murmură un nume, adăugă tare:

— Şi-ți jur că nu vom vorbi în drum.

— Ah! Ah!

— Şi că voi călători cu o escortă convenabilă, aşa că arestata noastră va fi bine păzită. Aşadar Noë, timpul de împotrivire şi de tragere înapoi a trecut.

— *Alea jacta est!*[6] murmură Noë suspinând.

Apoi adăugă:

— Henric, poate, că am greşit când voiam să te fac să părăseşti Parisul. Dar, acum, fiindcă ora combaterii a sunat, mă vei găsi în rândurile cele dintâi.

Pe când ei vorbeau astfel, trecuseră Sena, intrară în strada Saint-Jacques şi, ajungând la hanul *Calul murg*, Noë coborî de pe cal, bătu în uşă cu mânerul sabiei şi hangiul, în cămaşă, veni să deschidă, şi, recunoscând pe Noë şi pe prinț, salută până la pământ.

— Hogier este culcat? întrebă Noë.

— Doarme, răspunse hangiul.

— Ține-ne caii şi dă-mi mie lumânarea.

Noë conduse pe Henric până la primul etaj, unde Hogier de Lévis dormea cu cheia în uşă şi cu încrederea unui gentilom sărac şi brav. Prințul şi Noë intrară.

Hogier, deşteptându-se, îşi întinse mâna spre căpătâi pentru a-şi lua spada, dar totdeodată, el îl recunoscu pe Noë şi începu să râdă. Apoi privi pe Henric şi îşi înăbuşi un țipăt. Hogier văzuse adesea la Nérac pe tânărul rege, pe timpul pe când acesta nu era decât prințul de Navarra. El sări dar jos din patul său, cu totul roşu şi confuz, dar Henric îi zise surâzând:

— Înțeleg, domnule, că ştii cine sunt.

— Ah! Sire…

— Şi Noë mi-a spus că-mi eşti foarte devotat.

— Sunt gata să mor pentru Majestatea Voastră.

— Sunt sigur, dar aceasta nu trebuie s-o faci… deocamdată îmbracă-te.

Hogier se îmbrăcă într-o clipită.

— Calul tău e bun, zise Henric lui Noë, şi poate să mai facă vreo douăsprezece leghe.

— Va face şi douăzeci, dacă trebuința o va cere…

Henric închise uşa, îşi desfăcu spențerul şi scoase o mare

---

[6] *Alea jacta est* (lb. latină) – *Zarurile au fost aruncate*. Expresia indică o hotărâre îndrăzneață şi însemnată, luată după îndelungi ezitări.

pungă plină cu aur pe care o puse pe masă în ochii speriați ai lui Noë, apoi zise lui Hogier:

— Domnule, ai să pleci de îndată.

— Da, Sire.

Regele mai scotoci prin buzunarele spențerului şi scoase un pergament îndoit în patru. Acest pergament era acoperit de o jumătate de duzină de nume.

— Iată, zise el, punându-i dinaintea ochilor tânărului béarnez, iată şase nume pe care le vei învăța pe dinafară.

— Da, Sire.

— Şi când le vei şti bine, vei arde acest pergament.

Hogier se înclină.

— Fiecare din aceşti gentilomi are conacul său pe drumul dintre Paris şi Gasconia.

— Şi mă voi duce la fiecare din ei?

— Da, succesiv.

Atunci regele scoase din deget acel inel pe care-l păstra de la regele Antoine de Bourbon, tatăl său, adică acel inel care îl făcuse se fie recunoscut de bunul Malican.

— La fiecare din ei, urmă el, vei arăta acest inel.

— Da, Sire.

— Şi fiecare din ei ți se vor supune, ca mie însumi.

— Ce trebuie să le poruncesc?

— De a avea, chiar de mâine seară, zece cai buni, gata de plecare.

— Unde vor aştepta?

— Iată, zise Henric, timpul ne grăbeşte şi nu pot să-ți dau cu propriile mele cuvinte toate instrucțiunile, dar le vei găsi în această scrisoare.

El scoase din buzunar un al doilea pergament şi îl dădu în mână tânărului om.

— Este scris în limba béarneză, zise el. Acum, pleacă!

Hogier îşi terminase toaleta. El îşi luă pălăria, mantaua, îşi încinse spada şi îşi puse pintenii.

— Mai ia şi acest aur, îi zise Henric, şi nu face nicio economie pe drum.

Henric şi cei doi tineri coborâră.

— Pune-mi calul la grajd, zise regele de Navarra hangiului, pe când Hogier încălecase pe acela al lui Noë. Eu mă voi întoarce pe jos.

Pe când Hogier de Lévis galopa pe drumul Gasconiei şi pe când Noë se despărțise de rege la poarta Luvrului pentru a se duce să se culce, Henric reintră în Luvru, unde Margareta nu se întorsese încă. Acum se ştie cum se petrecu restul.

. . . . . .

A doua zi, ajungând devreme la Luvru, Noë găsi pe tânărul rege într-o stare de deznădejde şi prostrație profundă.

Henric iubea pe Sarah, dar iubea şi pe Margareta, şi se afla în prada unei violente disperări.

În van Noë încercă să-l consoleze.

În timpul întregii zile, tânărul rege scrise Margaretei bilete peste bilete, care rămaseră fără răspuns.

Dar spre seară, Noë, pe care confidențele lui Henric şi evenimentele nopții îl făcuse să-şi modifice planurile în privința lui Sarah, Noë zise regelui:

— Altădată, Majestatea Voastră mă asculta.

— Şi sunt încă gata să te ascult.

— Majestatea Voastră voieşte să recucerească inima reginei?

— Mă mai întrebi?

— Ei bine! pentru aceasta există un mijloc bun.

— Care?

— Acela ca, mai întâi, să vă puneți planurile în execuție.

— Oh! zise Henric, aşa cred. Mi-am dat cuvântul lui Condé.

— Şi de a pleca ca şi cum n-ar fi fost nimic.

— Bun! Apoi?

— Vom lua pe Sarah…

Henric tresări.

— Şi vom aştepta ca Doamna Margareta să vie după noi, ceea ce se va şi întâmpla…

Henric mişcă din cap.

— Aş! zise Noë, eu ştiu că femeile îi iubesc pe aceia ce le disprețuiesc. Acum însă, Sire, să uităm necazurile amorului şi să cugetăm la afacerile politice…

Henric se ridică:

— Ai dreptate, zise el. Oamenii tăi sunt gata?

— Da, Sire.

— Hector şi Lahire vor veni aici?

— Ei vor fi la miezul nopții, la portiță.

— Cu litiera?

— Totul va fi gata. Acum mă duc să dau cele din urmă ordine…

Noë îl părăsi pe prinț şi alergă spre Sarah. Argintăreasa era cu totul dispusă să plece, dar Noë zise:

— Scumpa mea Sarah, totul s-a schimbat de ieri.

— Ce voieşti să zici?

— Regina a aflat totul.

Sarah păli.

— Şi ea a încetat de a-l iubi pe Henric.

— Oh! Dumnezeul meu!…

— Ceea ce face ca, pentru prezent, să nu mai trebuie să cugetăm la fugă.

Ea se cutremură.

Noë îi luă mâinile şi îi zise cu emoție:

— Ah! ştii că acel prinț, pe care amândoi îl iubim, n-ar putea trăi fără amor… Trebuie să-l iubeşti, Sarah, trebuie să-l urmezi pretutindeni… trebuie să-i devii îngerul cel bun!

Sarah îngenunche şi două lacrimi îi căzură din ochi.

Sărmana femeie făcuse amorului sacrificiul datoriei.

. . . . . .

Cu toate acestea, Margareta şi Nancy îşi urmau drumul spre Angers. Ele plecaseră, după cum ştim, în ajun, la zece ore seara, de la piața Saint-Germain-l'Auxerrois. Raoul, ne reamintim asemenea, mergea pe lângă portieră.

Ei trecură Sena pe la podul Change, apoi trecură pe podul Saint-Michel şi ajunseră la poarta Saint-Jacques. Acolo ei măriră viteza.

Noaptea era răcoroasă. Acesta era cel mai bun timp de vară pentru călătorie.

Regina, ce păstrase până atunci tăcerea, zise lui Nancy:

— Vom face vreo cincisprezece leghe fără a ne opri şi astfel, vom ajunge la Chartres înaintea răsăritului soarelui.

— Se poate, zise Nancy.

— Aşa este, făcu Raoul de lângă portieră.

— Micuța mea, reluă regina, era foarte frumos să fac un drum de cincisprezece leghe mai înainte ca la Luvru să se afle că nu mai sunt în pat, dar nu este destul…

— Ah! făcu prudenta Nancy, s-ar putea ca regele de Navarra să încerce a vă urmări.

— Oh! aceasta mi-e totuna…

— Şi că se va amesteca şi regele Carol al IX-lea.

— Ah! aceasta e şi mai grav... dar mă tem încă şi mai mult de Doamna Catherine, onorata mea mamă.

— Fără a număra pe ducele de Guise, ce va fi nebun de furie primind biletul Majestății Voastre.

— Prin urmare, reluă Margareta, părerea mea este că vom face bine să ne grăbim cât se poate. Ce zici, micuța mea?

— Cred cum crede Majestatea Voastră.

— Şi de a călători mâine toată ziua; când catârii noştri vor fi obosiți...

— Vom cumpăra alții.

— Aşa.

Raoul se aplecă pe gâtul calului pentru a fi mai bine în curentul convorbirii.

— Astfel, vom putea să ajungem pentru odihnă la Blois, zise el.

— Ah!

— Şi de la Blois...

— Oh! zise Margareta, şi când vom fi la Blois, vom putea călători numai noaptea...

După aceasta, Margareta şi Nancy continuară discuția ca nişte amice bune, iar Raoul galopa respirând aerul cu plăcere.

Astfel trecu restul nopții.

Spre ziuă, Raoul zări în depărtare turnurile catedralei de la Chartres. În acelaşi timp el aruncă o privire în litieră. Doamna Margareta adormise, Nancy însă nu dormea şi privea pe frumosul ei Raoul cu coda ochiului.

Nancy se aplecă la fereastră.

— Amicul meu, îi zise ea cu jumătate vocea, ai observat ceva?...

— Ce?

— Aceea că necazul piere odată cu călătoria şi somnul.

— Ah! scumpă Nancy, murmură Raoul.

— Doamna Margareta doarme.

— Oh! profund...

— Ceea ce este o probă că necazul i-a mai trecut.

— Se poate.

— Când se va deştepta, vom fi atât de departe de Paris încât nu se va mai nelinişti.

— Aş! crezi?

— Sunt sigură...

— Atunci ea nu iubea pe regele de Navarra.

— Din contră, ea îl adora, dar…

— Dar? făcu Raoul.

— Ea a fost lovită în orgoliu şi cum se gândeşte la răzbunare, ea crede că nu mai suferă.

— Cum se va răzbuna ea? întrebă Raoul.

Nancy îl privi cu compătimire.

— Copil ce eşti! zise ea.

— Ah! bun! făcu Raoul, totodată lămurit. Înțeleg.

— În sfârşit!

— Şi plâng pe…

Şi Raoul tăcu.

— Amicul meu, reluă Nancy, pentru că vorbim despre asta, e bine să te povățuiesc ceva.

— Vorbeşte.

— Mai întâi, lasă-mă a-ți spune că regina se interesează de tine.

— Ah!

— La reîntoarcerea noastră la Paris vei fi făcut scutier.

— Bun!

— Şi ea îmi va da zestre.

— Ceea ce face că ne vom căsători de îndată, nu-i aşa?

— Da, făcu Nancy amenințând cu degetul, aşa cred şi eu. Trebuie dar să îngrijim bine pe Doamna Margareta.

— Oh! fii liniştită.

— Trebuie să fii amabil, devotat, discret.

— Oh! desigur!

— Ascultă. Vom merge la Angers.

— Ştiu.

— Un frumos oraş, pe viața mea, urmă Nancy şi unde gentilomii nobili şi frumoşi sunt tot atât de comuni ca şi la Luvru. Afară de acestea, ți-am mai spus-o, regina voieşte să se răzbune.

— Ei bine?

— Ceea ce înseamnă că dacă are ceva nevoie de noi… trebuie să fim gata… să o servim.

— Dar… Cum?

— Poate că doar închizând ochii. Poate şi altfel… Nu se ştie.

— Pe credința mea! zise cu naivitate Raoul, când vom fi acolo, micuța mea Nancy, îmi vei face lecția. Nu e aşa?

— Desigur.

Litiera intră în oraşul Chartres pe la răsăritul soarelui şi Doamna Margareta se trezi la zgomotul ce făceau catârii pe pavaj.

— Ah! zise ea surâzând, îmi pare că am dormit puțin.

— Da, răspunse Nancy.

— Unde suntem?

— La Chartres.

Doamna Margareta scoase capul pe portieră.

Străzile erau încă pustii. Doamna Margareta zise câteva cuvinte lui Raoul şi Raoul ordonă însoțitorilor să oprească la primul han ce-l vor afla în drum.

Tânăra regină zise apoi lui Nancy:

— Este momentul să ne împărțim rolurile, micuța mea.

— Să vedem, făcu Nancy.

— Eu sunt o tânără văduvă din Touraine[7], doamna Château-Landon.

— Ah! ce frumos nume!…

— Vin de la Paris, unde am câştigat un proces pe care sir de Château-Landon, soțul meu, mi-l lăsase la Parlament.

— De minune.

— Tu eşti nepoata mea şi Raoul nepotul meu; tu eşti fiica fratelui meu, el e fiul surorii mele; voi sunteți logodiți… vă veți căsători… Pentru oricine vom întâlni până la Angers, vom trece astfel.

— Pe credința mea! zise Nancy, toate acestea îmi par foarte naturale şi nimeni, aşa cred, nu va bănui în Majestatea Voastră pe regina de Navarra.

Regina se opri o oră la Chartres.

În acest timp, Raoul cumpără cai pentru a înlocui catârii obosiți şi schimbă calul cârciumarului.

După un mic prânz ei îşi urmară drumul. După cinci sau şase ore ei mai făcură încă cincisprezece leghe.

În timpul acestor şase ore regina nici măcar nu pronunță numele lui Henric.

Nancy, isteața cameristă, vorbi mult de Angers şi de locuitorii lui, pretinse că în acel oraş gentilomii erau tot atât de spirituali ca şi gasconii, mult mai frumoşi şi bine crescuți.

Regina nu contrazise pe Nancy.

Pe la miezul zilei se zări la dreapta drumului un han ce avea ca firmă:

---

[7] Touraine – veche provincie franceză.

La bunul rege Ludovic al Unsprezecelea.

— Iată! zise regina, iată un supus al cărui strămoş n-a fost spânzurat, ceea ce e rar în acest loc unde strămoşul meu, regele Ludovic al XI-lea obişnuia să împodobească drumurile cu eşafoduri, în loc să le planteze cu arbori. Dacă am prânzi la dânsul?...

Ei se opriră din nou şi doamna de Château-Landon prânzi cu rudele ei. Apoi, cum căldura era năbuşitoare, când prânzul fu sfârşit, Nancy povăţui pe pretinsa sa mătuşă să facă un repaus pentru câteva ore.

Doamna Margareta era obosită, ea urmă sfatul cameristei sale şi se retrase într-una din camerele hanului.

Nancy şi Raoul, ce nu aveau poftă de dormit, dându-şi braţul, făcură o plimbare pe marginea unui râuleţ ce curgea paralel cu drumul.

Însoţitorii se aruncară în grajd pe paie şi se bucurară de orele de repaus.

Nu mai rămase treaz în han decât hangiul, ce, punându-se pe pragul uşii, începu a jumuli o gâscă.

Trecură astfel trei ore...

Apoi un cavaler se opri la poartă şi strigă:

— Hei! hangiu, pentru mine un pahar cu vin şi pentru cal ceva fân.

Hangiul alergă; cavalerul coborî de pe cal. Acesta era tânăr, frumos, de talie mijlocie, bine făcut, cu faţa albă, cu nişte mici mustăţi negre, piciorul mic, mână aristocrată, ochi mari şi strălucitori.

Astfel fu cel puţin opinia lui Nancy, care, rezemată de braţul lui Raoul, făcu inventarul necunoscutului dintr-o privire, în momentul când el sosea la han.

În acelaşi moment, Doamna Margareta cobora în sala de jos a hanului.

Deodată, tânărul cavaler ce şedea deja jos, se ridică şi salută cu curtenie. Apoi rămase, într-adevăr, în extaz înaintea regalei frumuseţi a pretinsei dame de Château-Landon. Niciodată, în visurile lui cele mai arzătoare, tânărul om nu văzuse ceva asemenea. Emoţia lui fu atât de mare încât obrajii îi deveniră purpurii ca cireşele de iunie.

Capitolul LXIII

Când fu afară din Paris, Hogier de Lévis, care plecă cu misterioasele instrucțiuni ale regelui de Navarra, puse calul său în galop şi se îndreptă spre Meudon fără a cugeta mult la scopul voiajului său. Afară de aceasta, regele de Navarra îi dăduse ordin de plecare, fără a-i preciza destinația, ceea ce îl făcea să nu se preocupe mult de misiunea ce avea.

Cum traversă satul Meudon, Hogier văzu la stânga drumului cel mare, o lumină roşiatică de care se şi apropie. Era focul din atelierul unul potcovar. Potcovarul era matinal. El se scula la două ore din miezul nopții, îşi aprindea focarul şi îşi încălzea fierul. La trei ore, calfele începeau să vină.

Hogier se opri dinaintea uşii şi chemă pe potcovar.

Acesta veni de îndată.

— Hei! meştere, îi zise Hogier, observă puțin cele patru picioare ale calului, mi-e teamă că acest dobitoc să nu fie despotcovit.

Potcovarul ridică unul după altul cele patru picioare ale calului.

— Nu-i lipseşte niciuna, zise el, dar aceea de la piciorul din dreapta de dinainte, este subțire ca lama unui cuțit.

— Poți tu să-i pui alta repede?

— Asta va fi o afacere de un sfert de oră, răspunse fierarul.

Hogier atunci descălecă şi legă calul de un inel de fier care era bătut în zid, apoi intră în fierărie şi se apropie de focar.

„Sunt curios, gândi el, să ştiu care sunt instrucțiunile mele."

Şi, pe când fierarul îşi bătea fierul pe nicovală, el scoase din buzunar cele două pergamente pe care regele i le dăduse şi le citi la lumina focarului.

Cel dintâi era o listă de nume.

Cel de-al doilea era acoperit de o scriere fină şi strânsă, şi a cărei aparență trăda o limbă cu totul alta decât limba franceză.

Instrucțiunile regelui Henric erau scrise în limba béarneză, ceea ce făcu pe Hogier să se convingă, că într-adevăr lui îi erau destinate acele rânduri.

Documentul era astfel conceput:

„Purtătorul acestui pergament se va deplasa mai întâi la castelul de Bellecombe, care e situat pe stânga drumului, la o leghe departe de Chartres.

Seniorul de Bellecombe este un calvinist numit Mauduit.

Purtătorul îi va arăta inelul care i se va da, şi cum sir Mauduit se

va pune imediat la dispoziția sa, îi va cere ca să țină gata caii cu totul înşeuați pentru noaptea de joi, şi pe la două ore de dimineață în pădurea care se învecinează cu castelul."

Hogier după ce citi această parte, se opri pentru a reflecta:

— Astăzi este marți, aşadar trebuie caii pentru poimâine.

Şi el continuă să citească:

„De la castelul de Bellecombe, purtătorul prezentei, se va deplasa la conacul de Grateloup, locuit de bătrânul sir de Grateloup, calvinist ca şi Mauduit, căruia îi va cere tot acelaşi lucru care s-a pomenit şi sus."

„Bun! îşi zise Hogier, pare că sunt transformat într-un curier."

Documentul în limba béarneză indica succesiv zece castele şi zece conace situate în drumul Gasconiei, însă, pentru fiecare din ele, orele variau.

„He! gândi tânărul cavaler, dar când am patru zeci şi opt de ore înainte, am destul timp pentru a nu fi silit să mă grăbesc astfel şi de a nu-mi forța calul."

Apoi îşi puse pergamentele în buzunar, scoase din degetul său inelul pe care i-l dăduse regele şi îl puse în punga pe care o avea atârnată de gât, adăugând reflecțiile următoare:

„Dacă acest inel are puterea de a mă face să fiu ascultat de cei care îl vor vedea, el trebuie să fie foarte bine cunoscut şi, prin urmare, ar fi imprudent să-l port în deget, mai cu seamă că regele de Navarra nu are doar amici în Franța.

Calul era potcovit. Hogier plăti fierarului, se sui pe şa şi plecă. În revărsatul zorilor el sosi la conacul lui sir de Bellecombe. Acesta din urmă era un bătrân în putere şi ochiul său strălucea plin de tinerețe. El se retrăsese din armată şi de la grijile politice de mulți ani, dar rămăsese calvinist în puterea cuvântului şi afacerile religiei aveau privilegiul de a-i reda ardoarea vârstei de douăzeci şi cinci ani.

Inelul regelui părea că poseda în realitate, o putere magică, căci bătrânul senior îndată ce îl văzu, se înclină plin de respect şi zise lui Hogier:

— Se va împlini întocmai după cum doreşte *acela* care vă trimite.

După ce rămase o zi în acest castel, în dimineața zilei se

îndreptă spre al doilea conac, unde îşi îndeplini obligaţia tot cu aceeaşi exactitate.

Când sosi însă la al treilea, acolo întâmpină o dificultate.

Castelanul, care nu s-aştepta la o vizită, fusese mult mai matinal ca Hogier şi ieşise la vânătoare.

Tânărul mesager se informă despre direcţia în care o luase vânătorul şi îşi puse calul în galop. După trei ore, îndreptat de sunetul unei trompete şi lătratul câinilor, Hogier găsi pe castelan şi se achită de mesajul său.

Apoi îşi continuă drumul cu intenţia de a ajunge până la Blois.

Acum ne reamintim că Hogier era acel tânăr care intrase în cârciumă, unde Doamna Margareta se deşteptase din somnul ei letargic.

Margareta observase numaidecât impresia profundă pe care o produsese asupra lui Hogier. Deşi numai puţin, nici ea nu se putuse abţine de a nu simţi un fel de emoţie bizară şi îi păru că acest bărbat pe care întâmplarea îl punea în drumul ei, va juca un rol important în existenţa sa.

Istoria presentimentelor este inexplicabilă.

Tot în acel timp, Nancy intră şi, respectând lecţia pe care regina i-o făcuse de dimineaţă, ea îi zise:

— Dar o să plecăm şi noi, mătuşică? E cald încă afară.

— Aşa crezi tu?

— Oh! negreşit, pentru că eu şi cu Raoul venim chiar de pe marginea apei, unde soarele e arzător.

— Să vedem! zise Margareta.

Şi cum ea voia să întrerupă acel farmec misterios ce părea că-l exercită asupra lui Hogier de câteva minute, ea trecu pe dinaintea lui şi ieşi din bucătăria cârciumii, pe când camerista intră.

Hogier rămăsese nemişcat şi cu totul transformat.

Regina ieşi, el respiră, apoi privi pe Nancy şi pe Raoul. Raoul, ca orice cavaler curtenitor, salută. Hogier îi înapoie salutul. Nancy, la rându-i, îi făcu o frumoasă reverenţă, apoi atinse cu cotul pe Raoul. Raoul înţelese că Nancy voia să intre în conversaţie cu tânărul gentilom şi el îi zise, salutându-l din nou:

— Trebuie să fi făcut un lung drum, domnule, căci calul dumitale, pe care l-am văzut la poartă, e foarte obosit.

— Într-adevăr, domnule, vin de departe, răspunse Hogier.

— Acum vă îndreptaţi spre Paris?

— Nu, domnule, mă duc la Tours.

În acest moment, hangiul aduse lui Hogier o butelie de vin şi un pahar.

— Domnule, zise cu politeţe gasconul, pot să-ţi fac o rugăminte?

— Vorbeşte, domnule!

— Mi-e groază să beau singur şi sunt sigur că-mi va aduce nenorocire.

— Aşa se zice, domnule.

— Aşadar, voieşti să bei cu mine?

— Cu plăcere.

— Un pahar! dar, zise Hogier.

Cunoştinţa era făcută şi Nancy se amestecă şi ea în vorbă.

Când Hogier zisese că merge la Tours, Nancy şi Raoul pretinseră că vor face şi ei acelaşi drum. Hogier se dădu drept un gentilom care fusese să primească de primprejurul Parisului, succesiunea ce îi venea de la un unchi al său mort. Nancy şi Raoul vorbiră de viitoarea lor căsătorie şi istorisiră că mătuşa lor, doamna de Château-Landon, revenea şi ea din Paris, unde avea o soră măritată după un ofiţer al regelui.

Hogier, prin câteva cuvinte bine ţintite, voi să ştie dacă doamna de Château-Landon avea un bărbat.

— Ea e văduvă, i se răspunse.

Hogier avu o satisfacţie în sinea sa, dar îi fu foarte greu a o explica.

— Oh! zise el, trebuie să fi rămas văduvă de timpuriu, pentru a nu se mai gândi să se mai remărite.

Nancy clătină din cap.

— Nu cred, zise ea.

— Cu toate acestea!…

— Ea îl adora pe bărbatul său şi-l plângea în toate zilele.

— Ah! suspină Hogier.

În acest timp Doamna Margareta se întoarse şi ea fu foarte mirată când văzu pe Raoul şi Nancy în aşa bune relaţii cu necunoscutul.

— Mătuşică, zise Nancy, iată un gentilom care face acelaşi drum ca şi noi.

— Merge la Tours, adăugă Raoul.

Hogier salută cu respect pe Margareta şi figura lui exprima tulburarea unui adolescent. Margareta îi făcu o reverenţă şi nu întârzie chiar, de a-l găsi încântător.

— Mătuşică, zise Raoul la rându-i, îţi aduci aminte când te

plângeai că drumurile nu sunt sigure?...

— Şi că în timpurile de tulburări în care trăim, adăugă Nancy, e periculos să călătorim singuri?

— Este adevărat, zise Margareta.

— Atunci, pentru că domnul urmează acelaşi drum ca şi noi...

Hogier se înclină:

— Drace! se gândi el, această văduva e încântătoare, dar eu am o misiune grăbită... cum să fac?

Margareta reluă:

— Domnul e poate grăbit să ajungă...

— Nu tocmai, doamnă, răspunse Hogier, dar sunt obligat de a abate drumul puțin mai înainte de a sosi la Blois.

Nancy făcu o mişcare de dezaprobare.

Din fericire, Hogier adăugă:

— Ceea ce face ca să nu pot ajunge la Blois decât foarte târziu, dar dacă mă iertați, aş îndrăzni să vă întreb, la ce han credeți să veți merge?

— La Calul de argint.

— E tocmai hanul meu!

— Ne vom revedea la Blois, în acest caz, răspunse Raoul.

Şi el ieşi pentru a înhăma caii şi a pregăti litiera.

Cât despre Hogier, el îşi trase calul, îşi luă „la revedere” de la pretinsa damă de Château-Landon şi de la nepoata sa, promise să le revadă la Blois, se sui pe şa şi plecă.

. . . . . .

Atunci Margareta privi pe Nancy:

— Ah! zise ea, ce ciudată idee ți-a trecut prin minte de a face cunoştință cu acest gentilom?...

Nancy avu un surâs misterios şi nu răspunse.

Capitolul LXIV

Hogier era tânăr, înflăcărat şi inima lui, plină de vagi aspirații, nu iubise niciodată. Pentru prima oară, această inimă bătuse, când o văzuse pe Margareta.

Astfel eroul nostru se duse să-şi îndeplinească a patra misiune cu un îndoit zel şi promptitudine, căci se grăbea pentru a regăsi la Blois pe pretinsa damă de Château-Landon.

Oare tot astfel de gânduri avea şi Doamna Margareta, sau

Nancy avea ea de gând a da lui Raoul, oarecare ordine secrete? Tot ce ştim e că micul cortegiu se pusese pe drum şi caii care duceau litiera luaseră un pas mai repede.

Regina era tăcută şi visătoare…

Iar Nancy o observă cu coada ochiului şi îşi făcea nişte reflecţii pline de raţionament:

„Într-adevăr, îşi zicea ea, acest gentilom care trebuie să ne găsească la Blois, e foarte frumos băiat şi el se roşeşte aşa de gentil, încât te face să-l iubeşti… Cu toate acestea, Doamna Margareta nu i-a dat atenţie şi nu a observat dacă el era blond în loc de brun, mare sau mic de talie, om din nord sau meridional, dar avea însă o mustaţă neagră, un nas potrivit, ochi strălucitori şi un accent gascon care reaminteşte puţin pe sărmanul rege de Navarra.

După aceste reflecţii, Nancy voi să adreseze Doamnei Margareta, care era adâncită în meditaţii, câteva cuvinte. Mai mult de o oră ea avu o tăcere profundă în litieră. Raoul galopa şi, din când în când, se apleca pentru a vedea pe Nancy şi a-i surâde. Doamna Margareta cugeta continuu.

Cu toate acestea, cu puţin mai înainte de a sosi la Blois, regina privi deodată pe camerista sa.

— Noaptea e răcoroasă, zise ea.

— Prea răcoroasă, răspunse Nancy.

— Cu toate acestea, e o lună splendidă.

— Aşa e, Doamnă.

— Şi dacă nu ar fi osteniţi caii…

— Ei bine?

— Aş fi de idee să mergem câteva leghe mai departe.

— Ah! făcu Nancy cu o indiferenţă prefăcută.

— Raoul, zise regina scoţând capul prin portieră, câte leghe sunt de aici până la Blois?

— Numai una, doamnă.

— Şi după Blois, care e oraşul cel mai apropiat?

— Nu ştiu, îmi pare că e un sat al cărui nume l-am uitat.

— E departe acest sat?

— Trei leghe.

— Putea-vom noi să mergem până la acest sat?

— Caii sunt osteniţi, răspunse Raoul care schimbă repede o privire cu iscusita cameristă.

— Atunci! zise Margareta suspinând, să ne oprim la Blois.

— Cu atât mai mult, zise atunci Nancy, că am dat întâlnire acelui gentilom.

Margareta tresări.

— Aşa e, zise ea.

— Majestatea Voastră uitase?

— Nicidecum.

„Bun! îşi zise camerista, iată ora confidenței.”

— Apropo, Doamnă! reluă ea, cum l-ați găsit pe acel gentilom?

— E tânăr şi gentil, răspunse regina. Dar tu cum îl găseşti?

— Încântător! apoi are o talie delicată, trăsuri frumoase, mâini de damă şi un surâs...

— Ce fel! făcu regina. Ai putut tu să observi toate acestea, într-un aşa de scurt timp?

— Încă vă pot garanta că acest tânăr are o inimă cu totul nouă.

Margareta tresări.

— Apoi se roşeşte ca o domnişoară, urmă camerista.

— Asta nu probează nimic...

— Şi a privit pe Majestatea Voastră cu nişte ochi!...

— Ochii unui bărbat sunt înşelători, micuța mea...

— Ah! Doamnă, dacă eram eu în locul Majestății Voastre...

— Ei bine?

— Mi-aş fi adus aminte de apologul de ieri.

— Sst! zise Margareta, nu fi nebună...

— Cunoşti tu pe acest gentilom? reluă Margareta.

— Nu. Dar...

— Ştii tu unde merge?

— La Tours, mi-a spus.

— Ei bine, noi vom merge la Angers.

— Va veni şi el la Angers.

— Pentru ce?

— Dar, zise Nancy, pentru că mergem şi noi. Şi dacă nu mă înşel, pare că aud în depărtare, galopul unui cal. Mă prind că e el, adăugă Nancy.

Margareta tresări din nou şi inima ei începu să bată cu violență.

Deodată litiera îşi iuți mersul. Calul care se auzea galopând, de asemenea îşi grăbise paşii.

Regina nu făcu nicio mişcare, dar bătăile inimii sale deveniră vizibile.

Capitolul LXV

Doamna Margareta, care nu bănuia viclenele reflecții ale lui Nancy, își scoase capul pe portieră și ascultă, cu un fel de bucurie neliniștitoare, galopul calului care răsuna în spațiu. Îndată, umbra calului și a cavalerului se desenară în depărtare.

Atunci inima Doamnei Margareta palpită mai iute.

Umbra se mai mări, calul grăbit din cauza pintenilor își mărise viteza și, după câteva minute, Margareta nu se mai îndoi. Ea recunoscuse la razele lunii pe frumosul cavaler de la han.

— Așa e! murmură Nancy, nu m-am înșelat.

Hogier, care într-adevăr era el, sosi până la litieră și își aranjă calul la portiera din dreapta, pe care Raoul, plin de tactică și rezervă îi și cedase acel loc, trecând el în partea stângă, unde se găsea alături de Nancy.

Hogier salută pe Margareta. Margareta îi înapoie salutul și îi zise cu oarecare emoție:

— Dumnezeul meu! domnule, pari a fi prea grăbit pentru a sosi la Blois.

— Din contră, doamnă, eram grăbit pentru a vă întâlni…

Această galanterie nu displăcu reginei, căci Hogier se grăbi să adauge:

— Și drumurile sunt puțin sigure, mai cu seamă seara…

— Adevărat! răspunse Margareta.

— Oh! răspunse Hogier, în această țară, catolicii și hughenoții se bat între ei în toate zilele.

— Dumnezeul meu!

— Și pungașii și hoții profită, sub pretextul religiei, și jefuiesc călătorii în drum.

— Dumneata mă înspăimânți.

— Și am crezut de datoria mea de gentilom să vă însoțesc.

Margareta se înclină surâzând.

— Oh! aceşti gasconi! murmură Nancy, au talentul de a se introduce prin toate locurile și de a se impune ca trebuincioși.

Regina reluă:

— Și orașul Blois, domnule, cum stă, sub punctul de vedere al religiei?

— Ah! hughenoții triumfă, din cauza mulțimii.

— Ce fel! catolicii sunt așa de slabi?

— Adesea.

— Atunci, ei trebuie să se bată în stradă?

— Mai în toate zilele.

— Dar mă faci să-mi fie mare frică, domnule!

— Chiar adineauri, continuă tânărul gentilom, a avut loc la hanul Licorne, o ceartă aproape sângeroasă.

— Atunci, nu voi descinde aici nicidecum.

— Cu toate acestea, nu este un alt han mai bun decât acesta.

Margareta se aplecă atunci la portiera din stânga:

— Raoul? chemă ea.

— Mătuşică… răspunse Raoul, fidel rolului său de nepot…

— Tu crezi, micuțul meu, că sunt obosiți caii noştri?…

Dar Raoul, care nu găsea niciun motiv pentru a zice că drumul era lung şi că era necesar a se opri la Blois, răspunse:

— Noaptea e răcoroasă, drumul e bun şi, prin urmare, sper că vom mai putea face cel puțin trei leghe…

— Şi în acest timp, zise Nancy, se va putea odihni puțin în litieră.

— Aşa cugetam şi eu…

Hogier tresări la acest răspuns.

— Domnule, îi zise Margareta, nu cunoşti dumneata, dincolo de Blois, vreun oraş sau sat mai liniştit, unde să poată cineva dormi într-un han, fără teama de a fi surprins de catolici sau hughenoți?

— Oh! negreşit, doamnă. Cunosc un sat în apropiere, ai cărui locuitori nu se amestecă nicidecum în afacerile religioase.

— Cum îl numeşti dumneata?

— Bury.

— La câtă distanță se găseşte de la Blois?

— La trei leghe.

— Ei bine! am putea noi să ajungem până acolo?

Hogier cugetă o secundă, apoi îşi făcu această reflecție:

„De la Bury la Blois, nu e departe. Când frumoasa văduvă va fi culcată, voi lua un cal sprinten şi îmi voi face voiajul în trei ore. Prin urmare, voi avea destul timp de a mă întoarce până la răsăritul soarelui.”

Hogier era într-o situație fatală şi amorul începea a-l demoraliza de la sacrele lui datorii. Apoi, după ce îşi termină cugetarea, răspunse:

— Sunt la ordinile dumneavoastră, doamnă.

— Calul dumitale nu e obosit?

— Sper că ar putea face încă zece leghe.

— Atunci, zise regina, tot surâzând, vom găsi în acel sat vreun

han?

— Vom găsi un castel, doamnă.

— Ah! trebuie să cunoşti pe castelană, fără îndoială.

— Este unul din verii mei…

Margareta încruntă uşor din sprâncene.

— Ce fel de gentilom e acesta? întrebă ea.

— Este un hughenot. Dar un hughenot prea curtenitor, doamnă.

— Adevărat?

— Şi care nu locuieşte în domeniul său, ceea ce face să fim stăpâni în castelul său…

Margareta suspină.

— Hector de Bury, continuă Hogier, este unul dintre verii mei, care serveşte cauza Navarrei.

Tânăra regină lăsă să îi scape un gest de surpriză, dar Hogier nu observă şi urmă:

— Când l-am văzut ultima oară, mi-a zis: „Tu poți să iei conacul meu ca pentru un han, când vei veni la Blois, intendentul meu are ordin de a te primi pe cât se va putea mai bine”.

— Dar ce va zice acest intendent, observă Margareta, când ne va vedea sosind împreună?

— Veți trece drept verişoara mea.

— Iată o bună idee, zise Nancy care nu pierduse niciun cuvânt din câte se vorbise.

— Găseşti bună ideea mea, domnişoară?

— Şi sfătuiesc pe mătuşica să accepte această idee.

— Fie! zise regina, care găsi bună acea combinație.

Nancy se grăbi să adauge:

— Aşadar, ne-am înțeles, vom trece de Blois!

— Da.

— Şi mergem să ne culcăm la conacul Bury.

— Da, domnişoară.

— Hei! Raoul, zise Nancy, grăbeşte puțin caii.

Raoul se supuse şi caii luară un pas mai repede.

Margareta conversa în acest timp cu Hogier şi Raoul schimbă cu Nancy nişte dulci priviri şi tandre surâsuri. Astfel, ei ajunseră pe nesimțite la Blois şi lăsară castelul la stânga. Apoi intrară în pădure şi Hogier, care cunoştea foarte bine drumul, porni pe un drum nisipos care şerpuia în lungime de două leghe tot printre nişte stejari mari.

Tinerei regine îi plăcea să asculte vocea fragedă şi sonoră a lui Hogier, căci spiritul său cel viu şi câteodată radios o încânta.

Hogier mergea la Tours, zicea el, dar nu făcea niciun mister de originea sa, el era béarnez.

— Unde eşti născut? îl întrebă Doamna Margareta.

— La Pau, doamnă.

— Ai văzut pe regele de Navarra?

— Numai o dată.

— Şi unde asta?... întrebă ea tresărind.

— La Nérac.

Hogier era mult prea discret pentru a spune că a văzut pe regele de Navarra la Paris; misiunea lui nu trebuia să fie bănuită.

Pe când Doamna Margareta punea aceste întrebări lui Hogier, Nancy murmură la urechea lui Raoul:

— Dacă aceasta va continua astfel, Doamna Margareta nu va mai merge la Angers

— Dar unde va merge, atunci?

— În Navarra.

— Oh! ce glumă.

— Numai, adăugă Nancy, să nu simtă nevoia de a rămâne câteva zile la conacul de Bury.

Când litiera trecu pădurea de la Blois, se găsi pe povârnişul unei mici coline în stânga căreia drumul se cobora cu repeziciune spre vale.

La capătul acelei coline se vedea desenându-se un sat liniştit numit Chambon.

Dincolo de acest sat, se mai zărea pe o altă colină turnurile unui vechi castel.

Acesta era Bury.

Un pas pieziş pe care îl făcu unul din caii de la litieră dădu pretext doamnei Margaretei de a se da jos din litieră şi de a merge astfel pe jos.

Îndată, tânărul gascon făcu tot astfel, el legă hăţurile de gâtul calului şi îl lăsă să vină după el. În acest mod, el putu să ofere braţul său Doamnei Margareta, care nu putu să-l refuze.

— Eh! zise Nancy, care rămase în litieră, iată că acum putem să vorbim în toată libertatea, micul meu Raoul.

— Ah! scumpă Nancy... zise pajul privind-o cu tandreţe.

Dar Nancy lăsă să-i alunece un gingaş surâs printre buzele sale cele roze.

— Oh! zise ea, nu e timp să vorbim de afacerile noastre, micuțul meu.

— Despre ce voieşti se vorbeşti, scumpa mea Nancy?

— Despre ale Doamnei Margareta.

— La ce bun?

— Cum! nerodule, reluă Nancy, tu crezi că ceea ce s-a petrecut, a fost numai efectul întâmplării?

— Dar cum?

Nancy înalță din umeri, apoi murmură:

— Dacă nu aş fi ajutat eu, nu ar fi fost nicio întâmplare.

— Ai dreptate… Dar te întreb, cu care interes ai făcut aceasta?

— Hei micul meu, eşti prea tânăr ca să înțelegi toate lucrurile…

— Ah! spre exemplu!

— Cu toate acestea, eu îți voi desluşi cât voi putea mai bine unele dintre lucruri.

— Ascult.

— Regele de Navarra a pierdut amorul reginei…

— Aceasta este necontestabil.

— Şi chiar pentru totdeauna…

— Aşa crezi?

— O! fără îndoială. Eu o cunosc pe Doamna Margareta.

— Drace!

— Da, doar că în momentul în care ea a jurat să nu mai iubească pe regele de Navarra, a mai făcut şi un jurământ.

— Care?

— Acela de a iubi pe un altul.

— Ah! aşa crezi?

— Cum nu! deoarece Doamna Margareta are opinia zeilor din Olymp.

— Cum! ea iubeşte răzbunarea?

— Mai mult încă, ea are trebuință de a fi iubită, cum noi avem trebuință de aer şi peştii de apă…

— Dar, în fine, nu înțeleg, zise Raoul. Pentru ce omul care trebuie s-o iubească în viitor să fie gasconul acesta?…

— Hei! amicul meu, dintre două rele se alege cea mai puțin rea.

— Cum asta?

— Să vezi: dacă regina şi-ar arunca ochii asupra vreunui prinț, vreunui senior mare, în fine, asupra vreunui personaj considerabil, s-ar face un scandal mare… Aşadar, regele de Navarra, pe care tu şi eu îl iubim din toată inima… se va găsi jucat tocmai la vârsta la

care de obicei joacă pe alții…

— Şi tu crezi că acest mic gentilom să fie discret?

— Ca şi mormântul, mai cu seamă când va afla că dama de Château-Landon este o fiică a Franței şi că regele Carol al IX-lea a voit să ucidă pe ducele de Guise pentru că Margareta îl iubea.

— Atunci dar, zise Raoul, fiindcă toate sunt bune, să trăiască Gasconia!

În momentul acela, litiera ajunse la picioarele pantei şi Margareta care mersese încet sprijinită de brațul lui Hogier, se opri pentru a urca în litieră, şi Hogier deschise portița şi ajută reginei să urce, dar, timp de trei minute, mâna lui albă şi aristocratică rămase expusă pe fereastra uşii.

Margareta privi acea mână şi tresări. Ea zărise la degetul lui inelul regelui de Navarra, pe care, după cum ne reamintim, îl avusese ascuns în pungă; dar, fiindcă la poarta fiecărui castel ce mergea să-l viziteze îl punea în deget, îl pusese şi atunci, şi pentru că frumusețea doamnei de Château-Landon îl uimise, uitase de inel şi se urcase pe cal cu el în deget.

Capitolul LXVI

Doamna Margareta însă, care avea multă putere asupră-şi, nu scoase niciun țipăt şi nu făcu nici cel mai mic gest de uimire; aşa că, Nancy, care trecea la Luvru drept cea care îi cunoştea orice mişcare, nu înțelese nimic.

Hogier, în fine, cum am zis, urcă pe cal şi cortegiul îşi reluă drumul, iar Margareta vorbea cu dânsul ca şi cum nu ar fi văzut nimic, timp în care, Nancy, aplecată pe portița din stânga, se ocupa de Raoul.

În timpul acesta, ei trecură valea de Chambon, ajunseră la picioarele colinei pe care era aşezat castelul de Bury şi urmară drumul sucit care urca la podețul de peste şanț.

Castelul de Bury era o construcție foarte veche care data de pe vremea feudalismului şi, în jurul lui, avea un şanț nămolos cu un podeț deasupra.

Podețul însă, nu se ridicase de un secol; în nicio parte nu se zărea vreo puşcă, şi toată garnizoana ce închidea acele bătrâne ziduri şi mândrul castel feudal, se compunea dintr-un intendent numit Pamphile, doi fii ai săi, rău făcuți, şi un servitor de grajd.

În fine, intendentul, care era un om ca de cincizeci ani, cu

obrazul rotund, roşu şi zâmbitor veni înaintea vizitatorilor.

Toți cei din jurul castelului pretindeau că îşi petrecuse tinerețea într-o mânăstire şi că acolo se învățase să bea.

Cu toate acestea, castelanul Pamphile, care petrecea nouă luni pe an fără a-şi vedea stăpânul ce dormea în acest timp fără nicio grijă, în acea seară, închizând fereastra camerei sale, zări o litieră şi un grup de bărbați călări urcând coasta; şi atunci el, în loc de a se posomorî ca multe alte slugi cărora nu le place ca stăpânii lor se primească vizite, din contra, râse şi murmură:

— He! he! îmi pare că este o litieră cu dame şi nişte gentilomi care vin să ceară la castel ospitalitatea de noapte, astfel că vom începe să bem…

Pentru a explica cuvintele din urmă ale intendentului, trebuie să ne abatem puțin din istoricul nostru.

Hogier, când spusese pretinsei doamne de Château-Landon că era rudă cu sir de Bury, nu mințise, fiindcă, într-adevăr, era văr cu dânsul.

Sir de Bury era un om vesel şi prefera şederea la Nérac, pe lângă aceea din castelul său, şi ochii cei frumoşi ai béarnezelor pe lângă aceea al țărăncilor de pe moşiile senioriei sale.

Sir de Bury se găsea în Franța ca toți gentilomii scoțieni, – strămoşul său venise sub Ludovic XI şi servise în garda regală.

Pe lângă aceasta, ca toți gentilomii ce ştiu a se respecta pe sine-şi, dăduse ordin lui Pamphile, ca pe toți călătorii rătăciți şi pe toți cei întârziați să-i găzduiască şi să-i ospăteze, şi se le dea să bea din vinurile cele mai bune din pivnițele sale; şi, cu asemenea ocazii, putea şi el să bea din acele vinuri, şi iată cum:

În fiecare an, când sir de Bury îşi părăsea castelul, îi zicea:

— În toată săptămâna vei bea vin din anul curent, duminica, din cel de acum doi ani, şi în zilele de sărbători, din cel de Guienne. Iar când vei primi străini în numele meu, le vei oferi tămâioasă, pe care bunicul meu a pus-o în butelii, şi vei ciocni cu dânşii ca reprezentant al meu.

Aşadar, castelanul Pamphile, care era un supus credincios şi căruia tămâioasa păstrată pentru străinii de distincție îi făcea bine la gât, ar fi voit ca în toate zilele de peste an să aibă vizite şi ca masa să nu se mai strângă; în toate serile făcea o singură rugăciune:

— Dumnezeul meu! se ruga el, fă ca ploaia sau tunetele, zăpada sau viscolul să ne aducă străini, pentru ca tămâioasa, care mă

înveseleşte şi mă întinereşte, să nu se acrească în pivniţele noastre.

Aşadar, în seara aceea, intendentul castelan, văzând că rugăciunea i se împlinise, se îmbrăcă iute cu cea mai frumoasă cazacă şi ieşi înaintea străinilor la porţile castelului; şi cum, cu câteva zile mai înainte, Hogier, întovărăşit de Hector de Galard, mergând la Paris, trecuse prin Bury, intendentul Pamphile recunoscându-l de vărul stăpânului său, îi făcu mii de reverenţe.

— Scumpul meu Pamphile, îi zise Hogier, îţi aduc o rudă a mea, doamna de Château-Landon, care este întovărăşită de nepotul şi nepoata sa; şi împreună, îţi cerem ospitalitate în noaptea aceasta.

Intendentul Pamphile se înclină mai fericit ca un rege şi, deşi era cam târziu, făcu lui Hogier şi pretinsei domne de Château-Landon cea mai frumoasă primire din lume.

În timpul pregătirilor de masă, Doamna Margareta, visătoare şi preocupată, se întreba necontenit:

„Cum acest gascon posedă el inelul bărbatului meu?”

Cu toate acestea, ea nu spusese încă lui Nancy ceea ce văzuse, şi aştepta a fi singură.

În fine, se aşezară la masă şi Hogier, înamorat, îşi dori să arate foarte spiritual şi foarte vesel. Dar deodată, Doamna Margareta tresări. Ea constatase că inelul dispăruse, deoarece Hogier îl trăsese de pe deget şi îl pusese în pungă.

Când cina fu terminată, pretinsa doamnă de Château-Landon, pretextând o mare oboseală, ceru să se retragă în camera sa cu Nancy.

Atunci Hogier, pe care datoria îl chema la Blois, după ce conveniră că vor pleca a doua zi la apusul soarelui, lăsă pe pretinsa doamna de Château-Landon să urmeze pe Pamphile, care o conduse împreună cu Nancy în camera de onoare a castelului.

Margareta avea nevoie să fie singură cu camerista ei, fiindcă secretul ce îl surprinsese o înăbuşea. Şi pe de altă parte, şi Nancy înţelesese ca tânăra regină era în prada unei mari nelinişti.

În fine, când rămaseră singure, şi după ce împinse zăvorul uşii, Margareta zise cu naivitate lui Nancy:

— Ai auzit tu, scumpa mea, când cavalerul acesta a zis că numai o dată în viaţa sa a văzut pe regele de Navarra?

— Da, răspunse Nancy.

— Ei! el a minţit… murmură Margareta cu emoţie.

— Aşa! cum? murmură Nancy.

— A minţit! repetă încet Margareta.

Apoi, cum Nancy deschise ochii mari, ea adăugă:

— Acest om aparţine regelui de Navarra…

— Cum ştii acesta, Majestate?

— Am văzut un inel în degetul său.

— Un inel?

— Da, inelul defunctului rege, Antoine de Bourbon…

— Nu se poate! te înşeli, Majestate.

— Nu, nu mă înşel, am văzut sigur… şi ştii, că pe acest inel regele de Navarra îl încredinţează numai acelora în care el are toată încrederea.

— Dar, murmură Nancy, din ce în ce mai uimită, eu nu am văzut niciun inel.

— Nu l-ai văzut, fiindcă l-a ascuns sosind aici.

— Şi pe drum îl avea?

— Da.

— Dar, zise Nancy, sunt inele care se aseamănă…

— Oh! nu, acesta este unic, în felul său.

— Şi dumneata crezi că este acela al regelui?

— Oh! foarte sigur.

— Dar, cum a ajuns el în posesia acest inel!

— Regele i l-a încredinţat.

— Pentru ce?

— Nu ştiu. Dar…

Margareta încreţi sprâncenele, apoi adăugă…

— Cine ştie, dacă acest om nu este un spion? Regele de Navarra poate că i-a comandat să mă urmărească.

— Aş! făcu Nancy.

— Oh! reluă regina, cu orice preţ trebuie se ştiu cum a ajuns în posesia acest inel…

— Să vedem, zise atunci Nancy, poate că vom găsi un mijloc pentru aceasta…

— Adevărat?

— Da. Eu am un praf minunat!

— Un praf?

— Da, un praf, pe care un gentilom spaniol l-a dat odinioară tatălui meu.

— Şi ce putere are acel praf?

— Face pe om guraliv.

Nancy avea la mâna stângă un inel cu piatră mare. Acesta era o

bijuterie de familie, un inel pe care tatăl îl transmitea fiului.

Nancy însă, cum nu avea frate, moştenise ea inelul.

Apoi, pe lângă aceasta, piatra de la el închidea un mic praf cam negru şi bătrânul senior loren, dând inelul fiicei sale, îi zisese:

„Nancy, micuța mea, mai curând sau mai târziu vei întâlni în calea ta vreun băiet care îți va vorbi de amor: vreun băiet zic care va avea haine de mătase şi vorbe aurite; aşadar, dacă vei voi să ştii dacă, într-adevăr, te iubeşte şi dacă îți este sincer, într-o seară, când vei cina cu dânsul, să îi arunci puțin din acest praf în pahar. Eu îl țin de la un căpitan spaniol care a navigat mult timp pe mările indiene."

— Şi tu nu ai încercat niciodată acest praf?

— Niciodată.

— Cu toate acestea, la Luvru nu ți-a lipsit ocazia?

— Oh! sigur că nu.

— Atunci dar… pentru ce îl ții?

— Îl țin pentru scopul care mi l-a spus tatăl meu.

— Ah! făcu regina surâzând.

— Cu toate acestea, adăugă Nancy, am voit să-l încerc cu Raoul, atunci…

— Atunci când ai lăsat în camera mea cheia camerei tale, nu este aşa? o întrerupse Margareta.

— Atunci, Doamnă.

— Ei bine! de ce nu ai făcut încercarea?

— La ce ar mai fi fost bun, Doamnă, să consult talismanul meu, murmură Nancy suspinând, pe cât timp acest demon m-a fermecat?

— Atunci dar, voi încerca eu praful tău?

— Evident, Doamnă.

— Dar, cum să-l întrebuințez?…

— Oh! foarte lesne, astă-seară este poate prea târziu.

— Aşa crezi?

— Fără îndoială, deoarece el a cinat şi acum trebuie să doarmă, dar… mâine…

Nancy însă, nu apucă să-şi încheie cugetarea, când totdeodată auzi un cal, şi regina, deschizând fereastra, văzu pe Hogier de Lévis călare ieşind din curtea castelului.

Tânărul cavaler, părăsind masa, luase pe intendent la o parte şi îl întrebase:

— Amicul meu, ai vreun cal odihnit aici?

— Îl am pe al Monseniorului.
— Este odihnit?
— Nu a ieşit de două zile.
— Atunci dar, în câte minute ar merge el până la Blois?
— În mai puțin de-o oră.
— Ei bine! înşeuează-l. Am uitat la Blois un obiect la care țin mult şi voiesc să mă duc să îl caut…

Apoi, cum Pamphile părea a se îndoi, Hogier, care îi cunoştea slăbiciunea, adăugă:

— Pune în apă rece o butelie cu tămâioasă ca să ciocnim la întoarcerea mea…

Promisiunea fusese atractivă; fiindcă Pamphile nu se mai lăsă rugat, ci înşeuă calul şi îl dădu lui Hogier.

În fine, când regina după cum am zis, îl văzuse ieşind călare, îl strigă:

— Hei! domnule.

Hogier întoarse capul.

— Unde te duci?
— La Blois, răspunse el puțin cam descumpănit.
— La Blois?
— Da, Doamnă.
— Şi ce să faci acolo, Dumnezeul meu?
— Să mă achit de un comision de care uitasem.
— Adevărat?
— Foarte adevărat şi de care mi-am reamintit acum.

Apoi, cum el nu voia să intre în explicații mai întinse cu pretinsa doamna de Château-Landon, se mărgini la a o saluta şi apoi îşi puse calul în galop.

— Oh! murmură regina cu furie, acest om se joacă cu mine…
— Drace! şopti şi Nancy, oare fraga noastră să fi fost otrăvită?

Capitolul LXVII

Pe când Doamna Margareta călătorea incognito şi făcea în drum cunoştință cu Hogier, şi pe când ea zărise la degetul lui inelul regelui de Navarra, cu totul alte evenimente se petreceau la Luvru.

În chiar seara în care Doamna Margareta se refugiase cu Nancy din regala locuință, regina-mamă, neştiind nimic despre plecarea ei, după ce asistă la cina regelui, petrecu două ore cu René Florentinul.

Regele se arătase foarte vesel, el glumise puțin cu amiralul Coligny, dezaprobase pretenția regelui de Navarra asupra zestrei femeii sale, şi, în fine, zise curat, că dacă hughenoții vor continua cu conspirația contra siguranței regale, el îi va spânzura, ucide şi îneca.

Pibrac, care în acel timp era cel mai prudent om al curții Franței, auzind aceasta, îşi zise că aerul Parisului devenea din ce în ce mai nesănătos pentru regele de Navarra.

Regina-mamă, reîntorcându-se la dânsa, îl primise pe René care, de când fusese pus în libertate, se arăta foarte puțin, iar la Luvru nu venea decât pe ascuns şi se ferea de orice întâlnire. Acesta luă parte la veselia ei, şi la unsprezece ore din noapte, după ce dădu cu cărțile şi descifrase în fundul unei carafe o parte din destine, Doamna Catherine îl depărtă zicându-i:

— Voiesc să-l văd pe duce.

— Când?

— Chiar în noaptea acesta.

— Aşadar, să îl previn?

— Da, îndată.

René atunci plecă, iar Doamna Catherine se învălui în mantaua sa, îşi puse o mască pe obraz şi se furişă afară.

Apoi se coborî pe scara pe care Margareta şi Nancy coborâseră cu o oră mai înainte şi ajunse la marginea apei.

Timpul era noros şi fiindcă luna nu apăruse încă, Doamna Catherine trecu neobservată pe lângă sentinelele de la poarta cea mare a Luvrului; şi, ajungând în piața unde Malican avea cârciumă, o trecu şi ajunse în strada Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois.

Acea stradă era strâmtă, întunecoasă, şi unicul felinar spânzurat la douăzeci de picioare înălțime, nu proiecta în jurul lui decât o lumină fără nicio putere.

Cu toate acestea, Doamna Catherine care, atunci când mergea la ducele de Guise, avea obiceiul de a trece pe acolo, îşi urmă drumul fără teamă.

Dar, abia făcu vreo zece paşi în stradă, că piciorul ei întâlni un obstacol şi, împiedicându-se, căzu.

Obstacolul întâlnit era o sfoară întinsă de la o parte a străzii la cealaltă.

Regina-mamă însă, înainte de a se putea ridica, se simți cuprinsă pe la spate şi totdeodată, un capişon de lână ca acela cu

care fusese orbită Nancy, i se aruncă pe cap.

Atunci ea voi să țipe, dar o mână o strânse de gât, o alta îi puse un pumnal în piept şi o voce îi zise la ureche:

— Dacă vei țipa, vei fi moartă.

Doamna Catherine, care era italiancă, cunoştea prețul vieții. Deci, ea rămase mută în brațele răpitorului ei, dar, cu toate acestea, voind să vadă, prin mişcarea sa, capişonul se mişcă şi deşi recăzu îndată, totuşi regina putu să vadă că era înconjurată de oameni mascați şi înarmați.

Atunci ea vorbi cu voce scăzută:

— Ce voiți cu mine? întreba ea.

— Vei şti mai târziu, răspunse vocea aceea ce îi era necunoscută.

— Vă înşelați poate?

— Oh! nu…

— Nu ştiți cine sunt…

— Ba ştim…

Catherine tresări.

— Ştim foarte bine, eşti regina Catherine de Médicis, persecutoarea hughenoților, continuă vocea.

„Aceşti oameni voiesc să aibă viața mea", gândi ea.

Cu toate acestea, ea încercă să se zbată, dorind a le plăti cutezanța.

— Nenorociților, strigă ea, voi face ca toți să pieriți pe un eşafod.

— Aide! Doamnă, zise vocea cu un hohot de râs, dacă voieşti să trăieşti, mergi înainte… căci dacă te împotriveşti…

Catherine simți atunci că vârful pumnalului îi zgâria gâtul.

— Dar, unde mă duceți? întrebă ea.

— Ți se va spune mai târziu. Mergi înainte!

Atunci regina-mamă, nevoind să meargă, simți că două brațe robuste o ridicară pe sus şi o mână îi apăsă capişonul pentru a-i opri țipătul.

Apoi tot într-acel timp, auzi o a doua voce care zise:

— Ne dăm o osteneală foarte periculoasă.

— Aşa crezi? murmură vocea cea dintâi.

— Cred şi este chiar foarte inutilă.

— Aşa!

— Fără îndoială. O lovitură de pumnal ar simplifica tot.

— Oh! oh!

— Nimic mai lesne. Mâine va fi găsit cadavrul Doamnei

Catherine în stradă şi, cum sunt douăzeci persoane contra una care s-ar bucura, ar rezulta că numai singur regele s-ar interesa să ştie cine sunt omorâtorii.

— Se poate…

— Apoi, pe lângă aceasta, şi regele e schimbător.

— Sst! făcu vocea dintâi. Ca să facem ceea ce propui, *trebuie să facem să şi dispară cadavrul*.

Doamna Catherine tremura până în măduva oaselor.

Ea se simți ridicată, transportată, aruncată într-o litieră, şi totdeodată, cu obrazul acoperit de capişon şi cu pumnalul apăsat pe gât.

Apoi unul din oamenii mascați pe care ea îi zărise, se aşeză lângă dânsa şi îi zise:

— Doamnă, trebuie să te gândeşti că oamenii care cutează să facă ceea ce facem noi, sunt capabili de orice extremități. Deci cugetă bine, că oricine ar voi să te elibereze, nu are din dumneata decât un cadavru.

Regina suspină, dar tăcu.

— Marş! strigă vocea dintâi.

Atunci litiera se puse în mare trap, dar, cu toate acestea, mersul cailor nu făcea niciun zgomot; şi acesta, fiindcă nu numai că nu erau ca de obicei caii garnisiți cu clopoței, dar încă şi picioarele le erau înfăşurate cu cârpe.

În cele dintâi ore, regina-mamă îşi zise în sinea sa:

„E foarte sigur că hughenoții mă răpesc. Dar ei au mai mulți şefi… care o fi acela care a cutezat la o asemenea faptă?”

Doamna Catherine atunci se gândi la amiral, se gândi la principele de Condé, dar la regele de Navarra nicidecum. Henric… după dânsa, era ocupat cu Sarah şi astfel, nici nu bănuia că el se mai putea ocupa şi cu alte lucruri.

Aceste cugetări, cu desăvârşire false, rătăciră pe regina-mamă, cu toate acestea, ea nu înceta de a se gândi:

„Oamenii aceştia mă iau ca amanet… Să vedem dar, la ce le-aş putea servi… Cu toate acestea, ei sunt capabili să mă şi omoare, dacă nu mă voi arăta supusă… Ah! dacă aş putea să scap!…”

Din momentul acela, toată cugetarea Doamnei Catherine se mărgini la scăpare şi astfel, voind să înşele pe răpitorul ei, nu se zbătu şi nu făcu nicio opoziție.

În fine, după o oră de deplasare, cortegiul se opri şi după câteva ziceri: *„sus piciorul”* regina înțelese că se desfăceau cârpele de pe

picioarele cailor. Apoi, tot într-acel timp, atmosfera schimbându-se din răcoroasă în caldă, ea conchise, că litiera până atunci mersese pe marginea apei şi că atunci o luase la dreapta sau la stânga.

Când apoi cortegiul îşi reluă drumul, ea auzi sunetul a mai multor picioare. Cu urechea ei exersată, înțelese că era escortată în jurul litierei.

Apoi, după zgomotul ce îl făcea mersul cailor, Doamna Catherine, deşi era lipsită prin capişon de vedere, totuşi, prin auzul ei fin înțelese că mergea pe unul din trei drumuri pe care, cu mare cheltuială, le făcuse defunctul regele Henric, bărbatul ei; şi acele drumuri erau: cel de Saint-Germain, ce era dincolo de satul Chaillot, cel de Melun, care începea de la poarta Bourdeille, şi cel de Chartres, care pornea din satul Vaugirard

Cu toate acestea, Doamna Catherine, după sunetul drumului şi după cotiturile ce le făcea litiera, înțelese că se găsea pe drumul de Chartres.

Escorta mergea repede, dar tăcută şi doamna Catherine, fără a fi văzută de conducătorul ei, scoase mâna pe fereastra litierei, dar o trase repede, fiindcă atmosfera era încărcată de ceață şi astfel simți o umezeală mare.

Ea era îmbrăcată cu o rochie largă cu mânecile lungi şi largi, rochie pe care avea obiceiul de a o îmbrăca când se furişa din Luvru pentru a alerga prin Paris incognito.

Atunci îi veni o idee: îşi aduse amândouă mâinile pe piept, una dintre ele o strecură sub rochie, şi de sub corsaj luă un trandafir aproape veştejit. Fiindcă îi plăceau florile, punea în toate zilele sub corsaj un trandafir proaspăt. Aşadar, cum zic, luând acel trandafir, scoase din nou mâna pe fereastra litierei şi, risipind din loc în loc petale dintr-însul pe drum, îşi zicea în sinea sa:

„Dacă vor da peste urma mea, ar putea să mă urmărească după aceste petale.”

Totdeodată însă, litiera păru a schimba direcția. Potcoavele cailor nu mai răsunau aşa tare şi regina-mamă înțelese că se abătuse din drum. Apoi, tot într-acel timp, o voce ce o mai auzise, murmură:

— Dacă Doamna Catherine va refuza să subscrie ceea ce tu ştii… nu garantez că va ajunge la capătul călătoriei ei.

Regina tresări.

— Atunci dar, cum să facem?

— Trebuie întrebuințat pumnalul.

„Ce vor fi vrând să mă facă să subscriu?” se întreba regina.

Nu trecu apoi mult timp şi litiera se opri, iar omul mascat ce şedea lângă dânsa se coborî şi, luându-i mâna, îi zise:

— Vino, Doamnă.

Regina coborî şi atunci i se ridică capişonul; dar ea nu putu vedea în jurul ei decât zidurile unui mare conac ce îi era cu totul necunoscut.

Capitolul LXVIII

Acum să revenim la Hogier.

Calul lui sir de Bury, pe care Pamphile i-l dăduse, era un adevărat cal ce galopa ca o gazelă.

Apoi, pe lângă acesta, el ştiind un drum mai scurt spre Blois, se aruncă pe acel drum şi aceasta îi permise lui Hogier ca în mai puțin de trei sferturi de oră să ajungă la Blois, şi, după o oră şi jumătate să fie înapoi la Bury.

Tot timpul cât ținu drumul îşi zicea în sinea sa:

„Întâmplarea este cam nedreaptă pentru mine. Deci această văduvă pe care simt că o iubesc cu pasiune, nu s-a pus în drumul meu acum o lună, când nu mă ocupam cu politica şi cu religia, şi se pune acum, când nu mă pot consacra ei cu totul.”

În fine, când ajunse la poarta castelului, Pamphile veni să-i deschidă şi totdeodată îi zise:

— Pe legea mea, domnule, dumneata zbori… nu mergi.

— Aşa găseşti?

— Cum nu? deoarece sărmanul cal este încărcat de apă!

— Pune să-l şteargă bine, mâine nu va ieşi.

— Damele acelea te aşteaptă, adăugă Pamphile.

— Hei! făcu Hogier surprins.

Apoi, coborându-se de pe cal, zărind că ferestrele sălii de mâncare erau iluminate, întrebă:

— Cum! nu s-au culcat?

— Nu.

— Ciudată idee!

— Au voit să te aştepte.

Pe când apoi Pamphile ducea calul la grajd, Hogier intră în sala de mâncare.

El văzu pe pretinsa doamnă de Château-Landon şezând în faţa unui şemineu fără foc şi, cu ochii întorşi spre uşă, iar pe Nancy şi

Raoul jucând cărți pe colțul mesei din mijlocul sălii, şi toată cealaltă parte a mesei, acoperită cu fripturi reci, plăcinte, dulcețuri şi trei butelii de vin de tămâioasă.

— Cum! domnule, strigă Margareta văzându-l intrând, dumneata ne-ai părăsit în castelul acesta vechi?

— Ah! doamnă! murmură Hogier, nu înțeleg…

— Foarte simplu: într-un castel plin de spirite.

— Oh! ce glumă!…

— Nicio glumă. Vântul fluieră pe sub uşi.

— Adevărat?

— Foarte adevărat. Se aud nişte zgomote stranii.

— Hei! domnule, zise atunci Nancy, părăsind cărțile, nu mai asculta pe mătuşa mea…

— Taci, domnişoară, murmură Margareta jucând de minune rolul de mătuşă, tu ştii că sunt fricoasă.

— Oh! da, atât de fricoasă, încât nu ai voit să te culci până ce nu s-a întors domnul Hogier.

Hogier însă, cu totul confuz, privind pe Margareta cu dragoste, îi zise:

— Dacă doamna primeşte, aş putea dormi pe pragul uşii sale…

— Nu, domnule, vom cina întâi.

— Mătuşa mea e foarte fricoasă, zise Nancy cu un hohot de râs, cu toate acestea, apetitul nu îi lipseşte.

— Vino, domnule, îi zise atunci Margareta.

Apoi, aşezându-se la masă în locul de onoare, cu un gest, invită pe Hogier lângă dânsa şi totodată reluă:

— Aşa, domnule, dumneata alergi noaptea, părăsind pe două femei şi un băiat, după ce le-ai propus să le serveşti de apărător.

— Doamnă! credeți-mă…

Sosirea lui Pamphile întrerupse explicațiile lui Hogier. Majordomul ținea şervetul pe braț pentru a fi prezent la acest nou ospăț al călătorilor pe care întâmplarea îi trimitea la vechiul conac de Bury.

— Domnule Hogier, zise Nancy, mătuşa mea e fricoasă, trebuie să o ierți. Cu toate acestea, ca şi mine, ea ar dori să ştie ceea ce ai mers să faci la Blois.

Hogier se roşi până la urechi.

— Foarte simplu, zise el. Am fost însărcinat la Paris cu un mesaj…

— Aş!

— Şi l-am dat la adresa lui.

— Bravo! zise Nancy, dar numai nu eşti de crezut.

Hogier păli, căci se crezu descoperit.

— Dumnezeul meu! urmă ipocrita cameristă, aceasta nu e ceva atât de rău... domnule Hogier.

— Dar, domnişoară...

— Dacă n-am iubi la vârsta noastră...

— A iubi! ce voieşti să zici?

— Că, fără îndoială, la Blois, s-a deschis o portiță, că o mână albă a strâns pe a dumitale... că... Dumnezeul meu! ce ştiu eu?

Aceste cuvinte îl aruncară pe Hogier în uimire.

— Eu? eu? zise el.

El ridică asupra Margaretei o privire ce voia să zică:

„Cum se poate presupune că iubesc pe lume o altă femeie ca tine?”

Acea privire era atât de elocventă încât tânăra regină fu mişcată.

„Se poate ca acest om, îşi zise ea, să fie mandatarul regelui de Navarra, încă mai e cu putință să fie însărcinat a mă urmări şi a mă spiona, dar, cu toate acestea, el mă iubeşte!... Ah! cu atât mai rău pentru regele de Navarra: a voit să facă dintr-însul un instrument, el va vedea folosul ce-l voi avea.”

— Cum! zise Nancy, n-ai fost la Blois pentru?...

— Nu, domnişoară.

— Juri?

— Pe onoarea mea!

— Atunci, mă iartă! m-am înşelat. Să mâncăm, domnule Hogier.

Pe când Pamphile era ocupat cu serviciul, pretinsa damă de Château-Landon păru a tresări.

— Ce ai doamnă? întreba Hogier cu grabă.

— Mi s-a părut că aud un zgomot.

— Unde?

— Acolo...

Şi ea arătă fereastra.

Hogier se ridică, merse de deschise una din ferestre şi se aplecă afară.

— Nu văd nimic, zise el.

— Ah! făcu regina.

— Şi nu aud nimic.

— Mă iartă, noaptea sunt foarte temătoare.

Hogier reînchise fereastra. Apoi veni şi-şi reluă locul surâzând şi aruncând o privire de amor doamnei de Château-Landon. Dar, iute ca fulgerul, Nancy, profitând de absența momentană a lui Hogier de la masă, îi aruncă în pahar un praf minunat, ce trebuia să facă pe înamoraţi a fi sinceri şi a-şi declara cele mai intime secrete.

După aceasta, regina, Raoul şi dânsa schimbară o privire înțelegătoare.

„S-a făcut", îşi zise pajul.

Cât despre Pamphile, el era ocupat cu aranjarea serviciului pe o masă vecină şi nu zări nimic.

Nancy era grăbită, fără îndoială, să-i toarne un nou pahar de vin.

— În sănătatea dumitale, domnule Hogier! zise ea. În sănătatea fantomelor de care mătuşa mea se teme atât de mult.

— Când nu sunt aici, bineînțeles, răspunse Hogier pe care vinul începuse a-l înveseli puțin.

Şi el goli paharul deodată.

După un sfert de oră, Hogier începu a simți o schimbare. El simți că vinul i se urca în cap şi că zidurile camerei se mişcau.

Dar acea beție n-avea nimic trist, din contră, el simțea o veselie şi doamna de Château-Landon îi păru de o frumusețe fără margini şi fără semăn…

„Primul simptom al prafului meu se arată prin veselie, îşi zise Nancy."

— Mătuşică, doresc să merg să mă culc. Dacă mi-o permiți…

— Eu, asemenea, zise Raoul.

Hogier începu să râdă:

— E prea cald pentru a dormi, zise el; şi în noaptea cealaltă, când au venit să mă trezească… la Paris…

— Oh! oh!… îşi zise regina, iată efectul prafului, vom vedea…

Apoi ea zise lui Nancy:

— Ei bine, duceți-vă copiii mei… Dar eu, mi-e prea frică în acest vechi conac şi, dacă domnul voieşte să-mi țină de urât…

— Oh! cu plăcere, doamnă. Vom vorbi.

— Îmi vei istorisi călătoria dumitale.

— Ce călătorie?

Nancy şi Raoul ieşiră, şi Raoul ieşind, luă pe Pamphile de braț.

— Unde mă duci? făcu acesta din urmă, care se lăsă a fi târât cu forța şi care regreta o butelie cu un rest de vin rămas pe masă.

Dar îndoiala lui Pamphile nu fu lungă, căci el văzu pe Hogier

luând butelia şi golind-o în pahar.

Atunci, scoțând un suspin de regret, îl urmă pe Raoul.

— Cum! domnule Pamphile, îi zise Nancy, nu înțelegi dumneata... un om în vârstă?...

— Ce?

— Novice intendent!...

Şi Nancy începu a râde.

— Nu înțelegi, zise Raoul, că mătuşa noastră şi Hogier...

— Ei se iubesc?

— Trebuie să se căsătorească la culesul viilor...

— Poate şi mai curând, murmură Nancy.

— Trebuie să-i lăsăm puțin singuri... Şi ai face şi mai bine să te culci, domnule Pamphile.

— Hei! hei! zise intendentul, ce mergea pe mai multe cărări pe coridor.

— Pari obosit.

— Este adevărat... Bună seara, domnişoară!... Bună seara, domnule!...

— Bună seara, domnule Pamphile.

Intendentul se îndreptă spre camera lui.

Nancy luă pe Raoul de mână şi îl duse înapoi la uşa sălii de mâncare.

Acolo ea îşi lipi ochiul la broască.

— Ce faci? întrebă Raoul.

— Datoria mea. Ascult şi mă uit prin broaştele uşilor, cum se cuvine unei *cameriste bine educate*, răspunse Nancy.

— Şi crezi că?...

— Amicul meu, zise Nancy surâzândă, eu cred mai multe lucruri.

— Ah!

— Cred că Hogier e puțin amețit.

— Aceasta se vede.

— Că e întreprinzător...

— Ah! desigur!

— Şi că Doamna Margareta îşi va depune toate silințele pentru a afla de unde are inelul regelui de Navarra.

— Şi eu cred asemenea.

— Mai cred încă, urmă Nancy, că Doamna Margareta găseşte pe Hogier foarte după gustul ei...

— Adevărat?

— Şi că e răzbunătoare!…

— Oh!

— Cred în fine, sfârşi Nancy, că tu, în costumul tău de paj, eşti mult mai fericit decât regele de Navarra în al său.

— Scumpă Nancy! murmură Raoul, eşti spirituală ca un demon.

Şi el depuse o sărutare pe fruntea cameristei.

— St! murmură Nancy, să ascultăm!…

Capitolul LXIX

Doamna Margareta era fiica acelei Catherine de Médicis care, mai înainte de a se da grijilor politice, fusese cunoscută în toată lumea ca cea mai seducătoare prinţesă.

Doamna Margareta era nepoata regelui Francisc, cel mai galant prinţ din timpul său.

Doamna Margareta ajutase prin sfaturile sale şi prin tânăra ei experienţă pe bătrânul sir de Bourdeille, abatele de Brantôme, când îşi compunea nemuritoarea lui scriere *Damele galante*.

Doamna Margareta, în fine, studiase arta dificilă a seducţiilor, şi nicio femeie ca dânsa, nu ştia să găsească o voce mai melodioasă, o poză mai încântătoare, şi să arunce o privire mai dulce şi mai tandră.

Când Nancy şi Raoul fură ieşiţi, ea se răsturnă pe jumătate într-un mare fotoliu.

Apoi uimi pe Hogier cu o privire şi îi zise:

— Adevărat? n-ai poftă de somn?…

Hogier deveni îndrăzneţ, graţie prafului din vin.

— Ah! zise el, ar fi oare cu putinţă… când ai avut bunătatea de a mă primi în compania dumitale, scumpă doamnă?

Şi el îndrăzni să-şi apropie scaunul de fotoliul Margaretei.

Margareta urmă:

— Închipuie-ţi, zise ea, că mi-a venit astă-seară o idee stranie…

— Care?

— Când ai plecat pentru Blois…

— Adevărat?

— Ca şi nepoata mea, am crezut că mergi la Blois pentru o întâlnire de amor.

— Oh! făcu Hogier cu un ton de reproş, ai putut crede asta?…

Faţa lui se întristă şi el aruncă o privire înflăcărată asupra pretinsei văduve. Margareta începu să râdă.

— Dar, pe viața mea! de unde ştiu eu că nu este astfel?...
— Dar nu este astfel!
— Cu toate acestea, ai dreptul de a iubi...
— Vai! suspină Hogier. Într-adevăr, iubesc...
— Vezi!
— Iubesc cu ardoare... cu pasiune... cu delir.
— Sărmane tânăr! zise Margareta cu un aer novice.
— O femeie care, fără îndoială, nu mă iubeşte...
— Crezi?

Hogier suspină. Apoi privi cu mai multă dragoste pe frumoasa văduvă. Margareta reluă:

— Şi acea damă e la Blois?
— Oh! nu...
— La Tours?
— De asemenea, nu.
— La Paris?
— Cred că se reîntoarce.
— Şi... unde e ea?

Hogier crezu că momentul venise. El căzu în genunchi!

— Aici!...

Dar Margareta nu se emoționă!

— Ah! Dumnezeul meu! zise ea. Ghicesc, iubeşti pe nepoata mea...

Şi ea începu să râdă, adăugând:

— Dar nepotul meu, Raoul, te va omorî, sărmanul meu Hogier.
— Oh! zise Hogier, nu mă tem de acesta, doamnă.
— Te înşeli.
— Oh, nu.
— Raoul e dibaci.
— Dar nu iubesc pe nepoata dumitale.

Momentul sosise, Margareta se ridică puțin mişcată.

— Pe dumneata! zise Hogier.

Şi el îndrăzni să ia mâna reginei pentru a o săruta.

Dar Margareta îşi trase înapoi acea mână cu măreție şi, cu un gest plin de autoritate, ea făcu semn lui Hogier că nu voia se stea în genunchi.

— Ridică-te, domnule! îi zise ea, şi te retrage.
— Doamnă! se rugă Hogier pierdut.
— Retrage-te! ordonă Margareta, ce păru mult agitată.

Fumul vinului şi al prafului misterios se urca din ce în ce capul

lui Hogier.

— Dar, te iubesc! zise el cu un accent disperat, te iubesc!…

Margareta începu se râdă cu un râs batjocoritor.

— Cred că mă iubeşti, zise ea; cu toate acestea, trebuie să mă asigur…

El o privi cu mirare.

— Arată-mi mâinile dumitale, îi zise ea.

Hogier întinse mâinile.

— A! zise ea, îmi pare că ai lăsat la Blois acel inel ce aveai la mâna stângă.

Hogier păli şi, pentru un moment, fumul beţiei păru că se risipi.

— Desigur că l-ai dat femeii de la Blois pe care o iubeşti în realitate şi care te aştepta…

— Oh! strigă Hogier, nu acesta e adevărul, doamnă.

— Dar, unde e acel inel?

El scoase punga şi din ea scoase inelul regelui:

— Iată-l, zise el.

— Ciudată idee, zise ea, să porți un inel când pe deget, când în pungă.

Hogier se mai apără, căci praful lui Nancy lucra foarte încet.

— Domnule, zise cu răceală Margareta, acest inel ascunde un mister.

— Este adevărat.

— Un mister pe care voiesc să-l ştiu…

— Dumnezeul meu! Dumnezeul meu! murmură tânărul, acest secret nu e al meu.

— Şi dumneata pretinzi că mă iubeşti! făcu Margareta cu dispreț.

— Ei bine, îți voi spune totul.

— Ah!

— Da, îți voi spune totul.

— La ce bun? făcu Margareta.

— Voiesc se ştii de unde îmi vine acest inel.

— Îmi vei spune vreo fabulă.

— Nu, îți jur.

— Bagă de seamă. Căci eu citesc în ochii unui om şi voi şti dacă mă minți!…

— Oh! nu voi minți, vei vedea.

— Bine. Te ascult.

Şi Margareta se aşează pe fotoliul său şi îi permise lui Hogier să

se pună în genunchi în fața ei.

Apoi reluă.

— Acest inel e al regelui de Navarra.

— Dar cred, zise ea prefăcându-se surprinsă, că nu ai văzut decât o dată pe regele de Navarra.

— Ți-am mințit.

— Ah! adevărat?

— L-am văzut de două ori.

— O dată la Nérac?

— Şi altă dată la Paris.

— E mult timp de atunci?

— Sunt două zile şi l-am văzut atât de puțin.

— Bagă de seamă! zise Margareta, te-am prevenit că voi citi în ochii dumitale.

— Oh! spun adevărul.

— Şi ți-a vorbit, regele de Navarra?

— Da.

— El e poate cel care ți-a comandat să te opreşti la Blois?

— Da. Şi chiar în alte locuri.

— Hei, zise Margareta, Dumnezeu să mă ierte, domnule Hogier, dar îmi pare că te ocupi de politică.

— Nu cred…

— Cum, nu eşti sigur?

— Pe viața mea, nu.

— Dar acest inel?

— Regele mi l-a dat ca un talisman.

— Cine trebuie să te recunoască cu acest inel?

— Toți cei pe care trebuie să-i întâlnesc de-a lungul drumului.

— Dar, unde mergi dumneata?

— În Gasconia.

— Dar Blois?… zise Doamna Margareta învăluind pe tânărul om cu o privire fermecătoare.

— La Blois am văzut pe un gentelman numit Mauduit.

— Şi i-ai arătat inelul?

— Da, doamnă.

— Şi ce i-ai comandat în numele regelui?

— Ca să țină cai de poştă gata în noaptea viitoare.

— Cum, regele de Navarra călătoreşte?

— Cu o femeie, îmi pare.

Doamna Margareta îşi înăbuşi un țipăt, apoi i se păru că

înțelege o parte din adevăr.

Femeia cu care călătorea regele nu putea fi alta decât Sarah.

Cu toate acestea, Margareta se stăpâni.

Ea chestionă pe Hogier, dar Hogier nu ştia altceva. El îi mai arătă cele două hârtii cu care era însărcinat.

Din nefericire, Margareta era mai tare în greceşte şi latineşte decât în limba béarneză şi cele două scrisori rămaseră pentru dânsa ca nişte hârtii albe.

— Pe credința mea! zise ea. Nu înțeleg nimic.

Şi ea le dădu lui Hogier.

Hogier, din ce în ce mai ameţit, ajunsese la acel grad de uimire la care totul i se pare frumos. El săruta fără încetare frumoasele mâini ale pretinsei văduve, şi ea nu se opunea.

Deodată ea îi zise:

— Desigur că femeia aceea cu care regele călătoreşte, trebuie să fie vreo favorită.

— Aşa crezi? făcu cu naivitate tânărul.

— Dacă ar fi fost vorba de regina de Navarra, desigur că ar fi călătorit la lumina zilei.

— Aşa este!…

— Ai văzut vreodată pe regina de Navarra, domnule?

— Niciodată.

— Se zice că ar fi foarte frumoasă.

— Nu se vorbeşte decât de frumusețea ei.

— Să zice chiar că e de spirit…

— Ea trece de prințesa cea mai amabilă a curții Franței.

— Ei bine, nu găseşti că regele… e… de neiertat…

— Drace!

— Şi dacă regina se răzbună?

— Ea ar face bine!

— Aceasta e părerea dumitale?

— Din toate punctele…

— Ah! făcu Margareta visătoare.

Hogier ar fi fost dispus să îşi mai detalieze opiniile, dar beția îl cuprinsese din ce în ce, capul începuse a i se îngreuia, limba a i se încurca.

Era în genunchi şi capul i se aplecase pe umăr. Totdeodată închise ochii.

Atunci Margareta chemă:

— Nancy! Nancy!

Nancy, ce nu pierduse niciun cuvânt, niciun gest, alergă.

Margareta, nemişcată, contempla faţa palidă a lui Hogier.

— Ah! mizerabilul rege de Navarra! zise ea lui Nancy; ştii pentru ce a dat inelul său acestui tânăr?

— Nu, zise Nancy.

Nancy la trebuinţă minţea.

— Ei bine, pentru ca să pregătească cai de schimb.

— Cai de schimb?

— Pe drumul Gasconiei…

— Regele călătoreşte?

— Da, răpind pe Sarah.

— Adevărat!

— Şi el o duce în Navarra.

— Pe credinţa mea! Doamnă, zise Nancy, nu-i mai rămâne decât să-i dea castelul de Nérac drept reşedinţă.

— Cine ştie?!

— Şi ce crede domnul Hogier despre aceasta?

— El crede… că e un lucru infam!…

— Ah!

— Că regina, nedemn trădată, ar avea dreptul să se răzbune.

— Hei! Hei!

Margareta mângâie părul brun al tânărului.

— Mă prind că visează ceva frumos, murmură Nancy.

— Cum îl găseşti?

— Încântător!

Margareta se roşi, dar tăcu.

— Hm! îşi zise Nancy, eu cred că fraga s-a copt!…

Capitolul LXX

Doamna Catherine de Médicis umbla prin acel castel necunoscut ale cărui înalte ziduri nu-i permitea să ştie în ce loc se afla.

Ea aruncă privirea repede împrejurul ei când se coborî din litieră şi văzu că escorta ei se compunea din patru valeţi ce conduceau litiera.

Cei patru cavaleri erau mascaţi, iar conducătorii litierei erau cu obrajii vopsiţi.

Ziua începuse să apară.

Un om apăru pe pragul marii porţi a castelului.

El era înarmat şi purta în cap o cască a cărei vizieră era lăsată pe ochi.

De sub cască ieşea un păr alb.

Doamna Catherine înțelese că acesta trebuia să fie vreun bătrân gentilom hughenot, care hrănea o ură violentă contra monarhiei catolice.

Bătrânul veni spre întâmpinarea cavalerilor şi salută.

Unul din ei, ce părea a fi şeful lor, răspunse la salut dar nu scoase niciun cuvânt.

Atunci, acela din cavaleri, care mersese cu regina în litieră, zise:

— Doamnă, binevoieşte a mă urma!

— Domnule, răspunse Catherine de Médicis, sunt în puterea dumneavoastră şi silită să vă ascult. Numai, îmi veți spune ceea ce voiți să faceți cu mine?

— Desigur, doamnă. Mai întâi vă vom conduce în marea sală a acestui castel.

— Bun.

— Acolo veți dejuna.

— Mulțumim! zise regina cu dispreț.

Cavalerul, căruia toată lumea i se supunea, făcu un gest, şi cel ce vorbea cu regina, îi oferi brațul.

Regina intră într-o mare sală tapetată cu o stofă roşie, după moda din timpul regelui Ludovic al XII-lea.

O particularitate o mişcă.

În acea sală se afla un şemineu pe care era o tăbliță cu blazonul posesorului castelului. Dar blazonul era acoperit cu un văl, pentru a nu se putea vedea nici culorile şi nici numele familiei.

— Iată nişte oameni prudenți, îşi zise regina-mamă.

În mijlocul încăperii se afla o masă pe care era hârtie, cerneală şi condei. Înaintea mesei un singur fotoliu.

Cavalerul îi zise:

— Doamnă, binevoieşte a lua loc pe acest fotoliu.

— Pentru ce această hârtie şi acest condei, întrebă ea cu nelinişte.

— Oh! doamnă, răspunse cavalerul surâzând, linişteşte-te, nu vi se cere să iscăliți *abdicarea*.

— Ce voiți să scriu?

— Un cuvânt regelui, fiul dumitale.

— Cu ce scop?

— Pentru a-l linişti.

Doamna Catherine aruncă asupra acelor oameni o privire de ură şi groază.

— Ia seama! repetă ea.

— Da, vei scrie regelui, doamnă.

— Să scriu regelui?

— Sub dictarea mea.

— Ah!

Şi Doamna Catherine, ridicându-se, zise cu dispreț:

— Vă înşelați amarnic, dacă credeți că voi ceda amenințărilor voastre.

— Majestatea Voastră refuză?

— Desigur.

— Majestatea Voastră va face rău…

Cavalerul se aplecă atunci la urechea acelui bătrân ce părea a fi castelanul şi murmură câteva cuvinte pe care regina-mamă nu le auzi. Bătrânul aprobă printr-un semn din cap. Apoi bătu de trei ori cu piciorul în scânduri.

Totdeodată, apărură două fete de țară puternice, cu brațele goale şi fața vopsită.

— Doamnă, zise tânărul cavaler, suntem gentilomi. Şi ne-ar şedea foarte rău dacă am întrebuința violența cu dumneata. De aceea, aceste fete ne vor înlocui.

— Sunteți de o delicatețe foarte stranie, făcu regina cu ironie.

La un gest al castelanului, cele două țărănci se aruncară asupra Doamnei Catherine, o cuprinseră cu brațele şi, cu toată opunerea şi țipetele ei, o ridicară de la pământ.

În acelaşi timp castelanul se apropie de zid, scoase pumnalul şi apăsă mânerul asupra unui punct.

Deodată, zidul se întredeschise, o piatră grea se întoarse şi lăsă să se vadă o deschizătură neagră şi adâncă.

— Doamnă, zise atunci cavalerul, aici este un puț de o sută picioare adâncime, în fundul căruia se găseşte un aşternut de oseminte seculare.

Doamna Catherine, pe care cele două țărănci o duseseră la marginea acelui abis, scoase un țipăt şi se aruncă îndărăt.

— Iertare! murmură ea pierdută.

— Cu părere de rău, doamnă, urmă cavalerul cu linişte, dar e vorba de viața noastră şi, în locul nostru, ați face ca noi.

— Oh! strigă regina, fiul meu mă va răzbuna. Ah, mizerabililor!

— Puțul e adânc, răspunse tânărul cavaler.

Țărăncile ridicară pe regină deasupra deschizăturii.

— Gândeşte-te iute, doamnă, reluă cavalerul. Mai ai un minut. Trebuie să scrii sau să mori!

Doamna Catherine, înțelegând că ei nu ar întârzia să îndeplinească ordinele, fu cuprinsă de spaimă.

— Iertare! repetă ea.

— Vei scrie?

— Da…

Vocea de obicei poruncitoare a reginei, deveni tremurândă.

O duseră spre masă şi, după ce se aşeză pe fotoliu, cavalerul îi întinse condeiul.

Catherine era palidă şi tremurândă. Cu toate acestea, ea luă condeiul şi zise:

— Aştept!…

Cavalerul schimbă o privire cu acela ce părea a fi şeful, apoi adăugă:

— Scrisoarea ce o voi dicta Majestății Voastre are ca scop să-l liniştească cu totul pe regele Carol al IX-lea.

Catherine de Médicis îşi regăsi sângele ei rece.

— Domnule, zise ea cu linişte, sunt în puterea voastră şi ştiu că dacă voiesc să trăiesc, trebuie să mă supun.

— Doamnă…

— Deci mă voi supune, reluă regina. Dar cel puțin, îmi veți răspunde la întrebările mele cu franchețe?

— Poate…

— Ce voiți să faceți cu mine?

— Doamnă, răspunse cu gravitate cavalerul, sunteți condamnată la o închisoare perpetuă.

— Ah! şi… unde?

— Într-un castel, afară din regatul Franței, şi, prin urmare, în afară de legile regale ale Franței.

— Şi când voi sosi la acea închisoare?

— În trei zile.

Fără îndoială, o rază de speranță se arătă reginei-mame, căci înmuie condeiul în cerneală şi aşeză hârtia înaintea ei, apoi zise:

— Prefer mai bine închisoarea decât moartea, zise ea. Dictează, domnule!

Cavalerul dictă:

„Sire şi fiul meu,

Când această scrisoare îți va parveni, voi fi la mai multe leghe afară din Paris şi din Luvru, şi te rog de a nu mă căuta în locuința mea. Mă retrag din lume şi din grijile politice. Mă duc să mă înfund de vie într-o mânăstire, unde voi ruga pe Dumnezeu, în toate zilele, să-mi ierte greşeala ce am făcut."

Doamna Catherine scrise, fără a omite niciun cuvânt.

— Acum, doamnă, adăugă cavalerul, binevoieşte de a iscăli şi de a pune pecetea dumitale pe această scrisoare.

Regina semnă, apoi scoase un inel pe care-l avea în deget şi îl imprimă pe ceara ce era fierbinte.

Însă, ea aşeză pecetea în sens invers, adică coroana, care era deasupra stemei regale era întoarsă, pe când armăriile formau partea de sus a sigiliului.

Niciun muşchi de pe obrazul ei nu tresări, nicio mişcare de bucurie nu se produse în fizionomia sa, din contră, privirea ei rămase tristă şi întunecată.

Cu toate acestea, ea îşi zise în sinea sa:

„Ticălosul! În modul cum am aşezat pecetea, regele, fiul meu, nu va crede niciun cuvânt din scrisoarea mea…"

Cavalerul strânse el însuşi pergamentul, apoi îl legă cu un fir de mătase.

După aceasta, invită pe regină de a mai pune o a doua pecete.

Regina se supuse şi puse pecetea tot în aceeaşi manieră. Dar nici cavalerul, care vorbea, nici castelanul, nici cei trei gentilomi ce continuau a păstra tăcerea, nu luară seama la aceasta.

— Acum, doamnă, zise cavalerul, înțelegeți, că pentru motive de prudență nu vom călători ziua. Prin urmare, aveți să petreceți ziua aici. Şi diseară vom pleca…

Apoi el deschise o uşă şi regina-mamă fu introdusă într-o cameră ale cărei ferestre erau închise şi care era luminată de o lampă suspendată în plafon.

O masă încărcată cu bucate era aranjată în mijlocul camerei.

Şi, într-un colț, se găsea un pat.

— Dacă aveți trebuință de ceva, doamnă, adăugă cavalerul, puteți să loviți în acest clopoțel şi veți fi imediat servită.

Ceilalți cavaleri rămăseseră în sala vecină. Catherine se aşeză într-un mare fotoliu şi începu a medita profund, murmurând în sinea sa:

„Ah! dacă vreodată voi mai fi liberă şi dacă voi intra în Luvru,

am să fac tot posibilul ca să găsesc pe aceşti oameni şi mă voi sili să le tai capul la toți!”

Cavalerii, în acest timp, țineau sfat…

Capitolul LXXI

René Florentinul, după cum ne aducem aminte, ieşise din Luvru cu câteva momente mai înainte de Doamna Catherine, însărcinat de aceasta din urmă să meargă să anunțe vizita sa, ducelui de Guise.

Prințul petrecuse ziua în cea mai mare nelinişte, tot aşteptând mesajul Doamnei Margareta, care îi zisese în seara trecută, când îl părăsise:

— Mâine, vei avea ştiri de la mine.

Acest mesaj atât de dorit, nu sosise. Ducele, care îşi trimisese pe toți *credincioşii* lui în diferite părți, pentru moment, se găsea numai cu Pandrille.

Pandrille devenise întocmai ca un câine credincios al casei. Culcat lângă uşă, el veghea zi şi noapte.

În timpul acesta se auziră trei lovituri în uşă.

— Cine e acolo? întrebă Pandrille.

— *Un bun catolic!* i se răspunse.

Acesta era un cuvânt de trecere. Pandrille deschise, René intră. Văzând că apare Florentinul, ducele simți o mare bucurie.

— Îmi aduci o scrisoare? îi zise el.

— Nu, monseniore.

— Ea nu ți-a remis niciun mesaj pentru mine?

— Iertare, monseniore, dar de cine vorbeşte Alteța Voastră?

— De *ea*, de Margareta, regina de Navarra.

— Dar nu e *ea* cea care mă trimite.

— Cum? făcu ducele schimbat.

— E Doamna Catherine.

— Ei bine?

— Ea va veni aici.

„Atunci! se gândi ducele, ea îmi va aduce singură mesajul fiicei sale.”

Şi, cu un gest, el permise lui René să se aşeze.

— Când va veni regina-mamă? întrebă el pe Florentin.

— Îndată… după câteva minute…

Deodată s-auziră câteva bătăi în uşă.

— Iat-o, fără îndoială, zise René.

René se înşela.

Era Gaston de Lux care sosea de la Meudon.

Prințul îl însărcinase în noaptea precedentă să conducă pe ducesa de Montpensier la mica sa casă din pădure, apoi îi comandase în acelaşi timp ca, la întoarcere, să meargă la micul han indicat de Hector şi să lase acolo pe Lucifer, acel frumos cal furat de Pandrille.

— Ah! tu eşti? îi zise ducele.

— Da, monseniore.

— Ai înapoiat calul?

— Da, şi cred că nici nu s-a observat dispariția lui de la grajd.

— Cum asta?

— Pe credința mea! e o curioasă istorie aceea a calului dumneavoastră, monseniore. Mai întâi, ştiți că acel cal aparține unui gascon?

— Negreşit.

— Un amic al lui Noë. Unul dintre aceia care au voit să-l omoare pe René.

— Ah! zise Florentinul, căruia această amintire îi scoase un suspin, acesta e unul din acei patru demoni?

— Şi aceşti demoni, dacă vor afla că conspirăm contra regelui de Navarra, vă asigur că ei nu vor fi în necunoştință, ci vor veghea.

— Ah! făcu ducele.

— Şi unul din ei, poate chiar acest Hector însuşi, este pe drum, la această oră, pentru oarecare misiune secretă.

— Ce zici? făcu ducele.

— Mai întâi... Ştiți că regele de Navarra s-a dus de mai multe ori la Chantilly?

Ducele îşi încruntă sprâncenele.

— Ştiu toate acestea, zise el, şi cred că mă voi înțelege asupra acestui subiect cu regina-mamă. Dar, ce ar putea avea în comun cu calul tău?

— Iată: în noaptea din urmă, pe când treceam pe la Vaugirard, am băgat de seamă că calul meu şchiopăta. El era despotcovit la un picior. Atunci am intrat la un fierar şi i-am cerut să-l potcovească.

— „Ce întâmplare, îmi zise fierarul, astăzi am potcovit numai cai de Gasconia!"

— „Pentru ce îmi faci astă observație?"

— „Pentru că calul dumitale e potcovit ca în Gasconia.”

— „Ah!”

— „Nu e o oră de când am potcovit un cal care avea potcoave tot în felul acestora.”

— „Adevărat? Şi cine era stăpânul lui.”

— „Un tânăr gentilom care părea prea grăbit.”

Am cercetat pe fierar, urmă Gaston Lux, şi am aflat că acel cavaler de care vorbea el, a citit un pergament, apoi a scos din deget un mare inel, pentru a-l pune într-o pungă plină cu aur. După portretul pe care mi l-a descris, am crezut că recunosc în acel cavaler, pe unul din acei credincioşi ai regelui de Navarra.

— Şi asta e tot?

— Nu… aşteptați.

— Să vedem? făcu ducele.

— Îndată după aceasta, urmă Gaston, am condus calul la hanul din strada Saint-Jacques, unde m-a întâmpinat însuşi hangiul.

— „Aici e domnul Hector?” l-am întrebat eu.

— „Nu a revenit”, mi-a răspuns el. Atunci i-am înapoiat calul şi am coborât prin strada Saint-Jacques pe jos, învăluit în mantaua mea. Dar, cum am ajuns pe podul Saint-Michel, am auzit trapul a doi cai la spatele meu. La Paris, în timpul în care trăim, adăugă Gaston de Lux, cel mai mic eveniment poate avea cea mai mare importanță; atunci e bine să fii atent, şi eu m-am şi ascuns în unghiul unei case care se găseşte la intrarea podului.

Puțin după acesta, doi cavaleri trecură. Nu le-am văzut figura, dar, la lumina unui felinar aşezat în mijlocul podului, am recunoscut calul.

— Pe Lucifer?

— Da, Lucifer, pe care îl lăsasem la hanul *Calului murg*.

Cavalerul care îl călărea zicea:

— „Pe credința mea, eu contez pe bătrânul meu Lucifer, că voi face cincisprezece leghe în noaptea asta…”

Celălalt cavaler a reluat, pe când trecea pe lângă mine:

— „Numai litiera să fie gata!”

— „Ea este,” a răspuns cel dintâi.

— Toate acestea sunt bizare! murmură ducele intrigat. Şi asta e tot ce ai auzit?

— Da, monseniore… Ei erau călări şi mergeau repede. Eu eram pe jos, noaptea era întunecoasă. Şi astfel, i-am pierdut din vedere…

Ducele se puse pe gânduri, aşteptând cu nerăbdare sosirea Doamnei Catherinei pe care o credea purtătoarea unui mesaj pentru dânsul de la Doamna Margareta. Dar o oră trecu, apoi o a doua… şi regina-mamă nu veni.

René începu a fi nelinişti.

— La dracu! murmură în fine ducele, ce s-o fi întâmplat la Luvru?

— Regele o fi trimis să cheme pe Doamna Catherine, zise René.

— Ar fi bine să te duci tu să te informezi ca să fim siguri.

René se ridică.

— Sau mai bine, nu, zise ducele, voi merge şi eu cu tine…

— Dar!… monseniore.

— Mergi! răspunse ducele cu autoritate.

Şi el îşi luă mantaua şi spada.

— Monseniore, zise Gaston de Lux, sunt de părere să nu vă las să plecați singur la Luvru.

— Fie, vino cu noi.

Câteşitrei părăsiră strada Remparts şi se îndreptară spre Luvru prin străzile cele pustii.

Îndată ce intrară în strada Prêtres, René care avea nişte adevărați ochi de linx şi vedea tot atât de bine noaptea ca şi ziua, René zic, zări pe pământ un obiect alb pe care îl ridică.

Era o batistă.

— Drace! zise el, iată o batistă foarte fină; trebuie să fie desigur a vreunei frumoase dame.

Şi curios, el se aşează sub unicul felinar care lumina strada Prêtres. Deodată, îi scăpă o exclamație de surprinsă.

— Ce este? întrebă ducele.

— Această batistă este a reginei…

— A reginei?

— Uitați-vă! monseniore.

Şi René arătă ducelui unul din colțurile batistei împodobită cu blazon: trei flori de crin şi o coroană regală.

— Oh! oh! făcu ducele.

— Regina trebuie să fi trecut pe aici şi a luat direcția lui Saint-Eustache, pe dreapta, pe când noi venim de pe partea dreaptă, observă Gaston de Lux.

— Dar René clătină din cap, ca unul ce era pătruns de un sinistru presentiment:

— I s-o fi întâmplat vreo nenorocire, reginei! strigă el.

Ducele tresări.

— Să mergem la Luvru! zise el.

— Să mergem! zise René, care îşi grăbi paşii şi ţinea strâns în mână batista pe care regina-mamă o lăsase să cadă, pe când se lupta cu răpitorii ei necunoscuţi.

Era oare numai simplul efect al întâmplării sau aceia care au răpit pe regină avuseseră o înţelegere secretă cu garda ce era de serviciu la Luvru în acea noapte? Acesta e un mister.

Dar, îndată ce René şi ducele se prezentară la portiţa cea mică unde de obicei veghea o santinelă care nu întreba niciodată de cuvântul de trecere, fură întâmpinaţi de puşca unui elveţian care le-o puse drept în piept.

— Nu şi treşi la dumivostră! zise el.

— Mă duc la regină… zise René.

— Afeţi cuvânt d'orden?

— Mi-e netrebuincios. Mă duc…

— Nu şi treşi! repetă elveţianul, la mine dat orden.

— Dar, ticălosule, strigă René. Ştii tu cine sunt?

— *Nein!* zise elveţianul.

— Sunt René Florentinul.

— Eu nu-l gonesc pi dumivostră, duti la o parti.

Şi cum ducele nerăbdător înaintase pentru a forţa santinela… aceasta strigă:

— Aşutor!

Ducele avea multe motive ca să vină incognito la Paris, pentru a nu se expune mai mult şi să fie recunoscut de elveţian. De aceea, când el auzi pe santinelă că strigă după ajutor, se depărtă, urmat fiind de René şi de Gaston de Lux.

— Toate acestea mi se par extraordinare, murmură René.

El alergă până în piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois. Şi acolo ţinură consiliu.

Găsiră util să se înapoieze în strada Remparts, unde găsiră pe Pandrille aşezat pe pragul uşii. În lipsa lor, nimeni nu venise.

— Monseniore! zise atunci René, regele Carol al IX-lea e de o indispoziţie fantastică.

— Oh! ştiu, zise ducele.

— El o fi aflat prin vreunul din pajii lui, care la trebuinţă devin spionii săi, că regina iese noaptea. El o fi urmărit-o, arestat-o, recondus-o în Luvru, şi o fi dat ordin de a nu lăsa nici să iasă, nici să intre pe nimeni…

— Aşa crezi tu?…

— Eu, zise Gaston, mă tot gândesc la acea litieră şi la acei doi cavaleri.

René se înfioră.

— Gasconii sunt îndrăzneți.

— Haida-de! făcu ducele!

— Cine ştie, poate ei or fi răpit pe Doamna Catherine?

— Hei! Hei! făcu ducele, acest mic rege de Navarra e de o cutezanță neauzită, într-adevăr!…

Cum ducele pronunță aceste cuvinte, pasul unui cal se auzi în extremitatea opusă a străzii.

Capitolul LXXII

Cavalerul care sosea, nu era altul decât Léo d'Arnembourg. Tânărul gentilom urcase pe cal, pentru prima oară după vindecarea rănii sale. El era slab încă, dar o iubea prea mult pe ducesă pentru a nu se grăbi de a-şi arăta devotamentul către fratele său. El se însărcinase să ducă un mesaj unui gentilom numit sir de Croisy, catolic înfocat, servitor pasionat al Casei de Lorena, şi care îşi rezervase un rol activ în drama care se pregătea la Paris contra hughenoților.

Léo d'Arnembourg intrase în Paris pe țărmul Senei.

— Tu eşti, Léo? întrebă ducele.

— Da, monseniore.

— Aduci veşti bune?

— Acela de la care vin, va fi mâine-seară aici.

— Ah! făcu ducele.

— Dar, reluă Léo, eram aproape de a nu vă mai putea anunța eu însumi.

— Pentru ce?

— Pentru că era să cad în puterea gasconilor.

— Cum ai zis? făcu ducele.

— Îmi pare că ei au răpit pe frumoasa argintăreasă.

René tresări.

— Explică-te dar, făcu ducele cu curiozitate.

— Ei erau mascați, dar am recunoscut calul unuia dintre ei… ştiți… acel cal negru.

— Ah! erau mascați?

— Da şi escortau o litieră ale cărei perdele erau bine trase. Ah!

dacă nu aş fi fost singur.

— Monseniore, strigă René, căruia o lumină îi trecu prin minte, nu cred să fi fost argintăreasa, cea pe care au răpit-o…

— Atunci cine a fost?

— Regina.

— Pe cai! strigă ducele.

— Dar, monseniore, zise Gaston, eşti sigur?

— Hei! şi ce importă?

— Dar ar trebui să ştim cel puţin dacă regina nu este la Luvru.

Nişte paşi de cai se auziră din nou.

— Sunt Crèvecoeur şi Conrad, zise ducele. Acesta e un semn bun.

Erau, într-adevăr, cei doi tineri, care de asemenea împliniseră o misiune primprejurul Parisului, aceea de a aduna partizani pentru cauza prinților loreni.

— Pe cai! Domnilor, pe cai! ordonă ducele.

Hanul cel mizerabil în care stătea ascuns ducele de Guise, avea un grajd unde se găseau cai foarte buni.

După o jumătate de oră, ducele, René şi cei patru amorezați ai ducesei galopau pe drumul de Vaugirard.

Rătăciră mai mult timp fără a putea da peste nicio urmă a cavalerilor sau a litierei.

În fine, după multe observații pe care le făcură, dădură peste nişte urme de cai. Dar, aşa cum se iveşte o zi, au ajuns la o bifurcație de drum. Unul continua să meargă spre Chartres, altul, înclinat spre est, mergea spre Orléans. Pe care dintre ele să-l fi urmat răpitorii?

Au ezitat pentru un moment. Numai Éric de Crèvecoeur propuse să fie împărțiți în două echipe.

Ducele se aplecă spre acest punct de vedere. Dar, dintr-o dată René coborî de pe cal, se aplecă pe drum şi luă de pe jos o petală roz de trandafir dintre cele pe care regina le împrăştiase.

— Uite, spuse el, acest lucru nu ne permite să ne îndoim…

Şi el arătă ducelui petalele de trandafir, adăugând:

— Aceşti trandafiri provin de la Luvru, dar nu dintr-o seră oarecare; sunt tradandafiri cultivați special pentru regină.

— Ah! făcu ducele.

René făcu câțiva paşi pe drumul spre Chartres şi el adună trei petale similare cu prima.

Era imposibil să mai ezite acum, era clar că drumul spre

Chartres era cel urmat de răpitori. Petale de trandafir au fost găsite semănate pe un interval de aproximativ o milă. Dar acestea din urmă au căzut cu mult timp înainte şi, atunci când ultima petală a dispărut, călăreții au trebuit să caute un alt indiciu.

Pentru ceva timp, praful de pe drum făcuse vizibile urmele de cai, dar a venit un moment în care urmele păreau a fi dispărut. Ducele şi anturajul său întâlni o turmă de oi. Turma de oi ştersese urmele de cai.

René îl chestionă pe cioban, punându-i întrebări dacă a văzut litiera sau cavaleri călări, oferind aur, dar şi amenințându-l că-l omoară dacă va minți, dar, cu toate amenințările, ciobanul spuse că a întâlnit doar un preot care călărea liniştit pe un catâr.

— Să continuăm! spuse ducele.

Aceştia au ajuns într-un sat şi au întrebat dacă nu au văzut o litieră escortată de călăreți. Nimeni nu a văzut nimic.

Dincolo de sat, drumul se bifurca din nou.

De această dată, ochii atenți ai lui Rene găsiră noi urme de cai în praful de pe drum. Privind aceste urme, atenția sa a fost mai mult atrasă de faptul că potcoavele cailor aveau o formă anume şi păru contrariat de acest fapt.

— Aceasta este moda gasconă de a încălța caii, declară Gaston de Lux.

Cu toate acestea, urmele nu se îndreptau spre Chartres, pe unde călătoreau ei, ci păreau din contră, că se întorceau spre Paris.

— Ei sunt vicleni, îşi zise ducele, şi se vor fi prefăcut că se întorc ca o vulpe înaintea copoilor.

Şi siguri fiind că litiera şi escorta sa s-au întors spre Paris, pe al doilea drum, ducele şi suita lui se întoarseră.

Ei alergaseră cinci ore şi acum erau deja nouă ore de dimineață, iar caii începuseră a fi obosiți.

Cu toate acestea, ei au continuat să alerge încă trei ore şi au ajuns la amiază, întotdeauna ghidați de urme tipărite în praf.

De data aceasta, a fost absolut necesar să se oprească. Cavalerii intrară într-o pădure pentru a-şi odihni caii. Săracele animalele flămânde, au început să pască iarba verde.

Fructe de măr sălbatic, apa dintr-un curs de apă şi o sticlă de vin pe care o avea Éric la şa, le-a permis oamenilor să trişeze setea şi foamea, pentru moment.

După două ore de odihnă, remontați, urcară iarăşi pe cai şi

continuară a se orienta după urme. În cele din urmă, cum noaptea se apropia şi nu era decât numai câteva leghe până la Paris, zăriră un sat, la a cărei intrare se găsea o fierărie.

Calul ducelui îşi pierduse una din potcoave şi începuse să şchiopăteze. Ducele descălecă şi chemă pe fierar.

— Trebuie să-l înfierez cu potcoava întoarsă? întrebă fierarul.

— Cum, întoarsă? exclamă ducele.

— Aşa cum e moda acuma, gentilomul meu!

— Nu cumva râzi de mine, ticălosule?

— Nicidecum, gentilomul meu, răspunse fierarul. Astăzi de dimineață am potcovit în modul acesta opt cai.

— Cu potcoavele întoarse?

— Da.

O bănuială trecu fulgerător prin capul ducelui.

— Opt cai? zise el.

— Adică patru cai şi patru catâri. Catârii purtau o litieră.

René scoase un țipăt.

— Şi încotro se îndreptau acei cai?

Fierarul întinse mâna spre est, arătând acel drum pe care ducele şi suita sa îl parcurseseră.

— Blestem! strigă René, suntem păcăliți.

— Pe cai! strigă atunci ducele plin de mânie şi să nu-i lăsăm până ce nu-i vom descoperi.

Cum noaptea se apropia, înainte de bifurcația perfidă unde răpitorii Catherinei reuşiseră să-i păcălească pe urmăritori, venea un călugăr călare pe un catâr.

— Hei! părinte, strigă ducele, nu ai întâlnit o litieră şi oameni călări?

— Nu, seniorii mei, răspunse călugărul. Eu vin de dincolo de Chartres şi nu am întâlnit decât un cavaler care m-a însărcinat cu un mesaj.

— Ah!

— Cu un mesaj pentru rege! răspunse călugărul cu mândrie şi mi-a dat şi o pungă plină cu aur pentru mânăstirea mea.

— Oh! oh! făcu ducele, aş voi să văd acel mesaj.

Călugărul, care nu cunoştea importanța misiunii sale, trase din buzunar un pergament şi-l arătă cu toată politeța.

— Este de la regină! strigă René arătând pecetea.

— Ah! pe toți sfinții! strigă ducele, voiesc să ştiu ce conține el.

— Nu ar fi rău, răspunse călugărul, dar este pentru rege şi nu

pentru dumneata.

Ducele atunci făcu un semn şi contele Éric apropie calul său de catâr şi, fără veste, ridică pe călugăr de pe şa, iar ducele îi luă pergamentul şi-i rupse pecetea; apoi scoase un țipăt de surprindere şi-l întinse lui René, zicându-i:

— Ah! regina merge liberă, nimeni n-a răpit-o.

Dar René, neînşelându-se de pecetea pusă la o parte, răspunse:

— Te înşeli, monseniore. Regina nu a scris de bunăvoie acest mesaj, ci sub amenințare de moarte.

— Eşti nebun?

— Uite, pecetea este răsturnată. Acesta este un fel adoptat de regină, din care se înțelege că ea a scris fără voință... apoi, afară de aceasta, termină René, dacă regina ar fi voit să plece, eu aş fi ştiut cel dintâi.

Călugărul tremurând, privea cu uimire pe oamenii înarmați ce-l înconjurau.

— Părinte, îi zise ducele, întoarce-te la mânăstire. Noi suntem oamenii regelui şi ne însărcinăm să-i dăm mesajul dumitale. Dar mai înainte, spune-ne, de mult timp ai întâlnit pe acel cavaler?

— Sunt trei ore aproape.

— Unde mergea el?

— Mergea pe drumul de Blois.

— Şi era bine echipat?

— Oh! avea un cal minunat care fugea ca un iepure.

— Ei bine! îl vom ajunge!...

Atunci, ducele înfipse pintenii în pântecele calului său şi plecă ca un fulger...

Capitolul LXXIII

În timpul acesta, după ce o conduse pe regină în camera care trebuia să-i servească de închisoare până seara, cavalerul care îi vorbise necontenit, închise uşa cu cheia şi apoi se întoarse lângă tovarăşii săi.

Ceilalți trei cavaleri se adunară într-o sală a castelului, şi acolo, îşi scoseseră măştile.

Aceştia erau Henric, Noë şi Lahire.

— Până acum, zicea Noë, totul a mers bine.

— Răpirea nu a făcut niciun zgomot, zise Lahire.

— Şi grație ideii mele, adăugă Henric, de a părăsi drumul de

Chartres, de a o lua peste câmp şi de a potcovi cai noştri pe dos, ei o să aibă oarece greutate în urmărirea noastră.

— Şi dacă totuşi ne vor găsi, urmă Noë, aceasta va lua timp.

Hector atunci intră.

— În fine, adăugă Henric, ce crezi tu, amice Noë de planul meu?

— Este excelent, Sire.

— Nu se ştie ce se poate întâmpla, continuă regele de Navarra. Dacă regina ne-ar scăpa…

— Oh! aceasta ar fi foarte greu!

— Greu, dar nu putem zice *cu neputință*, şi că nu am vorbit, am făcut foarte bine, fiindcă după vocea mea şi a ta, regina ne-ar fi recunoscut.

— Apoi şi Lahire, cu accentul lui gascon, a preocupat-o atât, încât nu s-a mai gândit la noi.

Lahire începu să râdă.

— Asemenea şi Hector, continuă regele, care neintrând niciodată în Luvru, regina nu-l cunoaşte.

— Nu, nu mă cunoaşte, murmură Hector.

— Aşadar, în caz că regina ne va scăpa şi noi vom putea fugi, aş pune capul meu pe buştean că nu vor avea nicio probă contra noastră.

— Aşa este şi părerea mea, murmură Noë, dar un lucru mă nelinişteşte…

— Şi care?

— Regina este în mâinile noastre şi o ducem la Navarra… dar…

Noë se opri.

— Ce dar? întrebă Henric supărat. Tu predici întotdeauna rău.

— Ce o să facem cu dânsa? reluă Noë.

— O voi ține ca amanet… până ce Carol al IX-lea va face un act de pace cu hughenoții şi îmi va da şi dota Doamnei Margareta.

Regele, pronunțând acest nume, un nor i se puse pe frunte.

— Şi pe urmă? întrebară ceilalți.

— După ce se va face învoiala cu hughenoții şi după ce mi se va da zestrea, oraşul Cahors va rămâne în puterea mea, atunci eu voi înapoia pe Doamna Catherine

— Este foarte frumos, zise Noë, cu un surâs ironic.

— Ei bine! ce trebuie să se mai facă?

Noë să scarpină la ureche:

— Aş dori mai bine ca Doamna Catherine să moară de colici, bombăni el.

— Frumoasă idee, răspunse regele, dar eu nu iau parte.

— Fiindcă să vezi, murmură Noë suspinând. Dacă regina se va întoarce la Luvru, va strica învoiala şi va pune o bună armată pentru a lua Cahors.

— Aceasta o vom vedea, zise Henric. Dar acum să mâncăm.

. . . . . .

Doamna Catherine îşi petrecu timpul încercând să ghicească cine erau răpitorii săi, dar nu putu să-i găsească. Astfel trecu ziua.

Doamna Catherine, după ce mâncă puțin, adormi pe un fotoliu.

Dar zgomotul uşii care se deschise, o deşteptă.

Cavalerul mascat apăru şi îi zise:

— Doamnă, trebuie să plecăm.

Regina se ridică:

— Haide, zise ea, îmi puneți iar acel grozav capişon pe cap?

— Trebuie.

Catherine de Médicis luase hotărârea a fi foarte docilă şi lăsă, fără niciun comentariu, să i se învelească iar capul cu capişonul şi, dând mâna conducătorului ei, se sui în litieră.

Dânsa făcu un semn de consimțământ, când acesta îi zise:

— Te previn, Doamnă, că orice tentativă de a scoate capişonul, de a sări din litieră sau de a chema ajutor, ar fi mortal pentru dumneata.

Litiera şi escorta ei plecară şi merse trei ore fără a se opri.

Apoi, după aceste trei ore, se opri.

Atunci Hector zise reginei Catherine:

— Pentru câteva minute pot să-ți scot capişonul doamnă.

Şi el îi scoase acea stranie coafură.

Regina scoase capul pe portiță şi aruncă o privire curioasă împrejurul ei. Ea recunoscu atunci că se găsea în răspântia unei păduri.

Unul dintre cavalerii mascați ținea o torță, iar un altul, care era dat jos de pe cal, dezlega nişte cai ce erau legați de un copac.

— Este un *releu*[8], zise Hector: mai avem două până mâine de dimineață.

Schimbară catârii, transportară şaua pe un cal odihnit, apoi,

[8] Locul unde se face înlocuirea cailor (în cursul drumului), a câinilor (în timpul vânătorii) sau a ştafetelor (în timpul unei curse).

acela care părea că e şeful, făcu un semn.

Hector puse capişonul reginei şi litiera plecă din nou.

Apoi, a doua zi de dimineață, dădură jos din litieră pe regină şi aceasta se găsi în interiorul zidurilor unui alt castel, tot aşa de vechi şi trist la aspect ca cel dintâi.

Ca şi în cel dintâi, ea fusese primită de o castelană mascată, şi închisă toată ziua într-o cameră ale cărei ferestre erau bine închise. Spre seară, omul mascat apăru.

Doamna Catherine, tot docilă şi hotărâtă în aparență, se sui în litieră, fără a zice nimic.

Ca în noaptea precedentă, schimbară caii după trei ore de mers, şi, ca şi în ajun, regina putu să respire un moment, fără capişon.

Apoi plecară iar.

Se apropiau de-al doilea releu, când Henri şi Noë, care mergeau înaintea litierei şi convorbeau încet, auziră un zgomot depărtat.

— Ce e asta? întrebă regele de Navarra.

Noë opri calul său şi, punându-şi mâinile la urechi, începu să asculte.

— Îmi pare, zise regele, că aud galopul unor cai.

— Da, zise Noë.

— Dar sunt încă departe.

Noë ascultă încă.

— Aşa cred şi eu, zise el.

— Ah! auzi şi tu?

— Da, dar sunt la mai multe leghe de aici.

— Un motiv mai mult ca să dăm pinteni.

Şi Henri de Navarra dădu pinteni calului său care, din trap, trecu în galop.

Regina Catherine ascultase ca şi Henric, şi auzise un zgomot îndepărtat. Pentru dânsa acel zgomot fusese suficient spre a-i da o rază de speranță în inimă.

„Mă caută? cugetă ea. Regele Carol, iubitul meu fiu, a înțeles din scrisoarea mea că sunt prizonieră şi a trimis cavaleri pe toate drumurile.”

Cu toate acestea, micul cortegiu îndoi iuțeala şi, pe dată, Henri şi Noë văzură o pădure.

Această pădure, care era cea dintâi din Anjou, era un punct arătat pe itinerarul urmat de Hogier.

Acolo trebuia să găsească caii odihniți; acum, când aveau cea mai mare necesitate, căci de la Blois până la această pădure, erau

aproape douăzeci leghe şi, în spațiul acesta, nu se găsise niciun conac şi niciun castel pe care puteau să conteze.

— Ah! în sfârşit, zise regele, sir de Terregude, amicul nostru, cred că a fost prevenit la timp.

— Drace, zise Noë, Hogier e cu treizeci ore înaintea noastră.

— Şi te asigur, zise regele, că e bine să ajungem, pentru că calul meu nu mai poate.

— Iată pădurea, răspunse Noë, unde vom găsi caii lui sir de Terregude la cea dintâi răspântie.

— Auzi tu încă acel zgomot?

— Da, răspunse Noë, şi cred că se apropie.

În momentul când regele vorbea, mica caravană intră în pădure.

Noë puse două degete pe buze şi lăsă să se audă un fluierat particular. Acest fluierat făcu pe regină să înțeleagă că era timpul să schimbe iar caii. Dar de astă dată, niciun alt fluierat nu răspunse la cel al lui Noë.

Noë fluieră de trei ori, dar pădurea rămase în tăcere.

— Drace! murmură regele de Navarra, caii nu sunt aici.

— Oh! nu se poate, zise Noë, dând pinteni calului său cu care ajunse până la răspântie.

Dar răspântia era goală.

Noë fluieră din nou, dar niciun ecou nu îi răspunse.

— Este o trădare! strigă regele de Navarra.

— Oh! Sire, zise Noë. Eu răspund de amicul meu Hogier.

— Şi eu de sir de Terregude.

Galopul acelor cai se auzea acum mai desluşit.

— Dacă suntem urmăriți şi caii noştri nu vor sosi, trebuie să ne luptăm, Sire.

— Drace, răspunse regele, suntem patru; dar fiecare face cât zece! Ne vom lupta, copilul meu.

Şi Henri de Bourbon, regele de Navarra, mândru şi liniştit, puse mâna pe mânerul spadei sale.

FINELE PĂRȚII A DOUA

Cuprins

Capitolul XXXVI 5
Capitolul XXXVII 9
Capitolul XXXVIII 14
Capitolul XXXIX 18
Capitolul XL 22
Capitolul XLI 27
Capitolul XLII 33
Capitolul XLIII 38
Capitolul XLIV 43
Capitolul XLV 49
Capitolul XLVI 54
Capitolul XLVII 59
Capitolul XLVIII 65
Capitolul XLIX 69
Capitolul L 74
Capitolul LI 80
Capitolul LII 85
Capitolul LIII 90
Capitolul LIV 95
Capitolul LV 101
Capitolul LVI 104
Capitolul LVII 109
Capitolul LVIII 115
Capitolul LIX 119
Capitolul LX 124
Capitolul LXI 127
Capitolul LXII 132
Capitolul LXIII 143
Capitolul LXIV 147
Capitolul LXV 150
Capitolul LXVI 155
Capitolul LXVII 160
Capitolul LXVIII 165
Capitolul LXIX 170
Capitolul LXX 175
Capitolul LXXI 180
Capitolul LXXII 185
Capitolul LXXIII 189

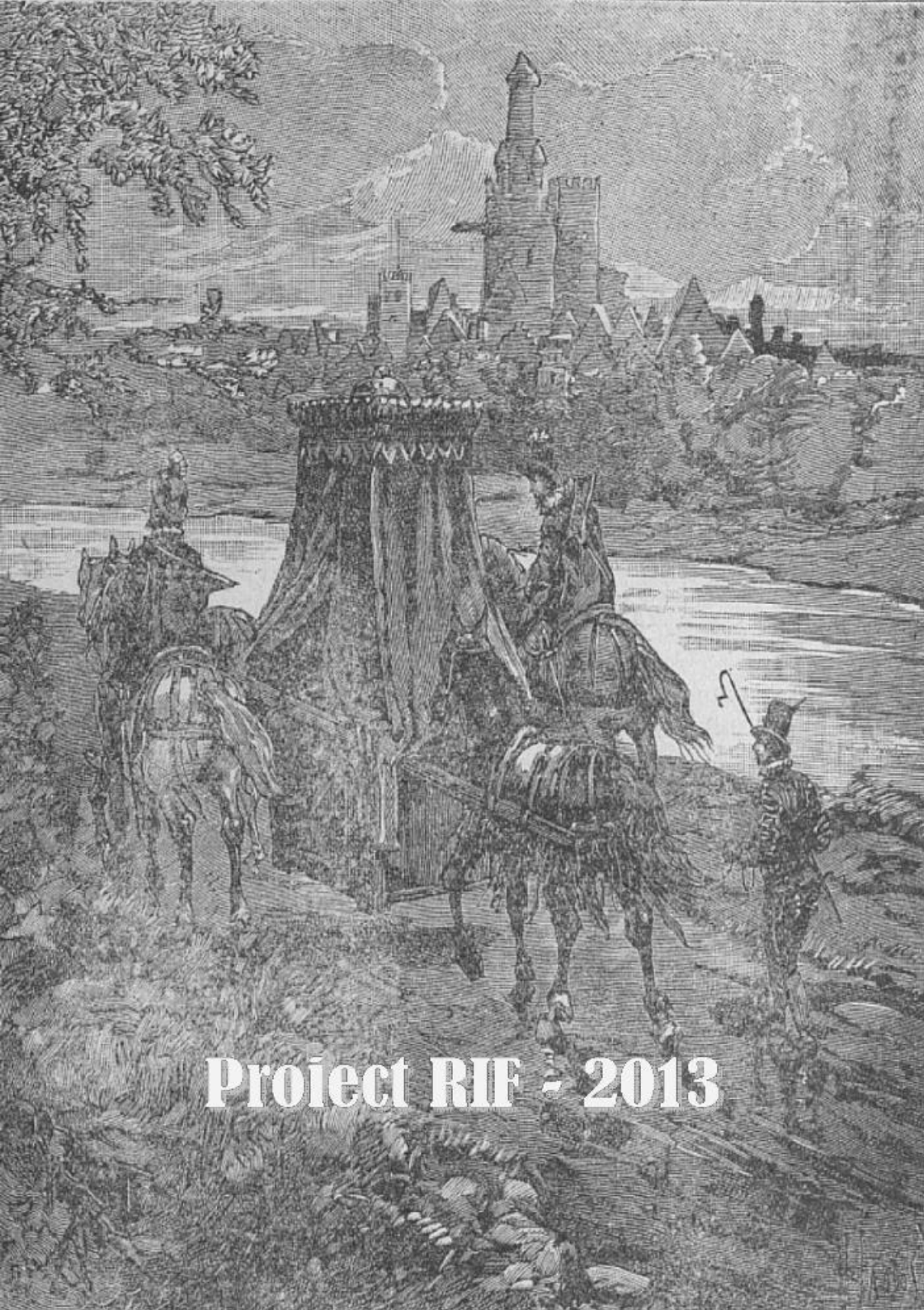
Project RIF - 2013

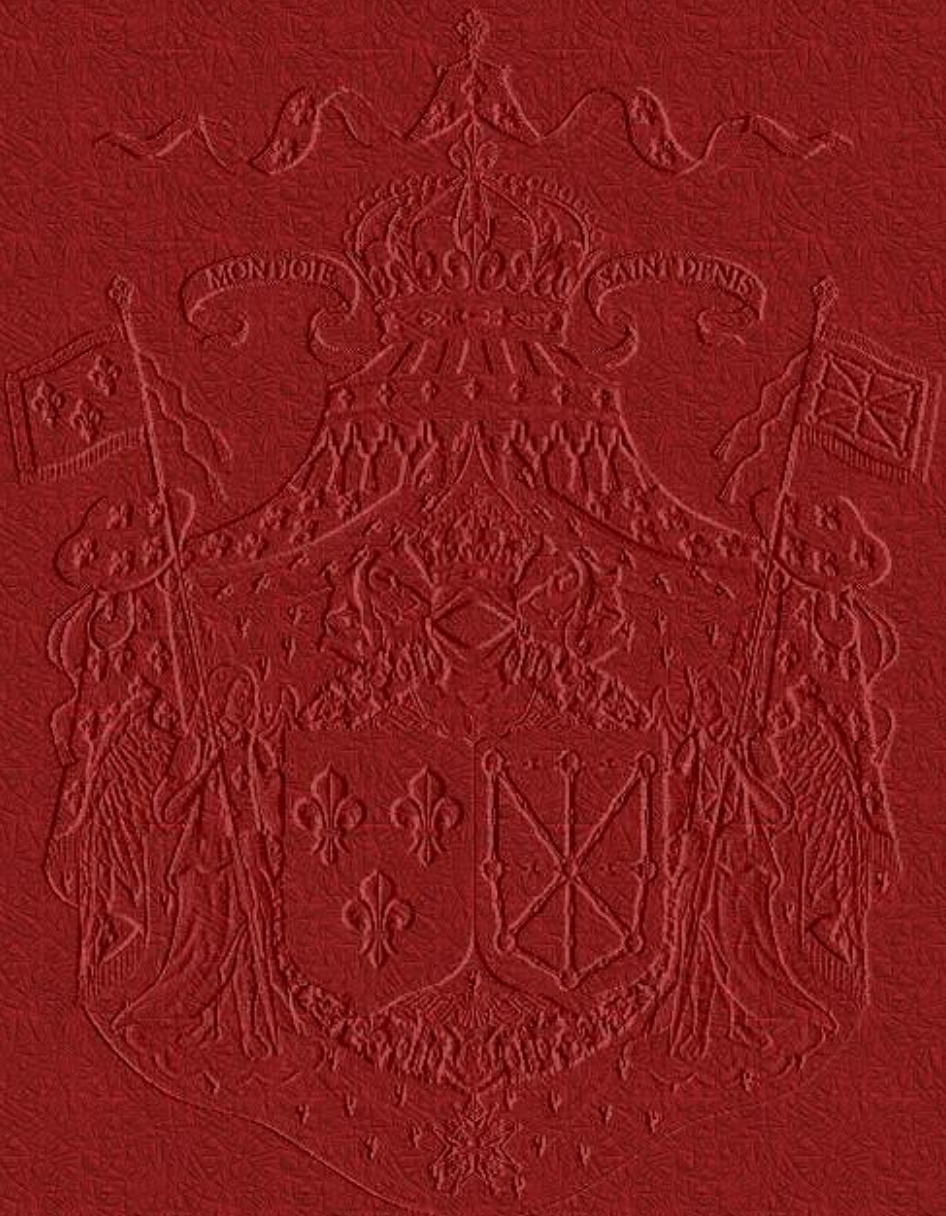
MONJOIE
SAINT DENIS